م

بارکیرک جایره کیدوکی تاریخ

١٢٢١

استصحبه الفقیر درویش ادریس
غزخلفا قلم مقابله
سوار عفی عنه
سنه ١٢١٤

وله

مجنون خدا اولانلر زنجیره چکیلر
عاشقلری بر یره چکیلر
غولاط لبجق ابدای حق آجه چکیلر بنمنه
بوکان یکون ابدای عاشقی تفسیره چکیلر
بو دردی بلین عاشقی ایستسه دیدار آلی
دل درده دوشوب آنی تدبیره چکیلر
بیان حقیقتی صنعت علم لدنی
سیفی بو دم دیمه صنعت تعبیره چکیلر

ادبا ب طریقت سنی عمت خراسان سروقد
ای عارب الله بوستانده یاسمن بولوله احد
وی نبوت روضه سنده یا رسول الله ولی
آدی احمد بی عدد در یا رسول نور احد
سن بر احمدسک که سندن گورینور نور احد
صادعینک میم اغزک دال زلفک گوده بی
یا نبی کتمز دلمدن بر نفس ذکر صمد

دونسی بجاده ظلمتده قالوردی یا نبی
اکا میم اغز کلمه ایکی دالدن اولمز احمد

حسن محمود انقه
٢٤٠٨
٤

HACI MAHMUD EFENDİ
BEŞİKTAŞ
Vakıf Kütüphanesi

T.C. Süleymaniye Kütüphanesi 1923

Kısmı Hacı Mahmud ef.
Yeni Kayıt 3408
Eski Kayıt

هذا كتاب منتخب مثنوی من تألیف یوسف سینه چاك المعروف بجودی رحمة الله علیه

ذکر توحید خدا عز وجل

آفرین ای باسط انوار عشق — ایتدی ذاتکدن ظهور آثار عشق
ویردی نورك جوهر عشقه جلا — قلب آدم بولدی اندن انجلا
جام عشقکدن اولانلر جرعه نوش — اولدیلر آفت رسان عقل وهوش
اللرندن دوشدی جام اختیار — دللرندن کتدی آرام وقرار
هربری بر طوره کیردی بی شعور — هربری بر حال ایله ایتدی ظهور
غنچه وش اولدی کیمی خاموش ولال — چوق تندن ایتدی بسط مقال
کلدی کفتاره کیمی بلبل صفت — جلوه کاه قیلدی باغ معرفت
عالم ایتدی تجلی حکمتك — نیجه بیك یوزدن کوروندی قدرتك

نعت شاهنشاه صدر اصطفا

جمله دن اول بلبل وحی خدا — نغمه پرداز صفات کبریا
کوستروب علم الهیدن اثر — ویردی اسرار حقایقدن خبر
اولدی نطق حقله روشن بیان — کنت کنزك ایتدی مفتاح عیان
جذبهٔ حقدن اولنجه نشأه دار — معنی توحیدی قلدی آشکار
لی مع اللهك قیلوب رمزین بیان — حقله حق اولدوغن ایتدی عیان

کلدی اکر

کلدی اکر خاتم پیغامبری — حجة الله اولدی ذات انوری
بعث اولندی عالمه قرآن ایله — ذاتن اثبات ایلدی برهان ایله
یازدی اوصافن آنك کلك قضا — لوح عرشه مصطفی و مجتبی
روحنه اولسون الی یوم القیام — صد درود وصد تحیات وسلام

در مدیح چار یار باصفا

چونکه فوزان اولدی شمع احمدی — یاندی اسلامك چراغ سرمدی
جمله دن اول قیلدی صدیق پاك — اولدی نورندن او شمعك تابناك
دوشدی فاروقه ضیا اول نوردن — سینه سی اولدی منور طوردن
اول مقدس نور پاکیزه اثر — قلب ذو النورینه صالدی تاب وفر
مرتضادن ایلیوب اشراق او نور — کون کبی ایندی او مطلعدن ظهور
نور احمددن مثال آفتاب — یاندی عالمده چراغ بی حساب
آل واصحابه ایروب اندن ضیا — اولدیلر هربری بر نجم هدی
ایتدیلر منزللرین قرب جوار — جمله سندن اوله راضی کردگار

در بیان انتخاب مثنوی

مثنویدن درس اوقوب صبح ومسا — نطق ملا روحنه اولدی غذا
ساعدا قدآتی تشمیر ایلدم — نسخه سن بش دفعه تحریر ایلدم
آخر اول دریادن اولدم بهره ور — کیم چیقاردم بر نیجه صافی کهر

یعنی اوراقجه ایتدم انتخاب — شش صحفه‌دن جهل بیت مستطاب

اولدی هر بر بیت گویا بر زبان — ایلر استعداد انشانی بیان

ربطنه ایتدم کمال اهتمام — هر بری بش بیت ایله بولدی نظام

اولدی طبعم چون بو کاره مهتدی — گوشمه بر اوزگه معنا سویلدی

دیدی ایله شرح مضمونی رقم — اولنه‌دن اوسکز بیتکده هم

جانی لسانندن وجوده قیل خطاب — بیت مولانا اکا اولسون جواب

تا اکا دیباجه زیبا اولا — هم سخن ممتاز و مستثنا اولا

فی الحقیقه بولدی طبعم نطقی جان — ایلدم آنی بو وجه اوزره بیان

اولدی بو منظومه عارف پسند — طرز بی مانند ایله ترکیب بند

بر جلیل القدره ایتدم آنی عرض — کیم ثناسی اولمش اهل حاله فرض

قیمتی اولدر بیلن بو جوهرک — خاطری فهرستیدر اول دفترک

در ثنای آصف صاحب رشاد

دور ملادن گلنجه بو دمه — چوق محب گلدی سرای عالمه

اولدی چوق ذره بو شمسک عاشقی — بی نهایتدر محب صادقی

شمدی اما اول محب سرفراز — جمله سندن اولدی صاحب امتیاز

صدق و اخلاص و صفای بال ایله — بذل احسان و نثار مال ایله

قابدی گوی سبقی احبابدن — ذاتی لب اولدی الیابدن

نیجه

نیجه ییل اولدی وزیر و دفتری — ایتمدی قلبن محبتدن بری

عاقبت بر توصالوب مانند نور — اول خلوصک ایتدی آثاری ظهور

حج نصیب ایتدی اکا رب العباد — بولدی کندیجه صفاسی ازدیاد

ایلدی حج فرضنی چونکم ادا — گوشهٔ عزلتده قلدی انزوا

چکدی دامان منا صیدن الک — بولدی اعلی پایه مانند ولی

صدق و اخلاص ایله هر صبح و شام — گوسترر طاعات مولایه قیام

دائما ویرسون اکا رب الانام — شوق کلی فیض کامل ذوق تام

ذاتنه اولسون قرین و متصل — صحت تن راحت جان نور دل

اول محمد نام و محمود الخصال — دولت دارین ایله بولسون کمال

در تمنای قبول اعتذار

گرچه گستاخانه بی حال و مآل — منطق معنیدن ایتدم قیل و قال

بیلین دوشدی دله سودای شوق — عقلی مست ایلدی صهبای شوق

یوخسه بنده بو قدر کلو اقتدار — کیم اوله بو نطق ایله معنی گذار

قنده بن قنده کلام اولیا — قنده در آلوده قنده اصفیا

قنده جودی قنده نطق مولوی — قنده عامی قنده شرح مثنوی

گرچه بو جرأتدن اولدم شرمسار — ایلرم اما که عرض اعتذار

وارد ایدم کیم ایدر اهل اصول — عذرمی شایستهٔ حسن قبول

باالهی قیل بنی جاری زبان … کیم اولم کوینده اسرار جان

بشنو ید این دادهای جان زتن

کوش قیل ای غافل سر وطن … وی غریب شهر دار القیدتن

کورنه دیو جان کرفتارلك سکا … کوز نیجه فریاد ایدر یارلك سکا

یعنی تا اولدم مکانمدن بعید … محتشم کندنجه اولدی بو مرید

دوشدم اعلای مراتبدن جدا … کندمی اسقلده بولدم مبتلا

ایلدی فرقت بنی آشفته حال … کر ایدرسن حسب حالمدن سؤال

بشنو این نی چون حکایت میکند

از جدایها شکایت میکند

مبدأ مدن تا بنی دور ایتدیلر … اضطراری ذارمهجور ایتدیلر

تنکنای تنده اولدم بی حضور … قالدی اول وسعت مقامی دور دور

اول زماندن تا که کلدم عالمه … ایلدم آه و فغان ودمبدمه

جایکاه اولدی بکا دار المحن … قلدی آواره بنی حب وطن

کوش ایدن نالان اولور انسم کله … دکله هم حالمی نه دیو فریاد دله

از نیستان تا مرا ببریده اند

در نفیرم مرد وزن نالیده اند

دردمی فهم ایدن مرآسوده کان … بیخبر درد صافدن آلوده کان

بکمه یکم ندر دلده غمم … دارذمی کشف ایتمکه همدمم

قندر در اول عالم وصلت قنی … قنده در اول بزم جمعیت قنی

قنده سوق ایدی بنی حکم قضا … قنده قالدی عالم آرام وبقا

جوش ایدوب شوق وطنله مه لبی … بن دخی عشاق ایچنده نی کبی

سینه خواهم شرحه شرحه از فراق

تا بکویم شرح درد اشتیاق

عالم ارواحدن قلدم نزول … بر عجب جمعیته بولدم وصول

عقل ونفس وفکر وحس ووهم وظن … جمع اولوب اولمشلر انده انجمن

همدم اولدم بنده اول یاران ایله … صحبت ایتدم عاقل ونادان ایله

داخل اولدم بویله چوق جمعیته … ایرمدم بر ذوقه بر کیفیته

نیك وبد هر جسمه ایتدم اتصال … بر بدنده اولمدم آسوده حال

من بهر جمعیتی نالان شدم

جفت بد حالان وخوش حالان شدم

ای تعجب ایلین فریادمه … سن یتشمزسن بنم امدادمه

سنده اولسیدك بو فرقتدن خبیر … عالمه دیردك نه بئس المصیر

بن نیجه نالان وکریان اولمیم … یا نیجه حسرتله سوزان اولمیم

اصلمدن وصلمدن ایرزی دوزکار … ایتدی مهجور وغریب ودلفکار

نوله قلسم اولطرفدن کفت وکو   نوله ایتسم اول مقالی جست وجو

هرکسی کو دور ماند از اصل خویش
باز جوید روزکار وصل خویش

ایلدم هر تندن بو مدت فرآد   هرکس اولدی ظنی اوزره باکه یار
صاندیلر کیم بیلدیلر اسرارمی   زعمله فهم ایتدیلر مقدارمی
صورمادیلر اصل و وصلمدن خبر   کورمدیلر نور پاکمدن اثر
بلمدی کمسه درونم رازنی   قویمادیلر کوشه نالم سازنی
قالدم اول حالتله سرکردان اولوب   نوله دیرسم نی کبی نالان اولوب

هرکسی از ظن خود شد یار من
از درون من نجست اسرار من

ناله می بیهوده صاندی اهل تن   بلمدی تندر بکا بیت الحزن
دیدی ظاهرده یوق نور یقین   کیم دم نالمدن اوله راز بین
کوش تنده یوق او حسن معنوی   کیم ایدم اکه خطاب یشنوی
بن نیم آه دل ز آدم ندر   نیلدم بو دادده کادم ندر
یاردر ذکرم لسان نمدر بنم   کزلودر رازم فغان غمدر بنم

سر من از ناله من دور نیست
لیک چشم و کوش را آن نور نیست

کرجه

کرجه کیم بندن دکلدر تن نهان   بن دخی اولمقده یم اندن عیان
ایتدم اول دکلو بدنله اتحاد   کیم بن اولدم کوییا اندن مراد
تن بنمله بولدی دنیاده وجود   بن انکله اولمشم صاحب شهود
جسم ایله بن کرچه اولدق رازدار   لیک هرکز ایتمز او اول رازی فاش
بن تماشا ایلدم رایم تنی   یوق اجازت کورمکه بر تن بنی

تن ز جان جان ز تن مستور نیست
لیک کس را دید جان دستور نیست

کوش ایدوب ای صاحب فهم و ذکا   نالمه می ظن ایله باد هوا
ناله دلسوزم آتشدر بنم   اولدی زیرا کلخن تن مسکنم
تاکه اولدم شمع بزم اشتیاق   یاقدی یاندردی بنی نار فراق
یوغیسه سنده بو آتشدن قبس   کندوکی محو ایله تا کیم هر نفس
نی کبی فریاد ایدک اوله آتشین   دیه لر کوش ایلیوب اهل یقین

آتش است این بانک نای و نیست باد
هرکه این آتش ندارد نیست باد

جونکه جام فرقتی نوش ایلدم   پس خم صهبا کبی جوش ایلدم
دوشدی بر آتش بو حالتدن بکا   ایلرم سوز و کداز ایله نوا
نی کبی اولدی فغانم سوزناک   نی کبی جوش ایلدم بی وهم و باک

آرزوی گلشن آباد و صال　　ایندی بلبل وش بنی شوریده حال
صانه ایچون بر بنم سوز آن عشق　　جمله اشیا اولدی هپ جوشان عشق

آتش عشقست کاندر نی فتاد
جوشش عشقست کاندر می فتاد

بن که اولدم منقطع اول یاردن　　چقدی نالم بو دنه اسراردن
جانم اما حسرت جانانه یم　　آنم اما آتش سوز آنه یم
بر حریفم یوق که دردم سویلیم　　تا ایدم آنکله دمندن دفع غم
نفرتم وار بالفت اضداددن　　بو انی یوق چاره دهمدادن
آشنا دردآزمه چون رازنی　　آه ایدوب اولسم نوله دمسازنی

نی حریف هر که از یاری برید
پردهایش پردهای ما درید

درد هجران ایله اولدم ناتوان　　باری اولسه بر طبیب مهربان
ایتسه بیماران هجرانی طبیب　　هم قیلوبده مساز لن ویوسه طرب
صونسه کاس زهر پرهیزی بکا　　ایلسه تریاق وصلیله دوا
اولسه قهرنده بدیدار لطف　　ایتسه اولیوزدن بکا اظهار لطف
اویله بر حاذق طبیبک فی المثل　　وصفید رکو یا بو بیت بی بدل

همچو نی زهری و تریاقی که دید

همچو نی دمساز و مشتاقی که دید

نوله خونبار اولسه چشمم دمبدم　　هم اسیر قید تن هم عاشقم
ایلسم زخم دلی شرح و بیان　　سوزلرمدن سیل خون اولور روان
عشقله قان اغلین مجنون بنم　　ره نورد وادی پرخون بنم
هردم عشق آتشندن بوشرر　　هر سوزم پر کاله خون جگر
هر بیانم داستان عشق و غم　　عیری سوز بلم که زیبا دیدم

نی حدیث راه پرخون میکند
قصهای عشق مجنون میکند

سرمی فهم ایدن مراد ایلک تن　　دکله من کفتار می کوش بدن
سویلسم اصل و مقامدن خبر　　کوش ایدن مجنون صانور بقمن بجر
هوش حاندر آشنا بو سوزلره　　کوش دلدر مشتری بو کوهره
بندن وار در عشقله بر خوش جنون　　کیم فدا دراکم عقل ذوفنون
اول جنوندن ذوق ایدن فرزانه در　　عقل اکا محرم دکل بیگانه در

محرم این هوش جز بیهوش نیست
مر زبان را مشتری جز کوش نیست

بزکه تن قیدنده بسته جانلرز　　مبتلای درد بی درمانلرز
کچدی غفلتله بزم ایام محن　　دوشدی اول ایامه هم الآن محن

کیم نیچون ایتدک اول آبا نی تلف　　ایتمدک جهد ایلیوب کسب شرف
کوردیلر یوق بزده درد سوزلی　　یانه یانه کتدیلر اول دوزلس
ضایع ایتدک چونکه اول اوقاتی هب　　آه ایدوب دیرسک نه اچی دوزغوب

درغم ما روزها بیگاه شد
روزها با سوزها همراه شد

چون بزی مشغول ایدوب قید وجود　　قلدی مفتون غم بود ونمود
کوستروب علم دروننه اشتغال　　اولمدق وقتنده جویای کمال
غم دکل ایتسون قواول کونلر کذر　　اول طلبدن وار دخی بزده اثر
اولورا لبته بزمله یار بیار　　تک محبت دلده اولسون برقرار
چونکه تا ابتدا دیرتر عشق پاک　　بز دخی دیرسک نولا بی وهم پاک

روزها گر رفت گورو باک نیست
تو بمان ای آن که چون تو پاک نیست

ماهی دریای وحدت یعنی جان　　کورنه سویلر اهل جسم بی زبان
کوچه صید ایتدی بنی شست بدن　　بندن دراما او بحر موج زن
طویمدم اول بحرک آبندن هنوز　　غیرلر قانوب هم ایتدی دفع سوز
کیمکه بو دوزیدن اولمز بهره ور　　اولورا آنک هرکونی بر یل قدر
بحر عشقه سیر اولانلر حاصلی　　اولمدی دوزی وصلک واصلی

هرکه جز

هرکه جز ماهی ز آبش سیر شد
هرکه روزیست روزش دیر شد

تا که تندر طوطیٔ جانه قفس　　بویله در گفتاری آنک هر نفس
کیم بکا آیینه در نور جمال　　چشمه اندن کورندی روی حال
حالی کما تله ایتدم بیان　　اولمدیلر فهمه طالب عامیان
متن عشقی شرح ایدوب قلدم تمام　　ایتمز بن من بعد تطویل کلام
اولدی زیرا بکا بو معنی عیان　　بلدم ای جودی که بی ریب وگمان
در نیابد حال پخته هیچ خام　　پس سخن کوتاه باید والسلام

افتتاح شرح ابیات کزین

ای وبرن هستیٔ موهومه وجود　　وی اولان دلبستهٔ بود ونمود
صورت فانینه آدم دیین　　جسم بی بنیادینه عالم دیین
تا بکی بو عجب وکبر ومنی　　کندوکی کوردک نه صاندک سن سنی
دائما رغبت ایدرسن صورته　　هیچ نظر قلمز سن اصل وسیرته
سن کو کلده فکرسنا نحوه همان　　نیته کیم ملای روم ایتمش بیان

ای برادر تو همین اندیشهٔ
ما بقی تو استخوان وریشهٔ

استخوان وریشه یه ایتمه نظر　　اول دکلدر آدمیده معتبر

صورت جسمه اولنمز اعتبار د   کیم آنی باد فنا ایلر غبار د

کنج معنانک طلسمیدر بو تن   واصل کنج اولور آنی هدم ایدن

اولدیلر بو باد و آتش خاک و آب   حاصله جانانه آرا سنده حجاب

استخوان و ریشه‌یی قو مغزی کور   نطق ملادن بو بیت نغزی کور

استخوان و ریشه رو پوشست و بس
درد و عالم غیری یزدان نیست کس

کزلودر بر نقطه ده جمله حروف   صغدی بر صفره ما بتمه الوف

ذره‌یه بحر آفتاب ایتدی مکان   اولدی کمتر قطره ده دریا نهان

صغمین ارض و سمای عالمه   صغدی قدرتله درون آدمه

ایلدی بر خرده نقشی جا بکاه   اکبر و اعظم اولان سر اله

بلمک استرسک بو رمزی آشکار   کورنه سویلر عارف معنی گذار

عالم کبری بقدرت سحر کرد
کرد خود را در کهین نقشی نورد

اولمه زنهار رای دهین سوء ظن   منکر اهل دل خاطر شکن

قیل حذر هر بیشه ده بر شیر وار   هر طرفده بر کوشه ده بر میر وار

دخلی قو بیهوش اولان مستانه‌یه   سنک طعن آتمه هر دیوانه‌یه

بلکه بر دلدن خداوند جهان   صورت قهرن ایدر سکا عیان

اولدی بو دعوایه برهان قوی   بو مسلّم بیت صاحب مثنوی

حق از آن پیوست با جسمی نهان
تاش آزارند و بینند امتحان

کوش قیل ای طالب فوز و فلاح   وار ایسه قلبکده کر میل صلاح

قوم الدن دامن صاحب دلی   طوت همیشه دست مرد کاملی

کیم تعلق ایلمشدر حق اکا   متصلدر قادر مطلق اکا

یا سبان جمله عالمدر او مرد   زبدهٔ افرادر آدمدر او فرد

ایتمش اول مضمونی بو یوزدن بیان   مولوی اول دلپناه عاشقان

زان تعلق کرد با جسمی اله
تا که کردد جمله عالم را پناه

اولدی پرده نور یزدانه بشر   کلدی اول نور یله میدانه بشر

جسم انسان اولدی اول نوره لباس   اندن ایلر جان ضیاسین اقتباس

آفتاب سر حق اول نوردر   پرتو ذات لطیف اول نوردر

محتجبدر پردهٔ تنده او نور   ایلدی صورت نقابیله ظهور

ایلیوب حق اوده بو رمزی ادا   کورنه دیر اول مشرق شمس هدی

در بشر رو پوش کردد آفتاب
فهم کن والله اعلم بالصواب

اوله صانمه کیم ایده اول آفتاب   روی پرانوارینه غیری نقاب
ساکه نسبتدر بوسوز بوخسه ویود   بی حجاب ایتمکده در دائم ظهور
بو قدر اول خورشید ایچون ابر خفا   کندو نوری پرده اولمشدر اکا
پردهٔ جسمی ایدرسن چاك اکر   بی نقاب ایلرسن اول نوره نظر
حاصلی اول شمس معنی آسمان   ایلمش بی پرده بو وجهی عیان

میرود بی روی پوش آن آفتاب
فرط نور اوست رویش را نقاب

حق بو کیم اول آفتاب بی زوال   اولمامشدر ظلمت اندود ظلال
اولقدر روشندر اول خورشید پاك   کیم ایدر کون و مکانی تابناك
هر کیم استرسه اوخورشیده دلیل   شخص نابینا کبی اولور ذلیل
هر نه معناکیم دلیل اولورا کا   کوردیلر اندن نیجه سهو و خطا
وصف ایدن عارفا او نور ساطعی   کوردی نیجه یازمش دلیل قاطعی

پیش این خورشید کو بس روشنست
در حقیقت هر دلیلی رهزنست

ای ایدن اول آفتابی جست و جو   روبرو دراول سنکله روبرو
لیك بو قدر سنده اول نور بصر   کیم اوله منظوردعینك هر نظر
هردم استرسن آنی خفاشدن   یعنی هر تیره نظر اوباشدن

کوردلا

کورمك استرسك او اول خورشیدسن   بوز جور مه مطلع انواردن
شمسه بولدی آنی ملا جلال   کیم اولور بو بیت روشن اکمال

آفتاب آمد دلیل آفتاب
گر دلیلت باید از وی رو متاب

شمس حق کیم کونه صالمشدر ضیا   قبل آدم مشرق اولمشدر اکا
چار عنصر اولمز اکا حجاب   نه سپهری خرق ایدر اول آفتاب
نه وجود اولور اکا مانع نه بود   سن کرك بود اول کرکسه بی وجود
نیجه محکندر نهان اولمق او نور   طوتلم اولمش حجابی کوه طور
رفع ایدوب معنی بوزندن پرده بی   کورنه دیر اول نور له پروده بی

کی توان اندود این خورشید را
با کفی کل تو بگو آخر مرا

نور حق هر کیمده اولسه لاجرم   کوستر کندین دکل مانع ظلم
جسم آدم خود بر آوج خاکدر   اول ضیادن سینه سی صد چاکدر
طین ایله ایدوده اولمز آفتاب   روی پرده تیره لك ویرمز تراب
نوره دوکسك خاکله خاکستری   اول بینه اظهار ایدر تاب و فری
ایلیوب بو بیتله اظهار شوق   کورنه دیر اول چشمهٔ انوار شوق

کو بریزی خاك و صد خاکسترش

بو سر بوزدا و برآید بو سروش

اولیای حق کوره اهل حال   کورنه دمز بله ایدلر قیل و قال
یعنی دیرلر بز یقین دریا سیوز   آدمك ممتاز و مستثنا سیوز
جسمنز کرچه مثلدر کاهدر   قلبمز دریای علم الله در
بز او کاه التنده کزلنمش یمز   عالم صورتده مخفی عالمز
بحر عرفان ایلیوب جوش و خروش   ایدی بو بیت لطیفی ده کوش

جسم ما رو پوش ما شد در جهان
ما چو دریا زیر این که در نهان

پرده اولمز نور عشقه جسم و دل   این من بوشیده بحری کاه و کل
روی عمانی اورتلورمی کاه ایله   شمس اولورمی تیره کرد و آه ایله
مانع اولمز موج دریایه غبار   سایه ایتمز چهرهٔ خورشیدی تار
پردهٔ جان ایلمه خاك تنی   سیل عشقه ویر بو خاشاك تنی
تاکه سندن حصرت ملا کبی   دیه سن جوش ایلیوب دریا کبی

که کم باشد کو نپوشد روی آب
طین چه باشد کو بپوشد آفتاب

کوش قیل ای طالب سر یقین   کورنه تعلیم ایلیندر مرشدین
برابکی کون جهد ایدوب برجانله   کوشش ایله جذبهٔ رحمانیله

ایله انکه

ایله انکه مصیقل سینه کی   قابل دیدار قیل آیینه کی
بر نیجه دم دینوی اشغالی قو   قلبی پاك ایت قابله اقبالی قو
کیم دیمشد اول کامل صافی درون   مثنویده بو سوزی بی چند و چون

صیقلی کن یك دو روزی سینه را
دفتر خود ساز آن آیینه را

صورتی غفلتدر اوصاف خودی   میل ایدن فرق ایلمز نیك و بدی
ایتما اوصاف وجوده اعتبار   اول سنی مفتون ایدر بی اختیار
قایم و صایم مسبح در دو خوان   جمله اوصاف خودیدر بی کمان
همچنان اوصاف صورت سربسر   چهرهٔ معنایه چکدی پرده لر
پاك ایدوب اوصاف تندن ذاتنی   کوزونه دیر اول وجه حق مرآتنی

خویش را صافی کن از اوصاف خود
تا ببینی ذات پاك و صاف خود

آدمی ایتدکده ایجاد اول حکیم   قلبن ایتمش مظهر سر علیم
چرخ عشقه ایلمش آنی رصد   ره صدا ولمشدر اکا فکر و خرد
انجم افلاك عشقی سربسر   اندن استنبا طایدر اهل نظر
هیئت آدم در اسطرلاب عشق   بو یله تصویر ایلمش ارباب عشق
بلمك استرسك بو علم پاکی سن   اوقی بو بیتی حسامی نامه دن

آدم اصطرلاب اسرار علوست
وصف آدم مظهر آیات اوست

آدمیدن هر نه کیم ایلر ظهور	عکس هودر ایتمز بو سوزدن نفور
آدم اولدی وجه هویه آینه	اهلنه ظاهردر اول معنا اینه
مظهر آثار حقدر آدمی	آینه سیر ایله نقوش عالمی
بو سوزی تحقیق ایدر بی اشتباه	ناظر اولسك آب جوده عکس ماه
ایلمش اول جویبار فیض جان	بو مصنفی بیت ایله آنی عیان

هرچه در وی می نماید عکس اوست
همچو عکس ماه کاندر آب جوست

پاکدر خلقك ازلدن خلقتی	بی کدورتدر خمیر طینتی
صاف نور اولمشدر آنك مایه سی	بو قدر اصدر اونورك سایه سی
ابتدای تا انتهای کرد ما سوا	تیره و مغبر ز هی حکم قضا
اول کدردن آنی پاك ایتسك ینه	آب صافی کبی اولور آینه
فیض آلوب ملای پرادراکدن	نکته فهم ایله بو بیت پاکدن

خلق را چون آب دان صاف و زلال
اندرو تابان صفات ذو الجلال

عالم ظاهرده اشیا وصور	آب ایچنده عکسه بکزر سر بسر

بو قدر اندرده

بو قدر اندرده بقا بی اشتباه	آبده عکسك اولور حالی تباه
کاهی کورسك عکسکی مرآتده	اول سنك غیرك اولور می ذاتده
عکسی قویوب اصلنه ایتسك نظر	جمله سی اولدر سکا بندن خبر
ایلین دعوای بو معنا یه	ثابت ایلر بیت مولانا ایله

جمله تصویرات عکس آب جوست
چون بمالی چشم خود خود جمله اوست

کرچه بو بکزر عکوسه فی المثل	اول دکلدر ایتمه بیهوده جدل
عکسدن مقصود اولان معنایی کور	اصل سر قدرت مولایی کور
لفظ عکس اولمش همان انجق مثال	اصلی کوسترمش بو بوندن اهل حال
جویه و عکسه کلور آخر فنا	هب کیدر الا قالور باقی خدا
آفرین ملای صاحب دانشه	سویلمش بو بیتی اهل بینشه

عکسها را ماند این و عکس نیست
در مثال عکس حق بنمود نیست

اهل معنانك معمادر سوزی	قالب لفظ ایچره معنادر سوزی
عقل کل فهم ایله بو معنا لری	کورندر حجتلری دعوالری
آدمی انسان ایدن ادراکدر	عقل و صافی و ضمیر پاکدر
جمله حیوان اولسه انسانه فدا	جمله انسان کامل اذعانه فدا

مولوی اول کامل العقل جهان   ایتمش اول مضمونی بو سوزله بیان

جمله حیوانرا پی انسان بکش
جمله انسانرا بکش از بهر هش

تا که فتح اولدی عباده باب دین   فرضه مأمور اولدیلر اصحاب دین

ایله بعد الفرض عقلی جست وجو   عاقل و دانا ایله قیل گفت وگو

هرنه دکلو بولسه عقلك از دیاد   ذوق طاعت اولقدر اولور زیاد

عقلی توصیف ایلیوب فخر رسل   امته ویرمش خبر اول عقل کل

شرح ایدوب قول نبی امجدی   کورنه دیر اول اولیا تاج ارشدی

پس نکو گفت آن رسول خوش جواز
ذرهٔ عقلت به از صوم و نماز

کچسه عمرك کوشش طاعاتله   ذکر تسبیحات وتهلیلاتله

قلسك اشراق وتهجد صبح وشام   زهد له تقوادە کوستر سك دوام

ظاهرا ولسه سنده بیك دلو خواص   حسن ظن ایتسه سکا هپ عام وخاص

اولمسه فضل عنایات خدا   جکدوکك زحمت اولور جمله هبا

یا و دایتمزسك بو معنایه اکر   بیت مولانا سکا ویرسون خبر

ذرهٔ سایه عنایت بهترست
از هزاران کوشش طاعت پرست

ایرمك استرسك اکر لوسایه یه   طالب اولدکسه بو اعلی پایه یه

ایله ظلی رهنمایه التجا   اول عنایاتی خدادن قیل رجا

جمله ایشدن بو ایشی تقدیم قیل   اهلنه اول سایه نك تعظیمن قیل

جمله نعمتدن سکا یکدر بو قوت   قیل قناعت کیم بتوا بحق بولوت

مرد معنی ایلیوب یدل نعم   مثنوی یه ایتدی بو بیتی رقم

سایهٔ رهبر بهست از ذکر حق
یك قناعت به که صد لوت طبق

ای قناعت ایلین بو نعمته   مژده کیم ایردك نعیم وصلته

جمع ایدوب جان ودل آواره کی   واصل اولدك یاده بولدك چاره کی

اولدی جانك متصل جاناتله   جسمکی پر جوهر ایتدك جاتله

یاد ایله کوم ایلدك یاد انی دکی   یاد ایدر یارك سنی سن یادکی

سویلیوب بو بیتی ملای جهان   حقه وصلت ذوقنی ایتمش عیان

چونکه با حق متصل کردید جان
ذکر آن اینست وذکر اینست آن

چونکه بو ذوقك بلندی لذتی   سینده استر سك اکر اول حالتی

ایله مرشد سوزندن اجتناب   هر خطاسن کورانك عین صواب

هرنه سویلرسه کلام الله در   قبحی حقدن وابعا اکاه در

اوزملو اسیر

انبیانڭ بو ویدر اولیا — انده داخی خطاب ایلر خدا
مرشدڭ فرمانینه قیل انقیاد — بویله دیر زیرا که اول صاحب رشاد

انکه از حق یابد او وحی وجواب
هرچه فرماید بود عین صواب

علم نقلیدن بیلمز بو مآل — علم عقلی بونڭ کوسترمز کمال
علم معنید ناولور حاصل بوذوق — جذب حق ایلر بو علمه جانی سوق
آب صافیدر بو علم دلکشا — اکر نسبت خاک در علم سوا
قطب عالمدر بو علمڭ صاحبی — اندن آسته غیرک اولمه طالبی
ایلیوب بو علمی تحقیق وبیان — کورنه سویلر اول نقیب عارفان

چون نجم با وجود آب دان
علم نقلی با دم قطب زمان

ثبت اولنمز دفتره علم درون — بکزه مز بو فنّه سرجمله فنون
قلبدر بو علم پاکه ترجمان — شرح تقریرنڭ الکندر لسان
بو سخن چقمز زبان خامه‌دن — بو بیان تعلیم اولنمز نامه‌دن
بلکه دل دلدن آلور معناسنی — بلکه جان جاندن طویار نجواسنی
طالبه تفهیم ایچون ملای روم — سویلمش بو بیتی بر وجه رسوم

... دانش آنرا ستاند جان زجان

نی زداه

نی زداه دفتر ونی از زبان

چونکه بلدڭ قاله کلمز بو حال — سنده کوستر علم حاله اشتغال
علم دینه ایلیوب بو علمی ظم — ذاتکی هم اکمل ایله هم اتم
قلبکی علم هوادن ساده قیل — عقلکی بو خدمته آماده قیل
فتح ایدن تاکیم بو علمی سکه حق — بی سواد و بی معلم بی ورق
کوربو تحصیله ایدرسڭ اهتمام — سن دخی با قول ملای انام

بینی اندر دل علوم انبیا
بی کتاب وبی معید واوستا

عارفڭ لوح دلنده بی گمان — ثبت اولوبمش با شقه بو علم نهان
یازمشدر آنی خامهٔ دست خدا — بی حروف ونقطه رسم هجا
اولدیلر اول علمه عالم راسخون — بی رواة وبی شروح وبی متون
اطلاعندن بولور تن تازه جان — جانه بخش ایلر حیات جاودان
صاحب علم لدن ملا جلال — ایلمش بو نکته دن کشف مآل

بی صحیحین احادیث ورواة
بلکه اندر مشرب آب حیات

ایرمک استرسڭ بو علمڭ ذوقنه — باغلمه نفسڭ کوزنه کونه عوقنه
آشنا اول عالم بالله ایله — یعنی بر دانا دل واکاه ایله

قیل تعلّم بی سؤال و بی جواب — کشف اولنجه تا اسکا فصل الخطاب

جان نثار ایت لعل کوهربارینه — تا ایرنجه علمنک اسرارینه

عالم حقّک ایدوب فضلن بیان — نطق ملّا بویله اولمش درفشان

لعل اوکویاز یاقوت القلوب

نی رساله خوانده نی قوت القلوب

علم حق یم جسم آدم اولدی نم — کوره نجه کزلنه دی بوتحده اوم

علم حقّده بر جهان بی کران — اوج ادش تنده نهاندر اول جهان

آدمیده اوج ادش تندن مراد — فهم قیل والله اعلم بالرشاد

اوزکه حکمت اوزکه قدرت اوزکه سرّ — کیم اوله کل جزؤ ایچنده مستتر

ایلیوب ملّا بوصورتدن کلام — کوره نجه اجمش او معنای تمام

بحر علمی درنی پنهان شده

دردسه کزنن عالمی پنهان شده

علم حقدن چون بوله قلبک جلا — اوله جاننده قبله سی ظاهر سکا

قبلهٔ جاندر خدای لا مکان — لیک اولمشدر نهان اندر نهان

یوقدر آنک بر معیّن جانبی — هر کس اولمشدر اکرچه طالبی

اولدی چون اول قبله مستور خفا — ایتدی هر ملّت توجّه بر یکا

ایلیوب بو بیتیله شرح مآل — کورنه دیر اول قبله اصحاب حال

قبلهٔ جانها

قبلهٔ جانها چو پنهان کرده اند

هر کسی رو جانبی آورده اند

قبلهٔ ارباب دل صبر و سکون — قبلهٔ اصحاب تن شک و ظنون

قبلهٔ حکمت شناسان آسمان — قبلهٔ عادت پرستان خاکدان

قبلهٔ طاعت وران حور و جنان — قبلهٔ سوداکران سود و زیان

قبلهٔ دنیا طلب روی ریا — قبلهٔ عقبا طلب سیر لقا

قبلهٔ ملّای معنی شمس حق — کیم بو بیتنه حالی اولمش مصدّق

قبلهٔ معنی وران صبر و درنک

قبلهٔ صورت پرستان نقش سنک

قبله کاه فلسفی وهم و قیاس — قبلهٔ دهری نقوش بی مساس

قبلهٔ اشراقیان ظلّ خیال — قبله مشائیان فکر محال

قبلهٔ لاادریان خبط و خطا — قبلهٔ ابلیسیان شرّ و شقا

قبلهٔ کج مذهبان جنک و جدل — قبله خوش مشربان حسن ازل

قبلهٔ ملّای رومی نور جان — کیم بو بیت ایچره آنی ایتمش بیان

قبلهٔ عقل مفلسف شد خیال

قبلهٔ عارف نور وصال

کروجوه اختلاف فاآت ملل — کوسترر سه عقلکم وجه خلل

برامام دینه ایله اقتدا   تا بوله هرشبهه دن قلبك رها

کرچه ظاهر قبله در بیت اله   لیك سجده حقه در بی اشتباه

قبله و مسجودی فهم ایلین   ایلمز فکر تحرّی میل ظن

قبلهٔ حقی کورور عین الیقین   دیدی بو بیتی امام اهل دین

قبله را چون دست حق کرد عیان
پس تحرّی بعد ازان مردود دان

دست حق چون آدمی ایتدی عیان   قلدی مسجود ملایك ویردی شان

ایردی چون حقدن بو اکرام آدمه   اولدی قبله وجه آدم عالمه

صانمه کیم اول سجده آب و خاکه در   صورت آدمده نور پاکه در

قبلهٔ وحدت شریك ایتمز قبول   اهل شرك اول قبله یه بولمز وصول

قبله بردر ایله ترك اختلاف   بویله دیر ملای رومی بی خلاف

قبلهٔ وحدانیت دو چون بود
خاك مسجود ملائك چون شود

سن دخی فرزند آدم سن نه نوآر   کور بو قبله سنده وارمی آشکار

بر پسرده اولمسه سرّ پدر   تا خلف دیرلر اکا نوع بشر

ویرمسون دیرسك بو تهمت غم سکا   جهد ایدوب قیل کسب انوار خدا

صانما ولوب آدم که اول نوری بولود   مستعد سجدهٔ تعظیم اولور

بویله در خاصیت نور جلیل   کیم دیمشدر اول ولی بی عدیل

آدمی چون نور کیرد از خدا
کشت مسجود ملائك ز اجتبا

کوش قیل ای ناظر آثار حق   بو الجیده معنی اسرار حق

حکمت حقیقته اولمشدر نهان   سر ده سرّ عندیده معنی جان جان

بویله در چون بو رموز نادره   نیجه فهم ایتسون عقول قاصره

پس بو وادیده کوردی صد طریق   کتدی بر اوزکه طریقه هر فریق

بسنه کیم اول هادی راه هدا   سالك بو بیتی ایتمش رهنما

بل حقیقت در حقیقت غرقه شد
زین سبب هفتاد و بل صد فرقه شد

علم دیّانی دکل رمل و نجوم   محو اولور اول علم ایچنده هپ علوم

دکمه کس کورمز بو علمی خوابده   خوابه وارسه مختل و محرابده

وحی الهام الهیدر بو علم   دعوی عشقك کواهیدر بو علم

حق ایدر بو علم تعلیم اهلنه   بلمین کرچه مصر در جهلنه

صانمه بو علمی دیا ضیّا تدن   بکّه نزلو جیها ت و تاویلاتدن

این نه نجمست و نه رملست و نه خواب
وحی حق والله اعلم بالصواب

در بیان نام و تاریخ کتاب

کرچه مجلددر بو شرح بی مثال   لیك متننده مفصلدر مآل
متنی بر مشکل زبانده رفی المثل   ایتدی شرحم آنی اجمال اوزره حل
طالبه تفصیلدن ایرمز صفا   نقد مضمون قلبنه ویرمز غنا
ایلرا قوال کثیره عقلی دنك   فرق اولنمز لذت شهد و شرنك
بن دخی اول حالدن قلدم حذر   ایلدم نقل و بیانی مختصر

بولدی بو منظومهٔ حکمت نظام
حل تحقیقات ایله تاریخ و نام

بشنوید ای عاشقان زین نظم پاك   وجه شرح انتخاب سینه چاك

طبعم چون بو کلام اربعین   مثنویدن اولدی درس اولین
نطق مولانا جلال الدین وحق   ویردی علمندن بکا کویا سبق
ایتدی بو درس و بو فیض روشنی   خوشه چین خرمن معنی بنی
شرح ایدوب اول درسی تحریر ایلدم   روح مولانایه تقریر ایلدم
دیکلیوب اول روح پاك بر اصول   بیتن و کم تقریری ایتدی قبول
کوردی طبعم قابل تعلیمدر   مستعد لایق تفهیمدر
اول محلده نطق روحانیتی   دیدی بر درسه دخی قیل همتی
ایلدم تعیین درسی چون نیاز   بویله تقریر ایتدی اول دانای راز
کیم طریقتده بزی طرتعش رفیق   خیلی دوستا تمزدن بر صدیق

نامی یوسف شهرتیدر سینه چاك   اول لطافت صاحبی درویش پاك
مثنوی بزمدن یازمش همین   سیصد و سصت و شش ابیات کزین
جمع ترتیب ایتمش آنی باب باب   اولمش اول نسخه مرتب بر کتاب
لجهٔ فیضندن آلوب کاسنی   المش آنك جزیره ناسخی
کرچه چوقدر بویله جمع معتبر   جمله دن اولدر مفید مختصر
درس ثانی اول کتاب اولسون سکا   باعث شغل سواجا اولسون سکا
باشله اسلوب قدیم اوزره بنه   شوقله بو انتخابك شرحنه
چونکه خاتم ایلدی بو نقشی طرح   اولدی بعضی ترجمه بعضیسی شرح
فکر ایدوب هر بیتك معناسنی   اویله ترسیم ایلدم معناسنی
هر نه کوهر کیم اولنمش انده درج   اخذ ایدوب ایتدم بنه اولیتیه خرج
فرق جزو ثنا ایمدی اولکسر وضم   نه فزون اولدی او کوهرلره کم
یازمدم بیکانه لر قولن اکا   ایلدم الفاظنی هپ آشنا
نطق مولانا ایله بو خوش لسان   اولدی کویا بر برینه ترجمان
بیت ملا مطلع شمس یقین   بر نوا نوا ردی بو شرح کزین
اهلنه معلومدر بو طرز خاص   کیمسه فهم ایتمز بونی الا خواص
لفظ و معنا کیردیلر بر صورته   شرح متن اویدی او وصول حکمته
بیت ملا منبع آب حیات   اولدی اندن شرحلر بو و آدات

اول خواص بزم حلو نكاه حال   آدمی سوزدن بیلورلر بی جدال
سوزدر استعداد انسانه دلیل   حتی سوزدن فهم ایدر عقل عقیل
سوزده در مفهوم اسرار درون   سوزده مضمون اخبار درون
اهلیدر بو نكته یی اذعان ایدن   اهلیدر فهم دم عرفان ایدن
ایلمز اهل اولمین سوزدن صفا
ویرمدی نادانه بو ذوقی خدا

در دعای صدد صاحب انتباه

چون بو وجه اوزره بو شرح دلپذیر   بولدی اتمام اولدی بی مثل و نظیر
ایتدم اهدا اول محب صادقه   صوندم اول جامی دخی بو عاشقه
كیم انك او صافی پاكی سابقا   شرح اولندی اولنمشدی ادا
تا بوله رونق رسوم مولوی   تا اوله كوسیله نقل مثنوی
مجلس و محفلده هر پیر و جوان   ایلسون اوصافنی ورد زبان
حب ملا شوقنی ایتسون فزون
هم اكا ویرسون خدا ذوق درون

منشاء تاریخ ابن عین الفیوض

موج خیز اولدقده بحر معنوی   اولمش اول بحرك جزیره مثنوی
قابلمش آنی او بحر بی كران   اول جزیره عین بحر اولمش همان

بونده هم وار در جزایر بی حساب   جمله سندن بریدر بو انتخاب
اول جزیره ایچره بو شرح و بیان   بر مفرح دلكشا عین روان
بولدی دریا و جزیره عین و آب   بر بوین والله اعلم بالصواب
اولدی جاری چون عین جا نفزا   استدم كیم سویلیم تاریخ اكا
فكر ایدركن بی شعور و بی وجود   طبع عین الفیوض ایتدی ورود
حكمتی كور اولدی بی چون و چرا   سال اتمامه موافق بو ادا
حاصلی بو نسخه یه تاریخ و نام
حاصل عین الفیوض اولدی تمام ١٢٥٠

نغمهٔ تحریك شوق عاشقان

وقتیدر ای خامهٔ دریا زبان   ایله شمدن صكره بو عینی روان
وقتیدر ای لولهٔ ماء طهور   ویر بنه حال اهلنه ذوق شعور
افسون اول سرچشمهٔ خلد یقین   ایچسون اندن تشنه لر ماء معین
حكمی اجرا ایدوب هم دائما   نوش ایدن بولسون بو كوثردن صفا
دكله ای بر سوز شوق مولوی   كوشدی عطشان بحر معنوی
ایلیوب با ذوق اخلاصله قوی   فرجه كن در جزیره مثنوی
فیض حق اولسون دلنده ملتمس   فرجه كن چندانكم اندر هر نفس
عقلكه توفیق اولوب امداد رس   مثنوی را معنوی كوئی و بس

بشنو از بی فهمیٔ کوشندکان

فیض معنیدن اولوب جاری زبان   ایلدم تسنیم عرفانی دوان
سویلدم بر نیجه معنای دقیق   صوندم ارباب دله جام رحیق
جوش ایدوب ظرفندن اول صهبا ینه   ایمنك استر حکمتی اجرا ینه
بن دریغ ایتمز صونر دم جام جام   اولمسه اول می تنك ظرفه حرام
نیلین یوق سندن هضم اقتدار   یوخسه بن کیفین ایدردم آشکار

ای دریغا کر ترا کنجا بدی
تا ز جانم شرح دل پیدا شدی

شرح دلدن ایلمز کیمسه سؤال   یا نیجه ایتسون بیلن بسط مقال
طالبه سویلر سوزی استاد فن   اول طلبدر ایلین جذب سخن
بلبله کلدن کلور شوق و نوا   طوطی سکرّ ایدر شیرین ادا
اولمسه کریان اکر طفل صغیر   مادری ویرمزدی آب بیهوده شیر
چقمه لیدن سبب لازم سوزه   جذبۀ شوق طلب لازم سوزه

کین سخن شیرست در بستان زجان
بی کشنده خوش نمیکردد روان

واعظان کرسیٔ عشق خدا   وصف ایدرلر ذوق وصلی دائما
کوش نطقی ایدر بونلر روان   قنده درکلسون دیو دل تشنکان

هرنه دکلو اولسه لر دنك خموش   شوق سامعدن اولورلر پرخروش
سن همان کوستر حرارتدن اثر   چشمۀ معنی سنی سیرآب ایدر
تشنۀ آب و حیات نطق جان   لابد ایلر ناقلی رطب اللسان

مستمع چون تشنه وجوینده شد
واعظ ار مرده بود کوینده شد

کرچه بونلر غنچه وش خاموش اولور   طالب کفتار چشم و کوش اولور
کورسه لر پرکوش و هوشی کل کبی   هر بری ایلر ترنم بلبل کبی
هرنه دکلو اولسه لر لال خموش   نطق ایدرلر مستمع اولسه بهوش
مستعدی ایکی کویا ایدن   مستعد نطقی روح افزا ایدن
مستعد قسوة قبا اولسه کر   ناقلك چقمز لساندن خبر

مستمع چون تازه آید بی ملال
صد زبان کردد بکفتن کنگ ولال

محرمان بزم خلوتکاه جان   رازی نا محرمدن ایدرلر نهان
کشف سرّ ایتمزلر اهل صورته   چشم حکمتله بقرلر سیرته
داخل صحبتلری اولسه عوام   ختم ایدوب کفتاری دیرلر والسلام
شاهد نطقه اولورلر پرده کش   کوستررلر کندوی خاموش وش
اول محل ایتسك بونلردن سوز رجا   دیر سکوت ایدوب یا شارتله سکا

هرنه دکلو

چونکه نامحرم درآید از درم   پرده در پنهان شوند اهل حرم

چون کله اول صحبته بر یار جان   بر ضرورتن محرم اسرار جان
اهل بزم اندن بلوردلر انبساط   هم اولوردلر بلبل باغ نشاط
شاهد آن خلوت راز سخن   رخلرندن هبا اولوردی برقع فکن
بی تحاشی ایلیوب رفع نقاب   کوریدردلر اهل بزمه بی حجاب
بویله دلکش بهجت افزا صحبته   بویله بر خاطرکشا جمعیته

چون درآید محرمی دور از کزند
برکشایند آن ستیران روی بند

یا وه کولر اولسه جمع بی شمار   کندوبی حق کولر ایتمز آشکار
انلرك وقتی دکلدر اول زمان   لال اولوب کفتاره اچمزلر دهان
نیته کیم فصل شتاده زاغلر   ایتسه جمعیله کلزاری مقر
اول محلده بلبلان ایتمز خروش   هر بری برکوشه ده اولور خموش
عندلیب خوش نوای باغ جان   ایلمز اول نکته یی درد زبان

چونکه زاغان خیمه بر بهمن زوند
بلبلان خاموش شدند وتن زدند

ای خطیب منبر نطق و بیان   سن دخی ایتسك نوله طی لسان
وار دیلر زیر حجابت خوابه هپ   نفسکی اورمقده پس سن آبه هب

كلدى بى

كلدى بى ذوق كلامندن كسل   سوزلرك یا سکر اولمش یا عسل
کیومز اولدی کوشه آوازك سنك   دکله مز کیمسه سرآغازك سنك
مستمع اولدی غنوده ساکت اول   اختصار ایله کلامی صامت اول
مستمع خفته است کوته کن خطاب   ای خطیب این نقش کم زن تو بر آب

در بیان کتم اسرار خدا

بویله در دأب سلوك اهل حال   کتم ایدر اسرار دینی بعد الکمال
نوش ایدنلر بزم وحدت جامنی   سویلمز هشیارده ساقی نامنی
ایتمه مشلردر ذوقن اول جام بیان   ایلمشلر نشوه سن دلده نهان
ایلیوب بزم یقینی جای ذوق   اولدیلر آلوده صهبای ذوق
دللرین سرمست و پرشور ایتدیلر   بلدیلر احوالی مستور ایتدیلر

عارفان کز جام حق نوشیده اند
رازها دانسته و پوشیده اند

کاملان علم تحقیق و یقین   اولدیلر کنجینه راز امین
سویلمزلر کیمسه یه اول بایدن   خارج اولمزلر ده آداب دن
کیم ادبدر آن بیان معرفت   بویله ایتمشلر او قومی تربیت
دزد نادانی ایدرلر احتراز   ایلمزلر هرکسه افشای راز
آچمسه اغیاره تا لا مردان عشق   وجهی وار زیرا که استادان عشق

هركو اسرار كار آموختند
مهر كردند ودهانش دوختند

جونكه بونلر واقف راز اولديلر　　بی نديم ويار وهمساز اولديلر
جان كبی آخر اولوب تنها نشين　　اولديلر معنی كبی خلوت كزين
كندولر هشيار وصحبا دللری　　لبلری خاموشی كويا دللری
عارف ايتمز سرّ جانانی قيل وقال　　اولديغا نلر ده امانت نقد حال
هر خفی رازه اولشدر محلی　　سينه سی كنج معما نيد دلی

بولبش قفلست ودر دل رازها
لب خموش ودل از پر آوازها

فی الحقيقه بويله در رسم قديم　　اولسه بر دل واصل سرّ عليم
علمنی نقل ايله اظهار ايلمز　　آنی تعليمه سزاوار ايلمز
سرّ غيبی سويلمز بيكانه يه　　بلكه هر محرم اولان فرزانه يه
درسی انك قابل تعليمه در　　اعتمادی صاحب تسليمه در
كاشف اسرار ده آچمز لر دهان　　خود بيلور لرهب بو معنايی عيان

سرّ غيب آنراسزد آموختن
كو كه كفتن لب تواند دوختن

استماع ايتمز بو قولی دكمه هوش　　بو سخندن ذوق بولمز دكمه كوش

ذوقی بو كيفك نهان ايتمكده در　　شرح وصفن بی زبان ايتمكده در
لطفی بو ذوقك خموش اولمقده در　　نطق جاندن راز نوش اولمقده در
صد زبان اولسه اكر سوسن كبی　　اوله ابكم غنچهٔ كلشن كبی
سويلمز اول كوشه بو اسراردن　　كيم ابر حفظ لسان كفتاردن

كوش آنكس نوشد اسرار جلال
كو چو سوسن صد زبان افتاد ولال

مرد كاليا اولمانجه مؤتمن　　ستر حقدن اكر سويلمز سخن
اهل حال ايتمز او شخصه كشف راز　　كيم اوله هر انجمنده نغمه ساز
محرم سلطان دلدر عارفان　　سرّ سلطانی ايدر بونلر نهان
ايتسه لر بر طالبه اول رازی فاش　　پند ايدوب ديرلر اكا خاموش باش
هركسه سويلمسون ديرلو بو راز　　حاصلی اندن ايدرلر احتراز

تا نكويد سرّ سلطانرا بكس
تا نريزد قندرا پيش مكس

هر كسك كادی دكلدر كار عشق　　هر كس اولمز يوسف بازار عشق
دكمه مرغ اولمز بو بحره آشنا　　مرغ آبی اولمين طالمز اكا
هرشنا ور بونده كوستر مز هنر　　اصلی اول دريادن اولمز سه اكر
دوشسه اول دريايه كر مرغان خاك　　غوطه اولدن اولورلر هلاك

بو قدر اول دریاده چون قعر کنار   ایده من لو خاکیان اندن قرار

درخود دریا نشد جز مرغ آب
فهم کن والله اعلم بالصواب

مولانا جلال   دریای ذاتن

طبع مولانا اولوب دریا خروش   دیر که ای ساحل نشینان خموش
بز طیور بحر ذات وحدتز   بلمزز بز خاکی آبی خلقتز
بز ده وار در نا شنیده بر لسان   کیم انی درك ایتمز الا بحریان
بحر در تعلیم ایدن آنی بزه   اندن ایر دی نطق روحانی بزه
آرزوی بر شهباز ایتمزز   عالم خاکیده پرواز ایتمزز

ما همه مرغابیانیم ای غلام
بحر میداند زبان ما تمام

خامهٔ قدرتله نقاش ازل   شکلمزی یازدی بدیع و بی بدل
نقش اولندق چونکه لوح فطرته   صورت معنیده کلدك صورته
بز که بو صورتله کوندن روشنز   سائر اشکال صوردن احسنز
صانمه نقش بیهوده بو پیکرلك   نسخهٔ اوصاف ید و صورتکرلك
نقش صورتدن منزه کوره کار   وجه صنعی بزده ایتدی آشکار

خلق ما بر صورت خود کرد حق
وصف ما از وصفا و کیرد سبق

جسمنی

جسمن دو پوشمز در بز همان   زیر کهده بحر وش اولدق نهان
یعنی بز معنیده بحر قدرتز   کرچه کیم ظاهرده کاه صورتز
اوزکه حکمت بو العجب صنع الله   کاوله پرده بحر بی پایانه کاه
بویله کلدك عالم اسراردن   صورت اولدق معنی ستاردن
جسمه بقمه چشم صورت بین ایله   اصله بق عین حقیقت بین ایله

جسم ما روپوش ما شد در جهان
ما چو دریا زیر این که در نهان

طوطئ سکر بیان باغ جان   اولدی بو کفتار ایله شیرین زبان
کیم بنم سر چشمهٔ قند یقین   اولدی هر لفظ لذیذم سکرین
لذت سر حقیقت بنم در   ذوق روح افزای وحدت بنده در
عین ذوقم نی شکر بندن بتر   هم بنم اول نی شکردن طعمه خور
هم بنم ادراك ایدن اول لذتی   هم بنم نوش ایلین اول شربتی

کان قندم نیستان سکرم
هم ز من میروید و من میخورم

ای بو نقل دلکشك طالبلری   وی بو نقل سکرك راغبلری
اشتها کوز وار ایسه بو نعمته   میلکز تحقیق ایسه بو لذته
بندن اول ذوقی کمان ایلرسکوز   هر کلامم قند جان ایلرسکوز

شکله دلبسته اولمك ظاهرا   ذاتمی فهم ایلك اول تا نبا
اولمدیق بن جان کبی کوزدن نهان   بندن ایلك نقل حالی نقل جان

تاکه نفسو بیند شما را شکل من
نقل من نوشید بینش از نقل من

کوش ایدك ملأنه فخر اظهار ایدر   اهل شوقی غرقهٔ انوار ایدر
دیدکه ایتدم ذاتمی مرآت ذات   بنده عکس ایتدی او نور کائنات
اولدم اول نورك ایچنده آفتاب   بو نوم آفاقه صالدی فروتاب
ایتدی بندن برق اورن نور صفا   عالم هر ذره هر آدی پر ضیا
شو لقدر مستغرقم اول نوره بن   کندمی فرق ایتمز اولدم نوردن

من خورشیدم درون نور غرق
من نتانم کرد خویش از نور فرق

بن که خلوتده قیلوب هردم نماز   ایلرین درکاه مولایه نیاز
کشف اولور بر امر غیبا ندن بکا   دفع ایدر بو شبههٔ محض لطف خدا
قصدم اندن خلقه تعلیم ایتمدر   معنئ اخلاصی تفهیم ایتمدر
بو حشه بن خلوتده وکثرتده هم   اولمزین حقدن جدا بر آن ودم
بویله در زیرا سلوك انبیا   اول سلوك اوزره محصّل دائما
رفتنم سوی نماز و آن خلا   بهر تعلیمست ره مر خلق را

سرحقدر

سر حقدر دائما سیرم بنم   کورمز اندن غیری چشم دوشنم
جمله اطوار مده افعالمده هم   جمله کوردارمده احوالمده هم
حقدر اظهار ایلین اثنا دیف   خواب وش کور نکده یم هرکاه بنی
خوابده کورسه بو خوابی صوفیان   دیه لر بیدار لکدن الامان
ایلرم صدق اوزره دعوا دائما   کیم بو دو بندن بولور چشم صفا

خواب می بینم ولی در خواب نی
مدعی هستم ولی کذاب نی

عارفك دعواسی معنیدار دد   خوابی ظاهر دینسی بیدار در
کاملك کاری دکل لاف وکذاف   صادقدن ایتمز ورود الا که صاف
ایچمین بلمز بو خمرك لذتن   مست اولان ندر فهم ایدر کیفیتن
اوزکه صهبادر بو صهبای دواق   دتشوه سن بلمز اندك هر بی مزاق
ذوق دندانی ینه دندان بیلور   قول مردانی ینه مردان بیلور

نزدانکم لم یذق دعویست این

این نصیحت   نزد سکان افق معصیت این   بشنوید ای منکران

چونکه یوق چشم درون بینك سنك   کوده مرءٰیا ظن یوزین چشم تنك
ایتمه ارباب قلوبه کج نظر   اهل حاله ایله تهمتدن حذر
قلمه سر مستان عشقه سوء ظن   بویله ظن ایتمك دکل کار حسن

اولدكسه سرّ غيبك آكهى   هر وجودى صانع حكمتدن تهى
بولدكسه دينڭ رشد وسداد   بارى اولسون سنڭ حسن اعتقاد

چون ترا آن چشم باطن بنود
كنج مى پندارا اندر هر وجود

واراسه سنده اكر چشم يقين   ديده دوشن كيم سن اولدڭ رازبين
كوديبود معمود هر ويرانى سكا   كشف اولور كنجينهٔ پنهان سكا
حاصل ايتدكسه اكر بو ديده يى   سن كورستن صورت نا ديده يى
سندن اولمز لو نهان مردان حق   نور عين اولور سكا اعيان حق
بو غيسه چشمكده غفلت پرده سى   شه كورد سن هر كداى بى كسى

كر ترا با زست آن ديدهٔ يقين
زير هر سنكى يكى سرهنك بين

اى توانكر خواجهٔ بازار نفس   بندهٔ ابليس و فرمانبردار نفس
اولمه مغرور ونصاب مال و زر   ايتمه درويشه حقارتله نظر
هر نه دكلو اولسه صورتده كدا   شاه در معنيده درويش خدا
شاه فقرڭ دولتى جاويددر   تختى كردون افسرى خورشيددر
اولمدڭ چون سن بو ذوقڭ واصلى   بلدوكڭ معنا دكلدر حاصلى
كار درويشان وراى فهم تست   سوى درويشان بمنكر سست نيست

گرچه درويش

كرچه درويشانده يوقدر ملك و مال   استمزلر كيمسه دن زاد ونوال
انلره اولدى نواله خوان فقر   نعمت حقدندر اول احسان فقر
رزق حقدن سير اولورلر دائما   غير يدن ايتمزلر استيد غذا
اولديلر جوع دنيا ضدندن خلاص   ايردى حقدن انلره روزى خاص
بونلر اولمز بر نفس محتاج واج   ايلمزلر خلقه عرض احتياج

زانكه درويشان وراى ملك و مال
روزئ دارند خاص از ذو الجلال

اى هميشه دعوئ ذات ايلين   ذاتنى ابليسه مرآت ايلين
مالكم با زهد كه مغرورسن   بلمدڭ قرب خدادن دورسن
جنسكى تحقير ايدرسن دائما   آدم خاكى دكلسن كويا
نفسڭ اولمش دوزخ كبر ومنى   آتش ايتمش كرمئ نخوت سنى
بو صفتله اولدڭ ابليسه نظير   اولمدڭ خشم الهيدن خبير

تو همان ديدى كه ابليس لعين
كفت من از آتشم آدم ز طين

تا بكى اى اهل صورت تا بكى   ظاهر خلقه نظاره پى بپى
هر كسڭ افعالنه اى بى بصير   چشم صورتله بقارايله ايتمه نظير
كورمسڭ بر الده تسبيح وعصا   لطف حقه آنى كورمزسن سزا

اولسه بدرندك كف دستنده جام   حكم ايدوب ديرسن بودر دوزخ مقام
چونكه كشف اولدى انجام كار   ظاهر حاله نه در بو اعتبار

چند بينى صورت آخر چند چند
چشم ابليسانه رايكدم ببند

رغبت ايتدك چشم ابليسانه يه   خوار باقدك شكل درويشانه يه
كار دينى ويران ايدوب اى مرد خام   انلرى كوردك بشر مانند عام
اولياء حقه ايتدكجه نظر   پرده اولدى چشمكه شكل بشر
صورته ناظر اولوب ايتدك خطا   كورمدك انلرده درو جه خدا
نخوت ابليسى اظهار ايلدك   هم بو يوزدن حقى انكار ايلدك
كار ازان ويران شدست اى مرد خام   كه بشر ديدى مر اينها را چو عام

در قياس ناقصان با كلان

بله مسندر كيمسه عالمده عيان   زمرۀ ابدال حقدن بر نشان
محو ايدوب بونلر وجودين ما حصل   حقى بلمشلر همان نعم البدل
دائما جان ودل آكاه ايله   سير ايدرلر عالمى الله ايله
كيمسه بلمز بونلرك كيفيتن   كيمسه ادراك ايلمز ماهيتن
فهم ايدن بو قومى عارفدر فقط   بونلرك حقنده خلق ايلر غلط
جمله عالم زين سبب كمراه شد   كم كسى ز ابدال حق آكاه شد

كرچه ارباب

كرچه ارباب قلوبك دللرى   عزم ايدر اعلايه قالمز سررى
هر دل ايلر بر مقامه اعتلا   هر دله وار بر محل منتها
قطع ايدر بو قوم صاحب دبدبه   پايه پايه هر زمان بر مرتبه
هر دلك بر منزل و ماواسى وار   هر دلك بر رتبۀ عليا سى وار
هر دل ايلر بر فلكده جايكاه   بويله در داما كه با فضل الله

آن دلى كز آسمانها برترست
آن دل ابدال يا پيغامبرست

بونلره دخل ايلسه نوله عوام   رتبه سن بلمزلر اول قومك تمام
بونلرك شكلى دكلدر ساخته   بونلر ايتمز كندونى بر داخته
بونلر اولمش رنك صورتدن برى   جمله بى قيدانه در جنبشلرى
بو كروهك صورت حالن كوروب   بلكه مجذوبانه افعالن كوروب
نوله انكار ايتسه لر اهل ضلال   بوندن اقدم نيجه نيجه قوم ضال

قصه جنگ انبيا مى داشتند
جسم ديدند آدمى پنداشتند

بونلرك وصفن اشتسه منكران   لج ايدوب ديرلر او قوم بدكمان
بز دخى انلر دخى آدم ملوز   جمله مز دلبسته خواب و خور وز
چون شريكز اكل و شرب و خوابده   چونكه اولدق مطرد هر بابده

اولمیه بوده کوا ستدن اثر   باندن انلرده اولمق بو خبر
شمدی اولمش صانمکز بو ماجرا   منکران انبیا هم سابقا

کفته اینک ما بشر ایشان بشر
ما و ایشان بستهٔ خوابیم و خورد

کرچه بر صورتده در جمله بشر   لیک اولدی اهل معنی معتبر
چونکه صورت معنیه چکدی نقاب   منکره دوشدی بو یوزدن احتجاب
وبردی انکا اهلنه غفلت عما   ایتدیلر اول قومی بلکره خطا
کوردیلر یوق کندولرده ذوق و حال   صاندیلر کیم اوله بو معنی محال
صورت حاله ایدوب بونلر نظر   فرقی یوق بزدن او قومک دیدیلر

می ندانستند ایشان از عما
هست فرقی درمیان منتها

کو مقلد ایلسه طی مکان   بولمیه حالی محققدن نشان
کامل اولمز بو هنر تقلید ایله   وردایله اذکار ایله توحید ایله
صانسه داوود دم دیو هر صدا   نغمه‌سن فهم ایلر انک آشنا
هرنه دکلو اولسه آهن ذرطلا   درک ایدر تونی اهل کیمیا
اهل تقلیدک اولور سوزی ضرر   اهل تحقیقه عیان ندر بو خبر

از محقق تا مقلد فرقهاست
کین چو داود است وآن دیکر صداست

کرچه کافرلر

کرچه کافرلر دخی دیرلر خدا   لیک بولمزلر جهنمدن رها
اولدیلر زیرا بو قوم بد کمان   منکر پیغامبر صاحب زمان
بولمیه بونلر لیاقت جنته   اویمیانجه قول صاحب دعوته
مؤمن اتمام ایلمشدر بی عناد   حقدر پیغمبر آنه اعتماد
کرچه دیرو کعبه ایچره هر زمان   نام حقی ایلیوب ورد زبان

کافر و مؤمن خدا کویند لیک
درمیان هر دو فرقی هست نیک

اهل اسلام ایچره هم وارد بو حال   فی الحقیقه بویله دربی قیل و قال
تا نار ایچون الله دیر شخص کدا   جان ایچون الله دیر مرد خدا
یعنی ذکر اصطرار ایدر بیری   شبهه سز خود اختیار ایدر بیری
اهل دنیا ذکر ایدرلر جاه ایچون   اهل تقوی ذکر ایدر الله ایچون
بر ایکی ذاکر میاننده ولی   چوق دقایق وار حساب ایتسک بلی

آن کدا کوید خدا از بهر نان
متقی کوید خدا از عین جان

دکله بو تمثیلی ای دانش کزین   کشف اوله تا کیم سکا علم یقین
یعنی نوع آدمیلر نیجه لر   بولسانیدن وصف عشقی کوش ایدر
ذوق الان اهل صفا سندن سماع   المیا نلردن اولور ظاهر نزاع

آنده لذّت كوستور حلوا اولور   بونك زهرین نشر ايدر صفرا اولور

منبع حق اويله بدايع بويله در   اختلاف آفات طبايع بويله در

هر دو كون زنبور خورد از يك محل

ليك شد زين نيش وزان ديگر عسل

كور بو تمثيلی دلا داخی   يعنی فهم ايله بو معنايی دخی

هر دو كونه فرقهٔ نوع بشر   آلسه لر علم ولدنی درس اگر

حاصلی بر فرقه اولور نفاق   ايلر اول بر فرقه تحصيل وفاق

چونكه بو علم اولدی محك امتحان   قلب خالص كوستورر كندين عيان

بويله در بو قصه بی چون وچرا   نيته كيم صحراده هنگام غذا

هر دو كون آهو كيا خوردند وآب

زان يكی سركين شد وزين مشك ناب

بلمش اول ای طالب كسب كمال   جنسه و نوعه كوره اولمز بو حال

يعنی انسان باشقه خلقت باشقه در   نعمت حقه لياقت باشقه در

هر ايكی آدمك حالت بر دگل   بو مثلده هر طبيعت بر دگل

آب ونانی ايلمز هر معده نور   هر درونك بو اثر ايتمز ظهور

گرچه كيم نان وعارف بی گمان   بر غذادن شيوه اولور لر هر زمان

آن خورد گردد پليدی زو جدا   وين خورد گردد همه نور خدا

دربيان ذات

دربيان ذات پاك عارفان

ذاتنی بود و نمود عارفان   دنك صورتدن بريدر بی گمان

اثلر اولمشدر فنايه دنك دو   ايله اثلردن فنا بی جست وجو

اتمه صورتده تجسس اثلری   كرچه وارد رتنلری هم جانلری

بكزه مز خلقه بو قوم بی بدل   بونلری تشخيص كوچدر ما حصل

غور اسما وصفاته يتديلر   صورتی معنايه تبديل ايتديلر

چون مبدل گشته اند ابدال حق

نيستند از خلق بر گردان ورق

پاكدر ابدال حقك جوهری   نوردر عنصرا صلبلری

بونلرك اصلی دگلدر آب وخاك   مايهٔ طينتلری بدر نور پاك

دست حقدر بونلری تخمير ايدن   نور جاندر تنلرين تنوير ايدن

بونی و بو صورتی انسانله   كچديلر روح وملكدن شانله

حاصلی بو قومك ای صاحب شعور   صاغنه انجق دللرنك اوله نور

جسمشان را هم ز نور اسرشته اند

تا ز روح واز ملك بگذشته اند

بلدی بونلر سر اشيايی تمام   ايتديلر حفظنك اما اهتمام

قلديلر شكدن يقينه انتقال   بی تردد بی جواب وبی سؤال

اولدی بونلر محرم راز ازل　　بلدیلر اصلن ندندر خمر وخل
کوردیلر بودی بنودا بحر عیان　　اولدی بو فرقه دن معنی نهان
الدیلر جون لوح دانشدن سبق　　جشم بینشله او سرمستان حق

در دل انگور می را دیده اند
در فنای محض شی را دیده اند

جرعه نوشان می بزم قدم　　مست ایکن خلق اولنمشدی جام جم
اولمادین باغ وجوده عرش تاك　　بونلر اولمشدی او میدن نشوه ناك
بونلر ایدرکن او صهبادن خروش　　ایتمشدی می دوزخ خمده جوش
بونلر اولدم ایچرکن باده لر　　بو غیدی ساقی و صهبادن اثر
شمدی مست اولمش دکل بونلر دلا　　بزم وحدتده اوزلدن خدا

بیشتر از خلقت انگورها
خورده میها ونموده شورها

واصلان رتبهٔ قرب خدا　　اولدیلر صاحب مقام منتها
اول مقامه عرش ادنا پایه در　　انده کرسی خاکه دوشمش سایه در
اول مقامه قاب قوسین اولدی نام　　بلکه او ادنادر اول عالی مقام
بیشرودر اول مقامه مصطفی　　اندن اوّل ایرمدی کیمسه اکا
همجو آدم حق اولور داعی جنابه　　بو ایله دیدی بی شبهه و بجادر نیات

بونلر نیاز

برترند از عرش وکرسی وخلا　　ساکنان مقعد صدق وصفا

در بیان رتبهای اولیا

کورنه دیر اول محرم خاصان حق　　اول جلیس صحبت مردان حق
بی نهایتدر جهانده اولیا　　هر برنك واردر کار وکیا
هر بری بر خدمته مأموردر　　قلمه ده اول خدمتی مجبوردر
بعضیلر جلکده در سیف جلال　　بعضیلر ایتمکده در عرض جمال
هرکروهك اوزکه بر کاری وار　　هرفریقك باشقه باشقه حالی وار

زاولیا اهل دعا خود دیگرند
که همی دوزند وگاهی می درند

اولیا قسمنده وارد ربو فریق　　کیم رضا بحرنده اولمشلر غریق
هر بری لب بسته در همچون صدف　　بونلر اجمزلر دعا قصدیله کف
بونلر ایتمزلر مصائبدن فغان　　بسته ماند اولدیلر بسته دهان
بونلره کلمز بلادن احتراز　　بونلر اولمز نغمه پرداز نیاز
ایلیوب بو فرقه نك حالن بیان　　کورنه دیر اول آشنای عاشقان

قوم دیگر می شناسم ز اولیا
که دهانشان بسته باشد از دعا

ابتسه بو فرقه اصابت بو قضا　　کوستیر دلر که تسلیم و رضا

هر قضادن بولدیلر بر ذوق خاص   بونلره کفر اولدی ایتمك خلاص
صبر ایدرلر هر بلا و محنته   شکر ایدرلر هر جفا و زحمته
هر برینه شدتك بولمشلر فرج   غصه و غمدن اولورلر مبتهج
حاصلی بو فرقه فرمان کذار   دائما ایوب و ابراهیم وار

در قضا ذوقی همی بینند خاص
کفرشان آمد طلب کردن خلاص

اولیادن وار دخی بر قوم خاص   انلری بلکده عاجزدر خواص
حق قبا بنده ایدرلر اختفا   کیمسه بلمز بونلری الا خدا
کیردیلر بونلر لباس صورته   ایر دیلر بو صورتله بحره واحته
بونلرك خاطرلرنه سر دبس   ماسوادن ذره جه بوقدر اثر
بونلر اولدی خلق ظاهردن نهان   نیجه کیم ملای روم ایتمش بیان

قوم دیکر سخت پنهان میروند
شهرهٔ خلقان ظاهر کی شوند

اول قدر مستوردر بو طائفه   کیم کورنمزلر عیون عارفه
چشم عارفدن اولورلر بونلر نهان   یا نیجه تشخیص ایدرلر عامیان
بونلر ایتمزلر کرامت آشکار   کزلودر بونلرده هر حالت که وار
کندولردر کندولردن ذوق ایدن   سری اولمز بونلرك هرکز علن

اولدیلر بو

اولدیلر بو فرقه خاصان خدا   ستر ایدر حالنی بو رمزی دائما

هم کرامتها ایشان در حرم   نام ایشان نشنوند ابدال هم

در بیان اتحاد اولیا

بونلر اولمز بیری بیریندن جدا   کرچه باشقه کورینورلر صورتا
کلسه لر اما ایکی تن بر یره   بر کورنش ناظر اولسك انلره
بر دخی بقسك کورنش بی شمار   بونلر اولورلر كاه یك كاهی هزار
یعنی بردر جمله نك معناسی هپ   صورتا اولمش بونلری فرقه سبب
عالم و قید صورده دائما   شولقدردر اتحاد اولیا

کو از ایشان مجتمع بینی دو یار
هم یکی باشند و هم ششصد هزار

کاهی تحریك ایلیوب دریایی باد   بولسه امواج بیابی ازدیاد
قابل تعداد اولور امواج اودم   فرق ایدرسن بربرندن لاجرم
ساکن اولدقده ینه دریا همان   جنبش امواجدن قالمز نشان
تامی انك موج ایکن دریا اولور   صورت اولمشکن ینه معنا اولور
اولیای حق دخی چون موج و آب   جمله سی بردر کر اولسه بی حساب

بر مثال موجها اعدادشان
در عدد آورده باشد بادشان

آفتاب وحدت ذات خدا   روزن ابدانه صالدی چون ضیا
عین انسانه کوروندی مفترق   اولدی بو معناده اعیان متفق
کیم مناظرده نه حد وار نه حساب   بر در اما فی الحقیقه آفتاب
بر تو انوارین اول خورشید جان   قلدی آفاق مناظردن عیان
هر بدن اولدی بو شمسه بر افق   عرض ایدوب روی منیرین بی تتق

مفترق شد آفتاب جانها
در درون روزن ابدانها

وحدتی تفهیم ایچون ملا جلال   ایلمش ذی فهمه ایراد و مثال
فهم ایدن معناسنی دانا اولور   ایکیلکدن قورتیلور یکتا اولور
یعنی ایمان بردر اما مؤمنون   ظاهرا معدوددر بی چند و چون
نیته کیم جان بردر اما صورتا   جسم ایله معدود اولور دلر داثما
اوردن دفع اوله اجسام و شمار   اوله مضمونی بو بیتک آشکار

مؤمنان معدود ولیک ایمان یکی
جسمشان معدود ولیکن جان یکی

روح حیوانی اولوب قسمت پذیر   تفرقه امرنده اولدی ناگزیر
نوع و جنس آدم و حیوانکه وار   اولدیلر بو روحدن هب حصه دار
اکل و شرب و خواب و غفلت بونده در   میل حرص و حب شهوت بونده در

روح انسانی

روح انسانده بو قدر بویله حال   حالدن حاله بو قلمز انتقال
فرق ایدر انسانی حیواندن تمام   جوهری ایتمز قبول انقسام

تفرقه در روح حیوانی بود
نفس واحد روح انسانی بود

ساده در لوح حقیقت دائما   اندن یوقدر رسم اشکال هوا
اندن یوقدر اختلاف صور   اندن یوقدر اعتبار ذات بشر
اندن یوقدر اعتبار ذات ملل   نه ملل وار نه عمل وار نه جدل
اندن یوقدر سبحه و زنار هم   مسلم و کافر بهشت نار هم
عالم صورتده در بو اعتبار   عالم معنیده یوقدر بویله کار

در نظرگاه هستی ای مغز وجود
اختلاف مؤمن وگبر و یهود

اول مجرد گوهری بی رنک و صاف   کیم انک معنیده آدی بی خلاف
جمله صورتلاندن ایتمشدر ظهور   گلمشدر ذاتنه نقص و قصور
اعتبار تجزیه صورتده در   اختلاف و تفرقه کثرتده در
بو سوزی فهم ایلمز محجوب تن   انلر اولمشدر اسیر و شک وطن
شبهه سزای گوهر کان خرد   بر بله در قول صحیح و معتمد

در معانی تجزیه و افراد نیست   وانکه شد محجوب ابدان در شکیب

نقل مزلهای خلق ادمیت

کودنه دیر اول کان وحدت کوهری   اول حقیقت سلکنک زیب وفری

بزکه هب بر کوهر یکتا ایدک   بی وجود وبی سر وبی پا ایدک

پاك ایدك الآ بش تو کیبدن   فرد ایدك ارآیش ترتیبدن

صا فایدی او صاف ذات یا کمز   نقل اولو نمز دی صفات پاکمز

نو دمزدن یز اولور دق مستنیر   اولما مشدی اصلز صورت پذیر

مبنط بودیم و یك جوهر همه

بی سر وبی پا بدیم آن سر همه

جمله مز بر ذرهٔ بیضا ایدك   آفتاب عالم معنا ایدك

دوشمه مشدی عالمه انوار مز   کلمه مشدی ظاهره اثار مز

بلکه نا موجود ایدی عالم دخی   کیو مه مشدی صورته آدم دخی

آب وش کدورتدن پاك ایدك   یعنی نه آتش نه باد و خاك ایدك

ایتمه مشدی داخی جنبش دود کار   هم بریشان اولمامشدق ذره وار

یك کهر بوذیم همچون آفتاب

بی کره بودیم وصافی همچو آب

صورته کلدی چونکه اول نور جمیل   اولدی حقنده هزار آن قال وقیل

برنوین کوستردی هر مشکاتدن   عرض دخسار ایتدی هر مرآتدن

ایلیوب

ایلیوب ایوان ابدانی مدآد   چون ظلال کنکره اولدی شماد

ویردی اول نوردن جوبر نشان   سایهٔ اجسام معدوده عیان

کرچه اول دنکی یوق معنا ایدی   نه عدد نه قابل احصا ایدی

چون بصورت آمدان نور سره

شد عدد چون سایهای کنکره

جمله کاه لا تعیندن او نور   ایلدی حکم اراد ته ظهور

طی ایدوب چوق معنوی عالملری   کزدی چوق تعبیره کلمز کشوری

چون عبارت ملکی ایتدی جلوه کاه   لفظه کلدی عالم واقلیم وراه

یعنی اولدی سیوا یکجون اکر سبل   عقل وکل ونفس کل وطبع کل

نقل ایدوب بی کیف وکم چوق حالته   بس تنزل ایتدی ملك صورته

آمده اول با قلیم جماد

وز جمادی در نباتی او فتاد

چون جماددن ینه ایتدی عروج   بولدی اجسام نباتیه ولوج

بعده حکمتله اول نور سنا   ملك حیوانیده اولدی رونما

بو موالید ثلاثه یك بیك   اولدی سیر آنکاه اکا بی مشترك

هر محلدن کیم ایرشدی بر یره   یعنی کلدی بو مقام آخره

خاطر ینده کتدی اولکی محل   همچنان با حکم خلاق ازل

از نباتی چون بحیوان اوفتاد
نامدش حالی نباتی هیچ یاد

چون بو سیرا وزده اونور جلوه کر   ایلدی بو نجه عوالمدن سفر
کم جماده اولدی روح معنوی   کم نباتا ایجره کوردی منزلی
کاه یاقوت اولدی یعنی کاهی کان   کاه کلبرك اولدی کاهی کلستان
کلدی حیوانه بو ترتیب اوزره هم   ایتدی دشت عالمه وضع قدم
قلدی اول بیکرله چوق کشت وکذار   عاقبت بی خواهش وبی اختیار

باز از حیوان سوی انسانیش
می کشید آن خالقی کم دانیش

چون موالیدك ایدوب سیرن تمام   امهاتا اولدی اکا جای خرام
چکدی اول سمته انی حکم قدر   ایتدی قصر چار عنصرده مقر
قلدی تا کم رحم مادردن ولود   لحم وعظم وجلد ایله بولدی وجود
نیچه مدت اولدی طفل شیرخوار   ایلدی کهواده بی جای قرار
تا صبا وتدنده کچوب پس اولدی شاب   عقله کلدی بولدی دانشدن نصاب

همچنین اقلیم تا اقلیم رفت
تا شد اکنون عاقل ودانا وزفت

چون مقامات وجودی سربسر   سیر ایدوب بولدی نهایت بو سفر

یعنی ابردی منزل مقصودنه   اولدی دلبسته وجود وبودنه
بادهٔ نسیانله جوش ایلدی   ملك اعلایی فراموش ایلدی
اویدی حکم نفس ومیل شهوته   دوشدی فکر جاه وقید دولته
ایتدی حظ نفس ایچون سعی بلیغ   صد هزاران حیف وافسوس ودریغ

~~گفته سلیکی مابیش ایشان بیش~~ ایشان بیش
ذکر نو غیب طلب معرفت ~~ماوایشان بسته خوابیم وخور~~

خویشتن نشناخت مسکین آدمی
از فزونی آمد وشد در کمی

ای خوش اول دانا دل وروشن ضمیر   کیم اوله بو نکتهٔ جاندن خبیر
ای خوش اول دانشور وصاحب ذکا   اوله معلومی انك بو ماجرا
ای خوش اول مرد خردمند ورشید   ایلیه ذاتن بو معنی اهل دید
ای خوش اول آدم که بو معنالری   فهم ایدوب عمدن ایده ذاتن بری
ای خوش اول کیم نفسن ادراك ایلیه   کوکلنی بی وهم وبی پاك ایلیه

ای خنك آنرا کم جان خود شناخت
اندرامن سرمدی قصری بساخت

صانمه ای غافل کم بی کسب کمال   ذاتکی انسان ایده بوسن وسال
صانمه ای فرسودهٔ دست هوا   سوداوله عمر کثیر ندن سکا
صانمه ای نابالغ ناقص خرد   دانش ظاهر ایده سا کم مدد
صانمه ای صد ساله شخص بی هنر   حال شیخوخته اولدك معتبر

صانع‌ای نادان که بی دفع حجاب   ذاتکی مرد ایلیه شیب وشباب

هرکه مجبوبست او خود کو دکست
مرد آن باشد که بیرون از شکست

آدمی مرد ایلمز ریش درآز   ریش وفش اولمز بو یولده کارساز
آدمی مرد ایلمز شکل وجیه   هرنه دکلو وجهی اولسه بی شبیه
آدمی مرد ایلمز اندام ویال   طوتکه اولمش فخر افراد رجال
آدمی مرد ایلمز تاب وتوآن   اولسه قوتن اکو کوك دمان
ادمی مرد ایلمز الا کمال   فی الحقیقه بویله در حال رجال

کر بریش وخایه مردستی کسی
هر بزی را ریش ومو باشد بسی

ایمدی‌ای ذاتندن آکاه اولمین   آشنای قدده الله اولمین
بلمین اسرار جسم وجانی   بلکه صرف ایتمین اذعانی
قلب سختی آهن وفولاد اولن   بی نصیب صیقل ارشاد اولن
بولسه مرآت درونك انجلا   کوره‌بیلوردی چهرهٔ معنی سکا
کورمسك وجه یقینی نوله سن   دل سیاه ایتمش سنی ظلمات تن

پس چو آهن کرچه تیره هیکلی
صیقلی کن صیقلی کن صیقلی

شاهدان

شاهدآن خلوت اسرار حال   اول زمان ایلر سکا عرض جمال
اول زمان اولور نظرده جلوه‌کر   هر طرفدن بر ملیح سیمبر
کیم اوله مرآت قلبکده صفا   قالمیه بر ذره کرد سوا
بو غلبه سنك بو صفوتدن اثر   ایتمك استرسك اکر دفع کدر
ترك ایدوب هر فکر کار آخری   بو لعنه جهد ایله بر روشنکری

تا دلت آیینه کردد پر صور
اندر و هر سو ملیحی سیمبر

کوشکی طوتمش صدای دیو ضال   غلغل توحیدا کیرمك محال
کوشندن اول کیمسه ایلر انتفاع   کیم ایدر توحید حقی استماع
کیرمسه بر کوشه وحدتدن خبر   حق بودر کیم یکدانندن کوش کر
جان قولاغیله فلکدن نیجه‌لر   صوت ذکر قدسیانی کوش ایدر
کراشتدکسه بو قولی جانله   سنك دست همت مردانله

پنبهٔ وسواس بیرون کن ز کوش
تا بکوشت آید از کردون خروش

اولسه بر شخصك اکر چشمنده مو   اکلا زمدد که اوله چاره جو
قالمیه اول مویدن هرکز اثر   تا قیله دنیایه را حتله نظر
چشم جاندن موی هستی هم اکر   قلع اولنسه صافی اولور نور بصر

کسته بو کوزدن اوموی اعتیاد   سیر ایدر کلزار غیبی آشکار
سندخی ای بی بصیرت روز وشب   ایله بو کحال ارشادی طلب

پاک کن دو چشم را از موی عیب
تا ببینی باغ و سروستان غیب

کاهی منصب اولسه مغزکدن مراد   بولسه اندن راه بینی انسداد
ایلمزسک چاره سنده اهتمام   قالور احساس روایحدن مشام
مغز باطندن هم اخلاط هوا   کتمیوب افزون اولورسه دائما
بینی جان و دلک مزکوم اولور   شم روح الله دن محروم اولور
ایمدی ای بیمار مختل المزاج   ایلیوب دارویی همتله علاج

دفع کن از مغز و از بینی زکام
تا که ریح الله درآید در مشام

ای کرفتار تب و تاب وجود   وی حریق آتش صفرای بود
زعم ظاهر خلط صفرادر سکا   رنج هستی درد حمادر سکا
بیخبرسن سکر نور حیدن   مضطربسن لذت تجریددن
کرچه یوقدر ظاهرکده بو اثر   باطنک دایم ویرر اندن خبر
دفع ایدم دیرسک اکر بو علتی   نوش ایدوب سرکنجبین حکمتی
هیچ مگذار از تب و صفرا اثر   تا بیابی در جهان طعم شکر

ای اسیر کندهٔ کبر و منی   شحنهٔ اماره بند ایتمش سنی
قیدتن پابند جان اولمش سکا   محبس هستی مکان اولمش سکا
تا که جانک بولمیه اندن رها   باغ وحدت جلوه کاه اولمز سکا
چونکه جان آزاد ایدن بولدی ثواب   بو ثوابه سندخی ایله شتاب
وار ایکن یعنی الکده اختیار   زور دست سعیله مردانه وار

کندهٔ تن را ز پای جان بکن   تا کند جولان بگرد آن چمن

در بیان همت اهل طلب

ای طلبکاران قرب ذوالجلال   همت ایلک بو هوسده ماه و سال
اولماکوز دشت طلبده سست پی   ایلکز بر منزلی بر دمده طی
اکرکیم شهپال همت یار اولور   همجناح جعفر طیار اولور
ویر مکز آرامی بر همتسزه   ایرمینجه اوج جکاه قربته
مرد بی همت ایرشمز منزله   مرغ بی پر طایر اولمز سعیله

مرغ با پر می پرد تا آشیان
پر مردم همتست ای مردمان

مرد زاهد بلعم وقت اولسه کر   چونکه دون همتدر اولمز معتبر
بیلسون اول زهدی مرد بادشاد   اعتبار ناس اوله اندن مراد
زاهد اولدر کاوله مقبول خدا   رغبت خلق اولمیه مطلب اکا

نیلر اول شهبازی شاه نامدار   کیم ایده صید حقیره اعتبار
بازاودر کیم همتی اعلا اوله   صیدی کنجشك اولمیه عنقا اوله

باز اکر باشد سپید و بی نظیر
چونکه صیدش موش باشد شد حقیر

طالب حق بوکدای بی ریا   اولسه بی رغبت نظرده ظاهرا
صورتن تحقیر ایدوب خلق جهان   ایتسه لو عیب و قصورندن بیان
یکدر ارباب ریادن حاصلی   چونکه انك حقه در میل دلی
اولسه زاهد اهل دنیایه قرین   اولمز اول مجلس نشین متقین
میل جغد ایلسه بر شاهباز   بولمز اول قرانی ایچنده امتیاز

ور بود جغدی و میل او بشاه
بر زصد باز ست ز صورت مخواه

بولسه کر بر زاهد پاکیزه کار   طاعت و زهد و رعله اشتهار
دامنی اولسه عوامه سجده گاه   ایتسه لر اشخاص اکا وضع جباه
اولسه قلبنده عشق ذو الجلال   ذاتنه ناپاك دیولر اهل حال
لیك بر آلوده عشق و هوا   همت ایتسه وصل یاره دائما
اول بو خواهشله بولور یاره وصول   بویله در بو ماجرای بو الفضول
عاشقی کالوده شد در خیر و شر   خیر و شر منکر تو در همت نکر

اولسه

اولسه بر مجرم خطا پیشه کدا   خواستکار دولت قرب خدا
کوش ایدوب انك رجاسن زینهار   طعن و تشنیعکله قلمه خوار و زار
با تمه مجرمدر دیو سیماسنه   قل نظر اول مطلب اعلاسنه
طالب حقدن با قلمز صورته   صورتی قو همته بق همته
صاحب همت قومز حرمان ایله   رب هب لی دیو حقدن جان ایله
کر بکی موری سلیمانی بجست   منکر اندر جستن او سست مست

ذهی صورت امر معنی این بود

نیجه برای ناظرا فعال خلق   اوله کارك حسن و جوی کار خلق
نیجه برای غافل اسرار غیب   دایم ایتمك کندو کی جاسوس عیب
مبتلای عشقی تحقیر ایلمك   مستی رسوا لقله تشهیر ایلمك
هر مرائی صورته زاهد دیمك   هر قدائی خصلته ملحد دیمك
صورتی قو وار ایسه سنده بصر   آدمك معناسنه ایله نظر

چند صورت آخر ای صورت پرست
جان بی معنیت از صورت نرست

کرچه آدم جمله بر صورتده در   سوز صفای جوهر فطرتده در
دکمه فطرتده بولنمز بو صفا   هر بشر صورتده دکلدر مصطفی
آدمی فرقا یتمین نا اهلدر   احمدی انکار ایدن بو جهلدر

خود همیشه موجد نوع بشر … قالبه بقمز ایدر قلبه نظر

واقف اولسك سرّ انسانیّته … باقمز یدك آدمیك صورته

کر بصورت آدمی انسان بدی
احمد و بوجهل هم یکسان شدی

ناظر اولسه قالب و شکله خدا … فضلنی حیوانه قلمزدی عطا

کورسك اصحاب کهفك حالنی … نیجه بولدی آدملك اقبالنی

چون خواص حقله کچدی دمی … اولدی مأنوس خواص آدمی

بولمدی بو اعتبار دی شیرلر … ایتدیلر پایینه انك وضع سر

فیض حقدن بولمسه آدم اثر … آخر انك حالنه ایتدر کذر

شد سر شیران عالم جمله پست
چون سك اصحاب را دادند دست

چون اشتدك کلبه باقول صریح … مانع فیض اولمدی شکل قبیح

باقمادی اول شکلنه انك خدا … ایلدی رحمت نوالندن عطا

یا نیچون سن ذم ایدرسن صورتی … جود مولایه بولورسن علّتی

حرفا ترسن کوردکك مستانه یه … طعن ایدرسن بولدوغك دیوانه یه

اولکه اولدی ذوق حقدن بهره ور … شکل منکو ایلمز اکا ضرر

چه زیان سنش از ان نقش نفود
چونکه جانش غرق دریند دریا نود

طوتلم

طوتلم بر مؤمن پاك اعتقاد … ایلمش طاعت بولنده اجتهاد

سعی ایدوب امر نوافلده مدام … عادت ایتمش ورد و ذکر صبح و شام

صورتن زین ایلمش رسم صلاح … وار ایمش شکلنده آثار فلاح

اولسه امّا سیرت و اخلاقی بد … بر بولده دکز او شکل معتمد

جمله دن مرغوبدر خلق حسن … سندخی ای مبتلای سوء ظن

پس بدانکه صورت خوب و نکو
با خصال بد نیرزد یک تسو

مرد حق کو عارف معنای حال … کاشف راز خدا سرّ جلال

کورنه دیر اهلیتن اظهار ایدوب … حسن خلقك لطفنی اشعار ایدوب

یعنی خلق دلپسند و بی بدل … صاحبن حقه ایدر اهل محل

سعی ایدن تهذیب اخلاقه مدام … اولور استعداد ایله مرد تمام

حاصلی اعمال ایله افعال ایله … چوق تجسّس ایلدم هر حال ایله

من ندیدم در جهان جست و جو
هیچ اهلیت به از خوی نکو

اولسه آدم زهد ایله آراسته … هم صلاح حال ایله پیراسته

چون تهید عشق حقدن خاطری … اکر سور ایتمز جمال ظاهری

سینه‌سی بی دهد عشق و پر هوا … ظرف معنا اولمغه اولمز سزا

اولسه همیان دلده نقد حال　　اولمز اول مقبول كنجور كمال
آدم خاكی دكلدر معتبر　　رغبت اولمز كیسه یه بی سیم وزر

قیمت همیان وكیسه از دست
بی زری همیان وكیسه ابترست

جسم بی روحه اولمز اعتبار　　روحدر زیرا كه جسمه ساز كار
روحسز تن بی ضیا برخانه در　　صاحبی یوق تیره بر ویرانه در
تنده كیم روح اولمیه بولمز شرف　　برخزف در نیته كیم بی دُر صدف
جان دخی كر اولسه بی نور خدا　　بر چراغ تار در بی روشنا
فیض جاندر جسم انسان ایلین　　نور حقدر جانی ذیشان ایلین

همچنانكه قدر تن از جان بود
قدر جان از پرتو رحمان بود

اولسه بر جانك اول پرتو اكر　　صاحبنده یوقدر انك نور وفر
جان كه تحصیل ایتمیه اول پرتوی　　صاحبی بولمز حیات معنوی
بر بدنكیم اولا اول جان تار　　مرده در اول رغبت ایتمه زینهار
كافركه جانی وار در ظاهرا　　جسمنه میّت دیمش امّا خدا
یعنی جان اول نور دن بولمزسه تاب　　مرده حكمنده اولور بی ارتیاب
كر بدی جان زنده بی پرتو كنون　　حق نكفتی كافرانرا میّتون

دكله ای تن

دكله ای تن پرور بیهوده جان　　كور نه دیر اول كاشف راز نهان
جان بدندن معتبردر ظاهرا　　كیم اولب اولدی بو قشر اولدی اكا
اولسه كو قشرتنك لب جان　　كان بی كوهر كبیددر اول همان
جان دخی بی پرتو حق همچنین　　شبهه سز بو قشر بی لبدر همین
لب وقشرك بو یرنده فرقی وار　　لبی كور سن قشره ایتمه اعتبار

مغز هر میوه از پوستش
پوست دان تن را ومغز از دوستش

اول سببدن آدم اولمشدر شریف　　كیم انك قشرنده وار لب لطیف
آدمك قشرنده واربر لب پاك　　لیك مستور ایتمش آنی آب وخاك
سنده بردم كزدوك ایله نظر　　وار می قشر كده كور اول لبدن اثر
بونفس قیل آنی سن سنده طلب　　كر اودمده دم اورورسك روز وشب
آدم ایسك سن سنی صانمه تهی　　ایله بو معنا یه كسب آكهی

مغز نغزی دارد آخر آدمی
یكدمی انرا طلب كر زان دمی

اولدی مخلوقاتك آدم اشرفی　　بوشرفله آدمه دیندی صفی
آدمیدر رحمةً للعالمین　　آدم اولدی مهبط روح الامین
آدمیدن كلدی خیل انبیا　　آدمیدن كلدی صنف اولیا

آدم ایتدی عالم علوه عروج   قلدی خلوتخانهٔ حقّه ولوج
سن ندن الجمقده. قالمق دائما   کرّهٔ خرخود دکلسن صورتا
آخر آدم زادهٔ ای ناخلف   چند بندادی توبستی داشرف

بشنو ید این انتفاع توبه را

ای دل افکار غم جرم وخطا   علّت عصیانه استرسك دوا
داخل اول دار الشفای توبه یه   باشله تدبیر دوای توبه یه
بوندن اقدم ایتدوکن افعاله هب   توبه قیل کیم اوله غفرانه سبب
حاصلی فوت اولمدین وقت وزمان   جان ایله حقّه رجوع ایله همان
خدعهٔ ابلیس ایله اضلال الله   عمد وسهو وغفلت واهمال ایله

کرسیه کردی توفامهٔ عمر خویش
توبه کن زانها که کردستی تو بیش

باغ عالمده کوروب چوق کوم وسرد   تادرخت عمرك اولدی سالخورد
ایتدی پرورده آنی باد هوا   ویرمدی برمیوهٔ نافع سکا
چونکه تا بتدر انك اصلی هنوز   ایر محشدر غایته فصلی هنوز
جویبار توبه دن ویر اکم ما   تا که فیضندن بوله نشو ونما
حاصلی بی منفعت اشغالی قو   بیل غنیمت بو دمی اهمالی قو
عمر اکر بکذشت بیخش این دمست   آب توبش ده اکر او بی نمنت

آب توبه بیخ عمره ایرسه کر   فیض اولده ایدر شیاداب بسز
جوی وش جاری ایکن داخی بو آب   نخل عمری اندن ایله بهره یاب
تاکه بیخندن کیدوب یبس فساد   شاخسارندن بته بار مراد
بو زلالك بویله در کیفیتی   آب خضرك بویله در خاصیتی
وار ایکن سعی ایتمکه امکان دخی   دوزکارك بولمدین پایان دخی

بیخ عمرت را بده آب حیات
تا درخت عمر کردد بانبات

توبه نك خاصیتی بی ارتیاب   زهر عصیانی ایدر قند نواب
توبه ایلرنا پسندی دلپسند   توبه ایلر نا امیدی ارجمند
حسن توبه فعل زشتی خوب ایدر   مجرمی مبغوض ایکن محبوب ایدر
هرکذشته کار بد فعل سخیف   توبه دن تحصیل ایدر وجه لطیف
توبه حلّ ایلر هزار آن مشکلی   توبه نك چوق لطفی وار در حاصلی

جمله ماضیها از و نیکو شوند
زهر پارینه ازو کردد چو قند

توبه در عاصیلره کار صواب   هب خطالر توبه دن اولور ثواب
توبه در مردودی مقبول ایلین   توبه در بو لطفی مبذول ایلین
احسن اعمال مؤمن توبه در   دولت غفرانه ضامن توبه در

توبه دن مؤمن اولور نیکو صفات   هم کیور طاعت لباسن سیئات
سن دخی ای مؤمن پاك اعتقاد   توبه امرنده ایدرسک اجتهاد

سیئات را مبدل کرد حق
تا همه طاعت شود ز ما سبق

ای کنهکار آن پر شرم و حجاب   قلبکزده وار ایسه خوف عتاب
کثرت عصیان ایچون اولمک ملول   توبه ایلك کیم خدا ایلر قبول
اولماکوز مأیوس الطاف خدا   جمله دن بدتر در الحق بو خطا
امر توبه وارد اولمز دی اکر   اولمسه مغفرت اوشاه دادکر
هر نه دکلو کا دیکز عصیان ایسه   جرمکز بی حد و بی پایان ایسه

توبه آرید وخدا توبه پذیر
امر او کیرید و او نعم الامیر

چون طریق حق اوله مقصد سکا   توبه سز عزم ایتمك اولمز اول یکا
ایدن مرکیمسه پیاده آنی طی   بونده اولور پای سالك سست پی
وار ایکن دوشکده صد یار کناه   پای ایله ایتمك اولور می قطع راه
اولسك اسب توبه یه اما سوار   طی ایدرسن منزلی بی رنج بار
کیم ایدر اسفلدن اول اسب جهان   طرفة العین ایچره عزم لامکان
مرکب توبه عجایب مرکبست   بر فلك تازد بیك لحظه ز پست

طورمه

طورمه ای شرمندهٔ جرم و کناه   قیل ندامتله نهانی آه و آه
دائما صورت حزین و درد له   دیدهٔ پرخون و روی زرد له
حق حضورنده یوزك سورخاکه هم   غفلتکدن ایله اظهار ندم
اوله سن تا لایق عفو خدا   بو یوله در زیوا یقین اصفیا
کیم دوکوب اشك ندامت هر زمان   جانله درکاه حقده عاصیان

چون بر آید از پشیمانی انین
عرش لرزد از انین المذنبین

نعم لطف کریه را بنکریدان
دمبدم ای شرمندهٔ جرم و خطا   کوزلوندن قان کلنجه قیل بکا
وقید و ای نادم افعال بد   ناله لر قیل استیوب حقدن مدد
کریه در سرمایهٔ کار مراد   اشکدر پیرایهٔ روی عباد
کر اولورسك طفل وش کریان و زار   دایهٔ رحمتدن اولدك شیرخوار
هر خریدار متاع مرحمت   بولدی اشك دیده سنده منفعت

کریه و زاری قوی سرمایه ایست
رحمت کلی قوی دایه ایست

اولمانیجه دائما کریان و زار   روضهٔ امیدك اولمز سبزه زار
اولمسه کریان اکر چشم سحاب   خنده ایتمز سبزه بولمز رنك و آب
ایکلمینجه کوده طفل شیر نوش   شیر مادر ایلمز جوش خروش

شمع وش کویان اولان خندان اولور — قطرهٔ اشکی دُر غلطان اولور
کریه در باغ دلی سرسبز ایدن — فیض او ماه رسك فادغ اولمه کریه دن

تا نکرید ابر کی خندد چمن
تا نکرید طفل کی جوشد لبن

کچدی عمرکدن زمان بی شمار — بیرلك آفاری اولدی آشکار
بلمدك امّا طلب یولن هنوز — اولمدی قلبکده پیدا دردسوز
دوّدله کویان اولوب صبح و مسا — ایمدك الطاف مولایی رجا
نفسکی سیر ایتمکه عقلك یتر — جان غذاسندن دکلسن باخبر
بو عجیبدر باقسك ای غافل بو حال — یوغیکن جسّ و شعوردن کمال

طفل یکروزه همی داند طریق
کم بگریم تا رسد دایهٔ شفیق

طفل نوزاده بیله بو حالتی — فهم ایدر دایه طلبده عادتی
شیرایچون کهواره ده کریان اولا — دایه سندن ذوقنی جویان اولا
باعث رحم اوله اول کریه اکا — یا نیچون ای بالغ حدّ ذکا
یتمیه فکرك بو معنایه سنك — دوشمیه عقلك بو سودایه سنك
چونکه طفلك کریه در سرمایه سی — اغلمزسه شیر ویرمز دایه سی
تو نمیدانی کم دایهٔ دایکان — کم دهد بی کریه شیر او رایکان

کریه لازدر

کریه لازمدرکه بی پایان اولا — کیم جهان اول کریه دن کریان اولا
کریه در سرچشمهٔ فوز و نجات — کریه در دلمرده یه آب حیات
اولمیجه آب دیدن سلسبیل — شیر رحمت تشنه یه اولمز سبیل
هر نه دکلو بولسه کریه ازدیاد — شیر رحمت اول قدر اولور زیاد
ایتمکیچون بنده یه فیض عطا — بویله جاری اولدی فرمان خدا

گفت فلیبکوا اکثیرا گوش دار
تا بریزد شیر فضل کردگار

ای سرشك دیده ن سیلاب ایدن — فرش خاکك رخته سن کرداب ایدن
غم بیه بو کریه خیرانجام اولور — آب روی گلستان کام اولور
چونکه عسرك یسری وار حکم خدد — اوّلی قو آخره ایله نظر
آخر هر غم فرحدر لاجرم — موجب شادی در احزان و الم
مژده ای مستغرق بحر ملال — مژده ای کریان خوف ذوالجلال

آخر هر کریه آخر خنده ایست
مرد آخر بین مبارك بنده ایست

ویرمسه خاکه نم آب روان — سبزه خیز اولمزدی باغ و بوستان
آب اولماز ایرده بتزلابد چمن — بلکه ورد و نرکس و سنبل سمن
چونکه خاکی آب در کلزار ایدن — باغ و راغی منبت ازهار ایدن

سنده آب دیدهٔ کی دوکسك اکر — بی نهایت سبزهٔ رحمت بتر
آب چشمن ایلین دایم نثار — سبزهٔ رحمتدن اولدی حصّه دار

هر کجا آب روان سبزه بود
هر کجا اشك روان رحمت شود

حاصل اولمز کوبه سز فضل اله — کیم زمین شور ده بتمز کیاه
چشم تردن بولسه تخم دشت امید — سبزهٔ فضل خدا اولور پدید
کوبه سز اولمز بو سبزه خنده ناك — آبسز زیرا بیشمز هیچ وخاك
سبزه زار رحمت اولمز باغ جان — آه ایدوب کوزیاشن ایتمزسك روان
حاصلی ای طالب فیض کرم — صحن بستان طلبده دمبدم
باش چون دولاب نالان ز چشم تو — تا ز صحن جانت بر روید خضر

در بیان حالت کسب وجهاد

ای برادر زادهٔ والا کهر — حاصل چار امّهات ونه پدر
توبه وکوبه عملسز هیچدر — مشکلات نفس پیچا پیچدر
کسب اعماله ایدرسك اجتهاد — خرّم وسرسبز اولور کشت مراد
اکین بجمز بیلورسن حاصلی — دخل ومان اولمز بو کارك کاهلی
حقّه لایق کسب اعمال ایله تا — اوکه محصولك عطا یا ای خدا
کسب را همچون زراعت دان عمو — تا نکاری دخل نبود آن تو

هرنه اکدکسه

هرنه اکدکسه آنی بچسك کرك — اول سنکدر کیمسه اولمز مشترك
اکم اول تخمی که هنکام حصاد — اوله نقد حاصلك دستکره باد
بوندن اقدم اکدوکك تخم هوس — ویرمدی حاصل سکا الّا که خس
ایمدی چون فائده سکا بو کار — بر دخی اکم او تخمی زینهار
صکره دیرسن حیف غدر اولدی بکا — بویله در عالمده بو کار وکیا

آن چه کاری بدروی آن آن تست
ورنه این بیداد بر تو شد درست

مزرع خاطرده تخم ماسوا — نسنه حاصل ایلمز الّا هوا
تخم اعمالك اولورسه پاك اکر — خوشه سی داخی ولور پاکیزه تر
فاسد ونا پاك ایسه تخم عمل — حاصلك ناپاکدر اینمه جدل
تخم جودن صانمه کندم کسب اولا — نیجه ممکندرکه خردن اسب اولا
اصله فرع اولمز مخالف لاجرم — بو قضیّه بویله دربرعکس هم

هیچ کندم کاری وجو بر دهد
دیدهٔ اسبی که کرّهٔ خر دهد

کر صورسك احسن اعمالدن — بیل انی بود فرّ اجمالدن
نفسکله ریاضتله جهاد — ایله امر بدنن اجتهاد
ترك ایدوب بونیجه مدّت راحتی — طاعته باشله قودسم عادتی

جسمکی جوع وسهردن قل هزال — شویله کیم رحم ایلسون سکا هلول
اول بدن کیم اوله طاعتدن نحیف — فیض حق ایلرانی روح لطیف

ای خنک انکه جهادی میکند
بر بدن زجری ودادی میکند

اولمه بی سعی وطلب امید وار — کاهله اولمز کشاده روی کار
کرچه حقك اولدی بو آدی کریم — غره اولمه سن اکا چك خوف وبیم
طاعت ایله قوتك یتدکجه بس — لطف حق اولسون دلکده ملتمس
بی عمل ویرمز توکل نخلی بر — آب ویر تا میوه دار اوله شجر
امر ظاهردر بطالتدن کزند — تارسن اولمز توکل سودمند

کر توکل میکنی در کار کن
کشت کن پس تکیه بر جبار کن

جهد ایله بولدی خدایی انبیا — جهد ایله کیردی طریقه اولیا
جهد بو مشکل یولی آسان ایدر — جهد دللرده دینه درمان ایدر
جهد ایله معلوم اولور اصل اصول — جهد ایله عاشق بولور یارده وصول
جاهد لله اولور عالی مقام — جاهد نفسه ویرلمز بویله کام
اول مقامی سنده استرسك اکر — صدقله اخلاصله شام وسحر

جهد میکن تا توانی ای کیا
در طریق انبیا و اولیا

انجمه اولی

ایسه مؤمن داه ایمانده جهاد — ظاهر اولور طاعتندن ازدیاد
سر تحقیقه ایدر کسب یقین — قلبنی حق شبهه دن ایلر امین
کوستر رحکم خداوندن رضا — آرزوی نفسنی ایتمز رجا
طاعت وایمان بولنده سعی ایدن — دایم ایلر قاین بی شك وظن
ایلمز سك بو کلامه اعتماد — کورنه دیر اول مؤمن پاك اعتقاد

کافرم من کر زیان کردست کس
در ره ایمان و طاعت یك نفس

طالب حق سعی ایدرسه دایما — آخر اولور واصل قرب خدا
فی المثل دل سنکدر آهن طلب — آتش شوقه اولور بونلر سبب
سنکی اورسك آهنه آتش چیقر — هر بوندن اولدی مضمر بو اثر
بربرینه اولسه انلر متصل — ظاهر اولور آنده مطلوب دل
دل طلبله ایتسه محکم اتحاد — آز اولور کیم اولیه حاصل مراد
سنك بر آهن زنی آتش بجست — این نباشد ور نباشد نادرست

در بیان هرکه جوید یابدست

جهد ایدوب ای طالب رحمت مدام — دق باب حقده ایله اهتمام
یوز سوروب درکاهه دایم قل نیاز — تا سکا باب هدایت اوله باز
حلقهٔ باب رجادن چکم ال — کیم اولور اول حلقه تسبیحه بدل

بر نظر دور اولمه اول درکاهدن   بر نفس دکلمه آه و واهدن
سن همیشه طورمه ایله قرع باب   فتح اولور ابواب رحمت بی حساب

خوذکه کوید این در رحمت نشاد
کرنیابد در اجابت صد هزار

دست جد معنی قپوسن باز اندر   بر فکرت آدمی شهباز ایدر
بر وبال فکری تحریك ایله تا   اوج معنی جلوه کاه اوله سکا
یعنی دایم ایلیوب فکر درست   اول در معنایی دقایتمکده چست
فکر صالح ماجیی ایتمز خطا   فتح اولور آخر اکا باب خدا
بو فکرتله ایدم دیرسك عروج   ایلیوب صورت قپوسندن خروج

چون در معنی زنی باز کنند
پر فکرت زن که شهباز کنند

طالبا ولسك بو حاله جدله   واقف اولورسن بو حاله جدله
طالب حق جانله اولسه مجد   ایلسه راه طلبده سعی و جد
واصل سر منزل مقصود اولور   صورت معنی اکا مشهود اولور
چون دینلمشدر که ایتمز جد خطا   سن دخی جد ایله طورمه دایما
ایتمیوب بر دم تکاسل هر زمان   هردم و هرساعت و هر وقت و آن
چون طلب کردی بجد آید نظر   جد خطا نکند چنین آمد خبر

کرشتاب ایله کر اول آهسته دو   لا بد الورسن بو میداندن کرو
رخشی جدی صال بو میدانه همان   کوکران اولسون کرك چابك عنان
هر نیجه کیمك دیلرسه ویر رضا   لا یکلف نفساً الا وسعها
هر کسك یتدکجه وسع طاقتی   هر کسك اولدقجه سعیه قوتی
بی تکلف ایلسون حقی طلب   اول بولور دلخواهن آخر بی تعب

کرکران وکرشتابنده بود
عاقبت جوینده یابنده بود

کرمرآده ایرمه ده بکسه زمان   قطع امید ایتمه اولمه بدکمان
صبر و آرام ایلیوب چك انتظار   بر نیجه مدت دخی ایله قرار
رهکذار جان ودلده سو بسو   ایله اول آرام جانی جست و جو
بو طلبده ایتسه ایامك مرور   ایلمه مأیوس اولوب کسب فتور
اولمه سن کوی تمنادن بعید   کورینور آخر سکا روی امید

چون نشینی بر سر کوی کسی
عاقبت بینی تو هم روی کسی

کسه دلدن هر زمان بو فکر شر   دفع اولور مرد طلبدن بو ضرر
ماسوا تدریجله بولسه فنا   دمبدم افزون اولور حب خدا
کنده اولسه کون بکون کوه وجود   سالکه مکشوف اولور سمت شهود

الده اولسه تیشهٔ جد و طلب حفر چاه مقصده اولور سبب
ایلسك هر کون بو کاری جدّ ایله ایریشور سن آب مقصود دله

چون ز چاهی میکنی هر روز خاك
عاقبت اندر رسی با آب پاك

کوشکی کوردیسه قول من قرع باب حقّی دقّ ایدوب ایله فزع
قرع اولنسه لحظه بر بابا کر کوستر البته صاحبخانه سر
یا کلور کیمسن دیو اندن صدا فتح باب ایلر کورسه اشنا
صدقله سن ایله باب حقّی دق آچیلور البته بر کون باب حق
باب حقّك فتحنی تفهیم ایچون طالبان امّته تعلیم ایچون

کفت پیغامبر که چون کوبی دری
عاقبت زان در برون آید سری

صوفیا دستکده تسبیح و عصا راه حقدن رهنما اولمز سکا
انلره ایتمه تشبث طالبین طالبه شوق طلب لازم همین
بست ایدوب ذوق دیانك شانی انلری قوطوق طلب دامانی
بهترین رهبر طلبدر سالکه اکا اولمق مستجید دنیا لکه
جان و دل مطلوبنی استرسك اکر غیریدن ال چك سکا بندن خبر
در طلب زن دایما تو هر دو دست که طلب در راه نیکو رهبرست

بلك استرسن اکر حقدن خبر قیل تفحص تا بولنجه بر اثر
کورنه جانبدن کلور اول بوی جان یعنی اول عطر مشام عاشقان
که تفکر قیل کهی ایله سؤال کشف اولور لا بد سکا بر کون بو حال
صورمه امّا غافل و بیکانه یه آشنایی آشنا سی دربیلن
وقف ایدوب دایم بو سودایه سری بو نفس اولمه تجسسدن بری

که بکفت و که بخاموشی و که
بوی کردن کیر هر سو بوی شه

اشتیاق حقّله درد درون هر نه دکلو اولسه بیحد و فزون
اولقدر شایستهٔ درمان اولور بلکه هر دردی دوای جان اولور
شخص بی درده ویرلمز بو دوا درد دلدر موجب فضل خدا
طاعتك بی درد ایسه اولمز مفید ایتمه بیهوده بو درمانی امید
بولمدم یول کوی جانانه دیو ایرمدم کام دل و جانه دیو

هین مزن تو از ملولی آه سرد
درد جو و درد جو و درد درد

چکمه بو یولده صعوبتدن الم ایتمه مأیوسانه اظهار ندم
مدّت خواهش فزون اولدی دیمه درد له جانم زبون اولدی دیمه
هر نه دکلو مشکل اولسه اوّلی چکمه دامان تحمّلدن الی

حل ایدوب بو عقده‌یی حق عاقبت   آخری اولور بو دردك عافیت
صبر ایله دلخسته‌لر درمان بولور   صبر ایدن مشکللرین آسان بولور

ای بسا کاری که اول صعب گشت
بعد از آن بگشاده سختی گذشت

گچ بو یولده راحت و آرامدن   قالمه هم اهمال ایدوب اقدامدن
هر نه دکلو دلخراش اولسه بو راه   سن نه معنی ترآش اول ایتمه آه
گر بو مضموندن اشتسك بر کلام   نکته‌سن فهم ایتمکه قیل اهتمام
واصل اولنجه بو ذوقه دائمه   طالب اول جمله مهم لازمه
ایلیوب هر وجهله سعیه هوس   اولمه آسوده طلبدن بر نفس

اندرین ره می تراش و می خراش
تا دم آخر دمی فارغ مباش

چونکه اولدی سالکه مسلك بو طریق   جهد ایدوب بولمق گرکسن بر رفیق
کیم بو وادیده اوله همپا سکا   کلیه وحشت همیشه تا سکا
اولسه قوت قوته منضم اکر   بیم ضعف و بیم ده دلدن گیدر
بو یرینه ایلسه همت ایکی یار   بی تعب اولور میسر جمله کار
طالب اول بر یار صاحب همته   گیرمه تنها بوده بر وحشته
همرهی را جو که زویابی مدد   همدل و همدرد و جویای احد

کربولور

گر بولورسك بر موافق همسفر   وادی کودانده صداقتدن اثر
قیل تقید فرط دقتله اکا   غول رهزن اولمسون تا کیم سکا
قلبه فعلندن کلورسه وهم و ظن   فارغ اول انکله همراه اولمه‌دن
خفته و غافلدن ایله احتراز   اول سکا اولمز بو یولده کارساز
گرچه خوشدر یار و همدمله طریق   کوچه لازمدر بو وادیده رفیق

لیك هر گمراه را همراه مدان
غافلان خفته را آگه مدان

همره اولمقدنسه هر گمراه ایله   هر ستیزه خوی و هر بدخواه ایله
سالکه یکدر ینه تنها سفر   بی غم ضد بی تردد بی کدر
درد وحشتدن ناشد دردر ضد   بر ملك ایتمز معتقد نا معتقد
نیجه‌سی همراهنی اضلال ایدر   دوندوروب یولدن پریشان حال ایدر
حاصلی ای سالك راه خدا   کندوکی بد کیشیلردن قیل جدا

هست تنهایی به از یاران بد
نیك یا بد چون نشیند بد شود

چون بو سمتك رهنماسی پیردر   پیره پیرولك گوزل تدبیردر
پیر ارشاده ایدنلر اقتدا   راه حقده ایتمسنلر درخطا
پیردن مقصود اولماز سن و سال   پیر اودر کیم اوله عقلکده کمال

پیردر استادی چون بو صنعتك   عنوی توك ایت پیره اولسون خدمتك
پیردر سردار جند سالکین   پیرایدر رهرولری عمدن امین

غیر پیر استاد و سرلشکر مباد
پیر گردون نی ولی پیر رشاد

ایرمیشلر پیر و عالی همته   عارج اولمز آسمان وحدته
سلم قصر حقیقت پیردر   پایهٔ اوج سعادت پیردر
پیر ایله منزل بولور اعلاده جان   تیری پر آن ایلمز الا کمان
پیر دندر سالکه بو اعتلا   بو عروجی پیردن ایله رجا
پیردر اوج یقینك رهبری   کورنه دیر اول اهل دینك رهبری

پیر باشد نردبان آسمان   تیر پران از که گردد از کمان

در لزوم پیر با اهل طلب

اولمانجه پیر صاحب انتباه   طی اولونمز فهم و دانشله بو راه
بر مهالکدر بو وادئ مخوف   سی ایدوب اول پیر و اهل وقوف
هر قدمده واردر آن غول دیو   کیم ایدرلر سالکه صد مکر و ریو
همت پیر اولمسه تعویذ جان   سالم اولمز بو خطردن سالکان
عقل و فکر اولمز بو یولده رهنما   غیری قوای سالك راه خدا

پیر را بگزین که بی پیر این سفر   هست بس پر آفت و خوف و حذر

چونکه لابد

چونکه لابد در قلاوزدن بو یول   سندخی بر رهنمایه پیرو اول
کوردکك وادی دکلدر بو طریق   بونده عقل کاردان اولمز رفیق
بونده رهبرسز کیدنلر عقلله   ایرمشدر بر زمان سر منزله
راه باطندر بو راه بی کران   سالك تنها دوه اولمز عیان
بونده لازمدر قلاوز لاجرم   بو دکل خود عالم ظاهرده هم

آن رهی که بارها تو رفته‌ٔ
بی قلاوز اندر ان آشفته‌ٔ

کوردکك یوللرده ای اهل سبیل   نیجه ممکندر کیدلمك بی دلیل
نیجه کره کوردوکك یوللرده بیله   وارمزسن رهبرسز منزله
هرنه دکلو اولسه سنده هندسه   یدینه کتمز خاطرکدن وسوسه
کیم بیله شاید خطا ایدم دیرو   بر قلاوزی ایدرسن جست و جو
اولمانجه چون بنه بر راهبر   ایرمزسن کوردوکك یوللره کذر

پس رهی را که ندیدستی تو هیچ
هین مرو تنها ز رهبر سر مپیچ

کیرمه تنها بو یوله قیل احتراز   بونده چوقدر غول دیو حیله ساز
جمله دن بسدر بلای نفس غول   الدانور البته اکر مرد کول
آشنا آیانه ایدوب صیت و صدا   منع ایدر یولدن ویرر غفلت سکا

لیك اولسه سایهٔ رهبر پناه   کوشنه کیرمز صدای غول راه
بو بولك دردندن استرسك رها   ایله ظلّ رهنمایه التجا

کر نباشد سایهٔ او بر تو کول
پس ترا سرکشته دارد بانك غول

راه حقّه اولکه بی رهبر کیدر   هر کونی انك اولور یوز ییل قدر
هر قدمده زار و سرکردان اولور   مکث ایدوب هر خطوده حیران اولور
اول محلده رهزنانده کیمی   هر طرفدن ظاهر اولور لر همین
صورتا یول کوستر رلر طالبه   سوق ایدر لر بر مخالف جانبه
نیجه حیرتده قالور صد ماه و سال   خود محقّقدر بلا شبهه بو حال

هر که در ره بی قلاوزی رود
هر دو روزه راه صد ساله بود

چونکه واردر هر یوله بر رهنما   راه حقّی بیردن ایله رجا
رسم راهی پیر روشن دل بیلور   اول کمالك سمتنی کامل بیلور
در ایسه قصدك صدفدن کل طلب   صنعتی اهل حرفدن قل طلب
کوهر استرسك اکر کاندن دیله   کل مراد ایتسك کلستاندن دیله
حاصلی هر شیئه واردر بر محل   فی الحقیقه بویله در ضرب مثل
اطلب الدّر اخی وسط الصدف   واطلب الفن من اصحاب الحرف

دکله ای طالب

دکله ای طالب بو پندی جانله   فهم قیل مضموننی ازعانله
شیخ بی حاله دینور مفلس کدا   ایتمه اندن دولت فقری رجا
شاه معنی پیر صاحب حالدر   سایه سی سرمایهٔ اجلالدر
سایه صالسه ذرّه یه اول شاه اکر   پایه سن خورشیددن اعلا ایدر
وار ایسه سنده اکر ناموس و ننك   ایله ظلّ کدا یاننده درنك

سایهٔ شاهان طلب هر دم شتاب
تا شوی زان سایه بهتر ز آفتاب

شیخ اودرکیم قلبی انك پاك اوله   دستهٔ تلویث آب و خاك اوله
ماسوادن اولمیه آنده اثر   قالمیه آیینه سنده بر کدر
کر سورسن جان و دلدن آنی سو   مهر ینه جان و دلی ایله کرو
مهر پاکاندر درونی صاف ایدن   صاف اولور صافی درونه دلّه بودن
نور قلوب لوث سوادن سربسر   سندخی پاك اولمق استرسك اکر

مهر پاکان در میان جان نشان
دل مده الّا بمهر دلخوشان

اولسه بر شخصك هواسی دنیوی   انك اولمز فکر و کاری اخروی
کدا نوبا اول کس کم میل ایلوا کا   اولور آخر حاصلی باد هوا
دل ویرن یار خدایی مشربه   بولدی والا قدر و عالی مرتبه

اولدی انلر دایما یاری خدا — کورمدی اغیاردن درد و بلا

وارایکن سنده دخی مغز و دماغ — ایلیوب یارهوا ییدن فراغ

رو بجو یار خدایی را تو زود

ذکر سود صحبت — جون چنان کردی خدا یار تو بود — مرد از حق

ساکنان مقعد صدق خدا — انبیا در صکره منتقا ولیا

انبیانك اولدی جون دوری تمام — اولیا درانلره قائمقام

واصلان دولت قرب جو آر — اولیا در کر نهان کر آشکار

اولیانك همنشین و همدمی — اولدی خلوتکاه حقك محرمی

سن دخی ای طالب قرب اله — قیل حضور اولیاده جایکاه

هرکه خواهد همنشینی خدا

او نشیند در حضور اولیا

اولیادر جامع اجزای کل — اولیادر دفتر معنای کل

اولدی انلر فیض کلك ناشری — انلره نسبتله خرد ساثری

جزؤ اکر اولورسه بوکله قرین — اول فنا بولمز دیمش اهل یقین

کر قرین اولمشکن اولسه بینه دور — بر دخی کیومز اله بزم حضور

مجمع کلدر حضور اولیا — زینهار اولمه بو مجمعدن جدا

از حضور اولیا کر بکسلی — تو هلاکی زانکه جزوی نه کلی

اولکم بزم اولیادن اوله دور — بو قدر اکا عمری اولدقجه حضور

غیری صحبتدن بولنمز بو صفا — بونن دور ایلوکوش اصفا

اولیادن دور اولان مهجور اولور — وصلت قرب خدادن دور اولور

کو حضور جانی ایلرسك امید — اولمه کامل حضورندن بعید

دعوت نفسه اجابت کوستروب — حکم وسواسه اطاعت کوستروب

جون شوی دور از حضور اولیا

در حقیقت کشته دور از خدا

ایله بزم اهل صورتدن فراد — اهل معنی صحبتن قیل اختیار

اهل صورتدن بولنمز فیض جان — اهل معنیدر نایدن بویی جوان

اهل معنی بر کسه ایتسه کرم — اولا ولور فیض خدادن مغتنم

انلر اولدی منبع جود و عطا — انلر اولدی چشمه فیض هدا

سن دخی ای طالب فضل ازل — اهل صورت صحبتن ترك ایله کل

همنشین اهل معنی باش تا

هم عطا یابی و هم باشی فتا

اولمسه بر جانن کر ذوق یقین — اکر بی معنی دیمشلر تحسین

هرنه تنن کیم اوله بر اویله جان — تیغ چوبیندر اول نیام ایچره همان

تیغ چوبینی کتوردمز مرد کار — اهل غیرت بوندن ایلرننك و عار

اولیانك

جان بی معنیدن اولکم شرم ایدر   شوقنی سوز طلبله کرم ایدر

مرد ایسک جهد ایلیوب بر کار قیل   جانکی همتله معنیدار قیل

جان بی معنی درتن بی خلاف

هست همچون تیغ چوبین در غلاف

جان بی معنی یه تا تندر مقر   صاحبی پاینده اولور معتبر

چقسه لیکن تندن اول جان لئیم   اولور اول دم هیزم نار جحیم

چقادیق تندن او جان ناسزا   نور معنیدن جلا ویرسک اکا

بر مصیقل پر جلا شمشیر اولور   چقدوغی دم مرده عالمگیر اولور

جان بی معنی اولور بی اعتبار   تیغ چوبین ای دلیر نامدار

تا غلاف اندر بود در قیمتست

چون برون شد سوختن را آلتست

جان بی معنیدن ایله اجتناب   اولماسون تا عاقبت حالک خراب

اوّلن کور بو ایشک ای مرد کار   اولمیم دیرسک صوکنده شرمسار

چوبدن شمشیر ایله جنک ایلین   اولدی مغلوب و زبون و ممتحن

ایتمک استرسک اکر نفسه غزا   تیغکی الماسدن قیل اوّلا

جان بی معنی یه ایتمه اعتماد   طوت بو پندی مرد ایسک قلم عناد

تیغ چوبین را مبر در کارزار   بنکر اوّل تا نباشد کار زار

صحبت

جانکی دایم طوترسن معتبر   بو قله مز سن ایلیوب اکر نظر

جوهرنده فیض معنی وار میدر   پرتو نور تجلی وار میدر

وار ایسه خوف ایله میدانه کل   یوغیسه نامرد سن ایتمه جدل

حاصلی ای غافل معنای جان   هر جهتله جانکی قیل امتحان

کوستروب بو کارده تدبیرکی   بو قله اوّل کورندر شمشیرکی

کر بود چوبین برو دیکر طلب

در بود الماس پیش آ با طرب

اولکم اصحاب نظرله یار اولور   جان بی معنیسی معنیدار اولور

تیغنی چوبین ایکن الماس ایدر   دفع شر و فتنه و وسواس ایدر

اولیانک دوّیتندن دائما   حاصل اولور دلده فعل کیمیا

یعنی تیغک چوب ایکن بولاد اولور   جنک نفسه خاطرک معتاد اولور

جنک ایلیسه کوکدر تیغ هو   ایتمه آنی غیری یرده جستجو

تیغ دد زدار خانهٔ اولیاست

دیدن ایشان شما را کیمیاست

صحبت ایتسک دائما دانا ایله   جانک اولور آشنا معنا ایله

مرد دانا خذمتندن اولمه دور   کیم او خذمت جانه ایلر بخش نور

مرد دانا در خدانک رحمتی   محض رحمتدر او مردک خذمتی

مرد دانا دد ویرن حقدن خبر   مرد دانادن کورندی بو اثر
ایلیوب بو قول حقده اتفاق   بی تردد بی تکلف بی نفاق

جمله دانان همین کفته همین
هست دانا رحمة للعالمین

میل ایدرسك جوهر جان اولمغه   قول مردان اوزره انسان اولمغه
ایله بر صاحب درونه انتساب   کیم سنی لطفندن ایتسون کامیاب
بنده استعداد همت یوق دیمه   جوهرمده قابلیت یوق دیمه
قلب سخته کا ایدر فیض نظر   شمسی کور خاره آنی ایلر لعل تر
ایتمه دایم قلب سختکدن کله   جد وجهد ایله ایرش صاحب دله

کر تو سنك صخره و مرمر شوی
چون بصاحب دل رسی کوهر شوی

الفت ایتسك زمرهٔ مردانله   مرد اولورسن سنده نام وشانله
مرد کاملدن اولور ناقص تمام   کوهره حکاکدن در قدر تام
آدمی آدم ایدر انسان ایلین   خاك جسمی جوهر جان ایلین
بدر تاباندن بولور شب روشنی   کلدن کلبرك تر در کلشنی
خنده رودندر کتابیش خاطره   لا دیمز کیمسه بو حال ظاهره
نا دخندان باغ را خندان کند   صحبت مردانت از مردان کند

بشنو این

بشنو این نهی از کزاف مدعی

دوستلك حقن ایدوب اجرا آینه   پند ایدر احبابه مولانا اینه
دیرکه جاهل دوسته الدانمغوز   سوزلرندن اهل معنی صانمغوز
مدعی کر کورینورسه دوست روی   انده یوقدر صادقانه خلق وخوی
هرنه دکلو اولسه ده شیرین زبان   یاد جاهل سم قاتلدر همان
اعتماد ایتمك انك کردارینه   راغب اولمك لذت کفتارینه

دوستیٔ جاهل شیرین سخن
کم شنو کان هست چون سم کهن

صحبت ناداندن ایلك اجتناب   کیم بودر زیرا سزه صوب صواب
ایتدی عیسی قوم احمقدن فرار   سز دخی بوکاری ایلك اختیار
صحبت احمقده وار در بیم جان   چوق دوکلمشدر کهنسز انك قان
اولکه اولدی احمقانه آشنا   ایلدی سیر سلوکنده خطا
اولمه احمقلرله یار وهمنشین   تا اوله جانك خطرلردن امین

ز احمقان بکریز چون عیسی کریخت
صحبت احمق بسی خونها که ریخت

صحبت احمقدن ایلرسك فرار   مرد عاقل صحبتنده قل قرار
روستادن شهرده یکدر مکان   اندن اولمزدز دو دهرندن زیان

هم بولور کندی کبی عقلی ازدیاد — هم اولورسن قابل رشد وسداد

هر نه فنّه کوسترورسه اشتغال — ظاهر اولور سنده آثار کمال

بولدوغی دهقان ودهبانه اوبوب — شهر آباد آن ومعموری قوبوب

ده مرده مرد را احمق کند

عقل را بی نور وبی رونق کند

مرد ناقص دوستادر فی المثل — رونق عقله کلور اندن خلل

دهده در تزویر وتلبیس ودغا — دهده یوقدر مزدع تخم وفا

مرده دعواده ایتسه بحث ولج — ایلر ابراز براهین وحجج

نقل ایدوب مضمونی تأکید ایله — خلقی بند ایتمک دیلر تقلید ایله

بیلمک استرسک ندر دهدن مراد — کورنه دیو اول کامل شهر رشاد

ده چه باشد مرد واصل ناشده

دست در تقلید وحجتها زده

ایتمه ذزدا صطلاحه اعتماد — اصل علمی بلمز اول جاهل نهاد

حرف مردانی ایدر خاطرنشان — ابلهان بن منده اولور قصه خوان

قصدی بودکیم انلری تسخیر ایده — بویله برافسونایله تدبیر ایده

دکلهاول باطلک افسانه سن — صانمه حقدر دعوی مردانه سن

قلبی تیره کندوسی نادان ایکن — ایتمکیچون ابلهانه مکروفن

حرف درویشان

حرف درویشان بدزد ومرد دون — تا بخواند برسلیمی زان فسون

مدعینک قولنی کوش ایلمه — ساغر تزویرینی نوش ایلمه

مدعینک کار یدر لاف وکزاف — عادت اولمشدر انکا رسم خلاف

سویلسه دیر آدم معنا بنم — نقشبند علم الاسما بنم

آشنای حضرت حق بنده در — اول وجود پاک مطلق بنده در

حاش لله کا وله قولی معتمد — کذب ایدر هر وجهله اول بی ادب

از خدا بوئی نه او را نی اثر

دعویش افزون زشیث وبو البشر

مدعینک کذبنه چوقدر دلیل — اولا رویتدن ایلر قال وقیل

حقی بن کوردم دیو دعوا ایدر — بحثی حقده کندوبی رسوا ایدر

سویلدن بوسوزلری ابلیس ایکن — آنی کوممز اولاسیر مکروفن

یوغیکن انده نشانه حالدن — کندوبی اعلا طوتر ابدالدن

حقی کوردم دیرسه اول کذاب اکر — یاوه سویلر طوتمه آنی معتبر

دیو ننموده ورا هم نقش خویش

او همیکوید زابدالیم بیش

مدعی دائم ایدوب بحث وجدل — بنده در دیر معنی سر ازل

باشلاسه لافه اولور اول بی حیا — خود فروش وخودپسند وخودستا

اعتبار ایتمز جنید و ان همه　　حرفنی ترک صاحب دلان عالمه
ظاهرندن حاصل اولمز بو مراد　　باطنندن عار ایدر اهل فساد
صحبته ایتمز تنزّل اهل ایله　　قلت عقل و کمال جهل ایله

خرده کیرد در سخن بر بایزید
ننك دارد از درون او یزید

شکل آدمده نیجه دیو رجیم　　کوشهٔ خلوتده اولمشدر مقیم
نطق ایدرلر آدمه آدم کبی　　کوستورلر معنیه محرم کبی
راز آچرلر نکتهٔ توحیددن　　لاف اوررلر حکمت تجریددن
بند ایدرلر خلقی دام محنته　　ال طوتارلر ال ویررلر بیعته
ایتمه ای طالب قیلوب عرض نیاز　　دستکی دست بلیسانه دراز

چون بسی ابلیس آدم روی هست
پس بهر دستی نشاید داد دست

بر دکل بونلرده وار دچوق لسان　　بونلر اولور هر لسانه ترجمان
کاه ایدرلر عالمانه قیل و قال　　کاه اولورلر صوفیانه اهل حال
بلبله بلبل اولورلر زاغه زاغ　　بونلرك دامنده در زاغ کلاغ
صید ایدرلر هر کسی بر دام ایله　　شان بولورلر هر بری بر نام ایله
راحت استرسك اکر ای اهل هوش　　بونلرك صحبت وصالنه ایتمه کوش

زانکه صیاد

زانکه صیاد آورد بانك صفیر
تا فریبد مرغ را آن مرغ کیر

بر خطردر بلمش اول بو صید کاه　　بونده چوق صیدك اولور کاری تباه
دوشدی بو دامه هزاران جنس و طیر　　صاندیلر بو جای شری جای خیر
ایمدی ای سالك بو یولده قل حذر　　تا سنی صید ایتمیه دام خطر
جانله اول طالب پیر و خبیر　　کیم سکا اوله همیشه دستکیر
چون مراد ایتسك کلور الدن بو کار　　چونکه وار داخی الوکده اختیار
دست را مسپار جز در دست پیر　　پیر حکمت کو علیمست و خبیر

بشنو این تعریف ذات پاك پیر

شیخ اودر ظاهرده کاوله مو سپید　　اولمیه موی سیه اندن بدید
بر سر موبی سیاه اولسه اکر　　کوستورد نقصان پیرلکدن اثر
ایرممشدر داخی ضعفه قوتی　　سونممشدر داخی نار شهوتی
اولمانجه سر بسر مویی بیاض　　پیرلك صاتسه ایدرلر اعتراض
معنیٔ مو دهایدوب بسط مقال　　کورنه دیر اول شیخ پیر و اهل حال

شیخ کبود پیر یعنی مو سپید
معنیٔ این مو بدان ای نا امید

ای بو مویك استین معناسنی　　کوش قیل بو نکته نك فحواسنی

وارلقدر اول سیه مودن مراد   بویله تحقیق ایدی پیر بارشاد

ظلمت هستیدر اول موی سیاه   نور حقدر ایلین انی تباه

تا او ظلمت اولمیه کندکجه نور   کورینور اهلنه آثار قصور

بو علامتله دینلمز شیخه پیر   اولدی اول معنایه راجع بو ضمیر

هست ان موی سیه هستی او
تا ز هستی اش نماند تار مو

تاکه وار آثار هستی پیرده   کاری اولور نفس یچون تدبیرده

نیته کیم شخص سیه مو دائما   حرص شهوتیله ایدر میل هوا

صورتا میل صلاح ایلر ولی   حکم نفسه دیر یته کاهی بلی

پیر لکده مویه اولمز اعتبار   دنك هستیدر اکا نقص و فار

تاکه وار ده دانده وارلقدن نشان   اوله مز پیر اولسه پیر ناتوان

چونکه هستی اش نماند پیر اوست
کر سیه مو باشد او یا خود دو موست

موی ظاهر کر سیه در کر سفید   ایتمشدر اکر رغبت اهل دید

ایلمه موی سروریشه نظر   وارمی کور پیرکده هستیدن اثر

وار ایسه بو قدر سکا اندن مدد   امر معنیده دکلدر معتمد

کتمشدر اندن اوصاف خودی   داخی بو قدر اندن نور ایزدی

شیخ ناقص

شیخ نا قصده علامت بویله در   قول پیران حقیقت بویله در

هست آن موی سیه وصف منش
نیست آن مو موی ریش و موی سر

عامدر فیض کمال ذو الجلال   لطفنه مانع دکلدر سن و سال

لازم اولان قابلیتدر همان   پیر یا اولمش مسن یا نوجوان

ایتسه دعوای ولایت بر صبی   سن آنی انکار ایدوب اولمه غبی

بو محققدر که مهدا بحرمسیح   بن نبییم دیدی با قول صحیح

پیر و شیخم ربو سه کر طفل رشید   سن تعجب ایلیوب کورمه بعید

عیسی اندر مهد دارد صد نفیر
که جوان ناکشته ما شیخیم و پیر

پیر فانی کشته در مقبول حق   اول ویرر علم الهیدن سبق

اولمسه پیرک فناسندن کمال   ثابت الاصل اولمز اندن علم حال

تا لمسه اما وجودندن اثر   علم جان اولور وجودی سربسر

پیر اودر وصف منی وماذنکجه   بوی سود و موی سودادن کچه

حقدن اوذکر مدعاسی اولمیه   تا ز مود کلو هوآسی اولمیه

چون یکی موی سیه کان وصف ماست
نیست بر روی شیخ و مقبول خداست

شیخ اکر کچمش دکلسه کندودن — اول نه پیر اولور نه خاص ذوالمنن
هرنه دکلو موسپید اولسه او پیر — اکر دیمز پیر دانا و خبیر
پیرلک شرطی دکل موی سپید — وجه نور آنی اکا اولمز مفید
اولمادیجه پیرده نور هدی — تیره دلدر اسمه اندن صفا
کچمینجه کندودن هر حال ایله — پیر پیر اولمز مرور سال ایله

چون بود مویش سفید ار با خودست
او نه پیرست و نه خاص ایزدست

پیردن چون عقل کاملدر مراد — ناقص العقل اولمز پیر رشاد
عقل جزوی صاحبی پیر اولمز — مرد روشن رأی تدبیر اولمز
آدمی موی سپید ایتمز رشید — بلکه کتدکجه ایدر بلهی مزید
ظاهرا اولمقله هان آشنا دشیب — کشف اولور می آدمه اسرار غیب
اولسه طول عمر ایله زال زمان — پیر بی عقله دنلمز کاردان

پیر پیر عقل باشد ای پسر
نی سفید موی اندر ریش وسر

بوندن اقدم کر کبیر وکر صغیر — کلدی دهره صد هزاران شیخ و پیر
ایتدیلر هپ عالم غیبه سفر — هر بریندن قالدی سرندن اثر
غایبی قو حاضره ایله صلا — مرشد حاضرده در سر خدا

حاضر

پیر حاضردر بو فنک ماهری — دست حق بیل دست پیر حاضری
هرنه ایردیسه دست غائبان — پیر حاضرهم ویرر اندن نشان

دست پیر از غائبان کوتاه نیست
دست او جز قبضهٔ نیست

غایب اولمشکن نظردن بایزید — سرّی اولدی خارقانیده پدید
بوالحسن اول شیخ صاحب سرّ و حال — ایندی روحندن انک کسب کمال
هچنان انوار سرّ غائبان — اولدی غایبدن چراغ افروز جان
هرنه دکلو اولسه غایب کارساز — سن ینه حاضرلره ایله نیاز
حاضری ترجیح ایدنلر غایبه — کورنه تلقین ایلمشدر طالبه

غائبان را چون چنین خلعت دهند
در قیام خدمت — حاضران از غائبان لاشک بهند — آداب پیر

دکله ملانک ینه تنبیهنی — کورندر بو بابده توجیههنی
یعنی ای طالب جویای کار (اولوب) — خدمت پیره ایدرسک اختیار
طبعکی ایله نیازکدن بری — خدمتکده بی تأمل اول جری
ظرف خدمتدن دوکولمه آب وار — کل کبی هم اولمه سست و بیقرار
ظنه دوشمه کوردوکک اسراردن — فکره وارمه طویدوغک اسراردن
چون کزیدی پیر نازک دل مباش — سست و ریزیده چو آب وکل مباش

هر نه حالت صادر اولسه پیردن   سن انی صنمه نهی تدبیردن
کوستروب فرمان پیره انقیاد   قصهٔ موسی و خضری ایله یاد
اویله بر پیغامبر قدسی مقام   راه حقده امر خضره اولدی رام
سنده خی ای سالك خدمتکذار   پیرکه اولمه معارض زینهار
حکم پیره جانله کوستر رضا   اولمسون قلبکده غیری اقتضا

چون کرفتی پیر هین تسلیم شو
همچو موسی زیر حکم خضر رو

روی پیره قل مقابل دوبنجی   خوی اسرافیله بکزت خوبنجی
نیته کیم تا خلق اولندی اول ملك   عادتیدر امر حقی دکلمك
تا ندم فرمان حق ایلر صدور   کیم ایدم ایردکده اولدم نفخ صور
سنده خی جمع ایله عقل و هوشکی   طوت کلام پیره دائم کوشکی
چونکه پیرانه مخاطبدر ضمیر   دکلیوب اول رازه معنیدن خبیر

این رسولان ضمیر راز کو
مستمع خواهنده اسرافیل خو

اولدیلر سر جمله پیران خدا   مظهر عزت و جلال کبریا
زمرهٔ اغنیاده بو قوم غیور   کوستردلر نخوت و کبر و غرور
خلقدن بونلر نجبو دیت دیلر   خدمت و صدق و خلوصیت دیلر

بونلره خدمتده کوسترسك دوام   قالمیوب نقصانك اولوردن تمام
اولدیلر زیرا بو جمع مجتبا   مالکان ملکت فقر و فنا

نخوتی دارند و کبری چون شهان
بندکی خواهند از اهل جهان

پیرکه تعظیمده ایتمه قصور   احترام ایتمکده کوسترمه فتور
پیشکاهنده ایدوب قدك دوتا   سرفرو قل پاینه دوش دائما
اول امانت کیم ویرلمشدر اکا   تا کیم تسلیم ایلیه بر کون سکا
نازنینسان خدادر پیرلر   سر حقه آشنادر پیرلر
ایتمینجه بونلره عرض نیاز   ایلمزلر علم حقدن کشف راز

کی رسانند این امانت را بتو
تا نباشی پیششان راکع دوتو

ایلمز هر خدمتی بونلر قبول   بونلرك مقبولی اولمز بو الفضول
شاهدر بونلر دکلردر کدا   خدمت ایتمزلر تنزل مطلقا
بونلره خدمت رضا در هم خلوص   بویله در معلومك اولسون بو خصوص
هر نه دکلو خدمتك اولسه مزید   کر خلوصك یوغیسه اولمز مفید
بونلره خدمتله ایتمه امتنان   حاصلی بو زمرهٔ والا مکان
نی کدایانند کر هر خدمتی   از تو دارند ای مزود منتی

پیرلردر چون رسولاندن دون … بونلرك اصحابی اولور مخصوص
ایتدی بونلر وضع آداب سنن … بی امید و بی عوض بی مکر و فن
قل رعایت بونلرك آدابنی … یرلو یرنده کوزت هر بابنی
مذهب آدابدن ایتمه خروج … ایده سن تا خلوت سرّه ولوج
سوزلرندن حصّه ایلرسك طلب … بونلرك بزمنده اولمه بی ادب

تا ادبهاشان بجا کم ناوری
از رسالتشان چه کونه بر خوری

مرشدان حق معلّا رتبه در … هر بری بر شاه معنی خطبه در
اول شهان مسند آرای وصول … عالم بالادن ایتمشدر نزول
بونلره اولدی ادب تعلیم رب … بونلرك مقبولی اولمز بی ادب
بونلرك فرمانه ایتمه ستیز … کورسکا دیرلر سه کچ دار مریز
چونکه بونلر واجب التکریمدر … بونلره لایق ادب تسلیمدر

هر ادبشان کی همی آید پسند
کامدند ایشان ز ایوان بلند

ای ایدنلر بزم پیرانه دخول … بویله در فهم ایلك آداب و اصول
فکر بد دن کوکلکز پاك ایلکوز … فطنت پیرانی ادراك ایلکوز
قلبکزده اولمسون ظنّ و کمان … صکره جمله سود کز اولور زیان

بونلرك وار در اولرکلو فطنتی … کیم بیلورلر دلده کزلو فکرتی
اولمغه دایم بو بزمك داخلی … قلبی حفظ ایتمك کرکدر حاصلی

دل نکه دارید ای بی حاصلان
در حضور حضرت صاحبدلان

بو الجیبدر صحبت ارباب دل … کیم اولور مفتوح آنده باب دل
هر نه معنا اولسه خاطرده نهان … اولور اول مجلسده البتّه عیان
بونلره مکشوفدر هر زشت و خوب … اولدیلر زیرا جواسیس القلوب
نیلشوبدر هر نیّته افکاردن … بونلره معلوم اولور بی چند و چون
ایمدی ای مجلس نشین اهل حال … غافل اولمه دیله دد حکم محال

پیش اهل دل ادب بر باطنست
زانکه ایشان بر سرایر فاطنست

اهل ظاهر بزمنه وارسك اکر … ظاهرا آدابه ایلرلر نظر
کوستررلر طرز وطورده اعتبار … خوش کلور اول زمره یه عرض وقار
ایلسك طرح تکلّف سهو ایله … ذمّ ایدرلر ناظر اولمزلر دله
حال باطن بونلره مستوردر … یعنی ظاهر بینلر ولا نلر کوردر
اهل ظاهر صحبتنده اهل حال … ایلمزلر آز دلدن قیل وقال

پیش اهل تن ادب بر ظاهرست … کم خدا زیشان نهانرا ساترست

بو یله در چونکم حقیقتده ادب   یا نیچون اول حالی ایتمزسن طلب
ایلیوب هردم رجای جاه ومال   کوستردسن هر قپوده ابتذال
میر و پاشا بزمنه وارسك اکر   قدکی بو زیرده ایلرسن کمر
هم ایدوب صفت تعالی ارتکاب   باصلورسن خلقه ماننده کآب
اولمغیچون جاهله آرآسته   یقمیوب هرکز بو راه راسته

تو بعکسی بیش کوران بهرجاه
با حضور آیی نشینی بآیکاه

اهل دنیا مجلسی اولسه یرك   درلو حالتده دوزدرسن ظاهرك
هرنه دیرلرسه بلی دیرسن همان   نه جدل ایلرسن آنده نه فغان
کلسك اما مرد دانا بزمنه   یعنی بیسنا یان معنی بزمنه
تا کهان برحق سوز ایتسك استماع   سویلین عارفله ایلرسن نزاع
سوزده دعوای یاز ایلیوب   حجت تلبیسی ابراز ایلیوب

پیش بینایان کنی ترك ادب
نار شهوت را ازان کشتی حطب

اهل دنیا جون سکا ایتسه خطاب   بیك حجابیله ویردسن بر جواب
دوشسه بر عارفله کاهی صحبتك   قلمز ظاهرسو خلق وخلقتك
سویله آدابدن خارج اکا   اولمسون تا املك سفیه و بی حیا

بی ادبلك

بی ادبلك صاحبین ایلر تباه   قلبی مرده نامه سی اولور سیاه
ایتمه کستاخانه عارفله جدل   بویله در زیرا بو معنی ما حصل

بی ادب کفتن سخن با خاص حق
دل بمیراند سیه دارد ورق

بی ادب راه خدادن دور اولور   وصلت دلداردن مهجور اولور
بی ادب کیرمز سرای وحدته   بی ادب ایرمز مقام وصلته
بی ادب بولمز مراد خاطری   طوتالم اولمش مؤدب ظاهری
چون ادبدر باعث لطف اله   چونکه حال بی ادب اولور تباه
ایمدی ای طالب سنکله دائما   جان ودلدن سعی ایدوب صبح ومسا

از خدا جوییم توفیق ادب
بی ادب محروم کشت از لطف رب

بی ادب دنیایی ایلر بی ادب   بی ادب چوق فتنه یه اولور سبب
فتنه سی ایلر سرایت عالمه   مکر وفتنی اولور آفت عالمه
بی ادبله هرکیم ایلر الفتی   کوربنور البته انده خصلتی
بی ادبله ایتمه بر دم اختلاط   منوز لندن ایدن کور دفع بساط
کیمده کیم وار بی ادبلکدن اثر   کندویه هم عالمه ایلر ضرر
بی ادب تنها نه خود را داشت بد   بلکه آتش بر همه آفاق زد

بو مرید سالک اولسک دوچار   آنی دونددمه یولندن زینهار

سالکی اضلال ایدن نامرددر   همدم دیو حسد پروردهدر

یا سن اولدکسه اکر اهل طریق   غول نفسی کندوکه ایتمه رفیق

دونددر آخر صقن یولدن سنی   هم ایدر اهل طریقک رهزنی

دونمه دونددرمه یولندن سالکی   وادئ هجرانک اولمه هالکی

هرکه نامردی کند در راه دوست   رهزن مردان شد و نامرد اوست

در بیان امتحان مر شیخ را

شیخ کیم اولدر مرید پیشوا   اکا لازمدر همیشه اقتدا

کر مرید ایتمزسه پیره اتباع   بولمیه نقد طلبدن انتفاع

خدمت پیری ایدن لر اختیار   امتحان پولندنا ایتمز لو کذار

پیرینی هر کیم که ایلر امتحان   آدم ایکن خرلکی اولور عیان

امتحاندن چوق مرید ایلر ضرر   اهل حقدن راستی بودر خبر

شیخ راکه پیشوا و رهبرست   کر مریدی امتحان کرد او خرست

باقمه پیرک ظاهرا افعالنه   اولمه هر ایشده مقید حالنه

کوزلیوب صوم و صلوتن دائما   یوقلمه اکسکلکین بولمه خطا

ایلمه بحث عقاید پیر ایله   امتحان ایتمه آنی تدبیر ایله

اول ایدر

اول ایدر کندین خلاصی ما که سز   هر حضو مبتلا اولورسن ممتحن

حاصلی ای مردک ناقص شعور   بولنمیجون پیر کاملده قصور

امتحانش کر کنی در راه دین

هم تو کردی ممتحن ای بی یقین

پیری تفتیش ایتمه ده اولمه جری   کورمه راه امتحانده سرسری

جهلکی دنیایه اظهار ایلمه   کادکی خرمان ایله زار ایلمه

هر نه دکلو پیری ایتسک جست و جو   اول سکا راز ندن ایتمز کفت و کو

پیرلر مستوردر چوق حال ایله   یا نیجه عریان اولورلر قال ایله

کر ایدراسک شیخ دینی امتحان   بلمش اول ای صاحب ظن و کمان

جرات و جهلت شود عریان و فاش

او بو هنه کی شود زان افتتاش

پیر و کامل ملک معنی شاهیدر   قبلهٔ عالم اتک درکاهیدر

اوله من ممکن تصرف اندیی   بنده محکوم ایلمز مرسطا ندری

سن نیجه ایلرسن آنی امتحان   اول تصرفدن بیری دربی کمان

زیر حکمه داخل اولمز پادشاه   اندره حکم ایلمز الا الله

حد کی بیل ایله ترک ادب   امتحان پیرده چکمه تعب

امتحان همچون تصرف دان عمو   تو تصرف از چنان شاهی مجو

کوکلکه کلسه بو فکر امتحان   بیل سکا تیغ قضا ویرمز امان
بخت بد ندر سکا بو وسوسه   حاضر اول کلدی بلا پیچش وسیه
یعنی قالدك وادئ حرمانده زار   اولمدك لطف خدادن بهره دار
منزلك اولدی میان خون وخاك   برکون اولورسن بو وادیده هلاك
وار ایسه قلبکده بویله بر اثر   الحذر ای خون کرفته الحذر

وسوسهٔ این امتحان چون آمدت
بخت بد دان کامد و کردن زدت

خاطره بو فکر یدیسه خطور   ایتمسون دفعنده بر مدّت مرور
کلدوکی ساعت دله بو فکر خام   ایله تعجیل اوزره دفعه اهتمام
قیل توجه قبلهٔ حقه اودم   سجده لر ایله بیابی داخی هم
حق حضورنده نیازایت دائما   تاکه سندن دفع اوله شرّ قضا
حاصلی ای مظهر سهو وخطا   بنجهٔ محنتدن اسرسك رها

چون چنان وسواس دیدی زود زود
با خدا کرد دو را اندر سجود

سجده دن قالدرمه باشك روز وشب   بو کناهك عفونی ایله طلب
دی که یا ربّ خطا ایتدم خطا   بو کناهدن قلبمی ایله رها
بر دخی بن بویله بر فکر سقیم   ایتمیم استغفر الله العظیم

اشك خون

اشك خون آلود روی زرد له   سو یوزك خاك نیازه درد له
دفع اوله دیوسك اکر بو ماجرا   ایلیوب دائم ندامتله بکا

سجده که را تر کن از اشك روان
کای خدا تو وارهانم از کمان

بشنو این تنبیه ترك ظنّ بد

کوش قیل ای طالبا دکان عشق   کورنه دیر اول زبدهٔ مردان عشق
جونکه اولدك همنشین عارفان   جونکه کوستردك محبتدن نشان
لازم اولدی کاوله سن پاك اعتقاد   کورمیه یاران عقیدکده فساد
هرنه دکلو ایتسه لرسا که جفا   سن نه اول حسن ظنده دائما
اولمه ارباب وفایه بد کمان   کوستروب صدق وخلوصی هر زمان

ظنّ نیکو بر برادران صفا
کرچه آید ظاهر از ایشان جفا

حق اخوانده ایدوب فاسد خیال   وادئ ریب وکمانده اولمه ضال
جانکه جنبشلرده کوچ کلسه کر   سن تحمّل ایله کوسترمه کدر
نسخهٔ صبری ایدوب عقد اللسان   اورمه یارانه صقن زخم زبان
اولمه ای مألوف مردان خدا   تابع وهم وخیال ناسزا
کوسترولر صکره روی ردّ سکا   صحبت یاراندن اولورسن جدا

این خیال ووهم بد چون شد پدید   صد هزاران یار را از هم برید

اهل حاله طعن ایسه کارڭ اکر   وار ایسه سنده بو بدلکدن اثر
فارغ اول بو کاردن قو غفلتی   جهد ایدوب ترك ایله کوربو خصلتی
چاك ایدرلر پردهٔ پندارکی   کو ستر ایلر عالم اسرارکی
کیم سکا وار در بو خصلتدن زیان   عالم دسوای اولور دست فاکهان
کر بو کاره ایتمزایسڭ اعتبار   کورنه دیر اول عارف پاکیزه کار

چون خدا خواهد که پرده کس درد
میلش اندر طعنهٔ پاکان برد

عیب یارانی کوردیای یار جان   ایلمز سڭ کیمسه یه فاش و عیان
مژده کیم هر عیبدن اولدڭ خلاص   بو هنر ایلر سنی یار خواص
بو علامت کیمده اولسه آشکار   آشنای حق اولور اتمکله یار
معنیٔ اخلاصه اولور ما صدق   ایلر انڭ عیبنی پوشیده حق
ایلیوب بو قول مرغوبی بیان   کورنه دیر اول عیب پوش ناقصان

در خدا خواهد که پوشد عیب کس
کم زند در عیب معیوبان نفس

کوردیکوره بر کسڭ عیبی سکا   ایتمه استهزا ایله خنده اکا
اوله دایم عیب جوی و عیب بین   تاکه ذاتڭ عیبدن اوله امین
عفو ایدر مرد خطا پوشی خدا   بویله در قول رسول مجتبا

ایتمنلر

ایتمینلر عیبنه خلقڭ نظر   اولدیلر مقبول حق و معتبر
کوردیلر سڭ ستر اوله عیبڭ سنڭ   سندخی عیبن کوردسڭ کیمسه نڭ

ستر کن تا بر تو ستاری کنند
تا ببینی ایمنی بر کس مخند

اولاین دیرسڭ اکر مرد سره   کندو عیبڭ کوزله باقمه آخره
عیب آخردن سکا یوقدر ضرر   کندو عیبکدر کوردر قلبڭ کدر
آخرڭ عیبن اشیدسڭ غیریدن   کندوکه ال غیری یه حمل ایتمه سن
بیل سنکده کوج کلور عیبڭ اکا   کوج کلور آخرڭ عیبی سکا
ایلیوب همتله سعی و اهتمام   دقت چشم بصیرتله مدام

ای خنك انکس که عیب خویش دید
هرکه عیبی کفت او بر خود خرید

وار میدر بر کس که اوله بی عیب اوله   هر خطادن کندوبی سالم بوله
اولکه وار ذاتنده اوصاف بشر   عیبدر کندو وجودی سر بسر
ذات هستی صاحبی معیوبدر   بلین بو نکته یی محجوبدر
خلق غفلتله ایدرلر هر زمان   بر بریڭ عیبنی ورد زبان
هر برنده وار ایکن بو ذنبڭ خطا   بو العجبدر حاصلی بو ماجرا
غافلند این خلق از خود ای پسر   لا جرم کویند عیب همدیکر

ذکر طعن منکران مرشیخ را

اونکه اولدی کاری ذم اصفیا   دیندی زانی وزنا زاده اکا
ذم مردان ایلمز تخم حلال   مؤمن اولمز حامل وزر و وبال
عادت ایتمز سوء ظن پاك زاد   مایه‌ء اولمشدر دله تخم فساد
هر کیمك پاکیزه اولسه جوهری   ذاتی ایلر بو تهمتدن بری
اهل حق حقنده اولمز بدگمان   قول و فعلنده کورنمز بد نشان

هر که باشد از زنا و زانیان
این برد ظن در حق ربانیان

یعنی شخص فاسد و تخم حرام   عادت ایلر اهل حق ذمن مدام
ایلیوب بیك در لو افك و افترا   نقل ایدر حقنده قول ناسزا
کم مرایی دیر اکا کم بی نماز   ضبط ایدر قولنده اولتزویر ساز
واصل سر منزله کمراه دیر   عارف بالله‌ه ناآگاه دیر
اهل حقك ذمنه آچسه دهان   بویله سویلر دائما اول بد زبان

شاربا لخمرست و سالوس و خبیث
مر ورا از کجا باشد مغیث

ای خبیث النفس و بد فعل حسود   وی ردی الخلق و بی شرم و عنود
حاش لله کیم اوله مرد خدا   شارب الخمر و خبیث اهل ریا

هب بو

هب بو حالتلر خیالکدر سنك   هب بو سوزلر حسب حالکدر سنك
طی ایدوب طومار ذمی ایسم اول   سویله فعل قبیحك ایکم اول
اهل حقی ایکله باطل صقن   غیرت حق وار درای غافل صقن

اینچنین بهتان منه بر اهل حق
کین خیال تست بر کردان ورق

مرغ خاکیسن سن ای مردار خوار   بر و بالك ساکن اولمز سازکار
مرغ افلاکی کبی پرواز قو   طور یرنده جنبش شهبازی قو
سنده در عدوانده وکك اولترهات   عارفك ذاتنده یوقدر بو صفات
اولسه ده عارفده انلردن اثر   بحر قاذوراتدن کلمز کدر
حکم نامن مرد و پاك و کاملك   خلقنده عارف دریادلك

این نباشد ور بود ای مرغ خاك
بحر قلزم را ز مرداری چه باك

طوتلم عارفده اولمش بویله حال   آفتابه سایه دن ایرمز زوال
جوهرك قدرین شکست ایتمز عرض   بیلمندر بونکته دن قصد و غرض
عارف ایتمز بویله زلتدن زیان   آتش ابراهیمه ویرمز سوز جان
نار ایله نمرودی تخویف ایله‌سن   کیم ضرر یوقدر خلیله ناردن
منکر حقدر کیدنلر دوزخه   یوخسه دوشمز اهل حق اول دوزخه

آتش ابراهیم را نبود زیان
هرکه نمرودیست گو می ترس از آن

اهل حق لوث خطادن پاکدر — غصه دن آزاده دربی باکدر
اولدی زیرا اهل حق مغفور حق — هرنه ایشلرسه اولور معذور حق
زلتی طاعتدن اولی دراننک — تهمتی مقبول مولی دراننک
کفری پانندن اولور ایمان ناس — کهنه و پوسیده بی دعبت پلاس
ای حسود تیره طبع و خیره جان — بویله در فهم ایله بو راز نهان

زلت او به ز طاعت نزد حق
بپش کفرش جمله ایمانها خلق

ایردیلر بو منزله اهل یقین — کیم او منزلده نه دنیا وار نه دین
باصدیلر بو مأمن خاصه قدم — انده یوق کفره و ایمانه هم
کفر و ایمان اولدی زیرا دنک پوست — مغز بیدار انک اولنلر حقه دوست
سرّ تحقیقی طونیلر دوستدن — مغزی ترجیح ایلدیلر پوستدن
اهل حقه اولدی دوزی بر مقام — بویله در کوش ایله تحقیق کلام

کفر و ایمان نیست آن جایی که اوست
زانکه او مغزست و آن دو رنگ پوست

کورنه دیر اول واقف اسرار دین — اول کوزین مرشد دگه یقین

اولدر

اولکه بلز شیخنک ایماننی — هم تن پاکیزه سندن جاننی
شبهه سز اول کافر و هم مرده در — جسم و جانی نار ایله آزرده در
شیخنک ایمانی نه در سرّ خدا — جوهر جانی نه در نور لقا
بلن ایسک دکله بو معنایی بیل — نکته مضمون مولانایی بیل

کیست کافر بی خبر ز ایمان شیخ
کیست مرده بی خبر از جان شیخ

ای معارض شخص نادان شرناس — اصفیایی کندوکه ایتمه قیاس
گرچه آدم آدمه بکزر ولی — بردکلدر مرد ظاهر له علی
شیره بکزر گرچه کیم تصویر شیر — دوحی یوقدر اوله مزیننده دلیر
آدمینک گرچه بردر صورتی — اولدی معنیده مغایر سیرتی
چونکه یوقدر سنده چشم ذو بین — ظاهر حاله بقوب ای بی یقین

کار پاکان را قیاس از خود مگیر — گرچه ماند در نوشتن شیر شیر

وصف حال خود پرستان میکند

نطق مولانا دنایی مطلوب جان — دکله حال خود پرستانی عیان
یعنی اولمشدر بو قومه فکر و حال — حبّ نفس و حبّ جاه و حبّ مال
حسن دنیایی ایدوب محبوب نفس — اولدیلر زنلو کبی مغلوب نفس
قبله سیدر بونلرک نفس و هوا — بت کبی اکم طپرلر دائما

بونلرك یوق امر حقده رغبتی　　حاصلی اولدی بو قوملك عادتی

از هوس وز عشق این دنیای دون
چون زنان مر نفس را بودن زبون

بونلر اولمزلر قلوبه آشنا　　اهل دلدن دایم ایلرلر أبا
ذوق دلدن بی خبردر جمله سی　　صورت آدمدن خردر جمله سی
کوردیلر پادشاهان دله　　رو بهانه حیله وتزویر ایله
اولدیلر بو پایه بالاتفاق　　سالکان وادیء جهل ونفاق
قولنه اولمز بو قوملك اعتبار　　اولدی لحق بونلره کار وشعار

با دل و با اهل دل بیکانکی
با شهان تزویر دوبه شانکی

ای مزور شخص پر مکر و دغا　　هرزه کودخال فعل اصفیا
ایلرسن وضع مردانی پسند　　کولسن زیرا دکلسن هوشمند
ویر دوکك لسه کدا دیرسن اکا　　آلمسه اهل ریا دیوسن اکا
هر نوا دیدم کورنسه اهل حق　　سن بنه ایلرسن اکا طعن ودق
چونکه هر وضعه ایدرسن قیل وقال　　سویله ایمدی نیلسون یا اهل حال

کر بذیرد چیر تو کوبی کداست
ور نه کوبی ذدق و مکوست و دغاست

خلق ایله بر کامل ایتسه اختلاط　　هرکسه کوسترسه روی انبساط
کورسك اکر صحبت احبابدن　　تهمت ایلرسن اکا اول بابدن
یعنی دیرسن بو غنده واحرص وطمع　　اولماسن مصداق عزمن قنع
کوشهء خلوتده ایتسه انزوا　　کبر واستغنا سوداد دیرسن اکا
کثرت و خلوتده اصحاب یقین　　بو نفس اولمزلسانکدن امین

کرد آمیزد تو کویی طامعست
ور نه کوی در تکبر مولعست

ای مداهن خود پرست یاوه تاز　　وی منافق بدکمان و حیله ساز
هر نه حال اوزده کورنسه اهل حال　　سن اکا دیرسن بنه کمراه وضال
راه حقه ایتسه لر دعوت سنی　　عذر ایدوب دیرسن که عفو ایلك بنی
قدرتم یوقدر بودر تحقیق حال　　مانعمدر مصرف اهل وعیال
عادتا ایتمش سن بو کاری دمبدم　　یا ایدرسن اهل حقی قدح وذم

یا منافق وار عذر آری که من
مانده ام در نفقهء فرزند وزن

ایلیوب دایم بو یوزدن اعتذار　　دیرسن اولدم بن دهین کسب وکار
ایتمسم بر لحظه کاره اهتمام　　کوردیلر امرلوازم نا تمام
اهل واولادم چکرلر اضطراب　　هم ایدرلر بکا بیك دردلو عتاب

یوق چو باشم قاشیماغه قدرتم   سی دینه نیجه اولسون طاقتم
نقد و دخلم خرجه ایتمز وفا   فکر واندیشه کونی آچیلدی بکا

نی مرا برو ای سن خارید دست
نی مرا برو ای دین و رزید دست

هر منافق خود پرست و بد کمان   دائما ایلر بو اعذاری بیان
یعنی اشغال اولسه مانع بکا   بن اولوردم سالك راه خدا
کندوزعمنجه بودر اندن مراد   دیمیه تا خلق اکا بی اعتقاد
رغبت ایلر اهل حقه صورتا   لیك یوقدر سیرتنده بو صفا
بعض شیخه کاهی حالن یاد ایدوب   دل اوجیله دیلر استمداد ایدوب

ای فلان مارا بهمت یاد دار
تا شویم از اولیا پایان کار

بویله سویلر کرچه اول بارد نفس   کرم اولوب مقصوده کوستر هوس
اندن یوقدر سوز جان و درد دل   اول سببدن قولنه صادق دکل
صانکه بو نایم ایدوب خلط کلام   اولور اول دم ینه مغلوب منام
ایسته کرچکدن اکر حقی طلب   دین سی بیدار اولوردی روز و شب
اول اسیر غفلت و مست و هوا   جمله بی معنی سوزلری ماعدا
اینچنین هم نی ز درد و سوز کفت   خوابناکی هرزه کفت و باز خفت

حاصلی

حاصلی اول خود پرست و بی خبر   اولسه همصحبت مشایخله اکر
عرض اخلاص ایلیوب تعظیم ایدر   دست و دامانن اوپوب تکریم ایدر
عذر ایدوب دیر اولسه قلبم حضور   بر دم ایتمزدم زیارتده قصور
لیك بند اولدی بکا قوت عیال   ایلرین رحمت چکوب کسب حلال
طوتدیلر دامانمی فرزند و زق   ناتوانم عجز ایله غایتده یق

هیچ چاره نیست از قوت عیال
از بن دندان کنم کسب حلال

کذب ایله ایتمکده سن ای خود پرست   کندوکی خوار و حقیر و دون و پست
ایتمکیچون ظاهرا دفع سؤآل   بلکه دفع سوء فعل و سوء حال
دایم ایلرسن بو کذبی اختیار   ایلمزسن کسه دن بر ذره عار
کورسیورقانك حلال ای کشتنی   واجب القتل ایلمش کذبك سنی
بویله وضع بی مآل ایتمه یودی   دعوی کسب حلال ایتمه یوری

چه حلال ای کشته از اهل ضلال
غیر خون تو نمی بینم حلال

اول کرفتار غم قوت و غذا   دردنه ابلیسدن استر دوا
آنی بلمز اول اسیر قید لوت   دردینك درمانی اولمز کسب قوت
چاره اول بیچاره حقدندر همین   مرهم اولمز زخمنه الا کم دین

حقه عوض ایتسون اوسکین باده سن   استسون دین نبی دن چاره سن
حاصلی اول مبتلای کسب وکار   ایتمسون بی چاره لکله اعتذار

از خدا چاره ستش واز قوت نی
چاره اش از دین واز طاغوت نی

ایلیوب تحصیل دنیایه هوس   صبر وآرام ایلمزسن بر نفس
جمع ماله دائم استعجال ایدوب   سعی ایدرسن خلقه مکر وآل ایدوب
حق که اولدر بانی طاق وسما   بسط ایدن فرش زمینی بر هوا
صبر ایدرسنا که بولمقدن وصول   کورنجه غافلسن ای شخص جهول
امر دنیاده اولورسن نفسه رام   امر حقدن ایلمزسن اهتمام

ای که صبرست نیست از دنیای دون
صبر چون داری زنعم الماهدون

مال دنیا کو حلال وکو حرام   اخذ وجلبندن ایدرسن سعی تام
ایلمزسن پاکله ناپاکی فرق   جانکی حرص آتشی ایتمکده حرق
جمع دنیاده اولوب بی اختیار   فرصت الویر دکده ایتمزسن قرار
یانده در خالقی بلکده هم   بذل مقدور ایلمزسن دمبدم
کار دنیایه توغل کوستروب   حقی بلکده تکاسل کوستروب
ای که صبرت نیست از پاک وپلید   صبر چون داری از آن کت افرید

ذکر خوبی

ذکر خوبی راکه رشتست آخرش

کل بنه ای طالب بافهم وهوش   بند مولانا بی ایله ددکوش
کورنه دیر دنیا لسانندن سکا   کورنه معنیدن اولور پاپان نما
یعنی هر خوبک اولور زشت آخری   کورسن انجام طعام فاخری
کوربنو دکن چرب وشیرین اولی   یکورنه سن فضله سن کورسک ولی
کوستروب انواع لونه اشتها   دیرک حرص وطمعله دائما

ای بدیده لوتها چرب خیز
فضله انرا ببین دد آبریز

چون اولور شئ لطیف آخر کثیف   اویله شیئه اعتبار ایتمز لطیف
چونکه هر حسنک ایدر قبحی ظهور   اکر مفتون اولمدن ایله نفور
بوی نغز وحسن صورتله طعام   کوربنو دکرچه طبقلرده مدام
لیک صکره فضله تا پاک اولود   بوی زشتندن دماغک چاک اولود
مبرزه وارد قده ای جویای حال   ایلیوب اوکلکی حالندن سؤال

مرخبث راکوکه آن خوبیت کو
در طبق آن مغز وآن نغزی وبو

یعنی ای فضله قنی اول دوی خوب   اول طبقده ویردوکک خوش بوی خوب
دیرکه انلر دانه وبن دام ایدم   دوزشب صیاد خاص وعام ایدم

چون سنی صید ایلدم بن ناکهان   دانهٔ تزویرمی ایتدم نهان
بیل که دنیا دام شهوت دانه‌در   دانه‌یه الدنمین مرد آنه دد
ایتمکیچون فضله‌دن اخذ عبر   استدك حسن قدیمندن خبر

کویدا وان دانهٔ بد من دام آن
چون شدی تو صیدش دانه نهان

عبرت الدکسه اکر بو نکته‌دن   عاقبت بین اولمغه جهد ایله سن
هرکیم اولسه کاربین عاقبت   عاقبت حاصلدر اکا منفعت
ایتمه حسن اول حاله نظر   آخره بق قلمه آخرده معر
بولدی آخربین اولان بخت سعید   اولدی اخربین اولان حقدن بعید
بلکه ابعد دردمیش ملا جلال   بویله در بی شائبه تحقیق حال

هرکه آخربین ترا و مسعودتر
هرکه آخربین ترا و مبعودتر

عاقبت احوالن اول مرد جهان   ایلمش بر وجهله داخی عیان
یعنی ایردکن زمان نوبهار   آچیلور ازهار دشت و کوهسار
حسن ازهاری کورنلر لاجرم   لب کزان اولور تعجبدن اودم
صکره ایردکن دم سرد خزان   زرد اولور اوراق باغ و کلستان
اول هر شیء دنیا اویله در   آخرت هر خوب و زیبا بویله در

ای دخوو

ای زخوبی بهاران لب کزان
بنکران زردی و سردی خزان

روز روشنده جمال آفتاب   جمله دنیایی ایدر پر نور و تاب
طلعتی افاقه نور افشان اولور   دهری ایلر پر ضیا رخشان اولور
ایلسك وقت غروبه اکر نکاه   مرکی ظاهر کورینور بختی سیاه
بویله در پایان حسن ماسوا   اوکه بقمه سن ای مرد خدا
جمله نك انجامنه ایله نظر   کرچه کیم ظاهرده ای نور بصر

روز دیدی طلعت خورشید خوب
مرك اورا یاد کن وقت غروب

همچنان بدر منیر و تابدار   طاق کردونده اولور پر نور نثار
روشن ایلر تیره شب عالمی   قورویور دنیایه دوی خرمی
آخر ایردکده لیالی محاق   تار اولور اکر بو روشن چار طاق
حسرت حسن و جمال انجام کار   جسمنی ایلر زرد و باریك و نزار
باقمه حسن صورته ای عین جان   هر کمالك کور زوالندن نشان

بدر را دیدی برین خوش چار طاق
دربیان ترك   حسرتش را هم ببین اندر محاق   هر کونا فی است

چونکه بلدك حسن حال ظاهری   ظاهر اولدی اولی و آخری

ایمدی دلبند اولمه حسن ظاهره　　صرف همت قلمه شیء فاخره
هر نه کیم سن اندن اولدڭ شادمان　　فرقتن فکر ایله انڭ هر زمان
ایتمه دنیایه محبت جان ایله　　کیم کیده دستن عاقبت خسران ایله
اولمه زینهار ای طلبکار یقین　　سودوكڭ شیئڭ فراقندن امین

هرچه از وی شاد گردی در جهان
از فراق او بیندیش آن زمان

اول سنی مسرور ایدن شیء حسن　　عقل و هوش الدی هزاران کیمسه دن
ایلدی چوق کیمسه یی مسرور و شاد　　آخراندن صحرادی مانند باد
اولدی بو میدن نیجه هشیار مست　　کندی کیمی نوش ایدن بولدی شکست
ایتدی چوق شخصی بو نعمت امتلا　　عاقبت درد شکم ویردی اکا
ایتمه اکا جتکی حددن فزون　　بلمش اول ای مائل دنیای دون

زانچه گشتی شاد بس کس شاد شد
آخر از وی جست و همچون باد شد

جهد ایدوب دل ویرمه دنیا حبنه　　اولمه بسته حسن اشیا حبنه
بی قرار و بی بقادر سودوكڭ　　بی حقیقت بی وفادر سودوكڭ
قل تدارك اكر فرصت وار ایكن　　اول سنی ترك ایتمدین ترك ایله سن
یاد هرجایی دكلدر پایدار　　ایلمز بو یرده آرام و قرار

اول سنڭ میل ایتدوكڭ بولمراد　　صحرادی چوق کیمسه دن مانند باد

از تو هم بجهد تو دل بر وی منه
پیش کو بجهد تو خود از وی بجه

چونكه بو قدر زال دنیاده بقا　　مرده حکمن ویردی دانالر اکا
آنی سومك مرده سومكدر همان　　عاشق اولمز اکا الا ابلهان
عشق مرده ایلمز دلده قرار　　یعنی اولمز اول محبت پایدار
مرده یی قوای گرفتار هوا　　حی و قیومه محبت قیلكه تا
ایره شه سالك حیات جاودان　　کیم دیمش زیوا ویرمزدن جان

عشق بر مرده نباشد پایدار
عشق را بر حی و بر قیوم دار

ای اسیر رنك و بوی دلفریب　　رنك شهوت نفسكی ایتمش غریب
نقش دنیایه بو عزتلر ندر　　بو هوسلر بو محبتلر ندر
حسن صورت عقلكی المش سنك　　چشم هوشڭ کوردن قالمش سنك
ایتمه رنك ماسوایه اعتبار　　کندو رنکندن ایدرسن صکره عار
ایلمز سن حسن بی رنکه نظر　　یوخسه معلومڭ دكلمی بو خبر

عشقهایی کز پی رنگی بود
عشق نبود عاقبت ننگی بود

چونکه اولدك دنك دنیادن خبیر　　جهد ایدوب اولمه کرفتار واسیر
کیم اکا عادتیدر اول جمال　　بر کمال اولمز بولور آخر زوال
صالسه بر دیواره پرتو آفتاب　　کرچه کیم ایلر آنی پر نور وتاب
صکره دفع اولدقده اندن اول ضیا　　کورنه دنکیله اولور صورت نما
ایتمه دنك مستعاره التفات　　بویله در تمثیل نقش بی ثبات

پرتو خورشید بر دیوار تافت
تابش عاریتی دیوار یافت

تاب خورشیدی کوروب دیوارده　　اولمه اکه شوقکی اظهار ده
ایلمز انده قرار اول تاب ونور　　سایهٔ خورشید اوستندن کیدر
شعشعه دیواره اولور آخر هبا　　اصل خورشیده ولی یوقدر فنا
مهر ایله اولمز منور قلب خشت　　خوب اولورمی زینت ظاهر له زشت
عشق ظاهر ایلسه احمق سفی　　بوقمی عقلك فهم واذعانك قنی
بر کلوخی دل چه بندی ای سلیم　　**واطلب اصلی که باشد او مقیم**

این بیان در ترك دنیا کفته شد

ای کرفتار غم واندوه ملال　　تا بکی بو ابتلا بو سوء حال
بند کی ایله شکست آزاده اول　　نقش امید وهوسدن ساده اول
رشتهٔ دنیایی بند ایتمه دله　　وارمه حق درکاهنه اول بنده له

بوقمی دحمد

بوقمی دخمك کندوکه ای مبتلا　　خوشمی کلدی ساکه بو بند بلا
تا بچند ای مرد غافل تا بچند　　حب ماله بویله اولمق قید وبند

بند بکسل باش آزاد ای پسر
چند باشی بند سیم وبند زر

حرصله ایتسڭ نه دکلو جمع مال　　قسمتك یکروزه در اندن مآل
بحری دوکسك فی المثل بر کوزه یه　　بتمز الا حاجتك یکروزه یه
روزمره یعنی هر نسیه نصیب　　ایر یشور اول ساکه اولمه ناشکیب
کیمسه المز رزق مقسومك سنك　　کیم بیمز کیمسه نصیبن کیمسنك
فکر قسمتله کدر ویرمه دله　　حاصلی هر کون سبوی حوصله

کر بریزی بحر را در کوزهٔ
چند کنجد قسمت یکروزهٔ

چشمه چشمه سیم وزر اولسه روان　　کوزه کوزه السه لر خلق جهان
اهل حرصك کوزه سی طولمز بنه　　کنده قانسه چشمی سیر اولمز بنه
انده کیم وار در قناعتدن اثر　　اول غنیدر فقر اکا ویرمز ضرر
چون صدف قطره ایله ایتدی اکتفا　　اولدی پر در لطیف وذی بها
حرص نفس اوزکه بلادر آدمه　　دور آدمدن کلنجه بو دمه
کوزهٔ چشم حریصان پر نشد　　**تا صدف قانع نشد پر در نشد**

زهدا ودر سندن اوله دنیایی ترك   اول سنی ترك اتمیه بی زاد و برك

کوبو معنیدن نددر بوسك مفاد   بیل که ترك اختیار دیدر مراد

کند و نفسکدن اولورسه ترك اکر   اهل ترکه بجز اولورسن معتبر

دایما اقبال ایدر دنیا سکا   عرض استغنا ایدرسن سن سکا

لطف زهدی بلدروب ملای روم   کوردتم دیو اول مرشد حکمت رسوم

ترك دنیا هرکه کرد از زهد خویش

بیش آید پیش او دنیا و بیش

بوالعجب سرمایه در ترك وجود   اولور البته انك سودی شهود

ترك هستی ایلین بی ارتیاب   شاهد مقصودی کوردی بی حجاب

یعنی برخوردار اولوب دیداردن   ذوق آلور سیر جمال یاردن

حب دنیا اولمز ادنی کادر اکا   کورینور کادیجهان مردار اکا

اکه کیم مشهود اولور دیدار یار   ایلمز امر جهانه اعتبار

هرکه از دیدار برخوردار شد

این جهان در چشم او مردار شد

چون بولور ترك اهلی سودی شمار   سندخی ایله بو کاره اختیار

ملك جاهی ترك ایدوب ادهم کبی   اولیکور ملك خلودك طالبی

مانع قرب خدادر ملك و جاه   طالب حقه بلادر ملك و جاه

الدانوب بند اولمه صورت ملکنه   داخل اول شاهان معنی سلکنه

دولت فانی دکلدر معتبر   دولت باقی مراد کسه اکر

ملك برهم زن تو ادهم وار زود

تا بیابی همچو او ملك خلود

اهل حق قولنجه ای خلق جهان   اولدی بو دار جهان زندان جان

جسمکز دنیا ایله مأنوسدر   انده اما جانکز محبوسدر

جانکز محبسدن آزاد ایلکوز   لامکان صحراسنی یاد ایلکوز

عزم ایدوب دشت فراخ وحدته   یول بولك ایوان وکاخ قربته

ایتمکوز بو قول تحقیقه گمان   فی الحقیقه ای اسیران جهان

این جهان خود حبس جانهای شماست

هین روید آن سو که صحرای شماست

هر کیم ایلر ملك صورتدن کذر   عالم معنی اولور اکا مقر

اولماکوز بو رنك اسیر رنك و بو   عالم بی رنکی ایلك جست و جو

اولدی معنیده بو عالم تیره چاه   عاقل ایتمز تیره چاهی جایکاه

یوسف جانی ایدن بوندن خلاص   اولدی سلطان سریر مصر خاص

همت ایلك بو مکاندن چقمغه   یعنی بو دار جهاندن چقمغه

کین جهان چاهیست بس تاریك (وتنك)   هست بیرون عالمی بی بو و رنك

چون بو فرمان حقله انبیا | اولدیلر دآه خدایه رهنما
عالم بالایه دعوت قلدیلر | منزل قربه دلالت قلدیلر
اول شهنشاهان ملك لامكان | اولدیلر جان کبی اعلایه روان
انلرك هر کیم که اولدی پیروی | تنك وتار اولورا کا دنیا اوی
حاصلی اول پادشاهان غیور | ایتدیلر ملك اسفلدن حضور

انبیا رانتك آمد این جهان
چون شهان رفتند اندر لامكان

چق بو جاه تیره دن ای یار جان | صو کبی اول وادیٔ عشقه روان
ایرلشورسه نعرهٔ غولان سكا | ذکر حقله آتش انداز اول اکا
فکر دنیایی درونکدن چقر | ایله اول کوکسه هرکز نظر
کوز دیکوب نرکس کبی دایم اکا | اولمه حیران واسیر ومبتلا
جهد ایدوب ای سالك راه بقا | وحشت آباد فناده دائما
ذکر حق کن بانك غولانرا بسوز | چشم نرکس وار ازین کرکس بدوز

در بیان ذم وقدح مال وجاه

اهل دنیا قولی اوزده مال وزر | ستر ایدر خلقك عیوبن سربسر
فقرایله دیرلر عیوب اولور عیان | جهلی یاد ایتمزلر اما عامیان
اول سببدن خلق ایدرلر جمع مال | بو یله در اما که قول اهل مال

مال وزر

مال وزر دیکوز کلاهدر فی المثل | ستر اوله تاکیم انکله عیب کل
اولکه یوق باشنده کلدن اصطراب | سر برهنه اولسه ده ایتمز حجاب

مال وزر سررا بود همچون کلاه
کل بود اوکز کله سازد پناه

انکه کیم زلف عبیر آسا اولور | بی کلاه اولسه دخی رعنا اولور
یعنی بر کسده خلوص اولسه تمام | جمع مال ایلمز اقدام تمام
مالی اولسه حفظ امساك ایلمز | جقسه الدن سینه سن چاك ایلمز
بلکه ایلر حقه اخلاص زیاد | هم اولور محکم دلنده اعتقاد
خاطری ایتمز پریشان دائما | خود محققدر بو حالت ظاهرا

انکه جعد زلف رعنا باشدش
چون کلاه شد رفت زیبا باشدش

اولدی با قول عزیزان کرام | مال دنیا ملك عقبا ایکی دام
کیم برینه دوشدی مرغان ضعیف | بو برینه صید اولدی مرغان شریف
دام دنیایه دوشن اولمز خلاص | اول سببدن اکا میل ایتمز خواص
سندخی اولوب همای لامکان | دام دنیایی ایده تخته آشیان
جهد ایدوب اول دام عقبایه شکار | اولدی زیرا کونهان کر آشکار
مال دنیا دام مرغان ضعیف | ملك عقبی دام مرغان شریف

ای جهانی بندهٔ فرمان ایدن　　تا منی میروشه ذیشان ایدن

بلمدك دنیا سنی ایتمش اسیر　　نامکی بر عکس ایتمش سن امیر

صانمه کیم دنیایی سن ایتدك شکار　　بنده چکمش درسنی اول آشکار

نفسه رام وشهوته محکومسن　　پنجهٔ آتشده کویا مومسن

کوش ایدوب بو حق سوزی ایته جدل　　بویله در حال ومآلك ما حصل

باز کونه ای اسیر این جهان

نام خود کردی امیر این جهان

ای ذلیل النفس وطامع ودنی　　حرصك ایتمش بندهٔ دنیا سنی

خواجهٔ دنیایه اولمش سن غلام　　خدمتن ایتمکده سن هر صبح وشام

بستهٔ قید جهانسن بلمش اول　　بندهٔ محبوس جانسن بلمش اول

حق بو کیم اولمش کمال حوصله　　فکر دنیا کردنکده سلسله

سن ایشتمن سن اکرچه دائما　　دیر لسان طعنله دنیا سکا

ای تو بندهٔ این جهان محبوس جان

چند کویی خویش را خواجهٔ جهان

بو العجبدر عقلی خلقك بو العجب　　کیم اسیره ایلمشلر شه لقب

نیسنه کیم بر عکس دآیم قودعوام　　برسیه دو زنکیه کافور نام

شاه اودر کیم بندهٔ جله اولمیه　　دوسپید اولدر که همراه اولمیه

بنده اولدر کیم اولور نفسه غلام　　دوسیاه اولدر که قالور ناتمام

بویله در بو قصه اما هر زمان　　باقیوب معنا سنه خلق جهان

مر اسیران را لقب کردند شاه

عکس چون کافور نام این سیاه

شه که حرص ایلر حرامه دائما　　شه دیمزلر نامنه دیرلر کدا

کیم طمع ذیرا کدالرکا دیدر　　بی نصاب وبی نوالرکا دیدر

شاه اودر کانك اوله قلبی غنی　　ایتمیه دنیا ایچون نامن دنی

بو مثلدر کل ذی حرص فقیر　　کرشهنشه کرو زیر وکر امیر

باقسه مال حرامه بر کدا　　شاهدر معنیده لیکن صورتا

شه که او از قصد حرص این حرام

می کند او را کدا کویند نام

شاه اودر کیم عز وجاهی ترك ایده　　تخت شاهی وکلاهی ترك ایده

ملك صورت کوزینه اکر حقیر　　ملك معنیده اوله صاحب سریر

بویله شاهك نور صدر افسری　　روشن ایلر عالمی تاب وفری

اولسه کردونك مهرو ماه اکر　　جمله دنیایه انك نوری یتر

شاه اکا دینمز که میل عز وجاه　　ایلر آنی تیره جان ودلسیاه

شاه آن باشد کز شاهی فارغست　　بی مه وخورشید نورش بازغست

بنده اولدر

ای شه جم مسند و دارا سریر   اول سریر و مسنده اولمه اسیر
نفسکی ایتمه اوذرین تخته بند   چوق شهی ترك ایلدی اول تخته بند
صانمه کیم صدرده دورده بولدك اعتبار   بلسن اول قالدك قیودده خوار و زار
بولمدك دخصت حریم حضرته   کیرمدك قصر و سرای وصلته
تخت و صدرده ویرمه عقل و هوشکی   طوت بو بیتی بر نجاته کوشکی

تخته بندست انچه تختش خوانده
صدر بندا دی و بر در مانده

ایلسك ای خسرو خورشید تاج   جمله ملکلردن اکر جمع خراج
قم کبی اقسه یغلسه سیم و زر   کان کبی اولسه خزینك پر گهر
اول قالورسندن کیده کیتمز بیله   سن کیدرسن درد و داغ حوصله
چونکه سنکله کیتمیه اول بی وفا   سن انکچون ایله خلقه جفا
کیسهٔ دنیایی خالی ایلیوب   صحن بیت المالی مالی ایلیوب

از خراج ار جمع آری زر چو ریك
آخر ان از تو بماند مرد ریك

زینهار ای حاصل ما و منی   ایتمه عزم سلم ما و منی
عاقبت اندن دوشرسن قیل حذر   صانمه کیم ما منده اول جای خطر
نردبان ما و منیدن قیل نزول   بوله سن تا قصر تحقیقه وصول

ایتمسندر

ایتمسندر حاصلی خلق جهان   پایهٔ ما و منیدن بر زمان
تا که بنیاد اولدی بو قصر وجود   تا که ظاهردر نزول و هم صعود

نردبان خلق این ما و منیست
عاقبت زین نردبان افتادنیست

بو کسکه چقمه صقن ای بی خبر   بیل که بو کسکدن دوشنلریك دوشر
استخوان و جسمی یکسر خرد اولور   بلکه زور سقطه دن هم مرد اولور
چقمغه میل ایتمه طاق دولته   دوشمکی فکر ایله خاك ذلته
پایه پایه جاهکی ایتمه بلند   کیم دوشوب تا کاه اولورسن مستمند
چقمه بام دفعته تا اول قدر   دوشدوکك دم ایرشیه ساکه ضرر

هر که بالا تر رود احمقترست
استخوان او بتر خواهد شکست

ای دهین تخت و ملك مستعار   دولت عاد تپدن ایله عار
ساکه اول شهلك که ویرسلر عوام   سندن آلورلر بنه مانند وام
ویردوکی چونکیم آلور خلق جهان   سن انکله اولمه دائم شادمان
شهد یلك دیرسن بنمدر تاج و تخت   کندو ملکمدر متاع و رخت و بخت
سن ایدرسن کرچه ناز و افتخار   بویله سویلر ساکه اما روزگار

آن خداوندی که دادند عوام   **باز بستانند از تو همچو وام**

ای خداوند جهان عزو شان   وی خدیو عالم وشاه جهان
حقه ویر عادتنی سلطانلغی   بوله سن تا جاودانی خانلغی
قیل بو فانی دولتی حقه فدا   اوله سن تا شاه اقلیم بقا
دولت عادتنی ایتمه قبول   ترکی مشکلدر دیو اولمه ملول
اصل ذاتکده حمیت وار ایسه   جوهرکده قابلیت وار ایسه
ده خداوندئ عادتیت بحق   تا خداوندیت بخشد متفق

زین سخنها آفت شهرت شنو

ای اسیر شهرت ونام ونشان   شهرت آفتدر دیمشلر عاقلان
آلیقور شهرت بولندن آدمی   با یکم اودم بو بند محکمی
کم دکلدر بند آهندن بو بند   دوشمه بو بنده سکا ایلر کزند
قالدی بولدن بند اولنلر شهرته   عاقبت اولدی مصادف آفته
آفت شهرتدن ایله احتراز   اولمه صاحب اشتهار وامتیاز

اشتهار خلق بند محکمست
درره این از بند آهن کی کمست

تا که وار سنده توان واقتدار   بنده اول سلطانلغی ترک ایله وار
بنده لك آزاده لکدر عاقله   شاهلق معنیده اولدی سلسله
اودم یاده کیمسیه چوکان کبی   زخمی سن جك کوی سرکردان کبی

غیره زحمت

غیره زحمت ویرمه سن زحمت کش اول   خوش دل ایله آخری سن ناخوش اول
ایتمه چوکان قضادن اجتناب   ایلیوب باب رضایه انتساب

تا توانی بنده شو سلطان مباش
زخم کش چون کوی شو چوکان مباش

هرکه اولدی عشق ایجنده زنده جان   انده در اقبال وجاه جاودان
خلقه سالار اولمغی ایتمز رجا   کفر اولور خربنده لك زیرا اکا
فی المثل خربنده لردر حاکمان   خرصفتدر جمله جهال جهان
کرچه خرخربنده یه محکومدر   رغبت خربنده هم معلومدر
کر بو سوزده باور ایتمز سن بکا   کورته دیر اول زندهٔ عشق خدا

هرکه اندر عشق یابد زندکی
کفر باشد پیش او خربندکی

مرد ایسك افعالك اظهار ایله   کندوکی قیده کرفتار ایله
یعنی خیر وشرکی ایله نهان   ویرمسون نقلت سکا خلق جهان
اولمه خیر وشر ایله شهرت شعار   قیل حذر کیم هر برینك ضدی وار
دانه اولسك جمع ایدر مرغان سنی   غنچه اولسك قطع ایدر طفلان سنی
ایمدی نه غنچه نه دام ودانه اول   بو سوزی فهم ایلیوب فرزانه اول
دانه باشی مرغکانت برچنند   غنچه باشی کودکانت برکنند

کنده حسنن هر کیم ایندیسه مزاد   اولدی اول واصل سود مرآد
یوز قودی یوز بیك قضای بد اکا   مشتریلر اوردی دست رد اکا
حسنله بولسه ندکلو اشتهار   شاهد بازاره اولمز اعتبار
هر کیم استرسه ملامتدن امان   کندین ایلر عصمت حقده نهان
خود فروش آخر اولور خوار و خجل   کیم دیمش اول خواجهٔ بازار دل

هر که داد او حسن خود را در مزاد   صد قضای بد سوی او رو نهاد

در بیان فائدهٔ در نیستی

ایلمش ملاّی صاحب امتیاز   عاشقانه حقّه تعلیم نیاز
عاشق اولدقده اولمیه انده وجود   قالمیه اندیشهٔ بود و نمود
مایهٔ ترکیبنی فکر ایلیه   نطفه و خاك اولدوغن ذکر ایلیه
نیته کیم دفع غرور ایچون ایاز   ایلدی کهنه لباس کا دساز
ایتمدی کستاخ اولوب ترك ادب   عین محمود اولمغه بود رسبب

پوستین و چارق آمد از ایاز
در طریق عشق محراب نیاز

کیرمه وار لقله محبت راهنه   وارمه بنلکله خدا درکاهنه
سنلکی دفع ایله سندن اولا   صکره اول خاك نیازه چهره سا
باب حقّی دقّ ایدنلر بن دیو   رد اولندی بن دکلدن سن دیو

کبی بلا

بی من و مایه اولوب مفتوح ابواب   داخل اول دیو کلور حقدن خطاب
بن دین صاحب وجود بوالفضول   ایلمز درکاه مولایه دخول

هر که بر در او من و ما میزند
رد بابست او نه بر لا میزند

ترك ایدسك بنلکی ای یار جان   سن اولورسن جمله بنلکلر همان
اول کشینی کیم اوله بنلکدن جدا   حق اولور انکله یار و آشنا
دور ایدر بنلك خدادن آدمی   اوله من سر یقینك محرمی
اولکه دعوای من و ما دن یجر   اهل وحدت اولدوغن اثبات ایدر
بی من او لمقدن صزر بوقدر سکا   کیم دیمش اول واقف سر فنا

هر که بی من شد همه منها خود اوست
دوست جمله شد چو او را نیست دوست

ایلین واولوق طلسمانن شکست   بیل که بو قلق کنجینه ایرکوردی دست
بولدی اول کنجینه ده چان جوهرین   المادی بر حبّه یه کان کوهرین
وارلغه مغرور اولان شخص غریب   قالدی بوقلق دولتندن بی نصیب
اولکه هستی شهرینی ایندی خراب   نیستی کنجندن اولدی بهره یاب
وارلغه مغرور اولوب خلق جهان   بلمدیلر آشکار او نهان

کارگاه گنج حق در نیستیست   غرّهٔ هستی چه داند نیست چیست

مذهب هستيدن ايلرسك خروج | چرخ معنايه ميسّر در عروج
ايتمينجه خلع اثواب وجود | اين مرتبه اوج تحقيقه صعود
نيستيدر دين ومذهب عاشقه | بو قدر اندن غيري مطلب عاشقه
بند هستيدن خلاص اولمزسه جان | اولمزانك جلوه كاهي آسمان
نيستيدر سلّم چرخ يقين | كيم ديمش اول عارج افلاك دين

چيست معراج فلك اين نيستى
عاشقانرا مذهب ودين نيستى

كر بو معراجه نه در ديرسك براق | بويله ايتمشلر بيلنلر اتّفاق
هركه بو قلق رخشنه اولدي سوار | قيلدي وارلق منزلن جاي قرار
هستيءُ فانيدن ايلرسك كذر | هستيءُ باقيده ايلرسن مقر
اولدي خنك نيستي چابك عنان | كيم ايدر بر انده سير لامكان
نيستي در رهبر منهاج عشق | شويله بيل اي طالب معراج عشق
خوش براقي كشت خنك نيستى | سوي هستى آرد ترا نيستى

اين بيا آزار قناعت مى كند

دكله اي بيمار درد احتياج | دردكه يازمش طبيب حق علاج
اكل معجون قناعت اولا | شرب داروي توكّل ثانيا
حب صبري بونلره ضم ايله هم | دفع اوله تا سندن اول درد والم

كوستر

كوسترسن بو دوايه اشتغال | ايريشور سكا نعيم لايزال
دردكه يكلش علاج ايتمه صقن | خلقه عرض احتياج ايتمه صقن

صبر كن با فقر وبگذار از ملال
زانكه در فقرست عزّ ذو الجلال

فقر وفاقه جانكي قلسه زبون | ايتمه اظهار تلاشي قيل سكون
اولمه لرزنده مثال برك بيد | فيض حقدن ايله قطع اميد
بلمش اول اي درد فقره مبتلا | سندن اول ميل ايدر رزقك سكا
سن توكّل كوشه سن بكله همان | رزق مقسومك ايريشور ناكهان
اولمسون سندن بديد آثار عجز | ايتمه فقر وفاقه دن اظهار عجز

هين توكّل كن ملرزان پا ودست
رزق تو بر تو ز تو عاشقترست

ايتمه دائم فكر وتدبير معاش | ويرمه اول تدبير ايله جانه خراش
غم ويرور فكر معيشت خاطره | اولمسون سندن فتور بو خاطره
وقتي كلدكده كلور رزقك تمام | ايله بيهوده سعي واهتمام
سن همان دركاه حقّي قيل پناه | ايريشور رزقك سكا بي اشتباه
فاقه يه صبر ايله عيشه نائل اول | بو نصيحتله هميشه عامل اول
بر دل خود كم نه انديشه معاش | عيش كم نايد تو بر دركاه باش

جنت استرسك خدادن دائما　　ایتمه هرکز کیمسه دن بر شی رجا
نان ایچون دوکمه هیسه آب رو　　ایله بو نفسنی دلکدن شست وشو
ایله ای سائل رزق هو نوال　　کند وکی شرمندن ذل وسؤال
واز فقری خلقدن ایله نهان　　حقه عرض ایت حالکی انجق همان
کیمسه دن ایتمه رجا حقدن دیله　　دکله مضمون حدیثی صدقله

کفت پیغامبر که جنت از اله
کر همی خواهی ز کس چیزی مخواه

چون دیمش اول ذبدۀ نوع بشر　　استمزسك کیمسه دن بر شی اکر
بن کفیلم کیم ایدر مولی سکا　　جنتن احسان ودیدارین عطا
سن دخی ای مؤمن پاك اعتقاد　　ایلیوب قول رسوله اعتماد
کیمسه دن اولمه طلبکار کفاف　　تا اوله جنت نصیبك بی خلاف
اشته بو دعوی ایچون حجت سکا　　کیم بیورمشدر رسول مجتبا

کر نخواهی من کفیلم مر ترا
جنة المأوی ودیدار خدا

ای اسیر فاقه محتاج وکدا　　حقدن استه غیریدن ایتمه رجا
ایمدن استه آبی جودن استمه　　حوضدن خمدن سبودن استمه
فیض دریادن آلور جولر دخی　　لطفنه محتاجدر سولر دخی

لطف حق یا ننده غیرك لطفی هم　　اولدی فی الواقع مثال نهر ویم
بحره نسبت چون اولور جو بر نمود　　ایمد ای لب تشنکان آب جود

هین ز و خواهید نه از غیر او
آب دریم جو مجو در خشك جو

غیر یدن هم استسك اولدر ویرن　　اول عطایی آخر کدر صانمه سن
قلب غیره اولدر الهام ایلین　　لطفیدر ویرمکده ابرام ایلین
چون لطف ایتمکی ایلر مراد　　دست مخلوقی ایدر دست جواد
حاصلکم رحم ایلیوب شخص لئیم　　لطف ایدوب سائله اولور اولدم کریم
حقدن استه غیریه آچمه الی　　اندن اوزکه بر ویرر یوقدر دلی

ور بخواهی از دکر هم او دهد
بر کف میلش سخا هم او نهد

سن نیجه محتاج ایسك بو آخره　　اویله در خلق جهان هم یکسره
کر امیر و کر شه ذر تاجدر　　لطف حقه هر بری محتاجدر
خلق عالم کر صغار وکر کبار　　حاجتن حقدن دیلر لیل ونهار
خلقدن با آجا میدی ایله سد　　ایرمز محتاج محتاجه مدد
هر کس ایلر لطف مولادن سؤال　　فی الحقیقه بویله در چونکم بو حال

پس چه عرضه میکنی ای بد کهر　　احتیاج خود بمحتاج دیکر

وار ایسه فقر و فناده طعم خل   اولدی لذتده قناعت چون عسل
خل فقری نوش ایدنلر دائما   انکبین ذوقله بولدی صفا
خل فقرک فهم ایدن کیفیتن   حس ایدر شهد قناعت لذتن
اولدیلر ذوق قناعتدن همین   نیجه جانلر غرق بحر انکبین
تلخیٔ فقر و فنا کندن مدام   اکشی صورت کوستروب ای مرد خام

سرکه مفروش وهزاران جان ببین
از قناعت غرق بحر انکبین

ایله ای مسرف بسیار خوار   خرقهٔ حرصه دفوی بی شمار
بر یترکن بر دخی اولسه دیمه   آز ایله ایله قناعت چوق ییمه
یعنی بر کونلک دوکتمه دانه کی   دانه دن ایتمه تهی پیمانه کی
چون ییک امرین طوترسن بی عناد   منع اسرافی دخی هم ایله یاد
اولمیم دیوسک اکر فقره زبون   اکل و شرب ایتمه کفایتدن فزون

دانه کمتر خور مکن چندین دفوا
چون کلوا خوانده بخوان لا تسرفوا

دانه کی یوسک قناعتله مدام   هرکز اولمزسن اسیر بند دام
دانهٔ بی دام اولورسا کر نوآل   بویله در علم قناعتدن مآل
دانهٔ حرصه اولورسک مبتلا   دامدن دامه دوشرسن دائما

دن فکی بردن ییمه اتلافی قو   قیل حذر و تدن حذر اسرافی قو
ایلیوب علم قناعتله عمل   بیل ندر لا تسرفودن ما حصل
تا خوردی دانه نیفتی تو بدام   این کند علم قناعت والسلام

حاصل جوع در یاضت این بود

ایلیوب حاجت جوعی بیان   کوده دیر اول ذوق بخش طالبان
اولسه خالی نازانباندن شکم   بویله در تحقیق معنی لاجرم
اول شکم کنجینهٔ عرفان اولور   بر دو بر کوهر ایقان اولور
نان جسمانی ایدر قلبی حزف   اولمز لؤلؤی معنایه صدف
حاصلی ای طالب کنج کهر   در جوعه صبر ایدوب یعنی اکر

کر تو این انبان زنان خالی کنی
پر ز کوهرهای اجلالی کنی

ایتمه ای پرورده نفس و هوا   طفل جانه شیر شیطانی غذا
قیل نفسی طفل جانک دایه سی   شیر شیطان اولسون تا وایه سی
شیر شیطاندر متاع هوس   طفل جانه آنی ایتمه ملتمس
کس اوسه دن تا که اول طفل کزین   قدسیان عرشه اوله همنشین
همتک ایله او معصوم بلند   دایهٔ نفسی ایتمه دین مکر وکزند
طفل جان از شیر شیطان باز کن   بعد از انش با ملک انباز کن

ای کوفتاده وای قوت وزاد   اتمه نان وکوشته یه میلك زیاد
اندرك زیرا که اولدی اصلی کل   اولیمز لر قوت جان وقوت دل
اولمه بوتیره کلك کل داغی   قالمیه سن تاکه یرده کل کبی
نان ندر فکر دقیق ماسوا   کوشت داندیشهٔ ذوق وهوا
قیل حذر ای مبتلای نان وکوشت   اولمه دایم مبتلای نان وکوشت

نان کلست وکوشت کمتر خور ازین
تا نمانی همچو کل اندر زمین

چونکه ماکولات اولدی اصلی کل   روح انسانی یه اول لایق دکل
روح حیوانی ایچونداول علف   ایله محصولکی اکم تلف
اول علف کوچه ویور جسمه سمن   استسك اما النمز بی ثمن
بوندن اوزکه بو علف وار کیم خدا   بی غرض ایتمش آنی خلقه عطا
حاصلی ای هم غذای کاو وخر   ایلیوب مرعای صورتدن کذر

روز حکمت خور علف کین را خدا
بی غرض دادست از محض عطا

اول غذا کیم شمدیلك بسلر تنك   عاقبت اولور کلوکیرك سنك
اولمه مفتون غذای ظاهری   بوتی موجبدر بلانك آخری
اولسه ماکولك غذای باطنی   سن اولورسن سر جانك قاطری

بست ایدرسك نان صورتی دنبه سن   جمله ذوقك بولدی حکمت دنبه سن
نور دانشله ویرور قلبه صفا   علم د حمایندن آلورسك غذا

رزق تو حکمت بود در مرتبت
کان کلوکیرت نباشد عاقبت

لقمهٔ ظاهردن اول بسته دهان   تا دهان راز اوله سا که عیان
اول دهانه اولدی زیرا کیم غذا   لقمهٔ جان بخش انوار خدا
لقمهٔ ظاهرده قول عوام   بو دهانك اول غذاسیدر تمام
لقمهٔ معنی ندر ذوق درون   اول دهانك بوایدر عیشن فزون
سن خی ای طالب ذوق نهان   کو بو صورت لقمه سندن بو زمان

این دهان بستی دهانی باز شد
کو خورندهٔ لقمهای راز شد

منع ایدرسك جسمی شیر دیودن   سیر اولورسن نعمت جاینله سن
شیر دیو ایلرتن انسانی دیو   کو دیتو داندن هزاران مکر و دیو
طفل جانه اتدروب میل فطام   منعنه ایله کمال اهتمام
تا فراوان نعمت نور کمال   اوله دائم جانکه زاد ونوال
لذت نفسی ایدنه قوت وزاد   دکله بو بیتی که ظاهردر مراد
کر ز شیر دیو تن را وابری   در فطام او بسی نعمت خوری

نور معنايى غذا ايدوب دله   بو خورشلردن كسلدى بجمله

اولدى زيرا بو خورشلر قوت خر   بونلره ميل ايلمز آزاده لر

بو خورشلردن بيل اى صاحب رشاد   قول نفس و فعل شهوتدر مراد

بو غذالردن ايدنلر احتما   بولديلر امراض صورتدن رها

سندخى برنيجه كون تدبير ايدوب   نفسكى پرهيز ايله تغيير ايدوب

زين خورشها اندك اندك بازبر
كين غذاى خر بود نى آن حر

كو حلال اولورسه ده قوت عوام   طالبان دوسته اولور حرام

فضله در زيرا بو قوتك غايتى   پاك اولنلر استمز اول نعمتى

بو غذالر قلبى ايلرلر كثيف   اولمز انك حاصلى فكر لطيف

واى اكر اكلى حرام اوله انك   اصلى حق خاص وعام اولدانك

استماع ايله بو قول فاخرى   حاصلى بو كيم غذاى ظاهرى

كر حلال آمد پى قوت عوام
طالبان دوست را باشد حرام

نان وبريان لذتندن قيل فراغ   كيم او لذتدن اولور مختل دماغ

دوشمه نار شهوته بريان كبى   داغدريا قمه درونه نان كبى

نور عقلى جانه ايله مائده   تا مسيحا كبى بولهسون فائده

هر نفسده

هر نفسده مرده احيا ايلسون   درد مرضايه مداوا ايلسون

قلبه ذوق نان وبريانه هوس   ايله دائم نور عقلى ملتمس

مائده عقلست نى نان وشوى
نور عقلست اى پسر جانرا غذى

آدمه يوق نوردن اوزكه خورش   بولمز اندن غير ايله جان پرورش

آدمك اولمشدى قوتى نور جان   خلق اولنمزدى مقدم آب ونان

بلكه آدم عين نور جان ايدى   عين جانده صورتى پنهان ايدى

اولدى چون اول صورتى آخر آشكار   ايتدى جسمانى غذايى اختيار

آدمه كرچه بو سر مستوردر   ما تقدمدن غذاسى نوردر

نيست غير نور آدم را خورش
وز جز آن جانرا نباشد پرورش

نور حقدر فيض جان واصل نان   اولدى بر پرورده انلر نان وجان

نور حقدن آلدى بو جان وايه يى   فيض حقدن بولدى بو نان وايه يى

نان حكمتدر بو فانى نان ايدن   جان قدرتدر بو جانى جان ايدن

صالدى نان صورته عكس او نان   ويردى جان قالبه فيض او جان

نان وجان انلرله بولمشدر وجود   بويله در زيرا كه اول صاحب شهود

عكس آن نانست كين نان نان شدست
فيض آن جانست كين جان جان شدست

چون اوله سکا غذا برکز اوبوز　　سنده قالمز رغبت نان تنور
هم اولوب نان تنوره خاك ریز　　بلکه هرکوردکجه ایدرسن کریز
کوندر دیرسن اونور بر ضیا　　علم حقدر طالب اول دائم اکا
علم نفسه دیدیلر نان تنور　　ایله اندن ممکن اولدقجه نفور
قلیوب آنی دل وجانه غذا　　حرص جانیله اولوب کرم اشتها

چون خوری یکبار از ماکول نور
خاك ریزی بر سر نان تنور

کر طعام ظاهر یدن ناکهان　　خسته اولسك قالمسه سنده توان
اول محلده حالکی کورسه طبیب　　دیرکه ایله آچلغه صبر وشکیب
آچلقدر جمله امراضه دوا　　کیم ایدر خوشلقلری طوقلق هبا
فکر فاسد له ایدرسك قلبی سیر　　درد بی درمانه اولورسن اسیر
سد الجوع طعام اللهی بیل　　نطق ملادن بوقولی کوش قیل

جمله ناخوشی از مجاعت خوش شدست
جمله خوشها بی مجاعتها ردست

ایتسه درد هیضه افساد مزاج　　آچلقدر درد عقبا که علاج
اولمسه آچلق او درده سازکار　　یوز مرض داخی اولوردی آشکار
رنج هیضه ماسوا افکا ریدر　　کوسته چشمان انك بیما ریدر

آچلق

آچلق یکجکدر اول افکاردن　　نکته فهم ایت مخزن الاسراردن
یکمسك بیمار اولورسن متصل　　کوردنه یازمش اول طبیب جان ودل

کر نباشد جوع صد رنج دکر
از پی هیضه برآرد از تو سر

درد جوعك کورینه خاصیتن　　طالب اول ذوق ایتمکه کیفیتن
اولدی اول جوع لطیف ومعتبر　　جمله امراضدن پاکیزه تر
هم انك واردر نیجه نفع آخری　　عشقه مرد طالبی ایلر جری
جوع ظاهردن ایرر جسمه دوا　　جوع باطن فیض ایدر جانه صفا
آچلق دردندن دردمان جان　　ظاهر وباطندن اولدی بی گمان

رنج جوع از رنجها پاکیزه تر
خاصه در جوعست صد نفع دکر

مرد او در کم جوعی تسخیر ایلیه　　دائما بو امره تدبیر ایلیه
دیدیلر بو جوعه زیرا عارفان　　بو علف زار فراخ وبی کران
این مزهتنده آنی کیمسه طی　　هرنیجه سعی ایتسه ولو سست پی
روح حیوانی ده یوق اول اقتدار　　کیم ایره طینتنده سعی بی شمار
هر علفزارده نصیب اولمز بو حال　　کیم دیمش زیرا که مولانا جلال
خود نباشد جوع هر کس را زبون　　کین علف زاریست ز اندازه برون

شیر جوعی هر کیم ایلرسه زبون — بنجهٔ شهوتدن اولور اول مصون
بلکه ایلر آنی فیض جوع شیر — هم اولور قتل سگ نفسه دلیر
دیردیلر خاصان حقه جوع تا — اوله لر هر بری بر شیر خدا
ایمدی اول لقمه‌دن بر وردکاد — مبتلای جوع کلی حصه دآر
آز نعمت صاندیلر جوعی عوام — بلمش اولسونلر بودر حق کلام

جوع مر خاصان حق را داده اند
تا شوند از جوع شیر زورمند

هر کس اولمز نفس جوعه سزا — اندن المز حصه هر جلف وکدا
کیم غذای آدمیدن کاو وخر — حکمت حقله دکلدر بهره ور
بیش حیوانه علف قورلر مدام — انلره لایق غدا اولدر تمام
جلفا ودکیم نفسی دائم سیر اوله — جوعی تکلیف ایتسه لر دلکیر اوله
یوق یره اول عاشق نان وابا — ایتمسون جوع و ریاضتدن ابا

جوع هر جلف وکدارا کی دهند
چون علف کم نیست بیش او نهند

ایتمه فرط حرصله اکل غذا — قالمز اسفلده ذلیل و مبتلا
دیدوکم کیبی عروج ایله که تا — جلوه کاه اوله سکا فوق سما
اولمغیچون عارج اوج هدی — یوق طریق الا که تبدیل غذا

اولمه قوت

اولمه قوت جسمه دائم مبتلا — زاد روحانیدن ال بولك ونوا
لطفا ایدوب پند ونصیحتله سکا — کوردنه دیر ملا قصا حقله سکا

یا حریص البطن عرج هکذا
انما المنهاج تبدیل الغذا

الفت ایتسک اکر املاك ایله — اولمه آلوده غذای خاك ایله
ایله نوره موفقله اغتدی — اول بصر مانند صرف ودوشنا
همت ایله جسم ایکن جان اولمغه — نوره عین العین انسان اولمغه
قیل ملا لکله توافق داخی هم — ایله جانی نوره حقدن مغتنم
جهد ایدوب صدق وطلبله دائما — ایله ظلمانی غذادن احتما

اغتدی بالنور کن مثل البصر
وافق الاملاك یا خیر البشر

اولسه قوتك ذکر وتسبیح خدا — کورمیه جسمك فرشته وش اذا
کاه کابوس وکهی وهم وخیال — ایتمیه بردم سنی آذه ده بال
حال اولورسه کر سکا تسبیح حق — سنده کورسترمز اثر اول ماسبق
قورتلورسن جیفه‌دن همچون ملك — هم اولور منزلکهك اوج فلك
حاصلی ای طالب فیض صفا — جفوق استرسه درونك دائما
چون ملك تسبیح حق را کن غذا — تا رهی همچون ملائك از اذی

خوان محسوسڭ مآلی بللودر — وجه مسبوقاوذه حالی بللودر
لیك وار دنیاده بر خوان نفیس — انی تشخیص ایتمز شخص خسیس
کوندر دیو سڭ او خوان جانفزا — خوان معنیدر که اولوردر روحه غذا
کرچه اول خوان لطیف ومعتبر — بسط اولنمشدر جهانه سربسر
کوره مز اما انی چشم لئام — بویله در زیرا که فخر کرام

خبذا خوانی نهاده در جهان
لیك از چشم خسیسان در نهان

طولسه نعمتله اگر باغ جهان — مار ومورڭ خاکدر قسمی همان
بهره المز نعمت جاندن عوام — کیم دیمشلر العوام کالهوام
نعمت معنی که ذوق وحالدر — عالم اول نعمتله مالامالدر
آدمه لایقدر اول نعمت بنه — مور وماره خاکدر قسمت بنه
نیته کیم اول قائل خوان وصال — ایلمش بو بیتایله بسط مقال

گر جهان باغی پر از نعمت شود
قسم مار ومور هم خاکی بود

نیجه بر ای عاجز وبی اقتدار — نان ایچون سعی ایلمك لیل ونهار
قیل فراغت فکر آب ونان یتر — ذکر حق ساکه حیات جان یتر
فیض انوار ایلمز جانه بو نان — نان معنیدر اولور زنده بو جان

نان معنی

نان معنی قابمغه بی احتراز — همتڭ عالی کرك دستڭ دراز
صونمدین دست قضا جام ممات — ایر مدین پایانه ایام حیات

بس کن ای دون همت کوته بنان
تا کیت باشد حیات جان بنان

تا که سن ای بی مذاق تشنه جان — چشمهٔ تقلیدی ایلدڭ مکان
دائما نوش ایتدوکڭ شوراب اولور — جسم وجانڭ خسته وبی تاب اولور
ترك ایدوب اول چشمه بی انتشنه لب — شط وجیحون وفراتی قیل طلب
عارفانه حقدر اول انهار پاك — آبنی نوش ایلین اولمز هلاك
سن قولق طوتمز سن اما دائما — بویله سویلر ساکه صنقای فنا

ای که اندر چشمهٔ شورست جات
تو چه دانی شط وجیحون وفرات

تا بکی ای بستهٔ امید وکام — ساکه بو فانی ربابط اوله مقام
بکلمه بو دار محنت کوشه سن — طوت خرابات محبت کوشه سن
جامی عشقی نوش ایدوب مستانه اول — عقله بلدر حدینی دیوانه اول
کندوکی محو ایله سکر حقله — تا که قبض انبساط ایرسون دله
بیل بو ذوقی واصل اول کامللره — دیمیه سن تا سن سندخی غافلره

ای تو نارسته ازین فانی رباط
تو چه دانی محو وسکر وانبساط

محو و سكوك نقل ايدوب حالاتنی   شرح ايدرسن خلقه كيفياتنی

اهل دقت ايتسه لر ساكا نظر   سنده كورمزلر او حالدن اثر

سن هنا نا كوهه اولمش سن نظير   كيم دكل صيت و صداسندن خبير

اولمدك چونكم اسير درد عشق   نامكه هزكز ديلمز مرد عشق

مرد ايسكده زندن ايترسن هله   هربه دكلو دهر صالسك ولوله

[در بيان عشق ...]

چونكه عاشق نيستی ای نركدا

همچو كوهی بيخبر داری صدا

ايليوب احوال عشاقی بيان   كوربنه دير اول داز دان عاشقان

يعنی اولدر مرد عاشق كيم مدام   خدمت معشوق اولور اكا مرام

اوله معشوق حقيقی باخصوص   دائم ايلر بی غرض عوض خلوص

خدمتندن اجرت اميد ايلمز   محنتندن راحت اميد ايلمز

رنج و راحت مزد خدمت جمله كام   عاشقه چقدر بودر حق كلام

عاشقانرا شادمانی وغم اوست

دستمزد و اجرت و خدمت هم اوست

عاشق حق ايلمز غيره نظر   ماسوا يانندن اولمز معتبر

حق ويرد بر ديك پرتو اكا   قندن باقسه حق اولور منظور اكا

غيره باقدمزانی ذوق شهود   چشمنه انك كورنمز بو نمود

حق بودركم

حق بودركم عاشق خالص نهاد   ايلمز غيرك تماشاسن مراد

غيره باقسه بوقدر انده معرفت   اكه بو سودا دن اولمز منفعت

غير معشوق ار تماشايی بود

عشق نبود هرزه سودايی بود

آتش عشق اولسه كرافروخته   غير معشوقی ايدر هب سوخته

هر دله كا ولدی بو آتش شعله زن   ياندی موجودی انك بو شعله دن

قالمدی الا كه معشوقی هماز   بويله ويرمشلر بو آتشدن نشان

بنده وار در ديوسك اول آتش اكر   ياندرسندن بو هستيدن اثر

يا تمامش وارك سنك غوغايی قو   لاف اودب كو ميت دعوايی قو

عشق آن شعله است كو چون برفروخت

هركه جز معشوق باقی جمله سوخت

دنيزا عداده صنغمز عشق فرد   كندی بردر بز كركد راكه مرد

پنج وششش عشقه دكلدر آشنا   كوينن بردن غيری يوق محرم اكا

فی المثل كويدر وجود آدمی   دلدر آندن شاه عشقك محرمی

اولكم بردن غير بيسن ايتمز حساب   عشق اولور محرم انكله بی حجاب

پنج حس وششش جهتدن بكجين   عشقه يا داولمز بودر حق سخن

عشق را در پنج وششش خود يار نيست   **محرمش درده يكی ديار نيست**

مذهبی عشقی ایدنلر اختیار ناّمرادی دسمنی ایلر شعار
بو مراداندن ده عشق و داد عشقدن غیری ایدنمز لو مراد
عاشقک اول دم اولور صدقی عیان قالمیه آنک مرادات جهان
اولمسه بر دلده کام دنیوی انده درعشق و خلوص معنوی
کرچه چوق کیمسه ایدر دعوای عشق کورسک امّا کیم خلاف دای عشق

هر یکی راهست دردل صد مراد
این نباشد مذهب عشق و وداد

بندکان عشق پاک ذو الجلال اولدیلر آزاده و آسوده حال
ملک دنیا اندره اولدی حرام خواجهٔ دنیایه اولمزلر غلام
تن پرستکدر او ملک بی ثبات جان پرستا ایتمز جهانه التفات
ملک دنیادن ایدن قطع نظر اولدی درکاه خداده معتبر
ترک ایدوب دنیایی مردان خدا فخر ایدوب دنیایه دیرلو دائما

ملک دنیا تن پرستانرا حلال
ما غلام عشق پاک ذو الجلال

مطرب عشقک بودر صوتی مدام نه خداوند اول نه خود خلقه غلام
بویله دیدی اول مطرب بیدکجه سماع بنده لک بند و افندیلک صداع
بنده لک بندندن اول آزاده سر هم خداوند اولمه هم ایله حذر

علوزاده

عاشق اول ترک ایله بو غوغالری چکمه بند خدمت و درد سری
دکله سنی واردیسه کوش قبول کوردنه تحریر ایتمش اول صاحب اصول

مطرب عشق این زند وقت سماع
بندکی بند و خداوندی صداع

بنده لک قیدندن ظاهر صد خطر سلطنت امرندن حاصل دردسر
اولدی حالی بنده و شاهک عیان بو ایکیدن قالدی عاشقلق نهان
بو ایکی پرده اولورسه چاک اکر کورینور اول سرّ مخفیدن اثر
اولندر معشوق وصلن ذوقیدر عالم وصلنده راحت ذوقیدر
بلدی چونکیم بو اسراری عوام اول سببدن دیدی مولای اقام

بنده کی و سلطنت معلوم شد
زین دو پرده عاشق مکتوم شد

ایلدکسه امر عشقی اختیار اولمه شمدن صکره ننک و عاره یار
عشق و ناموس ایلمز لو امتزاج ترک ناموس ایتمه دربونک علاج
ایتمه هرکز باب ناموسی مقر اول قیودن کوردی چوق عاشق ضرر
یعنی فرصت فوت اولور اول بابده کیف غفلتله قالور دسن خوابده
اولمه والحاصل اسیر بند عار ایله ناموس عشقی دست و خوار

عشق و ناموس ای برادر راست نیست
بر در ناموس ای عاشق مایست

اولسه حقدن غیری یه عشق ونیاز   اول حقیقی اوله مز اولور مجاز
جمله اوصاف مولادندر اول   برتو ذات معلادندر اول
عشقله کلدی ظهوره کائنات   عشقدر سردفتر جمله صفات
عشق دنیا امریته صرف ایله   تیره خاکی جوهر ظرف ایله
حقه صرف ایله ینه اول کوهری   کورمه شایسته بو وصفه آخری

عشق زاوصاف قدیم بی نیاز
عاشق برغیر او باشد مجاز

اولدی عشقه قوت حق ساز کار   بولدی اول دکلو توان و اقتدار
کاهی ایلر سینه افلاکی چاك   کاهی ایلر جسم ارضی لرزه ناك
عشقله معراجه چقدی انبیا   عشقله حرق اولدی یوز یرده سما
شولقدر قدرتله اولمشدر جری   بی بهانه دتره دد کاهی یری
عشقه ویرمش قوت قدرت خدا   بنجه قهرنده در ارض و سما

عشق بشکافد فلك را صد شکاف
عشق لرزاند زمین را از کزاف

عشقله دورایدی بونه آسیاب   موجنی افلاکه ایرکوردی بوآب
اولمسیدی عشقله کرم اتحاد   صورت عالم بولوردی انجماد
یعنی کلمزدی وجوده ممکنات   عکس اولمزدی ظهوره کائنات

فیضنده

فیضنده اول بحر مواجك وجود   اندن اولمشدر عیان بود و نبود
صورت آرای حوادث عشقدر   کردش افلاکه باعث عشقدر

دور کرد ونها ز موج عشق دان
کر نبودی عشق بفسردی جهان

عشق ایچون اولدی نیجه کفت وشنید   اولمادی اول قلزمك قعری پدید
عشق کیدمز قیل و قالك ظرفنه   سوز یتشمز وصفنك بو حرفنه
کفت وکودن فهم اولنمز راز عشق   ایتمش آهنکن مخالف ساز عشق
عشقدر اول بحر بی قعر و کران   کیم محیط اولمز انی شرح و بیان
نقله صیغمز حاملی اوصاف عشق   کیم دیمش عجز ندن اول وصاف عشق

در نکنجد عشق در کفت وشنید
عشق دریاییست قعرش ناپدید

هر محلده آشکار او نهان   عشقدر ورد زبان عاشقان
خوش کلور عاشقلره سودای عشق   صلح اولور اول ذمره یه غوغای عشق
علت وسواسه درمان عشقدر   خستکان نفسه لقمان عشقدر
ماسوا دردی بولور اندن دوا   دفع اولور جاندن هوس دلدن هوا
اول سببدن ایلیوب عشقه خطاب   بویله دیرلر عاشقان ذوق یاب

شاد باش ای عشق خوش سودای ما   ای دوای جمله علتهای ما

عشقدر دلدن غروری دفع ایدن   عشقدر امراض قلبی دفع ایدن
آفت ناموس ونخوت عشقدر   چاره ساز درد شهوت عشقدر
طبّ جالینوس ایله کتمز بو درد   عقل افلاطون دکل بو ایشده مرد
عشق ایدر بو درده درمانی بنه   عشق ایدر نفسه بو احسانی بنه
عشقدر چونکیم طبیب چاره ساز   نوله دیرلرسه ایدوب عشقه نیاز

ای دوای نخوت وناموس ما
ای تو افلاطون وجالینوس ما

عشقله افلاکه چقدی جسم خاك   عشقله رقص ایتدی کوه واولدی چاك
ایلیوب کسب لطافت انبیا   ایتدیلر بو جسم ایله عزم سما
اولمدی مانع صعوده خاك تن   عشق دفع ایتدی بو خاکی خاکدن
عشقله رقص ایتدی حقّا کوه طور   پاره پاره اولدی آخر بی شعور
همّت والای عشقه آفرین   قبضهٔ حکمنده در چرخ وزمین

جسم خاك از عشق بر افلاك شد
کوه در رقص آمد وچالاك شد

بو قدر اندازه جنون عاشقه   قیل نظر احوال قیس ووامقه
هر بری اولدی ملامت عالمه   هر بریندن دوشدی حیرت عالمه
ایرمدی عقله بو سودادن خبر   قیلدی حیرت چشم وکوشی کور وکر

ایدی

ایدی سودای مجازی عقلی دنك   یا حقیقیدن آلوری بوی ورنك
عقله صغمز وصف سودا افزای عشق   بو جنونه بکزمز سودای عشق

نیست از عاشق کسی دیوانه تر
عقل از سودای او کور است وکر

عاشق دیوانه سویلرسه خطا   کوش ایدوب قولن دیمك خاطی اکا
عشقدر عاشقده کفتار ایلین   باده در مستی خطاکار ایلین
کرچه کوکسی تیغ جفا خصم عنید   عاشقك قانن دوکوب ایتسه شهید
ایتمه اول بر خون شهیدی شست وشو   یودسز انی سن بنه قانیله یو
هر نه حالت ایتسه عاشقدن ظهور   عشقدندر کندوده یوقدر شعور

کر خطا کوید ورا خاطی مکو
ور شود پر خون شهید اورا مشو

خون شهیده صودر اولی اولدی خون   مانع اولمك استسون اول حددن فزون
خون دکل اول لعل مرجاندر اکا   مدفنی دنکین کلستاندر اکا
هر خطا کیم عاشق ایتدی ارتکاب   اول خطادن یك دکلدر صد صواب
عشقدر دائم انی تحریك ایدن   خود خطا کلمز وقوعه عشقدن
بس خطای عاشق وخون شهید   بویله در دیرلر دیعشق اول اهل دید

خون شهیدان را ز آب اولیتر است
این خطا از صد صواب اولیتر است

ای ایدن تقلید ایله دعوای عشق   قنده سن قنده سر سودای عشق
اولمه بیهوده بو یوزدن لاف زن   تا مدن غیری نه بیلدک عشقدن
عشق اکر ایتسه بر کوه خواد   طورمیوب اول دمده ایدرسن فراد
چون دکلسن عشقده ثابت قدم   طوت لسانک بو هوادن اوده دم
ایلمزسک لذت عشقی قبول   اکر عشقک نامنی ای بو الفضول

تو بیک خوادی کوبزانی زعشق
تو بجز نامی چه میدانی زعشق

عشق انکچون اولدی اول خونفشان   تا کوریزان اوله لر بیرونیان
یعنی هرکیم قلیه جاننی فدا   ایتمیه عشقه هوس اولنا سزا
عشق خونی ایتمیوب حکمن دریغ   انبیا و اولیایه چکدی تیغ
چونکه بونلر ایمدی اندن ابا   اولدیلر شایستهٔ قرب خدا
بویله ویرمشلر بو حکمتدن خبر   بیلدکسه بیلمش اولای بی جکر

عشق از اول چرا خونی بود
تا کریزد هرکه بیرونی بود

عشقده سلطان صاحب عز و ناز   کیم دیلر بر نازنه یوز بیک نیاز
عشقده مسند نشین کبریا   درکهنده شاهلر اولور کدا
هرکسه ایتمز تنزل شاه عشق   هرکس اولمز لایق درکاه عشق

عشق دائم ناز و استغنا ده در   کندی اعلا منزلی اعلاده در
عشق صالمشدر جهانه ولوله   عشق آسان و جمله کلز اله

عشق را صد ناز و استغنا دهست
عشق با صد ناز می آید بدست

کرچه عشقه ایرمز اولمز خائفان   منع ایدر وهمی یولدن بیم جان
در عشق استر بوکا دهولناک   ایلیه تا آسمانی فرش خاک
باقیوب شیب و فرازه دائما   اولمیه راه طلبده سست پا
ترک ایدوب اندیشهٔ جان و سری   اوله بو وادیده بی خوف و جری
طالب اولمز عشقه بی باک اولمین   کیرمز اول وادیه چالاک اولمین

کو دستدین خائفان درکرد عشق
کاسمانرا فرش سازد درد عشق

تشنه در عشق اهلی کندو قاننه   قورقمز بومز تیغ و خنجر جاننه
باشنی شمشیر عشقه عرض ایدر   خنجر خونریزنه کوکسن کرر
تیغ عشقی باشنه دولت بیلور   قتل اولنسه جاننه منت بیلور
حاصلی عاشق اولور بی وهم و باک   کوکلنه کلمز غم خوف هلاک
ایتمیوب تیغ قهرندن اجتناب   بویله ایلر غمزهٔ عشقه خطاب
تو مکن تهدید از کشتن که من   تشنه زادم بخون خویشتن

اولسه عاشق کشتهٔ شمشیر لا   ایلمز قطعا بنه ترك ولا
اولمسه قربان لا بی خوف جان   عین الا یه ایرشمز عاشقان
هیبت آوازهٔ طبل بلا   جان عاشقدن صالوکونه صلا
اول صداهم بویله سویلر آشکار   کیم بلادن ایلمز عاشق فرار
کلسه بسملکاه عشقه بی وجود   مرد عشق ایلر بو نغمیله سرود

عاشقم من کشتهٔ قربان لا
جان من نو بتکم طبل بلا

ایتمه ای زاهد دم عشقه هوس   بی حلاوت اورمه اولدمدن نفس
نیس امّا کیم دکلسن نی شکر   اولمامش سن ذوق سکردن خبر
کرچه آدمسن ولی بی ذوقسن   کرچه طالبسن ولی بی شوقسن
عشق و آواز نی بزم وصال   اوزکه دمدر اوزکه ذوق اوزکه حال
بویله در عشقك دمی هر وقت و آن   نیلیم امّا که ای یخ بسته جان

تو فسرده درخور این دم نئی
با شکر مقرون نه کرچه نئی

ویرمه ای واعظ بکا پندکله قید   عاشقی طوتمز کمند مکر و کید
پند ایله محکمتر ایتمه بندمی   عشقدن چکمم سوزکله کندمی
عاشق شیداده یوقدر اول جنون   کیم آنی دفع ایلیه مکر و فسون

ایتمه دانشمند عقله اعتماد   درسی عشقی اکلمز اول بی رشاد
چون قضا عقلی عقال ایتمش سکا   سن نصیحت بندین اوردقجه بکا

سخت تر شد بند من از بند تو
عشق رانشناخت دانشمند تو

قنده کیم عشق ایلدی دردین زیاد   ایتمدی انده امامین اجتهاد
ایتدی انلر علم دینه اهتمام   ویردیلر شرعك مبینه انتظام
علم عشقی قلمدی بونلر بیان   بلدی بو علمی الا عاشقان
خارج شرح و بیاندر علم عشق   باشقه براوزکه لساندر علم عشق
علم عشقی ایتمه تحقیر ای فقیه   صانمه بو دعوایی تزویر ای فقیه

آن طرف که عشق می افزود درد
بو حنیفه شافعی درسی نکرد

شرح عشقی کر دیسم بن بر دوام   نیجه حشر اوله بو اولمایه تمام
کرتمده اولسه هر مو بر زبان   ایده هم بر نکته سن نقل و بیان
غایته ایرمز بو شرح پر ملال   ایر پیشو رپایانه دو رماه و سال
دفتر دیوانه صغمز شرح عشق   صفحهٔ امکانه صغمز شرح عشق
حاصلی جهد ایلیوب هر حال ایله   قوّت حال و زبان قال ایله
شرح عشق ار من بکویم بر دوام   صد قیامت بکذرد و این نا تمام

وقت حشر و یوم و ساعت بللودر   حدّ تاریخ قیامت بللودر
لیك بوقدر حدّ اوصاف خدا   اکه صغمز ابتدا و انتهـا
عشق هم وصف خدادر بی گمان   آنده حصر ایده‌مز وقت و زمان
بوقدر اول وصف جمیلك غایتی   بر حسابه یتسك اکر بیك ساعتی
اولدی چونکیم بی بدایت وصف عشق   بولمسه نوله نهایت وصف عشق

زانکه تاریخ قیامت را حدست
حد کجا انجا که وصف ایزدست

ای ایدن بو حق کلامی استماع   وقتیدر شمدی نکیروه ایله سماع
چونکه اشتدك موجومیك گوش اوله   آب حیواندر که ایچدك نوش اوله
تشنه اولشدك بو ماء صافیه   اشته ایچدك انی صحّا عافیه
هم بو سوزلر نوش جان اولسون سکا   هم لآل گوش جان اولسون سکا
بلمز ایدك وصف پاك عشقی سن   موجومی ملّا جلال الدیندن

این شنیدی موجومیت گوش باد
آب حیواست خوردی نوش باد

آب حیواندر بو قول دلکشا   سوز دیمه سوزده بولنمز بو صفا
حرف و ترکیب سخنده یوق بو حال   اولمامش بو روحه قالب قیل و قال
حق بوکیم بو نکتهٔ جان بخشدن   روح بولدی تن حرف کهن

تازه‌لر

تازه‌لر جانك صفاسن بو کلام   اردر قلبك جلوسن بو کلام
جانفزادر بو مفرح وار داق   مرده‌لر بوندن بولور فیض حیات

آب حیوان خوان مخوان این را سخن
روح نو بین در تن حرف کهن

پرتو نور حقیقتدر بو سوز   لمعهٔ مصباح وحدتدر بو سوز
معنیٔ لوح و قلمدر بو سخن   نکتهٔ سرّ قدمدر بو سخن
اولکه بو سوزدن دلی آگاه اولور   ناطق سرّ کلام الله اولور
برکسه حال اولسه معناسی اکر   اول ویرر علم الهیدن خبر
بویله دربی دیب کنك تحقیق حال   صانمه بزدن صادر اولدی بو مقال

اینچنین فرمود مولانای ما
کاشف اسرارهای کبریا

بو سوزی انکیس ولحیان سویلمز   بو سوزی اشکال بی جان سویلمز
ایلمز بر جیدن بو سوز صدود   خوابدن کورمز بونی هر بی شعود
بو سوزك فهمنده قاصردر حکیم   بو سوزی درك ایدمز عقل سقیم
بو سوزه جبریل عقل اولمز امین   وحی حقدر بو سخن علم الیقین
بو سوزك اولمز عطارد کاتبی   کیم دیمش دیوا بو قولك صاحبی
این نه نجمست نه رملست ونه خواب   وحی حق والله اعلم بالصواب

مجموع ابیات
عدد
٢٥٠٠

در تعریف لیلهٔ مبارکهٔ مولود نبی علیه الصلوة والسلام

مرحبا ای دور ایامڭ شب سعد اختری   مقدمڭ اولدی مذکر مولد پیغامبری
حبذا شهر ربیع الاول خرم اثر   اولدی فیضکله شهود عالمڭ فرح فزی
سن سن اول فرخنده شب کیم سنڭ اشراق ایلدی   آسمان قدر و شانڭ آفتاب انوری
لیلة القدر سعادتسن که ویردڭ عالمه   شب چراغ دودهٔ رحمتله زیب و زیوری
شب دکل نور سیاه باهر الآثار حق   سندن اولدی منکشف سرّ کرامت گستری
شب دکل صبح تجلی سن که ایتدڭ آشکار   تاب خورشید جمال ذو الجلال اکبری
شب دکل گنجینهٔ لطف خداسن کیم جهان   سنده بولدی گوهر پاک نبوت پروری
اول مکرم گوهر پاکیزه کیم صنع خدا   ایلمش ذاتن هیولای تصوردن بری
اصل حکمت لبّ معنی سرّ قدرت نور حق   روح آدم جان عالم هادی انس و پری

احمد مرسل نبی الرحمه فخر الانبیا
مایه بخش سرفرازی آبرودی سروری

اول خجسته خانه زاد حق که یمن مقدمی   ایتدی بیت الکعبه یی عرش برین همسری
محترم مولود عالیقدر و سامی رتبه کیم   اولدیلر حور و ملک خدمتگذار مادری
گور مشدر داخی چشم امهات اربعه   آدمیده بویله مولود فرشته منظری
هم گلاب لطف نزهتله مخمّر طینتی   هم فروغ حسن بهجتله منوّر پیکری
طبع صافی چشمهٔ تسنیم صدقڭ منبعی   مشرب پاکیزه سی خلد صفانڭ کوثری

نور صدری ذات معنی صورتڭ آیینه سی   سرّ نطقی علم تحقیق و یقینڭ مصدری
حسن خلقی روی رحم و شفقتڭ پیرایه سی   لطف طبعی کیمیای دقت و حلمڭ جوهری
حکم مشدر بویله بر نقش بدیع بیمثال   اولهلی اسم مصور آدمڭ صورتگری
اول شرف گنجینه سی گوهر کیم وجود پاکیدر   حاصل سرمایهٔ خورشید و ماه و مشتری
ویرمسه دنیایه زیور بر بو تحقیق ایله   عقل قاصر دور کرد ونڭ صنور دی سرسری
ایلدکده عزّ ایله صحن وجودی جلوه گاه   صورت اصنام دن محو اولدی نقش آذری
آب روی عزتندن شوم ایدوب نار مجوس   ایتدی پرده چهرهٔ پرتابنه خاکستری
طرح ایدنجه قصر کردون پایهٔ قدرین قضا   طاق کسرینڭ اودم زیر زمین اولدی یری
شرح اولنمز معجزات مقدمی تا حشره دڭ   یازسه وصفنده اگر خامه هزاران دفتری
هم نه حدّ مدر بنم کیم وصف جرأت ایلیم   اول شهنشاه لعمرك تخت و لولاك افسری
خدمت مدح و ثنا سندن قصودم فهم ایدوب   لایق اولدر کیم ایدم درکاهنه عذر آوری
دست انوریشم ایرشسه دامن تشریفنه   گوهر نظم بولوردی رتبهٔ والا تری

قادر اولمز دی بو دکلو مدحنه جوریاکر
طبعنڭ فیض الهی اولمسیدی یاوری

تا شب مولد ایدن ماه ربیع الاولی   پر ضیا قندیل سیم اندود چرخ چنبری

اوله مشکوة تحیاتڭ مصباح صلوة
تا صباح حشره دڭ رشک چراغ خاوری

ترکیب بند

صنمك بزی صوفی کبی سجاده پرستز   بز سجده یر کوشهٔ محرابٔ السترز
اوقات عبودیتی فوت ایتمزز اصلا   فرق ایلمزز دوزشی کرچه که مستز
محسوب ایده جك یوق نده لم سجه الده   بز دند تهی کیسهٔ بیمانه بدستز
هیا وستمزه سایه صالر بوز الهی   تا جرعه کبی خاك خرابات پستز
بیك صورتله جلوه ایدر غم دلمزده   عشق اهلینه آیینه یز اما که شکستز
آسایشه یر یوق یزه یادآن بلادن   بو خانهٔ ویرانه ده بی جای نشستز
شیونکده قلسق بوله عشرتکده دهری   امجود صفای طرب بزم الستز

اول حسرتله خون جکر نوش ایدر دبز
مطرب یوینه نالهٔ دل کوش ایدر دبز

دور ایندی قضا چونکه بزی بزم بقادن   بو عالمه دوشدك که اثر یوقدر صفادن
بولدق کوز آچوب دوجهنی محبس تن   بیك سلسله بند اولمش ایکا دنج عنادن
اول بلبل قدسی قفس محنته دوشمش   لو ذتن و بو خوف ینه دام هوادن
هم اولمش انك همدمی بو مادکوزن   کیم هر نفسی بوی ویرر زهر بلادن
بلبل بر آچوب ایلده وجهه آغاز   ما وراسیمتق آیرلمغه بو شاخ فنادن
اول حسرت کلزار حقیقتله فغانده   کچمز بو مجازی هوس برك ونوادن
قالدق اوده سنده بو ایکی ضد قوینك   ایلش مشکل اولو ذکر مدد ایرمزسه خدادن

اول بلبلی آزاد ایدن جان قدرتمز یوق
اول ماری هلاك ایلمکه قوتمز یوق

بر شب که بو سوزشله ایدوب ناله وزاری   آتشلره یاقدم دل بیمار وفکاری
سوردم یوزمی آب کبی خاك نیازه   ایتدم هم اودم قاعدهٔ کریه بی جاری
درد یله ایدوب ددکم مولایه مناجات   دیدمکه ایا خسته لرك مونس و یاری
مجروحلره سندن ایدر مرهم شافی   خوش دللره سندن یتشور علت ساری
بر نفس عوی بندنه دوشمش بر اسیرم   کیم بولمدم اصلا طرف راه فراری
یاندرمه بی آتش قهرنده اودبوك   ای دوستهٔ کلشن ایدن تودهٔ ناری
بر سوز وکداز یله ایدرکن بو نیازی   اولدی بوندا جان ودلك کوش کذاری

کرد آه نجات استر ایسك بحر بلادن
همت طلب ایت زمرهٔ مردان خدادن

اولدم نیجه دم طالب عرفان الهی   کزدم دوشوب مسجد ومیخانه یه داهی
ایتدم نیجه دم صومعهٔ خلوتیاتن   پرهیز وریاضتله تن ذردی کاهی
دوشدم هم او سودایه که صوفی کبی تن   تکمیل ایدوب اسمایی کوردم نور سیاهی
اوهام وخیالاتله چوق واقعه کوردم   سیر ایتدی کوزم انفس وآفاقی کماهی
ظنم بوکه کشف اولدی بکا صورت اسرار   اولدم بو کمالاتله مجالسده مباهی
لازم کلیجك دعوی یه معنی نظر ایتدم   کوردم که بنم غافل وکمراه وتباهی

بو دام دوشورمش بنی صیّاد هوا کیم هر دانه سی بر تخم معاصی و مناهی

اولدم نیجه تبدیل ایله اول دام دن آزاد
ایتدی بو هوا خرمنی ایتدی بر باد

اولدم نیجه دم پوست نشینان ایله همحال صاندم که اوله اندن اوتا دیه ابدال
قطب آکلدم مرکز غفلتده بولندی کیم دائره دن خارج ایدی ایتدوکی افعال
بیهوده یو همّت طلب ایتدکلری مرد طعن ایلدی اطوارینه نابالغ و اطفال
تقلید ایله اوضاعنی تغییر ایدن اشرار ایتمش نیجه بیک بنجلین احمقی اضلال
کیدرمش دیلدم خرقه کیوب کسوهٔ فقره کوردم که بو بادی جکندن اکثری جهال
بلدکم مرادی اولمز ایمش کسب فنایه دستار فنا کهنه قبا شمله و هم شال
ایتدی کیدرک سبحهٔ صوفی کبی تشبیه سررشتهٔ اید دینه می پر عقدهٔ اشکال

یوز دوندروب اول طائفه دن عاقبت کار
اولدم متوجّه طرف آخره ناچار

ارباب خراباته ایدوب جانله رغبت قلدم نیجه دم زمرهٔ رندان ایله الفت
الدم الم آیینهٔ ساغری ایتدم اول طائفه نک صورت احوالنه دقّت
اولمش کیمیسی مست می عشق مجازی المش کیمیسی نشوهٔ صهبای حقیقت
صالمش کیمینی جذبهٔ کیفیت آیقدن ایتمش بر بنی جرعه کبی خاک مذلّت
میدانه قیوب وادینی ایتمکده کدالر شاهانه کلاهن کج ایدوب نازله عشرت

سزبلری

سزبلری بر یبوینه هموار موافق صوفند قلری هب بو بیوینه جام محبت
بیک جام ایچیلور کرچه یا قلسه بنه امّا مستانه ایدن جمله یی بر نشوهٔ حکمت

هر بر بنی بر شکله قومش حالت مستی
یاد ایلدم اول حالی کوروب بزم الستی

بر صبحدم اول شوقله آلوب اله ساغر ایتدم بنه آیینهٔ می خورشیده برابر
اول صبح مبارک دم و اول جام صفانک ایتدی اثری جان و دله فیض مکرّر
اول فیضله آیینهٔ دل اولدی مجلّا دیدارینی عرض ایلدی بر روح مصوّر
رخسارهٔ پر شوق جهانتابنه بقدم یانندن انک ذرّه دکل مهر منوّر
چشمنده می نخوت و دستنده پیاله اولمش دو جهان لطفنه و قهرینه مظهر
ارواح مجرّد سر زلفنده مقیّد اجساد ملک غمزهٔ سنک کشته سی یکسر
تعریف ایدن هم نقش جمالن او بویله بو حسنده یوق نوع بشرده اکا بکزر

بر شیوه ایله قلدی بنی حسنه مفتون
اولدی دل شوریده مک احوالی دکرکون

کرم ایتدی دلی نشوهٔ صهبای محبت دوشدی سره بر شور دم سودای محبت
جالدم باشنه عقلک او دم شیشهٔ ننکی ایتدم دل دیوانه می رسوای محبت
که جلوه کهم کوشهٔ بازار ملامت که جای قرارم سر صحرای محبت
که همنفسم نالهٔ پرسوز دمادم که مونسم اندوه غم افزای محبت

که سیل بیابان بلا یله دوانم   کم غوطه خور لجهٔ دریای محبت

میدانه قیوب باشمی فرهادوش ایتدم   چوق بی سر و سامانله دعوای محبت

شد نکیر و جان اویناد و دین عشقله زیرا   گوندن کونه کرم اولمده غوغای محبت

دنیا یقلوب باشمه کو قوپسه قیامت

کلمز بنه بو معرکه دن بکا فراغت

عالمده که تاذنن فیض دم عشقم   سرگرم هوای چمن خرم عشقم

غمکین دم عیش طربناک نشاطم   خرم دل اندوه بلای غم عشقم

خاکده جانانه جبین سای گدایم   باش الکزین افلاکه شه عالم عشقم

تا فوق سپهره صاچرین جرعهٔ جامی   ایوان خرابات فناده جم عشقم

طوفان ایله همسر کچیتور موج بلایم   دریالری بر قطره یه صایمزیم عشقم

خورشید و مه تاب ویرر ذرهٔ دردم   بام فلکه سایه صالن طارم عشقم

فهم ایلدم اسرار نهان دل عشقی   بیگانه ایسم عقله کر محرم عشقم

حلال رموز خبر مشکل عقلم

دیوانه یم اما بنه داغ دل عقلم

عقل آیت حکمت خبر صنع خدادر   عشق آفت اندیشهٔ عقل حکمادر

عقلک شرف حکمتی کشف نظریدر   عشقک اثری جاذبه سی پرده گشادر

عقل ایلیه من درد دل عاشقه چاره   عشق ایسه دوای خفقان عقلادر

عقل آبد

عقل آب رخ جوهر آیینهٔ صورت   عشق ایسه اول آیینه ده کی تاب جلادر

عقلک ایریشور جوهرینه کاهی کثافت   عشقک دله فیضا تدوکی همواره صفادر

عقلک خبری مسئلهٔ معنی مبهم   عشقک هنری حق رموزاتی قضادر

عقل اولدی ده عالم تحقیقده همراه   عشق اول طرفک سالکنه راه نمادر

عقل اکا دیدلرکه اوله عشقله همراه

دیوانه اودرکیم یوروبه عقله هرگاه

معذور اوله ای عاقل دانای مصنف   اولدیسه بو محیند سوزم عقله مخالف

بن عاشق دیوانهٔ بیهوده کلامم   حکمنی که دیوانه اوله حکمته واقف

بن وامق و فرهاد ایله همحال جنونم   سن آصف و لقمان ایله همراز معارف

بن موقف حیرتده زبان بسته مبهوت   سن اهل کمال ایله سبقتده موافق

بن نفسمی درک ایلمه ده عاجز و قاصر   سن مسئلهٔ واجبی و ممکنی عارف

بن عقله آتش ذن خار و خس اوهام   سن عقله و ادیهٔ حیالاتده خائف

بن بیخبر معرفت عالم هستی   سن واقف راز دل اشیا و مکاشف

دعوایی قوایمه بکا برهانکی تفهیم

بی حجت ایدر عارف اولان وجدنی تسلیم

عاقل سوزی مقبول پسندیده گهردر   اما دل عارفده اولان اوزگه خبردر

بز عاقل و عارف سوزینی ایتمیز انکار   اول ذوقنی ادراک ایدنه شیر و شکردر

جاهل سوزینی دکلرز علمده اولسه   بازار حقایقده انك سودی ضرردر
جاهلنه بیلور نکتهٔ تحقیق ومجازی   عالمدن بو معناده کرفتار خطردر
بز اهل دلز عالم وجاهلده عزوار   دل نوع دیکر شخص بشر نوع دکردر
هر نوع بشر فهم ایدن سر دل نه دیمکدر   انسانه بو عرفانی شرف علم وهنردر
انسان که بو عرفانی اکر ایتمیه تحصیل   دانشله فلاطون زمانی اولسه ده خردر

نه عالم ونه عارف ونه واقف حالز
جودی کبی هر حالله بیهوده مقالز

یارب بزی ده واقف ایدوب معنیٔ حالکه   دلبسته قیل طبعمزی نکتهٔ قاله
یارب بزه شوق طلب معرفتك ویر   جهد ایلیلم فضلك ایله کسب کماله
یارب بزه قل صورت تحقیق نمایان   بیقصدن او صاندی کوزمز نقش خیاله
یارب بزه توفیقك ایله ایله هدایت   تا یول یا کلوب کتمیه لم سمت ضلاله
یارب بزی اول سالك آکاهه رفیق ایت   کیم رهبر اوله فرقهٔ افراد رجاله
یارب بزی اول عاشق ایله ایله ملاقی   کیم واسطه سز داخل اوله بزم وصاله
یارب دلمز ایله او مرآته مقابل   کیم مظهر اوله پرتو انوار جماله

انوارك ایله دیدهٔ ادراکه ضیا ویر
دیدار دلك ایله آیینهٔ قلبه جلا ویر

ترجیع بند عاشقانه

صانمك بزی کیم معتقد قول حکیمز   بز معترف معنیٔ قرآن کریمز
لازم دکل اخبار حوادثی بزه ذیرا   بز طالب اسرار خداوند قدیمز
ادراك ایدرز صانعك آثار وجودك   بز واقف دوجادهٔ فهم سلیمز
حقدن بیلورز نیك وبد کار جهانی   بز منکر لطف وستم چرخ لئیمز
بر کره ایتمیز صبا منشور داه وامیدن   فارغ دل اولوب کنج قناعتده مقیمز
مستغرق جود ونعم لطف خدایوز   مستغنیٔ عز وشرف ناز ونعیمز
بر شعله که مشعله افروز رجا یوز   بیباك شررمه دلسوختهٔ آتش بیمز
تسلیم ایدن لی صاحبنه نقد وجودی   آسوده دل کشمکش نفس عزیمز
تفویض ایدن لی کار مزی امر خدایه   آزاده بر وسوسهٔ فکر سقیمز
دفع ایدی بزم شبهه مزی نحن قسمنا   بی سعی طلب منتظر لطف عمیمز

قورتاردی خدا چون بزی دنیا جهتندن
بی بهره قومز دانشهٔ معرفتندن

دوشدی دل وجانه هوس معرفة الله   مغلوب هوا ولمدق المنة لله
صهبای محبتدن ایچدی بزه نشوه   سرمست می غفلت ایکن اولدی دل آکاه
بیهوده کزوب مهلکهٔ ظن وکماندن   اولدقیجه کون وسوسهٔ عقلله کمراه
یاد ایلیجك ذوق وصالنی او قانی بو دولده   بو اسنده ندامت ایدرز دیمز هر کاه
ذکر ایلیجك اول کجن ایامی بوایشده   هر بر کونه ایچون ایتمه ده یوزدز دیلك آه

ممكنمی انك كريه وآهنه قضاسی شمدنكدو لطفيله مكافات ايدن الله
وار قلبمزك قوتی احسانه حقك ذيرا طلب عشقنی ايتمش بزه دلخواه
دلخواهمزی ويرمكه قادرينه اولدر عاجزدر انی ويرمكده بيك شاه فلك جاه
بو بنده سنی ايسه دركاهنه دعوت دامانی انك طوته من خاك دركاه
بو درآهيره بی دوا يدره طلبده تاكيم بيوره سالكی سن منزله ناكاه
بز داخی اويوب بو دعوته دركاهنه آيه
دوشدك كيدرك باديهٔ عشق خدايه
اول باديه در مسلك ارباب محبت عشاقی جكر اول يره قلاب محبت
سر منزل مقصوده اوداديدن ايرشمش وصلت هوسنا يلين اصحاب محبت
اول وادی جانسوزی كذا ايدن مز اولكم سرتا بقدم اولميه بر تاب محبت
اول وادی پرخونده آقن سيل بلادر چشم دل عاشقده كی خوناب محبت
وادی دكل اول بحر فنا در كه دوشنلر البته اولور غرقهٔ كرداب محبت
حالا بزا او دريايه دوشن بی سر وپادر جذب ايدی بزی كوهر ناياب محبت
شرح ايلر ايدم وصفنی اول كوهرك اما لب بسته ايدر نطقمی آداب محبت
عشق اهلنی آداب ايله شويلشمكه قودمی كم نشوهٔ پرشوق می ناب محبت
بو چار كتاب اول كوهرك وصفن ايدر هب فهم ايلر آنی درسی اولان باب محبت
دلكوم طلب مجلس دلدار نمايان حاصل بوكه آماده در اسباب محبت

الدق

الدق خبرك باده كيدن راهكذارك
عزم ايتدك او شوقيله سر كويه يارك
اول كوينك اولور فرشی دخی عرش معلی اول كويه حرمكاه اوله مز جنت اعلی
اول كوی مكرمكه صفا اهلنه اولمش هر كوشه سی بيت الحرم كعبهٔ عليا
اول كويه معادل نجه من بيت مقدس اول كويه مشابه اوليمز طور تجلی
اول كويه ديرلر عالم انوار كه كورمش بر لمعه سنی شعلهٔ آتش كبی موسی
اول كويه ديرلر كلشن اسرار كه اولمش بر نفحه سنك مظهری باد دم عيسی
اول كوی مقدس ده اولان قمر وصالك آفاقه دوشن سايه سيد ليلهٔ اسری
اول كوينك اولور دسم نقوش وصور بدن يكرنكی عشق ودل معشوق هويدا
اول كويده خاك اولمغيچون يلده بوز بز بيهوده دكل اولدوغمز باديه پيما
بر ذره قدر كرده مز باد هدايت شايدكه او قصرك حرمنده ايده مأوی
بر اهل دلك پايينه دوشدك بو طلبده هم نقد دل وجانی انكا ايلدك اهدی
اول اهل دلك امرنه دامن بو هواده
ثابت قدمز موقف تسليم ورضاده
اول اهل دلك كيم فلك حكمی رواندر وابستهٔ فرمانی اولان شاه شهاندر
ادنا نظری مژدهٔ اكسير سعادت كم همتی سرمايهٔ جاه دوجهاندر
اول والئ اقليم ولايتكه دونم هر بنده فرمانبری بر قطب نشاندر

اول ساقی صهبای حقیقتکه النده ... بر جام ایچن نك جرعه کشی خضر زماندر
اول واقف اسرار الهی که سوزندن ... بر نکتهٔ طومار مسئله راز دل و جاندر
اول عارف تحقیق که سوز کلماتی ... آتش فکن خار و خس ظن و کماندر
آغاز ایدی بحث نکتهٔ تحقیق و مجازه ... هم کشف عیاندر سوزی هم راز نهاندر
هم پرده کشای صور معنی اسرار ... هم پرده کش چشم دل کج نظراندر
تفسیر ایدرم مصحف تحریفی اوداتك ... بر متن متیندر اوکه بی شرح و بیاندر
اولمش دل مؤمن بنه آیینهٔ مؤمن ... صاحب نظر اهل دلك حالی عیاندر

حقدر سوزم اقرار ایدر ایمانی اولنلر

اکلو سخندن انی اذعانی اولنلر

باطل کورینور کرچه بو حق سوز جهلایه ... معلومدر اول مسئله اما علمایه
جاهلدر اوکیم من عرفك سرینی بیلمز ... دوشمز طلب نفسی ایله علم خدایه
جاهلدر اوکیم اکلیوب امر خدایی ... بیلمزلك ایله تابع اولور حکم هوایه
بیلمز بله جك نیدوکنی بیلمکه قودمی ... اول جهل که صالمشدر آنی دام بلایه
بیلك دله مز کیم دکل اول علم اکا نافع ... حقا که ضرردر بو معاش سفهایه
حاصل بو که بو علم شریفك برکاتی ... نقصان یتورر دآیتهٔ اهل غنایه
هم مانع اولور جمعنه اموال حرامك ... هم داخل ایدر زمرهٔ ارباب فنایه
فکر ایتسه بو معنایی قباحت بیلور اول حر ... سویلرمی بیشوب هم بنه پالان دیبایه

حکمی ویره مم نیلیه یز بن بو طریقك ... جایزکه وارد سعیم او وادی ین هبایه
بیلمز بو سوزك فتحنی کیم هب بو طریقك ... سالکلریدر رهبر اولان راه خدایه

اول مسلك تحقیقی صناز راه ضلالت

کوردسون که یولی قنغی چقردوز قیامت

جودی قودیسون هر نه که سویلرسه اداتی ... یولدن قالورز ذکر ایسك بز اکر آنی
سر منزل تمام ایدرلم بو قدم اول ... فکر ایلیلم مدت عمر گذرانی
بز کیم سری پا ایلمشوز راه خداده ... هر خطوه ده پامال ایدرز کون و مکانی
اولمزدز اوکوردی اوکه لم بزده بو بونی ... بارا تمیلم کندیمزی جسمله جانی
حق ایلیلم عقلمزی رشتهٔ قیدی ... بند ایلمشوز چونکه بو خدمتده میانی
بنیاد وجودی ویرلم باد فنایه ... ویران ایدرلم کارکه نام و نشانی
بردلکم صفاسن به ذوق ایدینك ... تالوبی دماغمز انك لذت فانی
بردین که شوقین کوره شمع ازلینك ... صالمزمی نظرمزدن مه و خورشید جهانی
وقف اولدی دل ویرمز او ذوق ادراکه ... ایتمز بریسی غیره میل و دیر آخر
اول ذوق و او شوقله دوشوب وادی عشقه ... تکمیل ایدرلم طی مکانیله زمانی

تاکیم ایره وز بزده زمانیله مکانه
زیرا بو مکاندن کوجورز بیزی زمانه

بعض غزلیات منتخب جودی مرحوم
رحمة الله علیه رحمة
واسعة

عاشق دندم که صهبا نشوهٔ دلده دکل   غمزهٔ دلبر بو کیفیتله مائلده دکل
عشق پاکم اولمزم آلوده نقش حسنله   شاهد معنی بت یوسف شمائلده دکل
نغمه سنج راز عرفانم لب خاموش ایله   کرسیٔ گوش دل اندیشه محفلده دکل
ذوفنون حکمت عشقم دل مجنون کبی   کیم فلاطون خرد شاگرد قابلده دکل
صورت معنای دلبندن نیجه مستور اولور   کوزکبی آیینه سی دائم مقابلده دکل
همت استغنا کدای شهر ناموس دلم   ملت کام دو عالم امر مشکلده دکل

شاعر معجز بیانم فیض سحر نطقله
وار ایسه جودی معادل طبع کاملده دکل

باشلدقجه جنبش نازه او چشم دلفریب   چاک اولور جیب تحمل دامن صبر و شکیب
بر نظرده غمزه سی هم زهر و هم تریاک اولور   نیجه تیمار ایلسون بیمار دنه اول طبیب
چشمی کاهی مست اولور خشمیله قلدقجه نگاه   بر بریندن فرق ایلمز اولدم عاشقله رقیب
آشنای غمزه سی بیگانه در جاندن بیله   نوله اولورسه دل بیچاره نک حالی غریب

کوهر اولمزدی کلام پاکی جودینک اکر
آلمسه گنجینهٔ فیض الهیدن نصیب

خطک اوردر زیور منشور محبت   مضمونی ایله تازه لنور منشور محبت
کوردکجه خیال خط رخساری کی دلده   مشهور دم اولور رفته‌ٔ منثور محبت
خطک کله لی ولدی فزون شورش عشقم   کرچه که اوردر آفت مشهور محبت
زلفکدن آلوب خطکه چکدی دلی آخر   احسنت زهی نیجه بر دزد محبت

جودی کبی حیران اولان اسرار خطکله
ایلر دل محزونی مسرور محبت

جان ویرمک ایسه غمزه که کر وصلنه باعث   بر تیونک اهلک اولور اول دولته باعث
ناز ایلر ایمش عاشق اولدیغم چشمک   غمزه‌ٔ وادایکن اکر ندرمنته باعث
افکار دلمک جانه ویروب فیض نهانی   ارواح مقدسله اولور صحبته باعث
دل ایلدی نقش رخک وصفی تحریر   اسرار خطک اولمسه کر حیرته باعث

تأثیر تف آتش جانسوز هوادر
آه دل جودینک کرمیته باعث

غمزه سی قان دوکمده مژکانه چکمز احتیاج   اویله خونی خنجر برانه چکمز احتیاج
چشم شوخی مجلس آرای نزاکت اولمغله   کفت کوی غمزهٔ فتانه چکمز احتیاج
غمزه می نوش ایتسه چشمی اکر دغما قان ایچر   بر برینه اول ایکی مستانه چکمز احتیاج
شویله ویرمش نقد جان و دل غنا اول شوخ چشم   سیم اشک عاشق کریانه چکمز احتیاج
اشک دیده خون دل جودیده سرمایه یتر   در دریا یه عقیق کانه چکمز احتیاج

مجلس رندانی کاهی گلستان ایلر قدح   که گلستان بهشت جاودان ایلر قدح
رند میخانه بهشت جاودانی بیلسون   بونده هر بر گوشه دن کوثر دوان ایلر قدح
کوثره منت چکر می‌الده جام می طوتان   کیم اولطفی آدمه بی امتنان ایلر قدح
قالب بی روحه دائما که فیض باده دن   جسمنی هم پر صفا هم محض جان ایلر قدح

اکتساب فیض ایدرسه طبع جودیدن اگر
حاصل سرمایهٔ دریا و کان ایلر قدح

جرعهٔ ساقی شکفته مشرب پیمانه شوخ   اولمسونمی بو صفا ایله دل مستانه شوخ
گل کبی شمع فروزان شب آرا خنده ریز   نوله اولسه شوقله بلبل کبی پروانه شوخ
وقتیدر فاذ و نیاز ک اولدی فیض باده دن   خاطر عاشق کشاده غمزهٔ جانانه شوخ
بویله بر بزم صفا انکیزده عاقل دکل   جذبهٔ شوق تماشا ایله اولور دیوانه شوخ

مست اولور ممکنمی کستاخ اولمق جودی کبی
دلربالر لاابالی ساقیٔ میخانه شوخ

اهل دل تشنه لب بوسهٔ دامان امید   چاک اولور پنجهٔ نادانله گریبان امید
بخت گلچین مراد اولمغه رخصت ویرمز   طوتلم ممکن ایمش سیر گلستان امید
غنچهٔ عیشمزی باد مسیحا آچمز   بزه خون دل اولور مائدهٔ خوان امید
بزکه مستغنیٔ کام دو جهانز نه عجب   اولسه گر همتمز باعث حرمان امید
نامراد اول فلکی بلدک ایسه ای جودی   نه بلا عادته قید سر و سامان امید

چرخه قلمسرو و اقبال ایچون غیرت بودر   هم گدا هم پادشاه عالم اول دولت بودر
هرند کلو همته اندازه اولمزسه نه   مشتری اولمه متاع دولته همت بودر
خون دل نوش ایله عالم بلسون کیفیتک   هر نه دردر عکس میخانه اول عشرت بودر
خاکپا اول عرش فرش راه ایدن صاحب دله   دونر کادی پایمال نازقل رفعت بودر

همنشین ایله دلی دلبرله سن چق آره دن
رند ایسک جودی صفای مجلس وحدت بودر

عشق ازلی مایهٔ آب و گلمزدر   شوق ابدی جوهر جان و دلمزدر
اول راه دَرِ کعبهٔ صدقز که هدایت   دامن یکف ناقه کش محملمزدر
اول بادیه پیمای فنایوز که حقیقت   آدام که بدرقهٔ منزلمزدر
اول نسخهٔ عشقز که دل هر مشکل آشنا   حیرت زدهٔ مسئلهٔ مشکلمزدر
اول طرفه کشاورزد هستان وجودز   کیم کشت امل مزرع بی حاصلمزدر
اول صاحب سرمایهٔ سودای جنونز   کیم مالک سامان خرد سائلمزدر

جودی بزز اول بیخبر مست دو عالم
آگاه حقیقت بزم ایک غافلمزدر

زلفک هوسندن بو دل زار چکلمز   زنجیر بلادن او گرفتار چکلمز
ویرمز او قدر زخم خدنگک دله رحمت   اغیاری نشان اندوکی آزار چکلمز
رسوای خرابات ملامتدن اوتانمز   بر باده کبی ساغر چکلور عار چکلمز

تلك دطل كران غمی چكسون دل بی تاب　　اكه آلم دهری كه اول باده چكلز

جودی كل ایتدی الك صونمه صقن كیم
زخم الم نیشتر خار چكلز

بز بیر و عشاق بلا پرور عشقز　　قربان غم یاد و فدای سر عشقز
بی قید غم آزادهٔ ایتدی ور جایوز　　بی خواهش دل بندهٔ فرمانبر عشقز
كیفیتمز ددك ایلمز فهم حكم سنج　　ماهیتی معلوم دكل جوهر عشقز
اشكال هوس جلوه كر اولمز دلمزده　　پاك اولسه نوله آینه مزمظهر عشقز
لب تشنه بخر جرعه مژه غمزهٔ دلبر　　خونابهٔ دلده میمز ساغر عشقز

جودی كبی سرمایه ده خواجهٔ عقلز
بز نقد جنونیله كه سوداكر عشقز

طبعم اولمشكن لب سحر سخنله همنفس　　اولماسندی سر اعجازده دخی محرم نفس
قالب اندیشه یه نفس كلامم روح ابدی　　اورمادین معنای نفس ورد وجود آدم نفس
بكر فكرم حامل فیض دم الهام ایكن　　الماسندی روح قدسیدن دخی مریم نفس
نكتهٔ كفتاری تحقیق ایلدكده ناطقم　　ایتمسندی كشف راز معنی مبهم نفس

طبع جودی عیسیٔ معجز ادای نطق ایكن
هم سخن نابود ایدی كتم عدمده همنفس

حالی دل اول غمزهٔ فتانله سویلمش　　اسرار سوز بن نكته شناسانله سویلمش

اولدكسه

اولدكسه رموز نكه شوخنه واقف　　معناسنی تنهاده دل وجانله سویلمش
كشف ایلمز نادانه صقن نكتهٔ چشمن　　مستانه آنی رمزنی رندانله سویلمش
آرا بكوزك دلبری كورد كده خموش اول　　نه آهله نه چاك كریبانله سویلمش

كم مایه لره بحث معانیده سوز آچمه
جودی كبی استادسخندانله سویلمش

اول مژه لركم فتنه یه اولدی سپاه چار صف　　هر بری بر خدنكله بیك دل وجان ایدر تلف
غمزه سی كاهی مست ولوب نوكشن ایتسه دردمیان　　آفت بیم جان ایدر لشكر هوشی بر طرف
تیر نكاهی ایسه بر دله زخم ایله نشان　　سهم قضایه دوزكار ایتمیه اول دلی هدف
چشم جهان عشوه نك تحفه سن ایلز نثار　　كورمسه مشتریسی نقد هزار جان بكف

جودی نكته پرورك وصف دهان یار ایله
اولدی در كلامنه كوش فرشتكان صدف

اولمسه نازو تماشا جهان حسن وعشق　　فهم اولنمز نكتهٔ شرح وبیان حسن وعشق
كلسه كفتاره دلبر اولسه صد چاك دل　　آچلور می غنچهٔ راز نهان حسن وعشق
حسن خوبان واشك عاشقاندن فیض آلور　　نوله اولسه خرم وتر كلستان حسن وعشق
هر سر زاهدن بیك جان كشته بیك غمزهٔ نهان　　كورمیمز بلمزنه عالمده جهان حسن وعشق

وصف روی دلبر وشرح دل پردرد ایله
هر سوزی جودینك اولدی داستان حسن وعشق

دور حسنك فتنهٔ آخر زمانیدر خطك
اهل عشقك آفت جان و جهانیدر خطك

كنور جان و دلك هم آفت دوراینیدر
عاشقك هم نسخهٔ حفظ و امانیدر خطك

مصحف حسن وملاحتده جمال دوشنك
اخرنده گویا سبع المثانی در خطك

دست قدرت خامهٔ مشكینله قلمش رقم
آیهٔ دیدار گلك شرح و بیانیدر خطك

اولمغه سحارئ جادوی چشمكدن امین
جودئ دلخسته حالك حرز جانیدر خطك

جام حسنك جرعهٔ صهبای آلیدر لبك
عین لطفك قطرهٔ آب زلالیدر لبك

كرچه صورتده دهانك نقطهٔ موهوم در
بی گمان اول نقطه نك سرّ مآلیدر لبك

قالسه عالمده هركز معنئ مبهم نیه
رازدان حكمتك جای سؤالیدر لبك

نطقه كلسه منّا ولور فیض دمندن قدسیان
باغ جانك طوطئ عیسی مقالیدر لبك

طبع جودی ترجمان معنئ الهامدر
نكتهٔ گفتاردینك نازك خیالیدر لبك

كرچه كنز قطرهٔ نیسان فطرتدر كوكل
كوهر یكدانهٔ دریای حكمتدر كوكل

رنك صورتدن مبرّا بو العجب تركیبدر
طرفه رسم خامهٔ نقاش قدرتدر كوكل

شعله سندن بر ضیادر دائما قصر وجود
شب چراغ دودمان بیرای خلقتدر كوكل

ذرّه وش كرچه غبارآلوده در بقسلك سینه
جوهر آیینهٔ معنئ وصورتدر كوكل

سنك دللو دستنه جودئ دوشور مكردن صقن
شیشهٔ پر بادهٔ عشق محبتدر كوكل

وصف لعل یارله پاكیزه گوهر در سوزم
جوهر جانله قیمتده برابر در سوزم

فهم ایدر راز درونم كوش ایدن افسانه‌می
ترجمان غمزهٔ چشم فسونكر در سوزم

همزبان اولسم نگاه غمزهٔ خوبانله
خنجر بهرام ویا شمشیر حیدر در سوزم

كفت وكو ایتسم مسیحا علب جانانله
مایهٔ فیض حیات روح پرور در سوزم

تشنه در دادواح معنی هب زلال نظمه
شعر جودی كبی گویا آب كوثر در سوزم

جمع اولور دللرده غم حال پریشانم دیسم
دللری آشفته ایلر راز پنهانم دیسم

برق آتشبار اولوردی جان و دلهر سینه ده
شوقله آه ایلیوب سوز دل و جانم دیسم

همزبان اولور بنمله چاك سینه زخم دل
غمزه لر دستندن آنكز كریبانم دیسم

عالمك بازآوا یتدیعا اولوردی بی دوا
خواجهٔ عشق اولی بن كسب حرمانم دیسم

مشتری خورشید ناز ایلردی ای جودی اكر
ذرّه دكلو مایهٔ اكسیر عرفانم دیسم

شیوه در ذهر عتاب غمزه كی ترياك ايدن
لطفی انك دل عشا قدر ادراك ایدن

قلبه قوتدر نگاه لطفی چشم شوخنك
هب ودر شمشیر غمزكدن دلی چاك ایدن

قهرمان بی امان در چشمك اما عاشقك
پنجهٔ قهرنكاهك دردونی چاك ایدن

بیك دلك اقبالیدر بر ناوك مژگانكه
صنعتنده چشم تیرانداز كی چالاك ایدن

جوهر اجزای اكسیر جهانده نازایدر
راه استغناده جودی كبی جسمی خاك ایدن

خورشید بینادِ شعلهٔ آه سحرمدن دوزخ سو بولور موج یم اشك ترمدن
ویران ایده‌لی خاطرمی کنج تمنّا هپ کوهر حسرت دوکیلور دیده‌لرمدن
خاطرده اولور جلوه‌نما شاهد مقصود رخسارینی پنهان ایدا تا نظرمدن
ساقی بکا لطف ایله صون اول رطل کرانی کیم دفع ایده باد غم دهری او دمدن

غوغای قیامتله طولار عالم او دم آه
جودی دم فرقتده اولان ناله‌لرمدن

جام لبکدن ایرسه اکر کام آرزو طولمزدی زهر حسرتله جام آرزو
خال رخك که دانه‌فشان امید اوله عشاقه باغ جنت اولور دام آرزو
تعجیل ایدرسه غمزه که جانی ویرمده نوله صبر ایتمکه قومازدلی ابرام آرزو
یاد ایلدکجه طرّهٔ عنبرشمیمکی دلده فزون اولور طمع خام آرزو

جودی شو دکلو کام دل ایتمش فراغ کیم
کلمز زبان خاطریمه نام آرزو

کچدی دل واه طلبدن کام دنیادن بله فارغ اولدی آرزولردن تمنادن بله
تشنه‌لب بیماد اولسمده مداوا استمم خضر و عیسی‌دن دکل لعل دلارادن بله
حاصل اولمز برك و بار آرزو اهل دله کلبن باغ ارمدن نخل طوبادن بله
ذوق دنیادن مذاق اهل دل محرومدر تلخکامیدر نصیبی نوش صهبادن بله
ایرمدی سر منزل امیده جودی تیره آه کچدی اما نه فلکدن عرش اعلادن بله

ذرّه

ذرّه ایسك ذرّهٔ خورشید عرفانز هله خاك ایسکده خاکپای دلشناسانز هله
مرفتده آدمی تمییز ایدر حیوانندن اکلرز بو نکته‌نك معناسنی انسانز هله
اهل دل قدرین نیچون فهم ایلمز صاحب هنر بز بو رآز شکلی بلکده حیوانز هله
اولمز ارباب دله جمعیت خاطر نصیب روزکارك بویله وضعندن پریشانز هله

غم دکل جودی بزی نادان ایدرسه سفته‌دل
بجوهر سنك قبول نکته‌سنجانز هله

صفا ایتم جهانك هر کونی نوروز عید اولسه بنم بو اسکی دردم تازه‌لر شوق جدید اولسه
بنم اول روزده که آرزو ایتدیکیم نکاه ایتم هلال عید چرخك کوندن بیك کره بدید اولسه
صدای رخصت عیش و صفایی استماع ایتم اکر کوش هلال عید بر کفت و شنید اولسه
اولور دم آفتاب صبح عیده ذرّه‌وش مائل اکر فیضندن انك کوکب بختم سعید اولسه

نیچه جام هلال عیدی کورمکدن نولور جودی
بکا پیمانهٔ لبریز صهبای امید اولسه

مست ایکن چشمك نکاه ایتم عتاب نازله صالمه آتش دللره تاب شراب نابله
سوزلیك بنی بکا کیفیت رآز دلی چشم مستك اولمسه آلوده خواب نازله
ایلمز خون دل عشاقه غمزك التفات حالمز مشکلدر اول مست خراب نازله
سوز چشمن نکته‌ده کاهی نکاه شوخکم کاه اولور بر نطق ایدر یوز بیك حجاب نازله
کرم اولور بو سکده جودی تر زبان اولسه بنه باشلاسن کفتاره سنده آب و تاب نازله

قید بزیوق شکن طرّهٔ جانانه ایله   اولدق آزاده بلادن دل دیوانه ایله
ایتمین عقل و دلی بادهٔ عقیله خراب   نیجه همشرب اولور غمزهٔ مستانه ایله
آشنای نگهی فتنه دن اولوردی امین   چشمی ناز ایتمه ده برکو رمسه بیگانه ایله
صنمکز کیم ایله دن فکر لبندن حالی   حشره دک دوداید راول باده بو پیمانه ایله

دل جودی اگر ال چکمز ایسه زلفندن
مدّت عمری کشا کشدن بکچر شانه ایله

دل اولمیجوز خاکله یکسان قدمنده   چو قدّ طولا شور طرّهٔ پیپیچ و خمنده
اولمش سیه فتنه یه سردار او قامت   سیرایت نه قیامت قوپه زیر علمنده
مأوی ایدن لی سرّ لبی خانهٔ دلدن   صد دوح مسیح اولدی مجاور حرمنده
ایتدم نکه شوخی ایله طرح تکلف   بر نشوه بولوردیم نوله لطف و ستمنده

جودی بو قدر ایتمز ایدی معنی یی تسخیر
اقلیم سخن اولمسه حکم قلمنده

چشمک ناز ایتمکی هردمده قانون ایله   نغمهٔ ساز نیازی پرده بیرون ایله
گاه لطف نوکه عتاب ایله نگاه ایتمز دلمه   دمبدم پیمانه نک حالن دگرگون ایله
شانه اورمه زلفکه صد چاک ایدرسین دللری   بر بلوک جمع پریشانه شبیخون ایله
عشوه لوله عاشق جان ویرمه ده بی تاب قیل   دردین افزون ایله اما صبرین افزون ایله
عقله شاگرد ایتمه ای جودی دلی دیوانه کی   قابل ارشادی محتاج فلاطون ایله

طرّه

طرّه سی اولدقجه پیوسته سر مژگانه   یوز سورد حسرتله دللر فتنه نک دامانه
بر نظرده ناوک مژگانی بیک دلدن گچر   وار ایسه برّ نگهدن صو ویر پیکانه
عشوه مائلدر دل عشاقی مفتون ایتمکه   نوله سحر آموز اولورسه غمزهٔ فتانه
بر نگهله نازی سحر و شیوه یی افسون ایدر   آفرین اول چشم شوخک مکرینه دستانه

شعر جودی نکتهٔ مضمون قدسی اولمسه
دو بمال ایتمزدی معنی صفحهٔ دیوانه

همت عشق اولدی باعث غمدن آزاد اولمغه   چکمسم حسرت نوله شمدنکرو شاد اولمغه
عاشقم اما مرادم یوق دل دلدادن   بی هوس ایتم تنزّل قیس و فرهاد اولمغه
آشنا بولدم دل رسوایی عشق پاکله   خاطرمدن باشلدی مکر قضا یاد اولمغه
عالم عشقم خرابیدر همیشه زیر و دم   ظالم ایتمش دلالت دایم آباد اولمغه

عشقی حکمت عقلی سودا ایلدم جودی کبی
کلسون افلاطون و مجنون بنده ارشاد اولمغه

یوق منت اقبالی سپهرک اوزدمده   پست اولسه نوله مایهٔ عالم نظرمده
پامال ایده لی عشقله کام دل و جانی   سودای ایدا اولمدی پاینده سرمده
اول خاکره وادی معنای دلم کیم   صد چشمهٔ پرفیض صفا وار کدرمده
اول سالک سر منزل ناکامی عشقم   بتمز خس و خاشاک هوس رهگذرمده
جودی کبی ایتسم نوله اندیشه یی حیران   هب صورت معنی کورینور نکته لرمده

ناطقه سویلشه مز طبع سخندانم ایله — عاقله بحث ایده مز قوّت عرفانم ایله
بنم اول مانیٔ اندیشه کم اعجاز مسیح — همزبان در قلم ساحر فتّانم ایله
بخشش سرمایه ایدر کان معانی یه سخن — کفت وکو ایتسه زبان کهر افشانم ایله
کشف اولور علم خرد نکتهٔ اشعارمدن — بلبنور دفترِ سخن نسخهٔ دیوانم ایله

کاشکی طبعمك امثالی بولنسه جودی
بنده کفتارده بحث ایلسم اقرانم ایله

قیس اکر قانون عشقك اویمسه آهنکنه — مست شوق اولمقده لیلایی قوماز دی ونکنه
نقش دسولی مداد کامدر فرهادی کور — صورت شیرینی چکدی لوح نام و ننکنه
منزل جیش محبت وادیٔ دلدر بنه — صنمز اول سیل بلا عشقك قضای تنکنه
آفرین اول خرقه پوش تکیه کاه عشقه کیم — ذیو دایمز کوهر خورشیدی پالاهنکنه

پاك در کرد هوسدن سینهٔ جودی نزله
عشق و دل دشنك ایسه آیینهٔ بی زنکنه

بولمنه دهکدر مملکت معنانی — پیشرو ایدینه لم همّت مولانانی
تا اوما ایلیلم طبلهٔ هستی بی تمام — دوج عطاده بنه اکدده لم یغمانی
دلمز نای صفت مخزن اسرار اولنی — آتشین آهله پرسوز ایده لم دنیانی
کیوه لم تیغ قناعتله بو دم میدانه — سربسر فتح ایدلم کشور استغنانی
مطلع شمس حقیقتا ولنم ای جودی — ذرّه یه صابغیه لم مهر جهان آرانی

ناله

ناله ایلر دل غمکدن بیقرار اولمش کبی — راز پنهان درونی آشکار اولمش کبی
تازه داغ سینه می اولاله دخ کوردی دیدی — عالم درد و بلاده نوبهار اولمش کبی
کشتیٔ دل ساحل غمده نکون اولمش بو دل — بحر عشق ایچره مخالف روزکار اولمش کبی
اوج استغناده بن وآذ ایتمز اولدی مرغ دل — ناکهان بر چنکیم شهبازه شکار اولمش کبی

سلك نظمی باشلدی جودی مزین قلمنه
کوهر کنج سخندن حصّه دار اولمش کبی

راز پنهانزکه فهم نکته دان بلمز بزی — نکتهٔ عشقزکه ادراك جهان بلمز بزی
معنیٔ عقلزکه مجنون دد ك ایدر اسرار مز — عقل صافی جوهرنه آسمان بلمز بزی
جزؤ خاکز مظهر کلدر بزم ارواح صافز — حکمت عشقز فلاطون زمان بلمز بزی
اتحاد معنوی ممکنمیدر انکله کیم — دیده سنده مردم و جسمنده جان بلمز بزی

بیك صفتله یاد ایدر لرسه ما مز جودی کبی
هم بو در تحقیق کیم صاحب کمان بلمز بزی

چشمك اولهلی قبله که نشوهٔ مستی — دوشدی دل زهده هوس باده پرستی
زلفك که خروج ایلیه طرف کلهکدن — صد لشکر آشوبه ویوربیم شکستی
قدّك نته کیم سایه صالور خاکه ابده — افتاده سنه دفعت اولور دنیایه پستی
بو نکته بیانی ایتسه زبانم دهنکدن — قالمزدی دل موجوده کیفیت هستی
میخانهٔ راز نکهکدر دل جودی — تقدیر مهیّا ایده لی بزم الستی

دلی وادی کیم چشمی رند خانه بر دوش ایتمدی — عشق او دکلو دوش ابدالی نمد پوش ایتمدی

ذوق ادراک ایلمز خون جکوله عشرتک — اولکه دست غمزه سندن بر قدح نوش ایتمدی

دل نکاه شوخندن مکرندن آکاه اولمدی — تا خواص نسخهٔ عقلی فراموش ایتمدی

آقوب اول رند عشقه کیم دل هشیار دیمی — فکر جام وصلله سرمست و مدهوش ایتمدی

نکتهٔ اشعار جودی فهم اولنمز سه نوله
بویله کفتاری دخی بر سامعه کوش ایتمدی

چشمنك کورمسه دل جنبش مستانه سنی — رند عشقك نه بیلور دیده میخانه سنی

کورمدم غمزهٔ مستی کبی بر رند خدا — زهده آیینه ایدر اسکسته پیمانه سنی

زهد اکو بزم نکاهندن الورسه نشوه — دکشور بر قدحه سبحهٔ صد دانه سنی

زلفنی شوق دخی اولقدر ایتمش بر تاب — که کورن پنجهٔ خورشید صانور شانه سنی

دل جودی نکه شوخنه دمساز اولی
قدسیان مایهٔ راز ایلدی افسانه سنی

همتم کام جهانی لازم کار ایتمدی — غیرتم چرخه نیازی موجب عار ایتمدی

اول کدای ناز پرورده‌م که آواز کرم — چشم خواب آلود استغنامی بیدار ایتمدی

عالمك احسانك لطفندن نوله ممنون ایسم — کونه کونه آرزولردن خبردار ایتمدی

المدی دلدن جام عشق و سبحهٔ زهدی آله — قید سامان وجودی کندویه بار ایتمدی

کلك جودی اولمایجه طوطی نطقه زبان — صورت مرآت معنی بویله کفتار ایتمدی

دریه

در مدح صدر رسالت صلی الله علیه

اولکه صد فهم وجود بر سوزینك ملزمیدر — انا افصح خبر معجز نطق ودمیدر

ولکه بر نکته سی بیك جان و دلی مست ایلر — معنی زاد الهی سخن ملهمیدر

حبذا نادره پرداز حقایق که انك — بزم تحقیقنك ارباب بیان ابکمیدر

حبذا منبع حکمت که زلال سخنی — کعبهٔ معرفتك آب دخ زمزمیدر

لب نطقی که اولور چشمهٔ راز تحقیق — تشنهٔ آب حیاتی دل خضرك فمیدر

دل پاکی که اولور جام رحیق توحید — نوش ایدن جرعه سنی عالم فیضن جمیدر

سر معنی که دل عقله ویرور پیچش و تاب — شاهد نکته سنك طرهٔ خم در خمیدر

نکتهٔ جان که صالور حیرته روح القدسی — مبحث حکمتنك مسئلهٔ مبهمیدر

بقعهٔ علمه اولسه نوله مدده سی — دل دانا سی حریم حکمك محرمیدر

پوشوداکه سلیمان حقیقت دیر اسم — خلعهٔ چرخ بنان دلنك خاتمیدر

نقطهٔ وحدته مرکز دل فیاضیدر — یه کل کلشن تحقیقده اول شبنمیدر

قصر بالای حقیقت که عقول عشره — غرفهٔ اسفل کبایه سنك سلمیدر

خرد اول قصره عروج ایلمکه قادر دیسه — انك سیر ایلسون اول ذاتك همدمیدر

نائل اولسه بو قدر رتبهٔ علیایه نوله   که محبوب الٰهی رسلک اکرمیدر

پادشاه دو جهان احمد مرسل که انک

مدحتِ ذاتی دلک مصلحت الزمیدر

ایلین مرتبه سن عرش برینک عالی   اثر خرمتّم عزّ شرف مقدمیدر

فلکک لیلهٔ قدری شب معراجیدر   عالمک عید همایونی دم خرمیدر

ایلدی مهر نبوتله جهانی تسخیر   انبیا زمرهسنک انک ایچون خاتمیدر

انبیا جمله طفیلیدر انک معنیده   صکره کلدیسه نوله جمله نک اول اقدمیدر

معنیٔ نسخهٔ ذاتی که اودر سرّ خفی   نکتهٔ حکمت روح و قلمک مدغمیدر

دلی اول کشوریدر وسعت قدرتدر کیم   عالم غیب هویّت هبا انک منضمیدر

شرعی مستحکمی کیم دینمش اکا حبل متین   عقل مجنون روشنک سلسلهٔ محکمیدر

حشره دک دینک ارکانی نوله قائم اولسه   که انک نصرت حق پایهٔ مستحکمیدر

خضر اوقودعلم لدنی دل دانا سندن   اول محقق رسلک اکملیدر اعلمیدر

نوله جاری ایسه ملک و ملکوته حکمی   دو جهانک اوشه اعدلیدر احکمیدر

عرش قورش اولسه نوله پایهٔ قدر تنده   مسند عزتنک اول پادشه اعظمیدر

اشرف خلق جهان اولسه وجودی نه عجب   عالمک زبدهٔ مجموع بنی آدمیدر

یوق نظیری انک افراد بشرده انجق

عقل کل جوهر پاکیزه سنک توأمیدر

وصف ممدوح الٰهی نجه ممکن جودی

نقل فیض شرف مدحن ایدر سن دمیدر

مستعد اولدی انکله نفحات روحه   بکر فکرم که حریم دلمک مریمیدر

اثر معجز فیضیله او بکرک حالا   سخنم نادره فرزند مسیحا دمیدر

شوق مدحیله دلم آینه در کیم آنده   کوریتن معنیٔ عشقک صور عالمیدر

ایتسه تعریفنه خنیاکر طبعم آغاز   چرخی رقصه کتورن نغمهٔ زیر و بمیدر

اودر اول نغمهٔ دلکش که ملحوظ آنک   کیمی مستی کیمی حیرانی کیمی سرسمیدر

دلم اول میکده در نشوهٔ مدحیله کانک   مست پیمانهٔ دشکی فلکک ادهمیدر

اول شهک فقرله فخر ایلدوکن کوش ایده لی   دردم اهل کرمک نعمت بیش و کمیدر

طعن ایدر مالک دیناره غنای قلبم   کرچه بو تکیه که مفلس فقیر درهمیدر

داغ اودر سینهٔ ذو النونه نظام حالم   کم ددونم کهر عشق و محبت یمیدر

راضیم فاقه دنا ما بی آذرده ایدن   سهوله ایلدوکم جرم و خطانک غمیدر

ینه ممدوحمی فکر ایلیجک شاد اولورین   که دل بو کرمی عاطفتک مغتنمیدر

درد عصیانم درمانی اولا ایدر زیرا   نظر مرحمتی زخم دلک مرهمیدر

رحم ایدر حالنه مجروحلرک والحاصل

اول طبیب دل عالم رسلک ادحمیدر

تمت الکح

تسدیس بمطلع ویسی

دانهٔ اشکی صاچوب دامهٔ محبتده مدام   ایدرین سن کوزنی غمبازی شکاره اقدام

تولهٔ وحشیلکی ترک ایلیوب اولسن بکا رام   قفس سینه می قلسم یریدر ساکا مقام

خلقهٔ چشمی صیاداذل ایده لی دام   خوبلرده سنی طوتدی کوزم ای کبک خرام

بر اولوب ماه لقالر له سراسر دنیا   حسن ایله هر بریسی اولسه اکرچه همتا

کونده بیك کره بکا ایلسه لر عرض لقا   شاهباز نظری غیریه صالمم زیرا

خلقهٔ چشمی صیاداذل ایده لی دام   خوبلرده سنی طوتدی کوزم ای کبک خرام

خشم ایدوب بندکه ای دلبر شیرین دهنم   چاك چاك ایلر ایسك تیغ فراقکله تنم

ناله قلمز ستمکدن بو دل پرحزنم   حاصلی صیدکه دشت محبتده بنم

خلقهٔ چشمی صیاداذل ایده لی دام   خوبلرده سنی طوتدی کوزم ای کبک خرام

اوله لی عالم عشقه بجرم کوکل شاهد باز   کورمدی سنجلاین دلبر شوخ و طناز

اوج اعلاده سنی اندکجه هماوش پرواز   بکا دام اولدی بو ایتسم نه عجب سکا نیاز

خلقهٔ چشمی صیاداذل ایده لی دام   خوبلرده سنی طوتدی کوزم ای کبک خرام

کیمکم بو حسن ایله بر کز کوره سنی دلداری   محنت عشق اوله جو دکی کبی انك کاری

غیری محبوبه بجون ایتمز کوکل اه و زاری   آلمزین عینمه هر شوخ پری رخساری

خلقهٔ چشمی صیاداذل ایده لی دام
خوبلرده سنی طوتدی کوزم ای کبک خرام

تمت

در تعریف معنای لسان عشق و دل

لبندن نکته فهم ایله دل معنیده پنهان اول   دلا هم جان عالم قیل اوزك هم جان عالم اول

خط رخساریدن نموذج معنای قطرت بیل   سوادندن خبردار نقوش لوح امکان اول

اکر بر جای آسایش دیلرسك حین زلفنده   بجوب جمعیت خاطر هواسندن پریشان اول

نکاه غمزه دن بر قوت قدسیه بولدکسه   یوردی پی پاك و پروا نجه تاب شیر مردان اول

زبان چشم ابرو آشنای جانك اولدیسه   بیلوب کیفیت رازی درون عشقی حیران اول

دلنده وار ایسه عشقه هوس صبر و وداع ایله   ایرنجه کوی یاره وادی محنتده پویان اول

اکر خاك وجودك جوهر عشق ایتمك استرسن   غبار پای مردان اول تراب کوی رندان اول

محبت دردینی جانکده صیقله مرد قابلسك   وجودك خاکی ایدنجه دوذکار اول کوهر کان اول

دوشونم کیف اسرار جهانه قالمه حیرتده   بو معنانك حیالندن بجوب سن مستغرقان اول

طیانمز کشتی نوح خرد طوفانه عشقك   نجات استرك ایلوسن بو ساحلده کریزان اول

اولورسك طالب کسب کمال نفس انسانی   ندکلو عارف آکاه ایسك اولدکلو نادان اول

اولور انسان کامل عاجز ادراك حقیقتده   اکر درك ایتمك استرسن بو سری کامل انسان اول

اصول علم توحیدی درست ایتدکسه حکمتله   نه فیثاغورث عالم نه افلاطون یونان اول

دلی کرد سوادن پاك ایدوب مرآت صافی قیل   جمال جان کبی منظور چشم پاك بینان اول

کلام ناطقه مضمون معنای الهیدر   حدیث من عرف دن نکته فهم ایله سخندان اول

سخندر مبدأ حکمت سخندر منشأ فطنت   سوزم دکله سراپا کوش عقل و هوش ازعان اول

سخندر ترجمان نکتهٔ راز دل معنی — دیلرسن نطقه کل سنده بنم دعوامه برهان اول

سوزندن بلوردر اهل دلك سرمایهٔ ذوقی — بو سوزله آشنا جق دلشناس نکته سنجان اول

حسودا طعنی قو کفتارنه استاد معنی نك

اکر وار ایسه فهرء پیش طبعنده سخندان اول

سخن سن بلدرك معنا دکلدر کل سکوت ایلم — معارض دوشمه استاذه کلامندن پشیمان اول

زبانم آب روی طبع سیف اسفرنکیدر — سن استرسن سخنده پیر واستاد کرمان اول

ایرشدی نغمهٔ نظم بلندم اوج معنایه — سن استرسن هم آهنك نواسنج صفاهان اول

حریر نکته ملك آشفته سحر لف نواکدر — سن استرسن هوادار بریشم تاب شروان اول

صریر خامه ملك دبسته سی نطق بلاغتدر — سن استرسن شکفته بلبل شیراز وکاشان اول

دکلسن خسرو اندیشه ملك دارا ته مالك — کرك دهلو معینده صاحب نام وعنوان اول

دکلسن داستان طبعمك تقریرینه قادر — کرك فردوسیٔ دهر وکرك وصاف دوران اول

جهانکیر اوله مزسن مدعی چوردی قدر سوزده

کرکسه دو مده باقی عجم ملکنده سلمان اول

در تعریف شرح مثنوی لعبدالله افندی مع تاریخ

کتاب مثنوی کیم نسخهٔ علم حقیقتدر — او کیم معناسنی ادراك ایدر صاحب کرامتدر

سراپا شرح رمز نکتهٔ معنای قرآندر — بیان ایلر اصول دینی هر بیتی بر آیتدر

بیلنمز منطق وهیئت ایله بو علمك استادی — بو که ادراکی بمز عقل وفهم او ذکر حکمتدر

دکلدر

دکلدر نقل احکام نجوم آسمان اما — بنه جمله کتاب آسمانیدن حکایتدر

کتاب آسمانینك بوددر معنای مضمونی — که هر بر نکته سی بر وحی منزلدن کنایتدر

زبان حالدن صادر کلام الله ناطقدر — بونك تفسیری حقا خارج لفظ وعبارتدر

نه فاشانی بیلور تأویل معناسن نه جرجانی — اکرچه انلرك هر بری بر صاحب فضیلتدر

مکر فیض اندیشه ملا جلال الدین رومیدن — که زیرا اول ادیب عالم غیب هویتدر

اول استاد معلمخانهٔ علم لدنی کیم — ملائکلك درسکاه هنرده سرانداز جیب حیرتدر

اوکشاف رموز مشکلات وآدمعنی کیم — نکات دلکشی برقع کشای سر صورتدر

اولانلر لطف حقله مظهر فیضی اول استادك — یا قلسه هر بری مجموعهٔ اسرار قدرتدر

او فیضك مظهرندن بیری عبدالله افندیدر

که استعداد له استاد اصحاب طریقتدر

بو سوزده شاهد مدد مثنوی یه یازدوغی شرحی — نه شاهد مدعامی صدقله اثباته حجتدر

که اول متن متینی بویله تحقیق اوندن شرح ایتمك — نه مقدور بشر نه حد مقدار طبیعتدر

بو فیض نشوهٔ صهبای الهامیدر — که بر کم جرعه سی نشو ونمای عقل وفکرتدر

بو شوق جذبهٔ انوار عشق لایزالیدر — که ادنا ذره سی سوزندن فهم وکیاستدر

بو فیضك شوقی مهرافروز عشاق حقیقیدر — بو شوقك فیضی هستی سوز ارباب حقیقتدر

محصل اولمیجه مظهری بو فیض وبو شوقك — بوکاده جرأت ایتمك خارج نیروی همتدر

بو شرحك وصفنی تفصیله حاجت یوق بوده اهلی — که هر بر نکته سنك لفظ معنی بی نهایتدر

اولنمش مستتر هر لفظنك تحتنده بيك معنى / انى ادراك ايدنلر نكته دان سرّ وحدتدر
فنون معرفتده بو مكمل نسخه در حقاً / كه اجناس فوايد بو قلمسك بى حدّ و غايتدر
خصوصا طرز انشا و عبارتده دلاراسى / بيان مشكلات فنّ اعجاز بلاغتدر
اداى صاف پاكى سلسبيل كوثر و باقى / سواد خطّ مشك افشانى سنبلزار جنتدر
زهى صورت نماى معنوى كيم طبع فياضى / بو كونه جوهر مرآت حسن قابليتدر
علوم شرع و تحقيقه بودكلو دست رس بولمق / صفاى ظاهر و باطندن آثار عنايتدر
تصوّف عالمن مردانه تسخير ايلدى بويله / عجب قوّتدر الحق سعيله اولمز ولايتدر

فضيلتله بو شرحك غيريدن لطفى ديش ارتقدر
اولورسه خاتمه تاريخ اتمامى اصابتدر
١٠٤١

دكل حدّم بو شرحك وصفنى اجرائه باعث / لسان نطق شاه وحدتاً يرن آثار قوّتدر

سلوك اهلى عجبمى اولسه بيو واكر اى جودى
جناب ذاتى حقا رهبر راه محبتدر

تاريخ نوشتن جهار صد كلمات جهار يار كزين رضوان الله تعالى عليهم اجمعين

صدف جانده اولدى درّ ثمين / كلمات جهار يار كزين
اولدى هر بر كلامى صدّيقك / ترجمانى لسان تحقيقك
فهم ايدن رتبه سن وسلطانك / مظهرى اولدى صدق و ايمانك
سخن دلپذيرى فاروقك / يعنى اول افتخار مخلوقك

اولدى تأييد قوّت اسلام / دخى تأكيد حجت اسلام
ايتدى قول لطيف ذو النورين / لوح ديباجه شريعتى زين
نكته پاك جامع القرآن / اولدى تفسير آيت ايمان
حكمت آميز اولوب كلام على / كوستردى سرّ صنع لم يزلى
كوهر بى خزينه علمك / بابى اولدى مدينه علمك
اولدى بى اختلاف چون وچرا / جمله دن معتبر كلام خدا
بعده سر بسر حديث رسول / اولدى جنتك مسلّم و مقبول
صكره دن چار يار ذيشانك / يعنى اول چار ركن ايمانك
سوزلرى بربرندن افضلدر / كندولر بربرندن اكملدر
سنتى بلدركيسه واجب ايله / سوه كورد بونلرى مراتب ايله
افضل الناس بعده فخر بشر / اولدى بوبكر وصكره اولدى عمر
فهم اولندى مراتب شيخين / بويله در دخى رتبه ختنين
صدقله حب چار يار كرام / اولدى زيب عقايد اسلام
منت الله كيم بو عبد فقير / يعنى جودى كمترين وحقير
صدق پاك وخلوص نيت ايله / عزت و احترام و رغبت ايله
يادوب اولدم بو نسخه به مالك / سعى ايدن منزله ايرر سالك
يازيلوب چونكه نسخه اولدى تمام / وقت تحريرين ايليوب اعلام

دیدی تا دیخی بو عبد ضعیف
کلمات چهار یار لطیف

سنه ١٠٦٠

تسدیس بمطلع نفعی

دستنه آلوب تغافل آتشین قد آده سن ‎ عاشقك بر زخم و داغ ایتدی دل آواده سن
کسمدی اول غمزه لرنا زو جفانك آده سن ‎ صوو سدك حالن عجب بی مرحمت مهپاره سن
یوقله مزسن هیچ وارمی دلده داغن یاده سن
بویله می کوزلر کوزللر عاشق بیچاره سن

داغ فرقت دمبدم اولمقده دلده بی شمار ‎ زخم حسرت یلکده جانمه هر لحظه کار
پستر محنتده هجرانکله بن بیمار و زار ‎ سن قلوب بر کره شفقت حالمه ای گلعذار
یوقله مزسن هیچ وارمی دلده داغن یاده سن
بویله می کوزلر کوزللر عاشق بیچاره سن

دلبر اولدر عاشقك احوالن استفسار ایده ‎ داغنه مرهم اوروب زخمن صاروب تیمار ایده
کوزلری یاشن سوب مردمکن اظهار ایده ‎ حاشلله عاشقه سن ایدوکك اغیار ایده
یوقله مزسن هیچ وارمی دلده داغن یاده سن
بویله می کوزلر کوزللر عاشق بیچاره سن

عاشق زخم محبت جانه ایلر اثر ‎ آتش سوزان حسرت سینه سن بر داغ ایدر

رحم ایدوب مجروحکه بر کره قیلمزسن نظر ‎ یا نیجه سندن شکایت ایتمسون دلخسته لر
یوقله مزسن هیچ وارمی دلده داغن یاده سن
بویله می کوزلر کوزللر عاشق بیچاره سن

اغلسون اول عاشقه اهل محبت دائما ‎ کیم اوله سن دلبر نامهربانه مبتلا
وای یکن قت قت دلنده زخم غم داغ جفا ‎ جور بیچاره نك سیللر کجرای بیوفا
یوقله مزسن هیچ وارمی دلده داغن یاده سن
بویله می کوزلر کوزللر عاشق بیچاره سن

تخمیس بغزل یحیی افندی

دفع غم قلمغیچون بزم شراب اولسه بزه ‎ بر ایکی باده کشن و مست خراب اولسه بزه
صحن کلشن لب جو عالم آب اولسه بزه ‎ یاد آچلسه بر از باده ناب اولسه بزه
کلسه ساقی سبب دفع حجاب اولسه بزه

می ناب اولمجق ساغری بز نیلیلم ‎ قودی آیینه اسکندری بز نیلیلم
عارفز عاریتی نیودی بز نیلیلم ‎ تاج دارا ده اولان کوهری بز نیلیلم
جام جمده قونیلان لعل مذاب اولسه بزه

آب خضری نده لم ذوقنه بزی سیر ایتمز ‎ نشوه سی ذره جه خاطرده اثر ایتمز
شیره تاك ایله دل حالنی تغییر ایتمز ‎ باده خم مجازی بزه تاثیر ایتمز
اسکی میخوارده لر کهنه شراب اولسه بزه

طعنهٔ حاسد ایله جانمزه ییتدک بز　　کندو مزدن هله بوجیدیله کیتدک بز
بلمز جور و ستمله کیمی انجندک بز　　اهل دل دشمنی حسّاده عجب بندک بز
شاد اولور دهر بری بوکونه عذاب اولسه بزه

جور یاهر نره ده بوکوزل اولسه پیدا　　خبر آلسق اولورز کورمدین آنی شیدا
دل و جانیله اولوب ده آه طلبنه جویا　　قنده وار ناده کوزل دیو صوردق یحیی
صکره تنها بولیجق بادی جواب اولسه بزه

مخمس بمصرع باقی افندی

باد بلای عشقله دونسم کمانه بن　　اولسم خدنک جور و جفایه نشانه بن
رنجیده اولمیوب ینه دور زمانه بن　　اوضاع چرخه ذرّه جه بولم بهانه بن
درد و بلایه کلدم افندی جهانه بن

زار و نوا ایدرسه غمک جانمه تحف　　ایتم بلای عشقله فریاد و شیونی
مهر و وفا امیدین ایدر صنم سن بکا　　جور و جفاکی چکمکه سودی کوکل بنی
درد و بلایه کلدم افندی جهانه بن

شاد ایتمدک بنی دیو وصل نکار ایله　　ایتم همیشه جنک و جدل روزکار ایله
آلشدی شمدی جان و کوکل هجر یار ایله　　هردم عجبمی بکسه کونم آه و زار ایله
درد و بلایه کلدم افندی جهانه بن

بزم فناده عشرت صهبایه کلدم　　باغ جهانی سیر و تماشایه کلدم

امید

امید جاه و منصب اعلایه کلدم　　ذوق و صفا و راحت دنیایه کلدم
درد و بلایه کلدم افندی جهانه بن

بوری کبی جهانی چکوب درد و محنتی　　کورسم نه کلور دور فلکدن فلاکتی
کنج بلاده کورمسم آرام و راحتی　　جور و جفادن اغیوب ایتم شکایتی
درد و بلایه کلدم افندی جهانه بن

مسدس بمطلع امری

اهل عشقه چون دکل دنیا و ما فیها مراد　　غم یمم بکا میسر اولسه قطعا مراد
دولت دنیایی ایتمز عاشق شیدا مراد　　آلسم نوله عروس دهردن اصلا مراد
کوردم ای دل منت استر ویرمکه دنیا مراد
آکه منت ایتمه دن قورتلدم اولدم نامراد

اشکی دانه قد خم کشته یی دام ایلدم　　مرغ دولت صیدنه اندیشهٔ خام ایلدم
بوهوسله جانمی بی صبر و آرام ایلدم　　ایرمکه مقصوده کرچه سعی اقدام ایلدم
کوردم ای دل منت استر ویرمکه دنیا مراد
آکه منت ایتمه دن قورتلدم اولدم نامراد

آستان میر و شاهه خدمت ایتمزسم نوله　　آرزوی عزّ و جاه و دولت ایتمزسم نوله
اعتبار اهلنه هرکز رغبت ایتمزسم نوله　　کام ایچون دنیایه شمدی منت ایتمزسم نوله
کوردم ای دل منت استر ویرمکه دنیا مراد
آکه منت ایتمه دن قورتلدم اولدم نامراد

اختر بختی سیاه هجره سعادت کوردم … بو نفس مرآت قلبی جگر دودی کوردم
کام دل تحصیلنه دوشنبه راحت کوردم … کیمسه‌دن دنیاده منتسز مروت کوردم

کوردم ای دل منت استر ویرمکه دنیا مراد
اگر منت ایتمه‌دن قورتلدم اولدم نامراد

بر مراد اولمق هواسیله کزوب دنیایی بن … ایلدم هب تجربه جودی گدا وبایی بن
بولمدم بر اهل همت مردم دانایی بن … انک ایچون مسکن ایتدم کنج استغنایی بن

کوردم ای دل منت استر ویرمکه دنیا مراد
اگر منت ایتمه‌دن قورتلدم اولدم نامراد

ترکیب بند بوکهوس آنه

ای مه انجمن افروز حریم اغیار … آتش انداز دل عاشق بی‌صبر وقرار
شمع دخسا دلک ایله خانهٔ دشمن روشن … ظلمت هجرک ایله کلبهٔ دل تیره وتار
شربت لعلک ایله کام آذل شیرین … زهر الامک ایله تلخ مذاق دل زار
دولت وصلک ایله خاطر اعدا خوشحال … محنت هجر کله عاشق شیدا بیمار
اولدی احسانک ایله کلکبی خرم هردون … ایلدی خار غمک اهل دلی سینه فکار

هیچ کوسترمدک ارباب دله دوروفا
سنده یوقدر کبی ای غنچهٔ بوی وفا

کون کبی هر سحر اغیاره ایدوب عرض جمال … بنی سرکشته ایدرسن غم ایله ذره مثال
اهل دل سفرهٔ بزم کرمکدن محروم … نا سزا شام وسحر مغتنم خوان وصال
شمع مجلس کبی سن هرکیجه جمعیتده … بن غم ومحنت هجرکله پریشان احوال
دود حسنکده عدو قید المدن آزاد … بن اسیر غم واندوه وکرفتار ملال
طالب وصلک اولان اهل غرض دعوتده … بی غرض عاشق صادق ده عمده پامال

سنی جانیله سون عاشقه دعجبت بومیدر
ای دل کلیسه دو دکده مروت بومیدر

ایلمزسن صنماذده جه اغیاره ستم … متصل اولمه ده در مظهر احسان وکرم
سنی هرکیجه چکوسینه سنه بی منت … بو قدر رخصت وفا دانه ند ندر تسلیم
جننکو یک اول ابلیس ایدنمش ماوی … نیجه ادام ایدر الهی سود سنک آدم
جام لعلکله صفا ایمزده هر کاه رقیب … خون دل نوش ایدرین بن المکله هردم
بلمم کتدی او نا پاکم بو لطفک سببن … عقلی آلدی بو حیرت بنی اولدردی بوغم

نه وفادر بوکه پا آیان ونهایت بوملز
دخی کتدکجه فزون اولمه ده غایت بولنمز

لطفکه مظهر اولان لایق احسان اولسه … سکا عاشق کچن صاحب عرفان اولسه
سن بری دوری چکن دائرهٔ آغوشه … داخل حلقهٔ جمعیت یاران اولسه
عاشقکدر دیو فخر ایلدوکک نادآنه … عشقی فهم ایلیه جک ذره جه اذعان اولسه
غم یمز دخی اکا لطف ایتدوکم ذره قدر … جهره سنده اثر لطف نمایان اولسه

اغلمزدم آنی احسانکه شاد اندوکنه خرلا یقمزدی و دونا ولمسه انسان اولسه
صقلسه رازنی دنیایه عیان ایلمسه
ناوك طعنه سنی باری نشان ایلمسه

نیجه بو دل چکه آلام و مشقت سندن نیجه بو جانه ایره یوز غم و محنت سندن
وعده لطف و وفا ایلمز اولدك هرکز کورمز اولدم اثر بوی حقیقت سندن
بنی جودی کبی آزاده هجران ایتدوك اولمدی وصلتکه ایرمکه همت سندن
چونکه سن لطفکی احسانکی کسدك بندن بکا ایتسم نه عجب قطع محبت سندن
قالمدی بنده امیدکوم و بیم ستم دله هر وجهله ال ویردی فراغت سندن
یوردی شمدنکرو هر اسندوککله یاد اول
استمزسن بزه یاد اولمقه صاغ اول وار اول

تخمیس بغزل فضولی

صور بحالم او مهرو کادم افغان اولدوغن بلمز محبت آتشیله سینه سوزان اولدوغن بلمز
دریغا خون اشکم خاکه ریزان اولدوغن بلمز فغانکیم بعزم ملاوله لهدخ قان اولدوغن بلمز
چکوب کاله سنده داغ پنهان اولدوغن بلمز
ایوشدی ضعفه جسمم نرکس بیماری دوندنده یتوردم عقلی حیران اولوب دیداری دوندنده
پریشان خاطر اولدم زلف عنبرباری دوندنده جسمم کوکلی جمع ایلمز رخساری دوندنده
مکر زلفی کبی حالم پریشان اولدوغن بلمز

بیلور قدر وصالی یاد دن مهجور اولان عاشق نه فهم ایدر انی فرقت غمندن دور اولان عاشق
بلا غمجری اکر وصلله مسرور اولان عاشق کوزللر دولت وصلن بولوب مغرور اولان عاشق
نشاط وصلته اندوه هجران اولدوغن بلمز
خیالکله اولورکن خاطر کون و مکان مملو بولورکن آفتاب عشق یاککله ضیا هر سو
دوننده قیاس ایلوکم بو قدر مهرکا ای مهرو صانور زاهد اوزین خالی حیا لکن غلطدر بو
بو حیوان اولدغندندرکه حیوان اولدوغن بلمز
عجبمی جسمم عشقیله جودی کبی دن فرد ایدر قول عدوه اعتماد اول یاد مه پیکر
صداقتله بو لنده ایلدر ایکن ترك جان و سر فضولی خسته یه دشمن سوزیله دوست جور ایلر
زهی ساده معارض قول بهتان اولدوغن بلمز

غزل جودی

جای راحت سایهٔ بخت سیاه اولمش بکا شمع خلوتکاه حسرت نار آه اولمش بکا
باغ دهرك بلبلی ازهاری بید آرا اولدوغن خار زار فنا امیدی خوابکاه اولمش بکا
ایلدی سر منزل مقصوده ایلتن دوزکار رهکذار آرزوده سد راه اولمش بکا
خانهٔ غم کیم انی ویران ایدردی بولسه خلق مسکن آسایش و جای پناه اولمش بکا
هم بنی جودی فلك تیر غمه قلمش هدف
شیوه سنکوده نشان تیر آه اولمش بکا

دیوان بلاغت عنوان حضرت صدر اسبق راغب محمد پاشا رحمة الله علیه

نقدر اولسه ادب پرده کش راز بکا — شوخی اشکم اولور آهله غماز بکا

شوق رخسارکله ناله لر ایتسم بر روز — اولهمز بلبل شوریده هم آواز بکا

طاق بو اولدیغی یاد ایله نوش ایتسم می — باده نه خم افلاک افلاک کلور راز بکا

صاحب نقش دو دستم که بو لعبتکهده — غالب اولمز نقدر اولسه دغاباز بکا

اذن ویرلر ایدیم شیوه سی تحصیله — ایتدی تعلیم تغافل نکه ناز بکا

خوشهوالق ایله شهرتی ایکن عالمه آب — بولمدم صفوتی دوشمدی همساز بکا

بن او مهرو ایله راغب دیشی صاغ ایتدم

امتنان ایلسون چرخ چپانداز بکا

عجب پاکیزه طینت بو دصفاده مشرب مینا — مکر دوح مجسمده دوکلش قالب مینا

فروغ تاب خورشیدی جم صهبا دیلکده قدح — اولور هم طالع مهر درخشان کوکب مینا

شکست ایلر ایدی صفرای زهد زاهد خشکی — دونیدی دست ساقیده ترنج غبغب مینا

دکلدر فیض بخشی مانع وضع سبکروحی — بکا بوس ایاغ میده همشرب لب مینا

کهی همساعد بلور ساقی که سینه مستان — صفا و شوقله بحمکده در روز شب مینا

حباب می دکل تبخاله کویی الفتدن — لب خامه سرایت ایلش کویا بت مینا

افاضه ایلیجه کندیدن بر فیض اولور راغب — دکلدر ساغر پوش سرفرون مطلب مینا

تواضعده

تواضعده دم دیرینه چونکم مشرب مینا — دکل حالی سعادتدن انجون کوکب مینا

فروغ باده کلرنکیله پردده هی صامنه — ترنج مهره حرف انداز اولور سر غبغب مینا

سزا می نشئه بزم وصالک هر تنک بابه — دهان ساغر شایسته در بوس لب مینا

بولنمز مشعل مهر ایله بعضک ظلمت اندوح — قدح تابان فکن اولسه دلده ماه نخشب مینا

صفای جوهر صهبای مرآت مجلا در

عجبدر روح پرور لکده راغب قالب مینا

بچندین آرزوها دیدم امر وصلش بخواب اما — کل امید خود سیراب کردم سرآب اما

زبهر مشق سودا نقش خالش را خیال خام — کشید آخر بصورت خانه چشم بر آب اما

نه در دیدن نم اشکی نه در دل قطره خونی — مرا کر دیدن ز ور آتش خوبت کباب اما

خلل در کار عشق از اختلال حسن بی افتد — کشد دیوان شوق بلبلان نم از کلاب اما

برای صحبت آیینه رویان کرچه میدرم — ندارد طبع شوخی من چو سیماب اضطراب اما

سراپا نشئه شوقم بهر مشرب که میسازم — نیاید مرید در سرکش را چون شراب اما

کسی از دو میان هرکس نخواهد داد میدانم

ز نو درس جو جو آب این غزل راغب جواب اما

سیر چشمی خرمن سامان سرورتدر بکا — تنکدستی وسعت پهنای دولتدر بکا

شعله ادراک خرمنسوز ثروتدر بکا — آب روسیلاب سامان دناتدر بکا

قابل دنک اولمین اولمز بزم راحی جلا — اغبرار خاطر اکسیر مسرتدر بکا

توتك ادايشله دائر دور مدار آسيا　　توتياى چشم راحت كردن كلفتدر بكا
ضعفله دوشنفيران شهرهٔ آفاق اولور　　شكل چيناجى مه نوكبى دفعتدر بكا
دهنما لازم دكلدر اولمسون دهرن همان　　حصره محتاج او تمتع محض همتدر بكا
قائلم چين جبينت روى دلداره اولمسونده　　اى پرى دوهم بو صورت آدميتدر بكا
نور چشمم اولورسه مظهر حسن نظر　　بو نكهله ذم مردم عين مدحتدر بكا
داغ هجرك بن وصاله ويرم اما وصل سن　　نقد جانه ويرسك اى مهپاره منتدر بكا

چكمشم سمت مى محبوبدن راغب فراغ
دستشوى رغبتم اشك ندامتدر بكا

خروش راعله سينم بهار در گويا　　فلك بو كوكبه مه راغدار در گويا
حقيقت اهلنه جسمان دكل لباس دنيا　　با قندره سه دخى مستعار در گويا
غرور دولت ابناى جنس ايدر اشعار　　كه كردش فلك برقرار در گويا
نه در بو طوطئ طبعده آفتين كفتار　　اول آفتك دخى آئينه دار در گويا
سمند نازايله عشاقك ايلدى پامال　　اوشهسوار آدمه برافتخار در گويا
سوار دو عرق شرميله اولدى شسته　　لسان حالى اعتذار در گويا

هزار دكله كلدم درعش اوكلرخسار
دل شكسته راغب شكار در گويا

حروف الباء

عجب موافق مشرب صفاى عالم آب　　نمونه خاك وطندن هواى عالم آب

جنون

جنون عقلى ازاله ايدر نشئه ايله　　دكلمى ميكده دار الشفاى عالم آب
صونيدى قولنه كور ساقى كشتئ طرب　　خدا جونابدى سنى ناخداى عالم آب
كذشته دملرينى آب ايله ايدر اشراب　　كلور قولاغمه بند صداى عالم آب
هنوز اساس قديمى زمان جمدندر　　نقش برآب يكن آخر بناى عالم آب
اسيرلب جو حكيم مشربيدر　　عجبمى بيرن ديسم بيدپاى عالم آب

اوقودسه صوكبى راغب مذاق جانه ويرر
بو ابداد حياتم غناى عالم آب

النده جكديكم ساقئ دهرك نيش هم در هب　　بنم صهبا دبو نوش ايتديكم زهراب غم در هب
نه كيفيتله سرشار محبت اولديغم بلمم　　بكا اسباب شاديدن نصيب و بر الم در هب
سواد لشكر سودا سرنده دور دل حيرت　　كدايان سركوى محبت محتشم در هب
كهى نازو تغافل كاه بار دردو هجراندن　　بنم چكد كلرم اى بيوفا سندن ستم در هب
سن ايتدكجه توجه اولديلر اغيار دوكرداندن　　دونوب دور ايدن شاهم بنى لطفك كرم در هب
كتانيدن دكلدر داغ بردل كسيه كسه　　صدار حقد و كين غوغاى دنيا دور در هب

نى همشعلهٔ آواز بلبل ايلين راغب
سكوت جانكداز نازايله اول غنچه فم در هب

خلقهٔ ذهاده اولسه تولده صهباغروب　　بزم اعماده اولور شمع ضيابخشا غريب
لطف ايدوب اولسه بوتى دشنام ايله دايناغى　　خاطر جانانه كلمك عاشق شيدا غريب

زیب آغوش ایلیوب فانوس شمع انوری　　روزکار ایتدکجه پروانه‌یی جفا غریب
سینهٔ اغیارده پیکان تیر دلربا　　خارزار ایچره مثال غنچهٔ رعنا غریب
چشم خوبان عالمی آشوبکار ایتسه نولور　　اولسه مجلس مستانه‌ده غوغا غریب
کلمدی خط دخی جای نکاکوش کوکل　　بوله فراخشانه قالسه منزل مأوی غریب

داغبا دل اکلنور فکر خیال یار ایله
عاشق غمدیده اولمز قالسه ده تنها غریب

غزال مهردن هم کاسه‌سن پرشیر ایدر مهتاب　　مه نوله سروضع سپهر کج شمشیر ایدر مهتاب
دکل شبنم دماغ کلشنی ترطیب ایچون کویا　　فروغ مهری سیم ابیضله تقطیر ایدر مهتاب
بهار آشفته‌کان جکیه قید لب جوییه　　مسلسل موج انهاری که تنوق زنجیر ایدر مهتاب
ید بیضاء ساقی پنجهٔ مینای صهباده　　سفیدآب عروس جام دمی تدبیر ایدر مهتاب
فروزان ایتسه بزم شمعی سحره دین خاموش　　ویرر بزم صفا پروانه‌یی تکدیر ایدر مهتاب

بیاضه چکدی داغب نسخهٔ مسودهٔ لیلی
مزایا ونکاتک صبحه دک تقریر ایدر مهتاب

صوف شناه

دطل مردافکنله اولمه پاده‌یی مستانه ات　　تاج سرشار نشاطی قبهٔ کیوانه ات
جیلی دمدد اتدی طوتدی زلف دلبردن صبا　　سنده و رعنا قایجنی تازه تل ای شانه ات
جلوه‌کاه شیوهٔ فرزانه اولمز کوی عشق　　عاقل اولدیکم سودد بو عرصهٔ میدانه ات
بیل اشکسته دل غدرین که هر بندم بودرد　　ذیور کوش قبول ایت کوشهٔ نسیانه ات

عاشقکده

عاشقکده ایله کاهی غمزهٔ اماج ناز　　ای کمان ابرو اوقنی برکزده کل بیابانه ات
ساعدکده قالمدی تیر و توفنکه اقتدار　　وار ایسه تیروی جنبش کردن خوبانه ات

آت قوپوسون نکته نازان سخن تنظیر ایچون
بو زمین نوله داغب بو غزل میدانه ات

ندر ای کوکل بو خیرتاه واهه رخصت　　مکر ایلمش بو آفت سنی وقف درد حسرت
نیجه آفت آفت جان ستم غمزهٔ فتان　　نکهی بلا نکهبان مژه‌لر قضا نیابت
اونکاه چشم پرکه اوردین طرز آهو　　اودد ابروان دلجوادلی ایتمسون غارت
رخ آلی کلکل اولمش خم زلفی سنبل اولمش　　لبی صودمه پرمل اولمش کم ویرد خماره حالت
اله دستنه پیاله صونر بوسه دن نوآله　　بافیلودی قبل وقاله کتورد توبهٔ طاقت
لب نازدرفشانی این نکته‌لر زبانی　　دخی خنده‌لو دهانی ویره احتمال وصلت
که آهوی شکسته اوله چشم مستی خسته　　اله تیغ و نازی دسته ویره بزمه شود دهشت
طربک اولوب تمامی ویره قدکه خرامی　　این رقص ایچون قیامی اوزمان قوپر قیامت

نه خیال صائب اسیر نه کمال طالب اسیر
بونکا طبع داغبا سر ویره بویله حسن زینت

رونق رویک ایدر خط سیهفامی شکست　　لشکری خاوری ایندی سپه شامی شکست
اولدی عمرم تنکطبم عجب جام شکست　　نه زمان کوره‌سه اولور بردلی ناکام شکست
کندی عیبندن اولور روی نما عیبکنان　　اولسه آیینه شکسته اولور اندامی شکست

شکن زلفی ایدر مرغ ابد زیبا سته   دخی کیرآتزا عیش اولسه مکو جام شکست

ذات محبوبک چون رونقی اولمز هنرک   خاتم عرضکی کسر ایتمه اولور نام شکست

اهل فیضک اثری قالمسه ده نامی قالور   ذکر جمشید دائم بزم اولمده ده جام شکست

رنکلر ایتدی او مهرو بکا راغب دیه‌مم

ایلسوف رنک دخلک کردش ایام شکست

همایه مغز اولور کی استخوان مایه دولت   عجیبدرکیم بیمغزه دوشمک سایه دولت

نسا وی فرا زوشجیبه نسبتله اولور ظاهر   دکل ممدوح بلک بالا تر اولمق وایه دولت

نیجون طفلانه دستانه وضع نوسر آمدلر   مکر همشیره‌می صهبایه شیروایه دولت

اکر تدقیق اولنسه درد اولمقده اولمز درد   خمامیر سیندن خمیر مایه دولت

ایدر اندام ناسازینه زیبنده تشریف   ایدر زرباف جوده دوشینه پیرایه دولت

صالندرمز دردفش کاویانی فروجنبش

حروف الجیم

اولورسه زیب دوش بخت راغب وایه دولت

مثال لاله داغ آتشین آچ   دورنه تازه زخم دلنشین آچ

آچل ای غنچه باغ لطافت   چکلن عقده چین جبین آچ

کهی بند وقباسن که نقاب   کهی کل ای صبا که یاسمین آچ

یتر قالسون مثال غنچه مستور   یزه سر نمک ای یاسمین آچ

اکر استر ایسک فیض فتوح   دل عاشق کبی کنج وکتین آچ

ادای

ادای دلکش خامکله راغب

اچاردسک بویله بر رنکین زمین آچ

متاع حسنه ویرمش او کافر اوبله رواج   اولوردی دخمه قادونالنسه باج وخراج

حریم زلفنه اولمقده موبمو محروم   نفسله دستی صبادنمی الدی شانه ساج

فلک تک ایلسون طعن دوشمنانه هدف   قضا ایدرسه سهامی حوادثنه اماج

ایدرسه ناز اطبای دهردن پرهیز   بو لورا وخسته بود آ الستفاده درده علاج

پیاله باشنه بوبوسه لب ساقیدن   بو وفق قاعده بزم جم النمرجباج

صفایه باعث اولورا تلو فضا فدلات   شراب ایله درد اعتدال سو مزاج

دکرمی کریه سوزو کدا زینه راغب

حروف الدال

سرشمعده فروزان اولان شوذدین تاج

دوشر هردم کیسوسنه دل بیتابندن فریاد   سپند آسا ایدر هر دو آتشنا بدن فریاد

اولان هموار طینت اضطراب اتمز حوادثدن   که هاموناملز باجی سیلاییندن فریاد

نوازشکار دی دامشکو اسباب حسن اسبق   ایدرمی سازسینم دکه بر مظرابدن فریاد

کذار باشنا بحر عشاپه کلور دائم   لب جوده صماح جانه جوشیدن فریاد

صریر خامه صاغه اصطلاخ ابو غلمه غل   ایدر بیچاره دائم شیوه کتابدن فریاد

دل مجروحه زخم تازه دهر تقیب راغب

تسلی شماتت کونه احیابدن فریاد

حرف الراء

ازاده کان قید املسر فرازاولور   نازایلسون سپهره او کیم بی نیاز اولور
شمشیر ابروانه سینه داغ فتنه دن   چشمک ندمکه سربه کتش خواب ناز اولور
کنج درون خانهٔ بیمنت ایلمش   وادی انیس غم کبی بو دلنواز اولور
باقی هنوز نشوهٔ فیض دم مسیح   آب وهوای میکدهٔ ناسازاولور
یکسان بیلن بهار خزانی بو کلشنک   مانند سرو قامت عمری آز اولور
سالك بل هوادتا بدر ابتدا کند   آخرده حقیقته مبنیا مجاز اولور
راغب سمند طبع حرونك زبونیدن
بوعرصه ده شهامت ایله نکته تاز اولور

شوداغلر کیم دل لاله زار حسرتدر   خزانه نشئه همیشه بهار حسرتدر
بزه هزار دویرد تخم یاس اکرسم اکر   بو سرچه لر کیم سینم شبار حسرتدر
صفای سینه آینه دیرخ غیرت   فروغ طبعه داغدار حسرتدر
بکابو ناله دلسوز دود آه دسا   عطای بخت سیه برکنار حسرتدر
دیار مزه آچلمز متاع کام امید   کشاده دایم اولان بونده بار حسرتدر
امید بارش فیض ایتمه ابر وصلندن   بو دستی ساقی ابرجك جویبار حسرتدر
صاقنکم دامن امید چاك ایدر راغب
سواد کشت امل خار زار حسرتدر

نشوهٔ صهبای حکمت جام اندیشمده دد   جلوه شرح بذیر اد سخن نیشمده دد

داغ بر دل بیستون شیرین هلاك منعمم   خون صد فرهاد نا قابل دم تیشمده دد
ملجأ ارباب همت اهل همت دزمینه   سزدهٔ شیوانك کنام داحتی بیشمده دد
اهل فیضك برك بنددن غم بی برك ابریسم   قوت نشو نمای مکرمت دیشمده دد
برکهرده کنج دل راغب نوله کیسم تهی
مایهٔ جود غنا طبع کرمیشمده دد

ابی بو نشوه ایله شعلهٔ آتش باصلود   تاب میله نه قدر آفت سرکش باصلود
پست فطرتلره زینتله دفعت کلمز   اولسه هر طرزله قالیچه منقش باصلود
نفی اثبات فمنده متخالف اقوال   مهر اندیشه بو محضرده مشوش بصلود
کرچه دد مایهٔ تسکین غبار خاطر   کرد جقسه فلکه نازل اولور دبش بصلود
بر فروعات مخالفکه شنو نانتدر   اصله عودتده بو غوغا بو کشاکش بصلود
نشش بر طبعله آچدم بو زمینی راغب
قالب دلکشه انجق بو ادا نشش بصلور

زلف خیال باده بق دخسار ایتمش تابدار   قرص مهره کور مدکسه اختر دنباله دار
کرد لیده خط سبز اسرار دنی ادراك ایدر   دو شدی سودای غبار ده شمدی زیر باده خوار
اضطراب اشك ایدر ضبط خیالك دیده ده   سایهٔ موجه اولور زنجیر موج جویبار
ایلمز ایراث حسن آرایشی بدطینتك   زینت اولمز ماده اندامنده کی نقش نکار
دك ایله جامه دوشمش تکیه ده بر درویشی   کلیاو للدن زاهد المش اشته شمدی بر شکار

صاف طینت صافلردن مکدر دینه   خاطر آیینه ده آب و هوادندر غبار

سوبسو سوق ایلین هپ سایق تقدیردر

کیمسه نک دستنده یوق راغب عنان اختیار

خوبرویان صورت آیینه دن خودبین اولور   حق بو در کیم بت پرستی دین بداین اولور

گاه اولور لازم درشتانه ضروری سرفرو   سنک خارا مرد خواب آلوده یه بالین اولور

اولقدر تن پروران ایله گرانجان آدمی   بستر نرم اوزره خواب خفتگان سنگین اولور

درد غمدن اضطراب ایتمز هوای مشربانی   کشتی یه باد گرانی باعث تمکین اولور

هر نه دم قصد ایتکین ساغر صهبا دله   آب و تاب رونق لعل لبک رنگین اولور

چرخه تعلیق ایلسم وصف دردندانکی   مشتری نظم باکم خوشه پروین اولور

طبع راغب بادهٔ لبک سیرابدر

شیوهٔ شعرم خام اولسه د شیرین اولور

اگرچه فتنه ده اول سیم ساعدک الی وار   بلند خنجر سرتیز ینکده مدخلی وار

واهو بچه یی صیدایلکده گوجلک یوق   رقیب سک کبی امداده انکی وار

صفای بزم طربدن نجرمی اهل هوا   که معامده انده نه خوش تراللی وار

افندی طعن ایدن نک عقلی وارمی مجنونه   گروه اهل هوا انجم بعجیبک دلی وار

نوای نی کبی دلسوز واری عشاقه   درون داغله بردر باشنده هرملی وار

هوای زلفک ایله بو صبا میدبویان   بنم باشمده او سودای کوردکم تلی وار

نظیره

نظیره دانسته اولمز بو فکر ایله راغب

میان یاره کبی نکتهٔ محملی وار

ندم اشراب نوشانوش ایدوب اول آتشین لبلر   اولوب مانند مینا پرصفا ادواح قاملو

مثالی اوبدر هر طبقه ده شیوهٔ انداز   انکچون جلوه گرد صورت تنهی اوزده مطلبلر

بیاض صبح حقدن نه قدر شیب افلاک   [illegible] دامنه هویدا صفحهٔ بیلن کوکبلر

کمان حلقه [illegible] فاوک اولوصیبی   الوب کستاخ فائز لذت خاب [illegible]

مثال شمع دیز پا بات ایتمز پرتو روشن   عجبمی دود اولورسه فیض لطفکدن مقربلر

نوا حمدن صیانتدر [illegible]   حقیقتده [illegible] مختلف ادوار مذهبلر

صباح حشره دک [illegible] مود نقش دیدمدن   اکلمی سیهکاری [illegible] دملر

ایدر دی صورت دیبا یی ادم پوشش دیبا   اگر پالان ذردوز ایله اسب اولسیدی مرکبلر

تخالف برطرفدر مذهب رندی تقوین

توافق ایتنسه راغب نوم یکرنکی مشربلر

ناوک ناز قضایه نگهی تیر ویرد   ساعد فتنه یه ابرولری شمشیر ویرد

حسنی بالاتر ایدر جام دو شیخه جسبان   نوعروس سخنه رونقی تعبیر ویرد

عشق اولور قوت پا دوسته باعث حسنک   شیر بو عرصه نک اهولرینه شیر ویرد

نظر پیر خرابات ایسن الترنا بین ته   رودنه جرعهٔ می نشئهٔ اکسیر ویرد

اوله یم قیدنداز اده دین خنده دوشیر   دلی آزاده وصلی خبر ناله زنجیر ویرد

نه قدر طاصله مرده صورتندن بلمز   کارك اندامنه پرداخته نقدیر ویرد

نه عجب بیمزه دعاعت امیدم داغب
مثمره اولسه شجر میوهٔ تقدیر ویرد

میسحا سوز سوز شوق مرك اولا جلادغمز کدر   حیاتی موتله تصویر ایدن بهزاد غمز کدر
کرفتار اولیوب قالمشسه بر دلدام دلفکده   اولوب کرد سیر چشمك اوده آزاد غمز کدر
عجب آزاده در آسوده کان کوشهٔ چشمك   نهان فتنه وداحت کر ایجاد غمز کدر
صف چین جبینه بویله تام اورمیدر دللر   جسارتله تکلف بر طرفا مداد غمز کدر
اولور چونه خانه ظاخا ظلمنس ایر کون   سپهر وزنی حسنك باعث بیدا غمز کدر
بیقلمز ذکه بو طوفان سیلاب سرندن   بنای کافرید قصر غم بنیاد غمز کدر

هراسان اولمسونمی داغب شکسته بال آخر
دل جبریل همردی محودهٔ صهیاد غمز کدر

دله مرآت اولدن نیجه صورت کوردینود   بیلمز اما که ودا سنده دخا من کوردینود
غیرتی معنی موهوم ایکن اول آفتك   ایلمش شویله تجسمکه لطافت کوردینود
دوشر آیینهٔ خولیا یه مدام عکس خیال   عاشق دشمن یه خوابده وصلت کوردینود
ضنمه کیم قالمدی دیوانه ها مون جنون   سکا بو عرصه ده بر اهل کرامت کوردینود
سهلدر دیدن حق بینه تماشای شهود   لیك مشکل بوکه سکا دو بیت کوردینود
بر هزار اولسه ده ماننده شکاف بلور   کنتی سرا یلیه مز عیب دنائت کوردینود

نه قدر بست ایسه دنیاده قناعت داغب
دوز نندن بنه معمودهٔ راحت کوردینود

اسیر کا کلی دنباله صبا آده کدز   دوشوب بو قیدن بینوا هوا کدز دل
قماش حسنی اکر کوردی خطی ویردی کساد   دخی متاع غرور عشقی کرانبها ده کدز
نیابت ستمر وهری التزام ایتمش   خدنك غمزه لری دل بدل قضاده کدز
سر سمندینه دخسوده لك امید ایله   فتاده لر اوشه حسته هب پیاده کدز
خلوص ساده زمین بوریاکی پامال   متاع ذوق ورباد وش اعتناده کدز
قناز و دانی نیك و بنو العنبدر   بنان مطرب ایسه پرده نواده کدز

اوملا هنز ایتدی وقتی یا ملدی یا بن ابرودی
عجب که داغب شهدا هنوز هواده کدز

جهانی غمزهٔ مشکلین خونخوا دیجا لردر   دم تیغ سیر وش هر دل زادیجا لزدر جادر
هنوز و زحم سنكی سمندن اولمز اسوده   انکجون مضطرب و مضطرابا وتاب دیجا لردر
صدای ناله صنمه کله دن کردون هر ساعت   مینهد دکه طاس جرخ کردون جا لر جادر
کیردو دوان معنی جیت یا دآن سخندان   همیشه کاله مضمونی اشنادی جا لر جادر

اولوددور قفای دست دوجوقا اولمسون داغب
کر یو خسته دل بر عاغیا دعای دحمی جا لز جادر

خم سر جوش صهبای خرد ظرف جنوندر   حکم آتوز افلاطون عقل ذو فنوندر

بنم اول طالب مطلب نداز عالم خراش — بیابان هوسکاه دیده حیرت دهمز ممدد

بنم اول شاهباز ملک استغنای مشربکم — مرصع تاج جم بر معده جام سرنکو ممدد

ویرود جبرئیله حیرت دهشت معراج اندیشم — براق برق تاز عقل بو کلا اسب جز ممدد

بنا اول سحر آفرین فتنه انگیز و پر آشوبم — فسان تیغ ابروی بتان نقش فسو ممدد

نه ذوق سامان جسنه بویله مغرور اولق اوقت — سواد بخت چشم سرمهٔ دجهسای خو ممدد

صدمهٔ اول جرو ماز حسنی تسخیر ایتیه دردا غیب

هما بر واز نار انفقتکان صید ذبو عدن

کوی قضایه شوقله پویان اولوب کیدر — کویا کلن بو دهره پشیمان اولوب کیدر

یوق خاکپایه چونکه شتاب و اویتاب — نوزنکاه دیده دن روان اولوب کیدر

قالدق اسیر مرکز خاک ثقیل اولوب — جرلو سوی محیطه شتابان اولوب کیدر

ابلیس ایله دعوای تلبیسی فصل ایچون — کوردم دکیبی دست کریبان اولوب کیدر

بر چینی حیلی ذما ندن اورد بسط طرجم — مجلسده جام می دخی کردان اولوب کیدر

سیر ارخطک کبی کوردکی طرفه کار — اجرای حسن ایله پریشان اولوب کیدر

سندنده کلده یوق جوده بر فتوت — بزدنده شوق تاب کریزان اولوب کیدر

بر تازیه داغ یاقدده هر ادتین هم آه

داغب قصبای سینه کلستان اولوب کیدر

ویردی بزم شوقه پیغام قدومک جوش — اولدی کللر کبی لبریز تبسم کوشلر

طوطی

طوطی آیینه شاهددر بو قولک صدقنه — نطقنه صورت ویرد کویا لرک خاموشلر

کم خیالک که وصالکله اولو ونقش نکیز — دولت حسنکده هیچ قالمزمی اغوشلر

لا ابالی وضع ودخت بخشته مانعدر خرد — بونده حسرتکش اولور ذوق جنونه هوشلر

بادهٔ محنت چکمین اولمز بریای کمال — بی تعب شایستهٔ تشریف اولو مهدوشلر

تاج فغفوره دکشمز لر سفال کهنه یی — جام بیدن تحمیوب سردن کریز خوشلر

شوخ اندکسالهلک دسوا اولور دلدارسی — اوینادر عشاقی اطفال بازیکوشلر

خاطر احبابدن داغب فراموش اولدی هب

بزم انسان انس الفت ذوق نوشا نوشلر

لب جانبخشی کبی حسنیه براحی اولور — تن کافور کبی دامنده مرهمی اولور

بر نفس کریه دن ادام دکل کریه لوم — غم ابو کله قاندو کمدیکی دمی اولور

اهل تقلید ایله دوشندلیدر الفت لی — برک کلغنچه بصقو برده شبنمی اولور

برایاغ ایله غم عالمی پامال ایلرجک — کوشهٔ میکده دن اوزکه بر عالمی اولور

جام سرشار کبی بن دخی کیفیت ایله — لبنی بوس ایدن دوشمس اوبتکمی اولور

بر دل غنچه که لطفکله اوله اشکفته — کل صدبرک کبی بر دمی خرمی اولور

خاتم در داغب اولان فاتح اقلیم سخن

لیک هر دست هوسکاده مسلمی اولور

اعداناولدی بغض بویله دوربوندر — دکل فلکدن دها وقصوده بوندر

باقلسه بخشنده دائره وضع وار فلكك   نقوش نیك و بد شود یزدندر
كل مجازدن فنادن حقیقته ای دل   اولورسه سندن اجازق عبور یزدندر
نه دكلو اذره كبی بو وجود ایسكده ینه   شو كارخانه‌ده نقوش ظهور یزدندر
جهاد كافر نفسه نیجه حریف اوله‌لم   غرور نزده دل ناصبور یزدندر
ینه خسا عزم توفیقدن اولورسه بوقسه   نه آنكه ساعد همتده زور یزدندر

قصوری نفسمزك غرومزای بدندر
حقیقتا كه راغب فتور یزدندر

صانمه مخمور خرد یا عفت تقوای بودر   بزم جمده بونده حكم جام غمفرسا بودر
بیستونی زور فرهاد ایلدی سائر مثل   همت عشاق اولنجه كوه پابرجا بودر
امتیاز ثابت سیاری منكلدر خیال   ظن ایدر دستكان كشتی ساحل دریا بودر
كجسه ده دم رقیبی خوشنجی تعبیرده   عاشقك حقنده اما آه بی پروا بودر
عالم آبك هواسی معتدل ایتا مدد   موسم صیف شتاده ذوق صهبا بودر
هر بنا عدل یر دواجی وار بو بندر كاهده   كم تحمل كم نیاز كاه استغنا بودر

طوتدی شرق وغربی سرتاپا صدای طبعنی
مدحنه اول مهوشنك راغب دل دنیا بودر

كیمكم مانند سپهر اول مهی اغوشه چكر   كینۀ چرخ ستمكیسی فراموشه چكر
داغ سحنی ایكن عالم اولمان امروزنك   با ذوی فتنه‌لی ظرف بنا گوشه چكر

چكر اوضاع

چكر اوضاع فلك بار كران اولكیم   یاینی دامنه خرقه سنی كوشه چكر
سستی پیمان توكل اولور ارباب شده   مودخرمن كبی دائم تعب نوشه چكر
ایندی دوشن بكا كوتاهی عمر شمعك   آتشینی زبان آفت خاموشه چكر

بزم میندن یودی ال چكدی ایاغن اما
طبع راغب طورده مزاول لب مینوشه چكر

سیاه پوشی ماتم كه حسن وآنه دوشر   سواد سایۀ خطدرخ بتانه دوشر
فروغ روی عرقناكی دوشسه جامه میه   شرار آتشین غیرت رواق جانه دوشر
فراخ حوصله ایلن ضعیفی كاه‌اللّٰه شكست   مثال شیشه كه بو بحر بی كرانه دوشر
بو دو منافق حسودك شوطعن بیجی   خلاوقتا اولمزاو نعتده كیم لسانه دوشر
یودوسه دولت بخش قلندر فلك   بزم حصه مزه صبر عارفانه دوشر
بتر فلك بزی ایتدك ستمله سركردان   اك اول زمانیكه نوبتده عاشقانه دوشر

اگرچه بخته كركدر خیال طبع سلیم
حسد كه راغبه هب فكر صائبانه دوشر

ضعیفی تنددسق صید بخش لاغر اولمشدر   شكست طاقت دل راحته بال و پر اولمشدر
كهی بو بحر كاهی بو زمین نوا یدر تسخیر   قلم ملك سخنده خسرو بحر بر اولمشدر
عنان اشهب كردون مطلق صنعه سیرتدن   اوزده مربوط وضع سعد بخش اختر اولمشدر
تكلف یوز اصلا خوب ذشتا ظهار ایدر شكلی   اودلكه آیینه وش سر صفایه مظهر اولمشدر

دوای چشم بیمارنده عاجزدر لب اعجازی   او لبلر کیم لب عیسی کبی جانبر اولمشدر
دکلدر فصل ناکامی بهار کام آشیده   نهال باغ حسرت داغ در داغ اولمشدر

فقط لب اوزده در راغب مدار بزم کردونده
نیجه جم تاجدارانی بو بزمه ساغر اولمشدر

حرابات کوردنلر هر بری بر حالتندن سویلر   لطافت نقل ایدر رندان زاهد نقلتندن سویلر
سبزاغاز ایلدکچه بخته بلبل رونق کلدن   بزمده قلقل مینا ملک کیفیتندن سویلر
تجلی تشنه سی اهل شکر ادراک قابلی   بهشت ایدنجه زاهد اکل شربک لذتندن سویلر
نه ضبط حاکم عقلی نه حکم ضابط شرعی   جنون اقلیمی کشت ایلینلر راحتندن سویلر
میان کفتکوده بد نیش ایهام ایدر قبحن   شجاعت عرض ایدر کن مرد قبطی سرقتندن سویلر
موافقدر نه آیت مزاجه شیوه حکمت   طبیبک اولسه ده کذبی مریضک صحتندن سویلر

پریشانی خاطر نکته سربسته وش قالدی
نه کسه حکمتن اکلر نه راغب علتندن سویلر

ارباب ایله سوزکنداره الشقدر   الشمی قوله تکیه ده بوراسکی اشقدر
بو زیب ایسه ده داغه هرچند دونک   سینکده قاده سن عاشق یا قسقدر
دوشندن پریشان کوره لی زلف سیاهک   هب کوردیکی دوش عاشق زادکا قشقدر
ظن ایتدی کورب عکس رخک جامده ساقی   مابینی مکر آتش آبک باداشقدر
یا مدحکی یا ذمکی راغب ایدر انشا   مانند قلم دوست لسانی ایکی شقدر

دو چشم ترکه رخک آتشله آب دوکر   او شیشه در که غمک بزمنه کلاب دوکر
بیاض کردنی چون صبح ایدر دی دوشن   بزم پیاله مزه شیر او ماهتاب دوکر
نزه هزار و بر و جلب ایدن بو مزرعه ده   هب الدیغک کف افسو آسیاب دوکر
الوسن ال دل پر خون ایله ما آب   صفن او ساغر لبریزکم شتاب دوکر
وار دمی ساحل کامه دوکندی ویر بیجک   بویمده فلک امل یاد بحساب دوکر
نه آه زار یتی دکلو نه انفعال کلور   مدام آتشه خونابه سین کباب دوکر

عجبمی سبزه خط کوریه ایسه راغب
بهار موسمیدر قطره لر سحاب دوکر

بیچ و تاب سینه دن افکار کندین کوسترر   جوهر آیینه دن زنکار کندین کوسترر
اضطراب نا بهنکام استمز تحصیل کام   موقعنده بی تکلف کار کندین کوسترر
پرده ناموسه صغمز برق عالمسوز عشق   بی محابا نشئه سرشار کندین کوسترر
امتیاز نیک و بد دن مانع اولمز امتزاج   سایه کلده کم اولمز خار کندین کوسترر
جلوه حسنه مرایای مظاهردر نقوش   هر کیمه اجسه اشارتی یار کندین کوسترر
خوب و زشتا تا ریدر آیینه کردار خلق   هر نه صورت طرح ایدر سحار کندین کوسترر

بویله در راغب مکافات عمل کم فی المثل
صو وسه لر معذوریتی غدار کندین کوسترر

اوصاف دیده سحر نکار اولمق استیور   جادوی جامه خمه سوار اولمق استیور

دونجکه سمت سازینه دوندردی اول بتی   دود پیاله دوقدمدار اولمق استیور
قانی اغلمقدن اخکره دوندی دو چشم تر   هر قطره‌ٔ سرشکی شرار اولمق استیور
اغوش هاله وماهی نمایش فزون ایدر   اول ماه هپ آرده دیرنگاه اولمق استیور
دلدن چلیده هر نکهی بر خدنك اولوب   کل غنچه‌ٔ تخم بوته‌ٔ خار اولمق استیور
تعریده اولدی وصف سرنده دلبرك   پای کمیت خامه فگار اولمق استیور

شوق وطواف کویك ایدر سولری قدم
راغب حریم وصله عیار اولمق استیور

فتنه‌لر موقوفدر جنبش ابروسیدر   سحر بابل کهنه‌در فن غمزه‌ٔ جادوسیدر
کردن میناسی اوزره زلف کویا اول بتك   باغ حسنك سنبلی یا دسته‌ٔ شب‌بوسیدر
فیض طینت باشقه‌در شوری صورتدن باشقه‌در   هر غزال چینك کم دشت ختن آهوسیدر
اولسه مرد افکن عجبمی سیره‌ٔ بنت العنب   ساعد سیمین ساقینك قوت بازوسیدر
ویرسه رخصت نوله چاك کریبانه او شوخ   صبر عاشق دلبر آنك پرده‌ٔ ناموسیدر
خوشنمادر کرچه خط سبزه‌ٔ یاقوت لبك   نوبهاری حسنك اما سبزه‌ٔ خودروسیدر

اول بتی راغب دمادم ناله‌لر اغضاب ایدوب
غنچه‌ٔ خاموش ایدن هب بلبلی بدکوسیدر

او جوددم مرغ خواب خستکله چوقدن زماندر   دو چشم خونفشانم شمدی خالی آشیانلردر
حباب نور جام بجرم سرایت جابجا کویا   هجوم لشکر غمدن فراده پای دبانلردر

سهام

سهام جور کردوندن که بیجا هیچ اولوب قالمش   قیاس ایتمه تنمده کوردیکنلر استخوانلردر
جهانده قطره ریز هر جهان اولمقده در کاهی   بو نیلی کاسه‌ٔ معکوسدر کیم آسمانلردر

نمدن عشق خوبانیله یریر داغلو راغب
سینه دلکلولك اشعار ایچون قوغش نشانلردر

چون مجره‌نك نشوه‌سی جام میه بکزر   بو سوزش تحریر ایله خامه تبه بکزر
یا نقطه‌ٔ موهومه یاخود جوهر فرده   البته وجود دهنك برشیه بکزر
داغ ایتدی غیر ایله کرمیت صحبت   یریارنر بوسه نمایان کیه بکزر
اینجه‌ٔ لهو طرب ذکر و سماعی   هو هولری هب شیخلرك هی هیه بکزر

راغب نه دیسون مژده‌ٔ وصلك ایدر اشراب
سبز خطکه حضر خجسته پیه بکزر

حرف الزاء

سبکساران تقلیده حقیقت جامه پوش اولمز   هوادن موجه‌ٔ تصویر دریاده خروش اولمز
کران کلمز وقاری اهل فیضك مستمندانه   سبوی باده مخموردان شوقه بار دوش اولمز
فروزاندر چراغ شهرت پروانه تا محشر   زبان شعله آواز خاموشان خموش اولمز
قدرکار دین ایدرسن خواه غافل خواه هشیار اول   حریف زور بازوی قضا تدبیر هوش اولمز
خیال ایت نسبت رنکین حسن عشقی دقتله   صدای آتشین بلبله کل کبی کوش اولمز
بزد کانه همیشه ترك آرایشدر دزد بخت   قبای چرخ اطلس ساده‌در انده نقوش اولمز
زمان اولمز مساعد یا مکان یا ساقی دوران   بو عشرتکده‌ده دلخواه اوزره راغب عیش نوش اولمز

کسه جمعیت اسباب سراسر بوله مز جام بللور بولورسه مل احمر بوله مز

مشعل مهر ایله کشت ایتسه فلک دنیایی بر دخی سنجلین ماه منور بوله مز

مزد خمگاه غموم اولدی دو ونم اوقدر کسه شادی طرب خاطر مه بر بوله مز

اولمیان مایهٔ فیض ازلیدن سیرآب آب حضری یه خضر اولسه ده جبر بوله مز

استرامت آب دندانک وصف ایله تاب بحر اندیشه ده هرکز دره کوهر بوله مز

طالع مهره مصادف کوریور طلعت یار شهرهٔ حسنی بو دونقده کوزلر بوله مز

سن بولورسن ینه راغب کبی شیدا اما

اوسنک کبی جفا پیشه ستمکر بوله مز

اولمش سرشته مایهٔ غمله خمیرمز پروردهٔ تنور المدد فطیرمز

اولدقسه بینوا هله مامون افتز بو قدر یا زسه عالم ایچنده حصیرمز

ایلر کلاب سوزش حسرتله کللری بر نغمه ایتسه بلبل آتش صفیرمز

بز همت بلند ایله کم عرش پایه یز ایتمز قیاس اطلس چرخ الاصغیرمز

سامان عقل و فکر و دلی الدن جور ایله ویردی خرابه ملکنی خیفا خمیرمز

کرفت زلفی

اول ایدی سرمدی بند خط کافرد ز اوزکه کافر دوشدی اسیرمز

راغب صور نویس قبا متقدان اولوب

اوآز صور خنده زمانده صریرمز

هزار احباب اولان اهل تللوندن وفا کلمز بو کلشنده مشام جانه بوی آشنا کلمز

زخام

زخام ادز و خونابهٔ حسرت کدور ویرمز انجون جیلی ده بولور دربیام دلوبا کلمز

یادستا اوبر باز شدن یا داغ تازه دنجش تهی برک نوا کوی دلادا دز صبا کلمز

دوبر طول امله دنی کتنجه دستنابه حیاتنزنی تعبله بیر صد ساله عنا کلمز

بو شش دکاه دهرک کعبتین مهر ماهندن کلور صد کونه نقش اما بو وفق مدعا کلمز

سرهمشربی دردکشان بزم حسرتن مذاق ادزوبه خوش کلور اما صفا کلمز

کلور مثلی دم جانبخش عیسی سحرهاروتک لبنک چشمنک کبی سحرآفرین شیرین ادا کلمز

تکلف ایتمه راغب امتحان اهل دعوایه

محک اغتنایه قلبا دبایه ویا کلمز

مطلبک ذلّ ایله مخلوقه مدار ویرمز ویرن الله دای دل بک پاشا ویرمز.

بر تجلی ایدی موسی یه ده یکیم ال ویردی شجر طور همیشه ید بیضا ویرمز

بیلورم عشقدن ازاده لکی عاشقلک شکایو رخصتی اما دل شیدا ویرمز

آب بادی سربند اولسه سرسبز اولور میوهٔ خواهشته هرحسنده تمنا ویرمز

فیضی بوقدر نه قدر اولسه ده زیبا تقلید کلین باغ مصود کل بو یا ویرمز

زخم تیغ تیره کرسه کوکسک مغفق باشی اوقدره بوشجعان اکه بیجا ویرمز

ینه هشیارلغه ام لب ساقیدن اولور

شکایو نشئهٔ راغب مل صهبا ویرمز

نکاهم کل بچشم حسرت دیدار دوستنسن صف مژکانلرم حار سر دیوار دوستنسن

شب فرقت بجلی زار حسرتدر خیالکله   نهال مدّ آهم نخل آتشبار دردر سنسز
شرر شبنم کل آتش سرو سرکش شعله سنبل دود   سراپای کلستان عین آتشزار دردر سنسز
ایدر خون کریه داغ جانهٔ بنلیده ماتم آه   عجب تاب بت فرقتده دل بیمار دردر سنسز
سراسر شو یله سیر آهندن فریاد نوا ساز م   کلوبا اسحرآن سینه موسیقار دردر سنسز
دکل آرام راحت نوبدهٔ کی دشوار اولوب جانا   تن بیجانیمه روح روانم بار دردر سنسز

نکه چشممده نشتر هر نفس سینمده بر خنجر
محصّل راغبه عمرم حیا آزار دردر سنسز

میکشان بزم عشقک جام بللور استمز   سرووان کشور غم تاج فغفور استمز
برهوادر کاسهٔ سر برهوا آنی کلور   بزم ادبا بجه محبت نای طنبور استمز
کل کبی اشکفته دو سنبل کبی آشفته در   شوخ ازاده دل دختر رز کبی مستور استمز
استر چشمک خراب بادهٔ ناز اولدو عشق   خانه‌ای فتنه‌یی هیچ کیسه معمور استمز
یک تمتیدن بیتسر اولسه ده کام دوکون   کلفت حرف وجاپی طبع مغرور استمز

ساعد بختکده راغب وار ایسه بتر دور و ساز
پنجه تاب دشمن اولمق قوّت زور استمز

تکرز لفک ایله بر دلکه پریشان اولمز   سر برادر ده سر دستهٔ سامان اولمز
فیض حقدر اثرک باعث اسباب دکل   دست حبّ تکین مهر سلیمان اولمز
دم بدم داغ درونم آچیلوب قان اغلر   باغ عمر بر ورد کرن کل خندان اولمز

چاکر

چاک الیو بهسی وار پردهٔ ناموسندن   عاشق رشدده ده وسن کریبان اولمز
خیریّا قدّک ایله صورت دیوار اولدی   بعد ذین سرو ه بو قامتله خرمان اولمز
ایتدی دور قمرک فتنه‌سی خطکده ظهور   وار می اول خوفله سرکشتهٔ کردان اولمز

راغب دبدبهٔ وحشت ولا تذدنادم
سالک راه قناعتده پشیمان اولمز

بزم طربه جام می نشوه فزاییز   دست دعا به سبحهٔ اذکار حداییز
اولسق نقدن کیسه تهی نقد عنادن   عرفا ایله محسود کرام وزرا ییز
مشهود مزاجا بدنانده کدر در   بو حکمته کم نسخهٔ اخوان صفاییز
اواده مزاک دونقیدر شهرت کلشن   بلبل کبی هرچند که بی برک و نواییز
تکلیف تکلّفله دکل مشربی تضییع   بربوسیه قانع اولور آلفته کداییز
برکونه بوزی یلدک ای شوخ فراموش   کویا که خیالکده سنک حرف وفاییز
اخلاص صمیمک کورمدک ایّا دینی حالا   آغوش تردّدده مکر حیرد عاییز

دمساز طرب اولدی رها وی نره راغب
دلبستهٔ زنجیر سر زلف رهاییز

مظفّر وقت فرصتده عدودن انتقام المز   مروّتمند اولان ناکامی دشمنله کام المز
صقن ای هرزه تاز توسوار ساحهٔ دولت   چقر الدن عنانک توسن نخوت لجام المز
چپ اندازی چرخ دونی ایتدم شو یله امضا کم   نکینک نقش معکوس اولسه ده جوهرله نام المز

کورن خمکشته قدّیمی آهی بهر دامتنا نندن   دکلدر بوزه ربابکرمدن ذرّه نام المز
نیجه ممنون دستآویزی اولسون طبیعتکم   خیال امتنان ایله احیادن سلام المز
لباس نو بنولهای اولکادایسه مائل   کمالندن خبر ویرکسه سندن اختشام المز

دل پر خونی هم ساغرهم جم بیلوب راغب
خدآیی مست اولان مانند لاله دسته جام المز

حرف نیاز اهل محبت سس استمز   راز درون عاشقه محرم کس استمز
مانند آفتابه یتر بو جسم سیاه   مینیجه کانه طرز جزایر فس استمز
تا زنکاه بنده خط تازه دس   روی نکار آیینه وش املس استمز
منفوذیدر مغایر طبعی هرآدمك   کیم کسلك ایتسه کندی یه بر باکس استمز
قویمز رقیب دیو سرشتی درینه یاب   جادوبایدر سه دیشنی آورکس استمز
بلبل سمندر آتش کلدر بو کلشنك   طرح اساس خانه یی جا و خس استمز

حرف السین

تاب و دا اولمیور او پری چهره راغبا
بوندن زیاده سوزشی پسدر بس استمز

اولمدقجه تا شکسته رشته سد و نفس   کوهر مقصود ینه غواص اولور دسترس
شوق دآه کعبه کویکله کهر افغان او یوب   ناله دل اولدی بیش آهنك فریاد رس
وآز فراغ بالی هرچند اولسه بی بال بر   قید آب ودانه دن آزاده در مرغ قفس
رشته طول و امل سربند زلف یاردر   دوشمه سودای رهایی کونکلا تمدکس

بو دوش

باد دوش حرمت ایلمیکیم کوردسه خرکبی   مست با تمکینه دهر تمکی اولور بیم عسس
جام سرشار هوانك خوشدر اما نشوه سی
درد سردر چون خمار ایله داغب هوس

حرف الشین

اسیر دنج وغنا اهل جاهه دولت ایمش   او قدر دولتکم بیلدك قناعت ایمش
بلای صحبت ابنای جنسی بیلدی دیو   بهشتی آدمه کیم کوشه فراغت ایمش
سخنشناس اولیور کیمکه بیوفا اولسه   مکر زمانه ده نعم آدلو ظرافت ایمش
مقابل آیینه دریکدیکرله سادرهان   او شوخی ایلدن آشفته اول برافت ایمش
ظهور فتنه خط ایدی موعد وصلت   غرض بلندیکی نزدیك قیامت ایمش
او کندی حسننه مفتون ایمش خطا ایتدك   محبت اولبته ملتزم رقابت ایمش

صفای طبع بصیرتدن اکلدم راغب
جهانه کیم نظری موجب بصیرت ایمش

یا تورمدهوش اول آفت تاب مژکانك شراب المش   کوزنده قالمش سامانی فتنه دو خواب المش
چراغان اولدی کلشن شعله آواز بلبلدن   دهان غنچه دن دود خواب ایکن بوی کلاب المش
هویدا چشم کریانده بقسك قتلی جابندن   خیالکدر او سیرکش سرو کیم اطرافن آب المش
بقن مجبول شرمنده لور در کند عکسندن   رخکدن اولقدر آیینه لر دنك حجاب المش
دیمش بیجاره لکده جاده عشق اول طبیب باز   مریض بستر و راحت بو کون شاجواب في المش
خراب اولکان حسنی بیك بر ربا طاق ابروسی   عجب محرابی ایمش فیض دعای مستجاب المش

ید بیضای اعجازه عجبمی پنجه تاب اولسه   فروغ ساعدکدن پنجهٔ خورشید آب المش

قاش دوی دست وصلکه خواهان ایکن راغب
وار دو بر جبین جبینکدن متاع پیچ و تاب المش

حرف الصاد

داغ عشقک سینهٔ آزاده یاکابه بص   سکهٔ سلطان عشقکدر موده شاهانه بص

الوبره بردخی یا داشتیٔ شوق طرب   آیاغک مجلسده دنک ال ساقیا مردانه بص

پیر طعن دودوشه ایتمه وضع اغیاری هلاک   وادی نان اعتراضی شیوهٔ جانانه بص

هرزه سودای متاع شهرتا ایتمز بونده سود   نقش تمغای قبولی کالهٔ عرفانه بص

ای خیال یار دیمم سن قدم دوی دله   سیر دریا صورتنده دیدهٔ گریانه بص

دودمان زهدی قیل حسرتله خاکستر لیف   بغرکه اول طفل آتش خوی یانه یانه بص

جقمسون نامک فلکده راغب اول مهر وایله
مهر مهر دلکدر آدی نامهٔ کتمانه بص

حرف الغین

دستشوی عیش اولوب میخانه دن جکدم ایاغ   ایلدم بوس لب ساقی و دلبردن فراغ

عکس زلف خم بخم د سینهٔ افتاده‌ده   وار ایسه عاشقه عالمده داغ اوستی باغ

بعد زین ایتدم چپ اندازی گردونده هما   نو حساب هجر و وصلی ایتدم اول آفتله صاغ

داغ نور در قرص ماه اوزره کلفت ظن ایله   ایلدی حسنک سپهره داغ بربالای داغ

تابش فکر و حیله اول مهک تا شب سحر   کلبهٔ شوقده روشن دوغن کلدن چراغ

سیر ایدلدن نکتهٔ سنج غزل طرح ایتمکی   بر نفس بولسم سرده شحنهٔ غمدن مساغ

بنده یوق

بنده یوق بندن خبر کم جستجو ایلر بنی
وادی حیرتده راغب شویله قالدم کسراغ

حرف الفا

مست اولوب ایتمش گریبانن کشاده تابناف   وقتیدر اولماه ایله استرسک اولمق سینه صاف

دون شود قیامت قامت بالاسیدر   قافدن نشر ایلدی آثار حسنک تا بقاف

ناهبادان خیاله شوخیٔ چشمک مطار   اهوانه خاک مدهوش نکاهکدر مطاف

باقی تناسب عالمده بیده مجنون عکسنه   ایتمه دیباده جولری زنجیر باف

درد و صاف ساقیٔ دهرک حریفی اولمیان   اوده مسون بزم تحمّلده سبو کشلکله لاف

عالمده هرکس ایلر خود بخود دعوای زور   مرد میدان هنر لازم اولور زور مصاف

خلق وعد ایلرسه ایلر بیوفا سندن ظهور
یوخسه اولمز بزدن نقد جاننه راغبدن خلاف

حرف الکاف

براز ایله که اولسون بیله دار نا ملک   وادی شبهه‌ک ترجم ایدوکندن جامک

روشنی پیر ویرد تیرگیٔ ایامک   عقبندن ایرشور فیض صباح انشامک

سنی تطهیر ایدنا و ساخدن ایلرکدیر   نکتهٔ تعبیرنه نقلتله بوددر حمامک

دل اسیر خط اولوب کجدی سرکاکلدن   شمدی داخ کو دیشو دجینه دواجی شامک

بری راحتدن خواهش راحت اولدی   بیلدک کسیه نا آرام ایدوکین ایامک

بصه لی میکدهٔ نی محتسب اصلاح ایتمشو   ایغی بو همی جصر دید شراب آشنامک

سیرته ایله نظر صورتنه یقمه راغب   دوشمه دام غلط انداز نه هر اندامک

نه پردهٔ فلکده کم اواز ایشتمدك   اماکه محرمزدیه جنك داز ایشتمدك

زهرعتابك ایلوسه سنده‌ی تلخکام   کفتارد لنوازایکیدن آز ایشتمدك

کوش ایلدك ترانهٔ چنکده زهره‌نك   دمساز ناله مز اوله‌جق ساز ایشتمدك

ای شاه حسن حسن شاقی لبك کبی   هیچ بوسه لکده نغمهٔ شهناز ایشتمدك

نسیادهٔ بداعهٔ داغب اوله مکر

بوشوخ نغمه زمزمه پرداز ایشتمدك

جهان الا یشندن دستشوعا ول راحت استرسك   قناعت دامنك الدن بو قمه نعمت استرسك

تهی دست اوله بادی برك سبز تازه داغ او لسون   حریم بزم خاص الخاص عاشق رخصت استرسك

تنزل دفعتن کسبت ایله هر ادنایه فیضکله   فلکده مهر عالمتابه یکرز شهرت استرسك

قالودسك چشم فتانك کبی بیتاب و بیماردی   نکاه شفقت ایله خستکانه صحت استرسك

بولوسه ساعد سیمین ساقی جام صهبادی   صفای خاطره دائم دم کیفیت استرسك

سری یا مال ایدر وضع کرانی سبکمغزك

وقاری ترکه جك داغب جکلمز نقلت استرسك

ویرد صهبا غناسن سوزش مستانهٔ عشقك   فلاطون اعتنادر جنبشی دیوانهٔ عشقك

نقل صدمه سندن زودکاه انداز هجرانك   اساسن برهواطن ایله کاشانهٔ عشقك

سفال کهنه صایغو لبر نغفور خاقانی   کوزیدك بزم جم تزیینی میخانهٔ عشقك

فتوداتیمه اولورسك جستجوده عاقبت واصل   ذوایاسنده صد کنجینه وار ویرانهٔ عشقك

اوکیفیتن

اوکیفیتن اولدی بویله بی ارام سرکردان   فلك نوش ایلمشدی جرعه‌سن پیمانهٔ عشقك

اولور منقاد همت دوز چنکال شها مثله

نیجه عنقای داغب جر بازلانهٔ عشقك

ای چشم کریه خیزك بو قید دسنك   آتش ایجنده یم خبرك بو قید دسنك

براه خشك ایسه ایسك الهه قالدی بیل   هیچ کوی یاده نامه برك بو قید دسنك

کرد کساد رونقشکی ایلمش کساد   سوق هنرده بر دکرك بو قید دسنك

قانون عشقی سندن اوقور لوکن عاشقان   دیوان اعتناده پرك بو قید دسنك

پرواز سرسری ندن ای طائر نیاز   اوج قبوله بال و پرك بو قید دسنك

دامان وصله بو الهوسان اولدی دسترس

حذف اللازم داغبا لکده برهنرك بو قید دسنك

بادیی کردن اجبابه ایدنلر تحمیل   نه قدر اولسه سبکروح اولور البته نقیل

اکلور قصد تجارت ایله جنبشلردن   صاندك ای خوجه مکر کعبهٔ سن خان خلیل

وار ایسه برهنره عرض ایله اثبات ایله   اوله مز محض مباهات بو دعوایه دلیل

مایهٔ فیض ویرر رونق زینت ویرمز   زیور جوهری روشن اولور می قندیل

صاچدی آتشلرینی کوردلی اولشوخ بینه   غلبا نفت نقافه دقیبا ایندی فتیل

قرآلدن اقه‌دق بحر سفید دومه   جوی اشکم کوردنور نیل کبی بر بحر طویل

منکشف اولمه ده درمندنجابه هر اشیا   طعن اعدا کبی داغب اوله مز ذکر جمیل

ایتدی تن زارمی فریاد و ناله نال … قالدم اورتیه ضعفله یوق تحاله حال
اوصاف بازکونه یه مائل مزاج عشق … بونن قد خمیده اولوراعتداله دال
ادایش قبول هر نزوت اولمسه … اولمزدی بویله جزء سخن زم کماله مال
سیپاره حوادث ایام اولوب شهود … اعجوبهٔ وقایع دهره رساله سال
واری علاجک ایتمکه بر حاله خموش … اولمز مفید هرزه دادی مقاله قال
دیمز دی لذتنهٔ قرب اولمسه سراب … ایما ایدر بو نکتهٔ رنکین ماله مال

راغب هزار معنی رنکین خیال ایدوب
هر غمزه سنه اولدی هدف بر وباله بال

قابلیت استمزلر قدر جاهه قابل اول … شهسوار توسن بخت اول هرزه داجل اول
ابرنیسان کبی فیضک اولمسون مخصوص خاص … بر تو احسانله مهر اول جهانه شامل اول
چین ابرولرسنی پامال امواج فنود … ایتمسون ای چشم کریانم مرد دریادل اول
کسه دن خوف ایتمه سندن بر هراس اولسون کساد … اولمه مغفور وش بیکس شیشر اسابر دل اول
با صدیلر سر منزل کامه سبکپایان قدم … ای کرانرد ستنجی درمانده ایدوکل اول
اولمز لکن استقامت وش عصای اهنین … پیروی دست و پا اولمه مرید کامل اول

هم سورسن هم تحمل ایلمزسن چون بیکه
کیم دیدی راغب سکا اول بیوفایه مائل اول

بزم میده اولمه پرچین غضب دربسته کل … خنده رو لقده اولان بو شیشیه شایسته کل

غیر

غالب کرد و نا ولور بازیچهٔ سندن تعب … خاتم خالن ایدن کنج دهنن دسته کل
بر فیض نسیم اولدی نوای عندلیب … آچیلورسه کوشهٔ باغه نوله اهسته کل
غنچهٔ میناسی اولمز بردخی لبریز شرم … شیشهٔ ناموسی زنهار ایتمسون اشکسته کل
سایهٔ زلف خم اندر خم اول خساده … بو خسه بر کلشنده اولمز سنبله پیوسته کل
ذو قیاب زخم پیکانک اولانه درد آشنا … ایتدی هر دستهٔ خاره فدا بیک دسته کل

شاعر رنکین ادایه برک سبز مدبتر
کلستان طبع راغبدن بو پر جسته کل

حرف المیم

شاهد شوخ خیالک زیب آغوش ایلدم … سرو قدک شعلهٔ داغمله کلپوش ایلدم
سوزشم بر کونه تقریر ایلدم بر آب و تاب … شعلهٔ منقاد شمع بزم خاموش ایلدم
کرچه بولدم شهرت داغمله زینک امتیاز … لاله وش دم درد رامانحون دل نوش ایلدم
خواهش دلدن صدای غنچه پیکانه نکه … کل کبی سرتاپا هر زخمی کوش ایلدم
چاشنیٔ وصلتکدن شوله اولدم ذوقیاب … تلخیٔ ایام هجرانک فراموش ایلدم
لنکر عقل ایله پابرجا ایکن ماند کوه … شمدی کوه عشقه باقدیا کبی جوش ایلدم

سن راه اولدی خرد نظاره در راغب خیا
کنزی شرمدن رخ دلدادی روپوش ایلدم

خیال زلف خم بر خمکه ایلر خاطرم درهم … اولور بومدآهم توغ شاهی دود دل برجم
زلال تسلیت ایدر غلو کیر آتش عشقی … کل داغ فروزانه شرر در قطرهٔ شبنم

هواسی آتشی افروزایی سودانڭ کیندن | تماشا ایلدم اقلیم عشقی باشقه بر عالم
تجلی خطی موهوم ایکن تکدیر ایدر طبعم | قوپر ابر تجلیدن دل آیینه لابد نمدر
هوای زلف لعلکله بودر قانون عشاقڭ | اودر مانندی کاهی صباکه بوسه لکدن
کسرسه بزم صهبادن ایاغڭ زاهد حسنکن | فلکدن چین ابروکبی تیغ خوشقدم ایلم

حسودا هر منکر ایلسون نمی سرفرو راغب
محرکن سراپا طینتمدن نشوهٔ آدم

دل شهباز چشم یاده کوستردم مبالمر | کبوتروش او طفل نازه برآواره کوستردر
طبیبکاری دوای صحت اولدم چشم ابروندن | مجید نبض جانی اویله بر بیماره کوستردم
نوله فریاد ایدرسه شعلهٔ رامشکر غمدن | مثال دود دل بر آتشین رخساره کوستردم
بر ایتدم رهگذار دلبری خون سرشکمله | یولن قاندوکه نڭ اول غمزهٔ خونخواره کوستردم
طبیبم کودمک بر کسه شایان مرهم لطفه | دل بیچاره صدپاره یی صدپاره کوستردم

قد خمکشته ایله راغبا با نرم او رخساره
کمان کهنه بروانرکادم ناله کوستردم

یایڭ ابروی یار اولسه دهٔ آهن جکرم | قندن بر جنهٔ سخت اولسه اتی بن جکرم
رطل مرد افکن زهرابهٔ غم جکرم | جام صهبای مروت کبی بردن جکرم
ناز ابروی هلالی جکرم لیك او مهڭ | تیغ ابروسنه بن حسرت کردن جکرم
پاك دامنمدر علتی کوتهلکیدر | عیشدن ضمیمه که هزله دامن جکرم

نکسه نڭ

کسه نڭ مدخلی یوق ناز و ستم جور و جفا | باری کافرنه جکرسم ینه سندن جکرم

ثقلت وضع رقیبڭ جکیلور می راغب
خاطرده وستا یجون محنت دشمن جکرم

حرف النون

مظهر سر تفاوتدر لدنی بو عالم | کوستر نغمه ده کی مدغم اولان هیئت نغم
مصدر شهرت صیت اولمز ایدی طبل و علم | زخمه تاب آور اولوب اینمسه تثبیت قدم
اهل هوشڭ نظر چشم حکم بینکدن | نشئهٔ عبرته دائر کورینور ساغر جم
دلکه مجروح اوله ممنون نوازش اولمز | زخمی آیینه نڭ ایلرمی قبول مرهم
حقه قائل ایدی بی شبهه بیلیدی هر کس | سورت حقدن نیجون اولمزدی خلق آدم
اهل تقلید مفید اولمز اگر اولسه ده فیض | گل تصویره طراوت نیجه ویرسون شبنم
برو آن بر دخی اقبال تقول ایلیور | عالم راحته بکزر کبی اقلیم عدم
لذت اطعمه ده راحتی جسمندر آرد | نه بیلور نشئهٔ ادراکی تدد اهل شکم
وهم به نسبت ایله اولمز ایدی برده بلند | اینمسه جنك تواضعلر ایله قدینی خم
ذوربك حملهٔ اندوهه طیانمز ساقی | اولسه بنیان طرب هر نقدر مستحکم
کندی حالڭ قیوبن اشقلره اغلردی اومد | بلسه بو کرته فلکن نیجه در جور و ستم
سم هجرانکه امدد ویری ارباب مذاق | تولودای غنچه دهن لبلرکی بر امسم

هبا ولور خواهش دل ایله خام ابرامی
وقتی وادعرض مرامڭ دخی راغب ایسم

اولور چشم مفیدم کریهٔ خونابدن دوشن | مثال دیدهٔ ساغر شراب نابدن دوشن

نه حاجت پرتو دلسوز مه تابانه بیچاره   اولور داغم فتیل پنبهٔ مهتابدن روشن

اولور فیضیله مرده دل روشنکر هر کز   دکل آیینهٔ گیتی نما سیمابدن روشن

کشاکش بولمدی دل گریهٔ دریا خروشمدن   اولور خانهٔ گوهر نمود آبدن روشن

کدر ویرمز ندکلو تیره بخت ایسم بکا راغب
فروغ همتم وار مهر عالمتابدن روشن

امید نشوه دن بزه هیچ ده سر ویرن   فکر صفاده اولدیغمزدر کدر ویرن

جوهر بها و آتش شوق کلیدر   شاخ نهال طور دکل برک و بر ویرن

تا ساق عرشه دک نیجه نه ای آه بی اثر   ویردی سکا بو رفعت ایله پایه لر ویرن

غمازی نگاه تحسری آهمی   تبسم او شوخه راز درونم خبر ویرن

شهباز اوج حسنه روشن نازیسه دخی   افتاده لر دکلمی سکا بال و پر ویرن

تاب شکست لشکر ظلمت محال ایدی   حسن اولمسیدی پنجهٔ خورشید فر ویرن

شمدی دریغ نقد سرشکمی ایلسون
راغب او شوخه مردم چشمکره پر ویرن

می عشقیله کورن اهل فنا مدهوش   زاهد خشکی پسند ایلمز اولدیغی هوش

تن برهنه ایدر اول کشتهٔ چرخ غدار   کورسه شاهنشه اکر خلعت جاهی دوش

بحر عمری نه تخلیص وجود ایلیه مرد   کورمشن بزم میک بیجه دریا نوش

جاشنکیر دعا ایلسه دستن بالا   نعم خوان الهینده آچر سرخوش

تشنه سی قصه کتورسه نه عجب مستانه   کورمه میسن جم ایچنده می لک جوش

قصدی

قصدی اقرار وصال ایتمه در ایلرسه سکوت   نوله بوس ایلسه عشاق لب خاموش

کریهٔ نالک ایچسه نوله اهل دلک تأثیری   مطرب ناز ساز نیازک کوش

نه در دختر رزک خلقه تمنی اولمز   مهر و مهدن اکر ایلرسه فلک منکوش

صنمه پرواز ایدر تحریک صبادن راغب
کلی خفظ ایتمه ایچون بلبل آچر آغوش

آرزوی وصلتک کتمز دل مهجوردن   دور اولور می فکر صهبا خاطر مخموردن

اولمدی جوی سرشکم کلشن آرای هوس   بر کولر یوز کورمدم بن طالع برشوردن

برک سبز آتش اولمش ده او ورده کلیم   میوه چیدن اولمق میسر می نهال طوردن

پرده پوش عیب اولور سیر مقاماته هوا   کمسه بد آواز ایشتمشمی خر طنبوردن

کورمدک بر منظر قرب تماشای هنوز   استماع ایتمکده یز اوصاف حسنک دوردن

انتساب اهل دولت خاکی هم ایلر عزیز   زائل اولمز صیت عزت کاسهٔ فغفوردن

اولقدر بولدم زن دنیای راغب بیوفا
چشم پوش آرزو اولدم بهشت و حوردن

سرکشته در ملازمی باب توکلدن   ربط ایتمه کچه بریره حبل توسلن

نقدین نثاره ویره اما کم خبر ایدر   سرمایهٔ تعهد ایدنلر تنزلن

وابسته در مکارمی همت قدر و جاه   سیر ایلیه استخوانه همان تنزلن

عالمده کورمدک هله شخص وفایی بز   رؤیاده باری کورمش اولیدق تمثلن

برکون اولور بو نقشیده دست قضا بوزدر | چوق کوردمشز بو کونه فسادك تبدلن
وعدنده خلفه ترکس بیاری اول مهك | ایما ایدر قبولنه عذر وتعللن
هر شیئك اعتدالده در چوق خلاوتی | عیش دمنده بیمزه بولدق توغللن
مانند کوه ایکن بنی کایتدی محبتك | طاقا یتدی طاقتك بو ستملر تحملن

چکرم خمار دشنهٔ موهومدن دخی
راغب صفای خاطرك ایتم تخیلك

مست جام وصلتك هجر ایله مخمور اولسون | کوردیکنز کیسه هیچ عالمده مهجور اولسون
کندیده مغموم اولوب دلشادئ اعداسنه | دوشمنم محزونیٔ دوشمنله مسرور اولسون
انکسار دنتی اولورسه کنبد مینا شکست | قلب عاشق الامان دستنده مکسور اولسون
سازکار کار عالم قوت اقبالندر | بخت فیروز استرز بازوی بردودر اولسون

اعتراف جرمله دانایه خوشتردر جزا
کیمسه راغب عذر نادانیله معذور اولسون

حرف الهاء

صقن دست فراغ رشتهٔ طول امل ویرمه | نظام ملك استغنایه غفلتله خلل ویرمه
اولور بر کنبد بنیان عداوت دور برسیندن | همان سن بازوی بخت مدارایه کسل ویرمه
ایدر سن خاك بر سر خانمان زهد تقواجی | کل برج شهامت دور میدان بوله تل ویرمه
بو میدان محبتده عطایه اخذ اولوب غالب | ایاغ الق زیر دستانه در بیرایه ال ویرمه
مدد همحال سهر آب ایله بیمار هجرانك | ویر دستك نوش دارای وصالك بیحل ویرمه

کبار دولتی

کبار دولتی همشرب پیر مغان بولدم
قصیده استمزلر راغب المزلر غزل ویرمه

قالدی نقش خاتم لعلك دل غمپیشه ده | غنچهٔ تردد قو آچلسون درون شیشه ده
ایلسون تا داج دلکه چین ابروکه نکاه | ایکی شیر اولمز مثللدر سویدیکم بر بیشه ده
ایتدی شیرین کاری فرهاد نقش بیستون | سرنوشتن کم قضا رسم ایلمشدر تیشه ده
اولمده رهیاب سرکاکل خم در خمك | چوق کلید مشکلی ایتدم کشا اندیشه ده
جمع اولا خط لبکله زهر شکرخندنك | بیشهٔ جدواده تشبیه ایلدم بو شیشه ده

خرقه پوش خانقاه بی نیازیدر دلم
ایلمم راغب مدارا شیخه ده درویشه ده

اولمدقجه تا نوشته فهرس تقدیرده | مطلب مقصد بولنمز نسخهٔ تدبیرده
جلوه کاه یار اولان دل نقشنی ایتمز قبول | صورت دیکر محال آیینهٔ تصویرده
اولدی اهل سوادك وضع بختی باژکون | سر فرو در کار خامه خالت تحریرده
خون کرم عاشقاندن موی آتش دیده در | پیچ وتابی ضمنه کورکیم جوهر شمشیرده
اول بتك چشم سخنکوی لب خاموشنه | نکته سنج اولمق قولای سوز آشنا تعبیرده
رهروی سرمنزله هوای عشق ایدر | بر آدم کتمز پر و بال اولمدقجه تیرده

الدی میدانی بو وادیده ندیم نکته باز
اولمه چوق رفتاره راغب ساحهٔ تنظیرده

مساعد سیهکاری چشم فتنه پردازه / حذر ناسازی کاری قسمتندن بخت ناسازه

قومزلردن نسیمه کرچه جنبشلرله تقلیدی / پیام یاد ویرد کو نقدر اما دست بیبازه

دد آزاده نیارك قامتن اولمه کران سایه / کلور فیض خدا کلدکده پیمیزان اندازه

پریشان نسخهٔ ایامه کلز ربط تدبیره / قبول ایلرمی اوراق کهن حکمله شیرازه

اولور هردم بهار خادزان بخش مردم / ایرن گلشن سرای کوشنی موقوف غمازه

شکار ایلدیك انداز نن نسر طائر چرخی / کلنجه باز عنقا باهمت شوق پروازه

نزاکتله دها نیار دنکوش ایلرم اما

بو شعرك عجمی اولسه راغب تازه دن تازه

وعدهٔ وصلدن دونمی و مهلك کوشمده / قالدی خمیازهٔ حسرت کبی اغوشمده

نقد اولسه هویدا اثر حسن قبول / جنبش حرف وفا یوق لب خاموشمده

عقل کل حسرت نه جرعه ادراکمدر / نشوهٔ فیض ازل وادی سرخوشمده

ینه دیوانه دیوانه ایدر دلسوزی / دوح مجنون دولانور کرد سر هوشمده

طرفه پامال حوادثمی اولور تجلیت / شور سودا بسر و بار امل دوشمده

ایلدم مذهب ابنای زمانی تقلید / یاد یادمدن دست اولور فراموشمده

دیری اول شوخ دل ساغر بر داغ اولسون

اثر بوسهٔ راغب دل مینوشمده

فلك آیینهٔ خورشیدی اصمش طاق کردونه / دوشرمش پرتو عکس جمالکوه هامونه

جمالکوه

می کلکونه رونقبخش اولور شفافی مینانك / ویرر رنکینی داعی طبع نازك تازه مضمونه

کیمك کیم چشم ادراکی حقایقدر ناوله بسته / فلکده عالمی دوراتسه بکزر اسب طاخونه

بلاس ژنده و کهنه سفال اهل استغنا / دکشمزلر درفش کاوه یه تاج فریدونه

فلك اشکسته ایتمز بکده دوشن دللرك / قومزلر جوهرك ذی قیمتن ترکیب معجونه

انك اوازه سندن کوه و صحرا پر اولدن نرجم / قلور طوتلیجسه برجا دحسد اقبال مجنونه

اوشوخك حسنی وشرو مثنا نامعهودی / عجمی داغ سینهم داغ اولورسه نقل وارونه

سپهر و زانهجری کامرانیت فیض حسنکله / ور فکر دانیٔ خطکدر اماده شبیخونه

چو دن دم اوردمی ماجرای قهم ایدن راغب

ادب مانع دکلمی اعتراض صنع بیچونه

روز تا رسیده خاور ایروب اخضاریه / ویردی هرشهر نویدی خبر اظهاریه

روز اولن کبوترله اوجوز دق کاغذ / جاجی بیرام ویدی کلوب اخباریه

قنی اوایش تقوا دنا نر زیاهده / یوم شکر دیو طوتمز ایدر انکاریه

چیمهٔ طبعمه کلزدی عروس روزه / ددم اشك ترم ایلسم ایثاریه

حق بو در نیمدی بو روزیه تقلید اولمز / شعرا جمع عفیراتیسه لر اکباریه

آفرین طبعنه هر روزه لکیله راغب

سویلدك بوغزل تازه تر افطاریه

ایدر اعجاز حسنك نقش آتش سطح آب اوزره / دوشنجه عکس یاقوت لبك جام شراب اوزره

اولوب حال صفا هکده رخ آیینه تاب اوزده　　هویدا احتراق زهره جرم آفتاب اوزده

کورن کیفیتك پشت لبکده سبزهٔ خطك　　غباری نشوه ده ترجیح ایدر لعل مذاب اوزده

گلشن چمنزارك کورنجه آب اولور تاب رخك　　دونر بلبللری مرغابیه دریای گلاب اوزده

مکر نقش خیالکدر که ثابتدر دروغن　　نقوش گاه دکاه عالم کون انقلاب اوزده

رتبه بلند اقبال آهم سایهٔ عشقکده اول　　علمدر خفقهٔ دود درونم نه قباب اوزده

اعمه اولوردی جام بیادی صباح حشردك　　اولورسه هیئت وصلت مصور جام خواب اوزده

سکون مرکی بلمم شویله بی آرام سودایم　　قالور سیماب زن خاکی تبرم اضطراب اوزده

اولور گاهی محیل گاه اولور راغب خزانینه

دکلدر واردات فیض هر دم بر حساب اوزده

مباهات ایلمن دنداں مشرب ذوقه خصوصنده　　مکر کیم بادهٔ گلفامه ساغر خصوصنده

اناث معرفتله خانهٔ دل بولسون آرایش　　تکلف بر طرفدر بالش و بستر خصوصنده

عجبمی دعوی عشقکله پرداغ ایلسم سینهم　　کلکدر نقش خاتم کنزی محضر خصوصنده

اگر مقصود اثردر مصرع برجسته کافیدر　　عجب خیره ایم بن سد اسکندر خصوصنده

چاره‌سز نه چاره قوللا نلسه خدمت دیگرده　　حله جائز دکل دلاکله بربر خصوصنده

اولورمی جیشم حسرت حسن عالمسوزدن بسته　　باقلمز خاطر احبابه هیچ دلبر خصوصنده

وحید نکته سنجه راغبا آل ارقه سی برده

خصوصا نو زمین تازه طرح و تر خصوصنده :

غرابا صبا آبدن بوردن دکلکن طرح گلشنده　　عجب خال سیه دوشمش عذار یاره دن بزمم

وروب مدتکا حمله مکر هر تاردنه بر تاب　　کرفتار اولدم آخر او لکند طره دن بزمم

بو گلشنده نیجه گلچین شوق اولسون دلا نکار　　گل خورشیدی ایلرکن سپهر از ضغنه جنبزمم

کر آن تمکین نخوتا ولمه بکده ای سبکمایه　　دکلدر دست ساقی کرنیء اقبال باه بزمم

تنزل ایتمدکجه گوهر اولمز قطرهٔ نیسان　　بو لوردو شن ضمیر آن رفعتی اولدقجه اتکنزم

بن ایتمم ادعاسن باری انصاف ایله ای آفت

١　وخامیدر انه بتو وادی راغب کبی بر بزم

قابل عشق اولسه دل اما هوسکار اولمسه　　زود نقش رو د محو آیینه کردار اولمسه

بلکه تاب آور اولوردی دل نگاه نازنه　　غمزه یه شمشیر ابرویه طرفدار اولمسه

کیمدن واد یا داء عرض مدعای تندخوی　　آه حسرتدن تمنالر بدیدار اولمسه

اولسه همسیح تساوی باری عیب ایله هنر　　بوالفضولانک کاهی قدر کوه بیدار اولمسه

نشوه دار اولدقجه ناهموار اولور مشربلری　　مست اقبال زمانه بویله سرشار اولمسه

خود ندانی طینت مردم مرکوز اولمقده　　اکلمز پیش پسن اقبال واد بادار اولمسه

ایلمز راغب تأدب کسه بی خوف و رجا

دعوی منصورایدر دی هر کیشی دار اولمسه

رفتار ایده نه وادیٔ عشق ایچره بولنجه　　دستنده ده راست عصادر بولنجه

تلخ ایلدی کام هوسن خامه دوشنلر　　قوی بو سمنه میوهٔ مقصود اولنجه

از دنجش ایله قابل تکدیر اولور اما   چوق صوکونور چشمهٔ صفوت طورنجه
دل قالدی تهی مایه اولوب دیرن لوم   مینا بو شه نور خوصلهٔ جام طولنجه
بر کره طوتنسك تلنه سازدرونك   بیك دورلو نوازشله دزلمز بوزلنجه
وصف علی پاشا ایله تنك اولسه ده راغب   تذییل ایدرم قافیه انجام بولنجه

کرا وصف ذرهٔ کرم عزمنده اولورلر
توفیق ظفر همرهی صا غنجه صولنجه

آهن اولسه ده فلکك چك کمانی   چکمه فلکده سفله لرك امتنانی
خورشید روش کرکه ده فیض کاملك   بالاتر ایلر کجه فلك قدر وشانی
جانم قورتری نغمهٔ ناسازی بلبلك   بیم خزان غنچه نك احمر دهانی
آخر اولور فتادهٔ خاك آتش اولسه ده   هر کیم که ویردی دست هوایه عنانی
ساقی خراب ایلدی مستانی شویله کیم   معمور ایتدی شوق طرب خانه نی
بوی وفا طوتمدی هرکز مشامه   کشت ایلدم هزار جهان کلستانی

اکدردی قهر و محنت ابنای قاهره
راغب وزادترم کتابت زمانی

اکر مرادك ایسه خاطرك کشاده لکی   مثال آیینه نقش درونه ساده لکی
دوشنجه برکله مهر اولور بفلکری   بچمنده قطرهٔ شبنم نهال فتاده لکی
بضاعه قالمز ایدی افتخار محدومه   فرو نهاده اولمنسه افندی زاده لکی

دیمش رقیب مکرجبین نابروی   اول ابروانه دوشرمی بن اول کباده لکی
سکون لنکر عقلکده کم دکل اما   خروش بحر جنونده وار زیاده لکی
بیلن غبار رهك توتیای چشم امید   مرجح اشهب صبحه کورد پیاده لکی

آچل کنار چمنزاره کل کبی راغب
اکر مرادك ایسه خاطرك کشاده لکی

اولمشدر دل اولمهك تك زیب داغندن   چخنك استر اوسنوا استر اولمشو مهی
تابش مهر جمالك دآب ایدرسه بردلی   چشمهٔ خورشید اولور شبنم کبی جولانکهی
اولقدر دیدم پیچ افکن خیال قدی   تخم اشکم تن دوشسه سبز اولور سرو سهی
چوق بیلنلر اندی ایتر دردی سر کوینده   کوردکمز آهی نیدر ایلمز سرکو یکهی
الده ساغر ایله خنجر سرده صهبا نشئه   فتنه جو دلبرلردی شبهه سز سنسن ماتشاهی
اشتهادن بربر قیغبد کلدر زاهدا   جان و دلدن کوش ایروب یاد ایتدکی

کوش ایدنلرن نغمهٔ آتش نوای خامه کی
بلبلان راغب فراموش ایلشلر جهجهی

کنج فراغه کرچه کم همت قومزسنی   سودای جاهه دوشمه کم راحت قومز سنی
شایان قرب حضرت اولوب برخلوصه   یوقسه بهشته زاهد عبادت قومز سنی
زیر نقاب شرمده ای ماه پاره حق   وادیٔ انزوا ده بو شهرت قومز سنی

البته بر مهك اولور اواده بحر للك   هیچ كیمسه یه چالنه بو طبیعت قوزسنی
دوشمنده انتقام كبی وارمی بر صفا
راغب بو ذوقه آه مروت قوزسنی

بو كلشنك دشتك شرار اولدی ژاله سی   داغ بر سمندر اولور بوك لاله سی
زیورا اولور همیشه براغوش حسرته   نوا می طوغمش اومه حسن ایله هاله سی
آب و هوای خون دل دود آه ایله   كلبرك دوبی سنبل تر در كلاله سی
یا ذسه بهار شوق هزار ورق ورق   صد برك اولوردی باغنده هر بوی ساله سی
كیم كوردی بزم می كبی بر دوشق انجمن   قندیل جام بزمه مینا ده پیاله سی
تأثیر ایدرمی هرزه دراد جرس كبی   اهنه لانك اولسه فریاد و ناله سی
جكم اوباده دن كه كله بوی امتنان
راغب اولورسه تاج سر جم پیاله سی

دونق اولمز سخنه حسن ادادن غیری   وارمی سنك كهرك فرق صفادن غیری
طرفه دكان حكمدر بو كهن طاق فلك   نه ادرسن بولنور درده دوادن غیری
غرض حقه اصابت نیجه درسیالله   وارمی بر طوغری كیدر تیر خطادن غیری
نوشه ٔ راه طلب ایلر ایسك اخلاصی   حضری دهر ارمه عون خدادن غیری
بلسك اغیاره نه درد منتی باری اوبتك   كورمدك بزهله بر نشئه جفادن غیری

بنه

بنه همجنسی ایدر آدمه راغب حسدی
دشك ایدرمی سكا كسه وزرادن غیری

مدار اسیای دولتك نادانه در شمدی   جهالت صید مرغ كامه دودر شمدی
قماش معرفت كاسد متاع بند در غیب   هوس تحصیل كالای سروسامانه در شمدی
صفایه ساغر مینا نشاط باده حسرتكش   عجب اسباب بزم عشرتم ویرانه در شمدی
خموشی هزارك شعله ٔ اواز كلشندر   بكا همبال سوزش شوقله پروانه در شمدی
كورور حالی صفادن كردش ایام ناسازی   الدن كنبد مینا تهی پیمانه در شمدی
كوزی ایرین رقیبك تیره لندی كوكب بختم   سواد شام غمی سود یكم صبحانه در شمدی
صورورسك راغب شودیده ای بی وفا خالن
غمكله كشت دشت كوه ایدر دیوانه در شمدی

شعله ٔ داغمله لال ایتدم زبان بلبلی   آتشه ویردم چمنده دودمان بلبلی
واقفان سر عجز سر عشق اهل خموش   غنچه ٔ لب بسته دن راز نهان بلبلی
خار خار هجر نه ایلر تلاقی وصل كل   بو نه ٔ خار ایدسه غمی آشیان بلبلی
تاب غیرت ایتدی خاكستر نشین پروانه یی   كوش ایدنجه ناله ٔ آتش فشان بلبلی
هر سخن رونق ویردی سوز دل تقریره   غنچه دن كوش ایله دنكین داستان بلبلی
آتش كلدن تن پروانه یی ایتسون كباب   شمع چون اجمقدن كلدروشدها بلبلی
بلبل كل قلقل مینا و جام مل یتر   جكم راغب ناز كله امتنان بلبلی

اول آتشین رخسارکه هر سینه ده یانمدی   آیینه کبی بر نفس آغوشده یاندی
دؤ باده کوردجه دولت بیدار وصالك   دد خواب ایدی بخت دل شوریده اویاندی
فائق بلکورد بخندهٔ کلزار معنانی   دنك می کلفام ایله زاهده بویاندی
چك دین کبی هوا ده دکل عرصهٔ نخوت   بو حیله ده چوق فارس خود دالمیاندی

تنك مل ایچون ویردی فم لعلکه اولشوخ
راغب نمکیندن ایچلور بویله می اندی

فرمانك اوشه مملکت دلده یورتدی   بیگانه هوس هر نه که وار ایسه کووتدی
قاپناندی او قلیوتجی بتحکیر و هوایی   چوق کشتیٔ دل لنکر تمکین سوردتدی
دل تشنه لره قالمدی بر قطرهٔ فیضك   سرچشمهٔ احسانکی اغیاره قوردتدی
عاشقلر وار ایکن کویکه اشدی قاپودی   ایت کبی رقیبی بر از اددن اوردتدی

تنك اولدی زمین ثقلتی دفع ایتسه مناسب
راغب قلمك مسند اندیشه جوردتدی

رهنما اولدی لمر هلوه فانوس کبی   علم اول شعلهٔ آواز ایله ناقوس کبی
ای کریبان تحمل نه کلوکیر اولدك   سینهٔ چاك ایلدم پردهٔ ناموس کبی
کیمدر ای شوخ عجب مظهر لطفك بلسیم   با قدم احوال رقیبه اوده مأیوس کبی
صیت حسنك طوتدی آفاقی کیده سه بویله   کرکیلوب سینه سی اقداره لرك کوس کبی
یوز سودی پاینه پاینده بولوردو لتنی   وارمی سرمایهٔ دفعت قدملك بوس کبی

ایغك

ایغك دنك اله کور بعمیه کورسوت ساقی   زاهدك بزمه چوکر ثقلتی کابوس کبی

راغبا ایلر سینهٔ زیور دوش رغبت
بر متاعك وار ایسه خرقهٔ سالوس کبی

ایلدن اولبری دو حسنه دل القبا لربالی   کوزداوده مرغ بینوا اوشدالدن دالی
نیچه ازاده اولسون اهل شوق بار تعلقدن   دکل تفریق قابل صورت حمالدن مالی
لباس نو قماش قللی زیب دوش فخر ایتمز   تجرد پیشکان زهد اولور خالدن خالی
ویرر رونق عروس نقشه کلکون طسعیدر   مطرا در کیت خامه نك خیالدن بالی

دکل قحط سخن تنکی وقت ایلر مکرر راغب
قماش تازه نظمی کثرت اشغالدن غالی

اهل اولدقچه پریشانی زلفه یاری   لشکر خط ایدر فتنه لره امدادی
تلخکام ایلدی عاشق بنه بر شیرین لب   بیستون ستمك شمدی بنم استادی
نکه ساحرینك مکر فسون شاکردی   ناوك غمزهٔ سنك تیر وقضا استادی
سه تیغ دنری ایده پادشه هفت اقلیم   می کبی وارمی عجب مایهٔ خاطرشادی
ایلر عشاقی زمین دوش هوا   ملك حسنكده مدد ایلر نو ایجادی
حلقهٔ چشم غزالانی اولور حلقهٔ دام   صید اولور کنزی بو تجمیر کهن صیادی

بر نسیم ایله خراب اولمدی ماننده حباب
سست ایکن راغب عجب قصر هوا بنیادی

ایتدك ابسطرهٔ دلی بینوا مزجی … بیلمز لکیله داغه دوشردك هما مزجی
فریادمی دسیدهٔ گوش کلایت صبا … مفتاح باب کنج دجا قیل صدا مزجی
زنجیر لعلدن بزی کزدهٔ خلوص نیل … دست صبا یه ایتمه حواله دها مزجی
گوش ایتمز اولدی ناله سنی بلبل دلك … دو عشق کبی او غنچه دهن ابتلا مزجی

داغ وصاله ایرمدی دل داغبا هنوز
کم کرده ایتدی بخت سیه رهنما مزجی

اولمهده سرتاپا نور محمد تنی … تار کتان ایتمهدن اولمیوب پیراهنی
برقع ایتدی خنده سی کشت حیرتده دهانی … یا نری داغ رشك رخساریله ماه منی
ایلدی دعوای یکرنکی سیه رو تحکام … فلفل خالی کبی یکا فور صبح کردنی
چشم عبرتله سراپا یندن بن تمیزنه … خلق طوتمز لوغزل اوستندن عبث پروزنی
ایلمز نامردی درع مغفری صاحب هنر … تیغ وش مردك کرکدر جوهرندن جوشنی
ناله دمسازی جبرك ایتدرن تاراج ناز … ایلین اکاه فریاد جرسدر رهزنی
کشتئ صهبائی تدریج ایله قوللن ساقیا … دعوی دریای کشت ایله قناعت بیلکنی

شویله سرشار رحیق وصلتا اولدم داغبا
یاره ایلودم اشارت صورسه لر بنی

ایرن ایتمش موثر نشئهٔ خاکین خورشیدی … صفای عالم آبه مسخر جام جمشیدی
اولور سالك دقایق عالم تحقیق البته … اتانلر کرد سندن دیقهٔ تن وير تقلیدی

حاسن

حیاتندن اولا سیر آب اولور دل تشنهسی مویدن … دکل حضرتك دخی شایان غبطه جاویدی
اولیدی مائمه غالب سرودك ایلدی … محرمدن بری تقویه سر نامهٔ عیدی
سواد خط پشت بیاض گردن مینا … یتر اشغال روز شب براق تبییض تسویدی
سه روز جاه نخوتلو ندای بو الهوس بلسم … عجب ویر مستی گردون دستنه منشور تأییدی

نهی مغز نشاطم کاسهٔ طنبور وش داغب
فلك گوش ایلمم دآمشکرم بزم ایسته ماهیدی

صانمه ابنای زمانه بنی دلریش ایتدی … هرنه ایتدیسه بکا بخت ستمکیش ایتدی
لذت نیشه سی نقل می جام لیکن … عیش ونوشی بکا دوربن فلك نیش ایتدی
تا المدی رابطهٔ خانه سامان قطن … حلهٔ سحت وزارت بنی درویش ایتدی
دهنن زهد خرد غمزهٔ دددین ایمش … بولدی حسنکده او شه ملکی تفتیش ایتدی
قومدی حیرت دیدار دیدم نطقه مجال … صدد طوطی آیینهٔ دبریش ایتدی
خط کلوب جنبش ابروسی کمان اصلدی … غمزه سی تیر جکر دوزینی دلریش ایتدی

بن بونه کلسه جهان ایله قرا ایدی هرکت
داغبا علم دهر کیم بکا ایش ایتدی

تمت الغزلیات

تخمیس بغزل شوکت

فروغ آتش صهبای جان از فیض تن باشد لطافت بخش آب زندگی خاک وطن باشد
مرا این روشنی از غبار طبع من باشد صفای جوهر حال نهانی کاه من باشد
گل آیینه را خاکستر گلخن چمن باشد

بمدهوشی جنون مستی مخموری غبا باشد ز خود وارفته را عیبی مخموری غبا باشد
نه از رسوایی عشاق منظوری غبا باشد محبت چون شد پر زور مستوری غبا باشد
شراب رنگ عاشق بادهٔ مینا شکن باشد

زدود عزیزی انتظار از بس نکوسوزی بچشم من سعید عشر زداغ تربت سیه روزی
با امید که از سوزش و به پیغام غم سوزی بدنبال نسیم از خویش رفتن نیست امروزی
دماغ ما بیابان مرگ بوی پیرهن باشد

گلی نشکفت از باغ کمالم جز پریشانی ز بخت کار خویشم نیم روی خندانی
زبان خامه‌ام لال است بند ادنی خیر آنی نشد از گفتگو حاصل مرا غیر از پریشانی
دو لب را چون بهم آرد که افسوس من باشد

ز شهبال همای اوج استغنای بی‌ترت ز چشم آهوان دیدیت مجنون نیست دیگرت
عجب نبود که رشک آرد ملک جای تحیرت ز اشک دیدهٔ یعقوب دارد شمشیرت
شهیدان ترا پیراهن یوسف کفن باشد

ردیوان ازل وقتی که شد این بخشش نعمت بمیزان خود خود شد بهر کس دو زدش قسمت
چسان غافل شوم راغب کسی از سر این حکمت دهان تا سیا این حرف گوید بر زبان شوکت
چرا باید بغنگ ذوق بودن تا دهن باشد

تخمیس بغزل نابی

سرمایهٔ سعادت چرخ اختر مندر پرهمای دولتی تاج سرمندر
آثار فیض نعمت حق پیکرمندر موج مراد بادهٔ جانپرورمندر
حرف نشاط زیر لب ساغرمندر

عنقای نازپرور اوج قناعتم طاوس خوشخرام خیابان نخوتم
شنقار فرود شکن سنگ حسرتم بازشکار کیرجه کاه همتم
کام دوکن جنبش بال پرمندر

کشتا بلدم افاضل اقطار عالمی تحقیق ایجود مبادی ادوار عالمی
درک ایلدم نتایج آثار عالمی بندن صورك حقایق اسرار عالمی
تألیف راز دهر از برمندر

روشن دگلی سوز درونمن تابوج هر بر نفسم ایتمه دد بر فیض سنوح
موقوف جنبش لبم آثار صد فتوح آهمدر کلید طلسمات کنج روح
آب حیات لجهٔ چشم ترمندر

دلجوی هوای صفای خاکی پاک هر نخل بارنشوه ده مانند شاخ تاك
راغب ایدر خیال گریبان صبر چاك نابی ایدر شکوفه‌لری هر کی عطرناك
باغ بهشت خاطر نازکترمندر

تخمیس بغزل نابی

نه کوتاهی همتدن نه نقصان هنردندر نه بی‌مهری طالعدن نه بخت بدگهردندر

نه علویدن نه سفلیدن نه افراد بشردندر　　نه سندندر نه بندندر نه چرخ کهنه وردندر

بودردسر خمار نشوهٔ جام قدردندر

اولا ازاده خاطر دولت دونان عالمده　　اولورمی قدحینده منت احسان عالمده

نمک لیس اولسه دل صحبت اخوان عالمده　　دهان آلوده اولمز نعمت الوان عالمده

دماغ دلده لذت خوان نعمای سحردندر

اولوردکن هر نکاهم عاشقه برناولهٔ دلدوز　　دل اغیاره دوندی شمدی شصتند اولدی برآموز

بوددامانه آیینهٔ مهرای ماه بزم افروز　　دوشن ساکم تغافلدن بکاده آه تفافلسوز

دکل سندن شکایت شکوه آه پرشرردندر

برآه صبحکاهکله اولوردکن مقصده واصل　　بوجنبشله سکا عزو قصور ایتمک نیجه قابل

دکلدر بی سبب دسانق لطلر بویله یادل　　سکا اثبات تقصیر ایلمك بو جهد ایدل

بو تقصیراتی سندن دکلدر چشم تردندر

بلند اولمقده در دائم همیشه همت طبعك　　دخی بالاسی ممکندر اولورسه رغبت طبعك

مسلمدر اکرچه اهل طبعه دقت طبعك　　بو تعبیرات وسعتی دکلدر قوت طبعك

بو فیض معنوی نابی یه مجرای دکردندر

قطعه

نادر بولنور طینت کامل مقصود　　کم مایه دن ایلرنه کم ایلرسه ظهور

اقبالسه روزه ایله تغیر کلمز　　مست اولسه ده حبطا ایلمز ادباب شعور

و نه قطعه

قطعه

شکل تبدیلده تعبیر ده بر کچه کشته و کذار　　بو محل اوامشیدی راحت ایچون جای قرار

دخی چوقکسه بزم کبی کلوب کتسه کرك　　بویله در قاعدهٔ وضع سپهر دوار

قطعه

ز شوخیها چنانم سوخت از بس کردن بر جحی　　پس از مردن ز خاکم شعله جواله میریزد

تهی زان ماه رو بر دم بجاك اغوش حسرت را　　عجب نبود پس از مرك از ز خاکم هاله میریزد

تاریخ برآی شیخ الاسلام محمد اسعد افندی مرحوم

جنذا فرخنده شب صد لیلة القدرش فدا　　میشود کرد سر صبحش هزار ایام عید

خفته بودم بر فراز بستر غم سرکران　　ناکهان بر کوشم از بر یدا این نوید

اینچه خفت بیمحلست اینچه خواب بیمنك　　سر برون اوردکه هان صبح امید بر دمید

واجب آمد طالع عرفان شوی پاك از نحوست　　نیر فتوا از برج سعد اکبر شد بدید

یعنی مفتی زمان با ارث استحقاق شد　　از برادر از پدر آن صاحب خلق حمید

حضرت علامهٔ دوم اسعد سعد اقتدا　　سید ارباب فضل و فخر اهل رای دید

در اصول ابن همام در فروعات ابن تاج　　در شریعت بوحنیفه در حقیقت بایزید

میکند از طور فضلش ابن سینا اقتباس　　بوسعود از نیر فضلش برآید مستفید

در انشا و آتش خفی اسرار قانون حکم　　کشته تلویحات او در اصل دین رکن مشید

آن قدر صیت بلند آمد در احیای علوم　　همچو شیر از هیبتش دوح غزالی مرمید

خسرو علم این در را همچنین آورده بوج　　دست فکرش در بقعر بحر کنز او رسید

اصل و فرع و عقل و نقل اورده یکجا مجتمع   ذات او چون نسخهٔ مجموعهٔ پاک خفید
از ید بیضای فضلش دست کرفتی اکر   این دیر دستی ز بیضاوی کجا بودی امید
مضطرب بودی ز تقصیر یکه در تفسیر و اثبت   تا بکشفش شد تجلی روح کشاف از امید
کمیا دی یافت اطباق ذهب نظم شذوذ   تا دا بریز کلامش ساخته اطواق جید
آمدی ابکار افکارش عودی دو غنا   شیوهٔ بکر خیالش را اکر در خواب دید
قطب شیرازی پریشانی بود او را و هنر   کرنشد تا نکاهش بر دو جمعیت ندید
تا ز انفاسش نشدی کسسته از فرط خجل   کر بدیدی سلک نظمش صاحب العقد الفرید
همچو تغلب داد بی بحثش نیاید کریهٔ   کرک باران دیدهٔ بودش اکرچه این سعید
بود طغرالی ز منشور کلامش نقطهٔ   طفل ابجد خوان کتابش بود این العمید
از مشاهیر جهان با هر که سنجم بر کران   نسبت قدری بهر فرد یکه کردم بر فرید
مشکلست از عهده وصفش برون آید کسی   آمد از وصاف عد بحر فضل او بعید
کی ز ندم در مدیحش همچو من افتادهٔ   در چنین کرد آب اندر وحی ز ساحل نا امید
لیک یأس همچنین کفتم بخود دون همتست   دونهٔ بحر تفکر بایدم هر سو دوید
دست و پایی میزنم بادی برادم کوهری   از پی اکلیل تاد بخش شود اما فرید

حمد لله چون خلوصم تام تاریخ آمدن
جاه سامی دکن افتاد باد با اسعد سعید ١٢١١

داور آسعد اختر از رخصت لطف قدیم   کرچه کفتا دم دیی دیلی بتصدیعت کشند

لیک دادم بی تکلف از بیان واقعی   چند حرف بیریا در دلکم میشنایک شنید
کردش بسیار خواهد تا فلک جمع آورد   همچو من سحر آفرینی چون تو ممدوح وحید
جلوه در تاری و ترکی نیز دادی خامه ام   لیک معنی این عنا غرابدین دادی کشید
چون با قلم عرب دیبای زیبای عجم   مینماید در رو دوش سخن طرز جدید
با همه اینها بود نساج او ردمی نژاد   در پریشانی چنین اورده موییش سفید
سفر و نفکنده بودی از عزیزی بافله   اینک از بادکران مصریان قدش حمید
از نکاه لطفت اما هست امیدش بسی   تا شود از کرده خود منفعل چرخ عنید

شکوه کردون و دادی میکند راغب خموش
کن دعای جد و اقبالش ز درکاه مجید

تا بود امضای احکام شریعت مستدام   تا بیأجوج فتن ارکان دین سد سدید

بادشاه ذاتش بشارت بخش در باب نیاز
خامه رایش بود قفل خواد ثرا کلید

برای تاریخ جامع شریف حکیم باشی زاده مرحوم علی پاشا

امام اهل سنت حضرت سلطان محمود دن   وزیر اعظمی یعنی علی پاشای آصف رآ
کللدن صدره موقوف ایلدی خیراته اوقافن   نیجه مسجد نیجه تکیه نیجه چشمه ایدوب احیا
او خیراتن بریده لشته بو پاکیزه جامعدر   که اولدی قبهٔ سی کردونه خرف انداز استعلا
مزین طاق محرابی صباح الخیر پیشانی   منارهٔ نازک اندامی عمود صبحدر کویا

همیشه قبلهٔ حاجات ایدوب درگاه پاشانی — بونك كبی نیجه خیراته توفیق ایلیه مولا

ابدا بسمله تاریخن بو مصرع راغبا تفسیر

یا بللدی موقعنده جامع الكوثر علی پاشا ١١٤٢

تاریخ برای اوتاق مشارالیه

خدیو جم حشم سلطان محمود فلك قدرك — اولوب فرق انام ظل چتر رأفتی ممدود

قباب بارگاه رفعتی افلاكه سر چكسون — طناب دولتی اوتاد آباده اوله مشدود

اوداد جهانك صدر والا قدره سزودر — علی پاشای آصف خرّم و دستم رزم حاتم جود

مشیر كاردان مستشار خسرو دوران — اولوب توفیق نصرت دستهٔ تدبیرینه منضود

سماحت مایهٔ تخمیر و همت زادهٔ طبعی — حماست عنصر تركیب قلب صافی فیض اندود

سعادت خانهٔ زاد طالع دولت مربّا — دكل منظور بو فیض دفعته هر مقبل محدود

او دستور ظفر یاور كیم ایتدی لطف طبیعتدن — بو طرح اوزده بو زیبا بارگاه مثلنا مشهود

زهی والا اوتاق دلكشا كیم كورمدی مثلك — قودلدن لاجوردی خیمه سن چرخ زمین فرسود

عجبمی خامهٔ مانیه ویرسه شكستهٔ حیرت — نگارستان چینه اولدی نقش دلكشی محسود

زمین اسمانیسندن خورشید ایدوب بر شمسه — ثریا بر قطاس ایدی فلكده اولسه مرصود

بولنسون جمله آرام و صفا و ذوق و اسایش — درونندن كدردن غیری بر شی اولسون مفقود

همای چتر فیض سایه انداز اولسون افاقه — زلال جودی اولسون تشنه كان عالمه مورود

سنوفی دفع اولنن تحجه دیسونلر بویله تاریخن — علی پاشایه باری بارگاهن ایلیه مسعود

سنه ١١٤٨

برای تاریخ فتح قلعهٔ بلغراد

چقادوب لشكر كفاری دیدم تاریخن — بلغراد قلعه سنی كردی محمد پاشا

١١٩٠

سنه ١١٥٢

غزل فغانی

خامهٔ قدرتله یزدی نقش بندکاف ونون
حسن خلق ایچره سنی سردفتر ما ینظرون

عاشق صادق بنم عشقک بولنسه دیلوا
صدق دعوایه دلیلم انا لنحن الصادقون

لن تنالوا البر حتی تنفقوا ادرم اکر
جان ودل ترک ایدرم کل لدینا محضرون

مانع اولدی عدولر وصفنه ویرمز امان
ای سبحانه عما یقول الظالمون

بو فغانی چشم مخمورک جفا اکمیزنه
ایلدی تسلیم جان انا الیه راجعون

مفرد شود

قطعهٔ هلاکی

شهسوار حطهٔ جود ادن درویش فخم ایلمه
بوز سورو بعد کلم اتم هتک دیوانه
انفادر اینه جیشند بیه حاکی بنشه
اسبادرک دریزلنی دوندر وفا بیدانه

Süleymaniye U. Kütüphanesi
Kısmı Hacı Mahmud Ef.
Yeni kayıt 3408
Eski kayıt No

٣٣١

اشبو بيك ايكيوز اون سنه سی ماه شعبان المعظمك اون بر نجی جمعه ایرتسی کیجه سی ساعت
التی یه جار ملك فاده ره الوالد محمد نسیم افندی دنیایه قدم نهدی جناب مولی جمله
جل وعلی علم ونافع وعمل صالح وعمر طويل ميسر ايدوب امين بجاه سيد المرسلين
وبجاه طه ويس وبحرمة جهار يار كزينه

بجانبلو عبد الحليم افندی قرنداشمز ولادت بولدقلری تاريخ نام تیرلمش یو محله
قيد اولندی

تاريخ ولادت محمد نسيم
افندی

ظهور ايليوب اسل ادوبيدن
طلوع ايتدی دهر ايجره بر مهر زاد
بوديو مطلبم اول جهان آفرين
قوونه ابت بختيلي عمرين زياد
اوله رهبر اول طفل خوش مقدمه
سعادتا ايدوب فيض ايله اتحاد
هماق همت جدی ايرانی
تفوق ايدن غيره رشد وسداد
مبارك قيلوب والدينی نه حق
ايدن حسن خلق ابراهم خوش نهاد
هزاران نشاط ملك ويدوب
بوكونه اقندی بر اعدم مداد
ديدم تاريخن جان ودلدن حليم
محمد نسيمی خدام ابد شاد
۱۲۱۰

تاريخ ديكر حمد الله افندی
افندیكم ذاتن
جناب حضرت ادريس سعادت
كمال عزتيله ايلمش خدا همم
ستوده طبع كريم النسيم وديد
كشيف عقد عالم قريب عين شهود
نهاد پاكنه دلبسته عقل افلاطون
ضمير صافنه سن نسبته
ظهور ايلدی پاعث صيت پاكندن
اوذات محترمه بر طفيل نافتشهود
اجندی فيض قدر مثله غنچه وش دلی
اونيجه عقد ايله بر ايله نخبش مهد وجود
نهال عمری اوله هميچو تازه وتر
تا بيادی فيض جناب حق ودود
طاز مسنده اقبال ايدوب او فرزندی
موبد ايليه حضرت معبود
هميشه ايليه بر اختران نيره شعاع
فروغ كوكب بختندن اكتساب حدود
عرفه سادهسی بو بيت دلكشان ودود
شنال حرف دعا ايتدی تا كمان مسعود
الهی ايله محمد نسيمی اله
كمال دولت واقبال عمر ابد
۱۲۱۰

اشبو بيك ايكيوز اون سنهسی ماه صفر الخيرك اون ... النبی محمد جمعه كيجه سی ساعت ... وقتنده وورزن كريمم فاطمه ...
قدم نهادی جناب مولی جمله جل وعلی علم نافع عمل صالح وعمر طويل ميسر ايده امين بجاه سيد المرسلين وبحرمة
وبحرمة جهار يار كزينه رضوان الله عليهم اجمعين